

ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ
ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸ਼ਬਦਾਰਥ

ਅਤੇ

ਵਿਆਖਿਆ

ਡਾ. ਓਅੰਕਾਰ ਸਿੰਘ

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਜਲ ਪਾਣੀ	ਮਿਲਿ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਬਹੁ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਰਨ ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ	ਬਨਾਸਪਤੀ ਬਿਛ ਥੂਟੇ ਆਦਿ
---------------	------------	-------------------	------------------	-------------------	-------------------------

ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁਗੰਧ ਖੁਸ਼ਬੂ	ਬਨ ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
----------------------	-----------------	----------------	----------------------	----------------	---------------------

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਅਗਨਿ ਅੱਗ	ਅਗਨਿ ਅੱਗ	ਧਾਤ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	ਜੋਈ ਜਿਹੜਾ	ਸੋਈ ਉਹੀ	ਦੇਖੀਅਤਿ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
---------------	-------------	-------------	-------------------	--------------	------------	---------------------------

ਪਾਰਸ ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਪਰਸ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜੋਤਿ ਚਮਕ, ਦਮਕ	ਕੰਚਨ ਸੋਨਾ	ਧਰਤ ਧਾਰਨ ਕਰਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-------------------	----------------------	------------------	--------------	------------------	---------------------

ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਆਨ ਦੂਸਰਾ	ਦੇਵ ਦੇਵਤੇ	ਸੇਵ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਮਿਟਤ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਨਹੀ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਕੁਟੇਵ ਭੈੜੀ ਆਦਤ
--------------------	-------------	--------------	------------------	---------------------	------------------------	-------------------

ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਦੇਵ ਆਦਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਸੇਵ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਭੈਜਲ ਸੰਸਾਰ ਰੂਪੀ ਸਮੁੰਦਰ	ਤਰਤ ਪਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--	----------------------	------------------	------------------------------	---------------------	---------------------

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ	ਫਲ ਸੁਭ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮ	ਮਹਾਤਮ ਮਹੱਤਵ	ਅਗਾਧਿ ਜਿਸਦਾ ਬਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਬੋਧ ਗਿਆਨ, ਸੋਝੀ
--	-------------	---------------------------	----------------	--------------------------------------	-------------------

ਨੇਤ ਇਹ ਨਹੀਂ	ਨੇਤ ਇਹ ਨਹੀਂ	ਨੇਤ ਇਹ ਨਹੀਂ	ਨਮੋ ਪ੍ਰਣਾਮ	ਨਮੋ ਨਮਸਕਾਰ	ਉਚਰਤ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ	ਹੈ॥੪੮੯॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
----------------	----------------	----------------	---------------	---------------	----------------------	-------------------------

ਪ੍ਰਗਟਿ ਪਰਤੱਖ, ਜਾਹਿਰ	ਸੰਸਾਰ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ	ਬਿਬਿਚਾਰ ਬਦਚਲਣੀ	ਕਰੈ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਗਨਿਕਾ ਵੇਸ਼ਵਾ	ਪੈ ਪਾਸ, ਕੋਲ
------------------------	----------------------	-------------------	----------------	-----------------	----------------

ਤਾਹਿ ਉਸ ਨੂੰ	ਲੋਗ ਲੋਕ ਰੀਤੀ	ਬੇਦ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ	ਅਰੁ ਅਤੇ	ਗਿਆਨ ਸਮਝ, ਬੋਧ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕਾਨਿ ਹੈ। ਚਿੰਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
----------------	-----------------	--------------------------------	------------	------------------	------------------	-----------	-----------------------------------

ਕੁਲਾਬਧੂ ਭਲੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੀ ਉੱਚ ਆਚਰਣ ਵਾਲੀ ਬਹੂ	ਛਾਡਿ ਛੱਡ ਕੇ	ਭਰਤਾਰ ਪਤੀ	ਆਨ ਦੂਸਰਾ	ਦੁਆਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ	ਜਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
---	----------------	--------------	-------------	-----------------	-----------------

ਲਾਛਨੁ ਬਦਨਾਮੀ	ਲਗਾਵੈ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਕੁਲ ਵੰਸ਼, ਖਾਨਦਾਨ	ਅੰਕੁਸ ਨਿਯੰਤਰਣ	ਨ ਨਹੀਂ	ਮਾਨਿ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-----------------	---------------------	---------------------	------------------	-----------	---------------------	---------------------

ਕਪਟ	ਸਨੇਹੀ	ਬਗ	ਧਿਆਨ	ਆਨ	ਸਰ	ਫਿਰੈ
ਫਰੇਬ, ਪੋਖਾ	ਪਿਆਰ	ਬੰਗਲਾ	ਸਿਮਰਨ	ਹੋਰ	ਸਰੋਵਰ	ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ

ਮਾਨਸਰ	ਛਾਡੈ	ਹੰਸੁ	ਬੰਸੁ	ਮੈ	ਅਗਿਆਨ	ਹੈ।
ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਲ	ਛੱਡ ਕੇ	ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ	ਕੁਲ, ਖਾਨਦਾਨ	ਵਿਚ	ਅਵਿਵੇਕ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤਿੱਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ		ਦਾ ਪੰਛੀ				

ਗੁਰਮੁਖਿ	ਮਨਮੁਖ	ਦੁਰਮਤਿ	ਗੁਰਮਤਿ
ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਜਿਸਦਾ ਮੁਖ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਲ ਹੈ	ਭੈੜੀ ਮਤ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ

ਪਰ	ਤਨ	ਧਨ	ਲੇਪ	ਨਿਰਲੇਪੁ	ਧਿਆਨ	ਹੈ॥੪੯੦॥
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਸਰੀਰ	ਦੌਲਤ	ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਸਰ	ਮਾਇਆ ਆਦਿ ਵਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਭਿੱਜ	ਖਿਆਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਨ	ਕਪੂਰ	ਲਉਂਗ	ਚਰ	ਕਾਗੈ	ਆਗੈ	ਰਾਖੈ
ਤੰਬੋਲ, ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ	ਮੁਸ਼ਕ ਕਪੂਰ	ਲੌਂਗ	ਖਾਣ ਲਈ	ਕਾਂ ਦੇ	ਮੂਹਰੇ, ਅਗੇ	ਰੱਖੀਏ
ਵੇਲ ਦਾ ਪੱਤਾ						

ਬਿਸਟਾ	ਬਿਗੰਧ	ਖਾਤ	ਅਧਿਕ	ਸਿਯਾਨ	ਕੈ।
ਪਖਾਨਾ, ਮਲ	ਬਦਬੂਦਾਰ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ	ਅਕਲਮੰਦੀ	ਕਰਕੇ

ਬਾਰ	ਬਾਰ	ਸ਼ਾਨ	ਜਉਪੈ	ਗੰਗਾ	ਇਸਨਾਨੁ	ਕਰੈ
ਬਾਰ ਬਾਰ	ਫਿਰ ਫਿਰ	ਕੁੱਤਾ	ਜੇਕਰ	ਗੰਗਾ ਨਦੀ	ਨਹਾਉਣਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਟਰੈ	ਨ	ਕੁਟੇਵ	ਦੇਵ	ਹੋਤ	ਨ	ਅਗਿਆਨ	ਕੈ।
ਟਲਦੇ, ਹਟਦੇ	ਨਹੀਂ	ਭੈੜੀ ਆਦਤ	ਦੇਵਤੇ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਨਹੀਂ	ਅਵਿਵੇਕ	ਕਰਕੇ

ਸਾਪਹਿ	ਪੈ	ਪਾਨ	ਮਿਸਟਾਨ	ਮਹਾਂ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਕੈ
ਸੱਪ ਨੂੰ	ਦੁੱਧ	ਪਿਆਉਣਾ	ਮਿਠਾਈ	ਮਹਾਨ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਆਨੰਦਾਦਾਇਕ	ਕਰਕੇ

ਉਗਲਤ	ਕਾਲਕੂਟ	ਹਉਮੈ	ਅਭਿਮਾਨ	ਕੈ।
ਮੂੰਹ ਰਾਹੀਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ, ਉਗਲਣਾ	ਇਕ ਭਿਅੰਕਰ ਜ਼ਹਿਰ	ਅਹੰਕਾਰ	ਹੰਕਾਰ	ਜਾਂ

ਤੈਸੇ	ਮਾਨਸਰ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮਰਾਲ	ਸਭਾ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਲ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤ	ਹੰਸ	ਇਕੱਠ
	ਤਿੱਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ			

ਆਨ	ਦੇਵ	ਸੇਵਕ	ਤਕਤ	ਬਗੁ	ਧਿਆਨ	ਕੈ॥੪੯੧॥
ਦੂਸਰਾ	ਦੇਵਤੇ	ਸ਼ਰਧਾਲੂ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਬੰਗਲਾ	ਸਿਮਰਨ	ਕਰਕੇ

ਚਕਈ	ਚਕੋਰ	ਅਹਿਨਿਸਿ	ਸਸਿ	ਭਾਨ	ਧਿਆਨ
ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਦਿਨ ਰਾਤ	ਚੰਦਰਮਾ	ਸੂਰਜ	ਸਿਮਰਨ

ਜਾਗੀ ਜਾਗੀ ਰੰਗ — ਰਚਿਓ ਤਾਹੀ ਤਾਹੀ ਚਾਹੈ ਜੀ।
ਜਿਸ ਜਿਹੜੇ ਦਸ਼ਾ, ਹਾਲਤ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਉਸ ਉਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਮੀਨ ਅਉ ਪਤੰਗ ਜਲ ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ਹੇਤ
ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਪਰਵਾਨਾ, ਪਤੰਗ ਪਾਣੀ ਅੱਗ ਸਾਂਝ, ਮੇਲ, ਜੋੜ ਪਿਆਰ, ਮੁਹੱਬਤ

ਟਾਰੀ ਨ ਟਰਤ ਟੇਵ ਓਰ ਨਿਰਬਾਹੈ ਜੀ।
ਹਟਾਇਆਂ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ, ਹਟਦੇ ਆਦਤ ਆਖਰ ਤਕ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਮਾਨਸਰ ਆਨ ਸਰ ਹੰਸੁ ਬਗੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ
ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉਤਰ ਵਲ ਦੂਸਰਾ ਸਰੋਵਰ ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਬਗਲਾ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਪਰੰਪਰਾ
ਤਿੱਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਉਤਮ ਅਉ ਨੀਚ ਨ ਸਮਾਨ ਸਮਤਾ ਹੈ ਜੀ।
ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਬਰਾਬਰ ਬਰਾਬਰੀ, ਸਮਾਨਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਦੇਵ ਆਨ ਦੇਵ ਸੇਵਕ ਨ ਭੇਦ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੂਸਰਾ ਦੇਵਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਨਹੀਂ ਐਤਰ, ਫਰਕ

ਸਮਸਰ ਹੋਤ ਨ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਤਾ ਹੈ ਜੀ॥੪੯੨॥
ਇਕੋ ਜਿਹਾ, ਬਰਾਬਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਹੀਂ ਸਾਗਰ ਨਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਾਇ ਪੇਖੇ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਚਕਈ ਜਿਉਂ ਨਿਸ
ਪਿਆਰ ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਪਰਛਾਵਾਂ ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਾਤ

ਗੁਰਮਤਿ ਆਪਾ ਆਪ ਚੀਨ ਪਹਿਚਾਨੀਐ।
ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਆਪਣਾ ਆਪ ਖੁਦ ਜਾਣ ਕੇ, ਖੋਜ ਕੇ ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ

ਬੈਰ ਭਾਇ ਪੇਖਿ ਪਰਛਾਹੀ ਕੂਪੰਤਰਿ ਪਰੈ
ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ ਵੇਖ ਕੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਖੂਹ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਪੈਂਦਾ

ਸਿੰਘੁ ਦੁਰਮਤਿ ਲਗਿ ਦੁਬਿਧਾ ਕੈ ਜਾਨੀਐ।
ਸ਼ੇਰ ਭੈੜੀ ਮਤ ਲਗ ਕੇ ਮਨ ਦੀ ਡਾਵਾਂਡੋਲਤਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣੀਐ ਹੈ

ਗਊ ਸੁਤ ਅਨੇਕ ਏਕ ਸੰਗ ਹਿਲਿ ਮਿਲਿ ਰਹੈ
ਗਾਂ ਪੁੱਤਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਸੰਜੋਗ, ਮੇਲ ਰਚ ਮਿਚ ਜਾਣਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਸ੍ਰਾਨ ਆਨ ਦੇਖਤ ਬਿਰੁਧ ਜੁਧ ਠਾਨੀਐ।
ਕੁੱਤਾ ਦੂਸਰਾ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਵਿਰੁਧ, ਖਿਲਾਫ ਜੁਧ ਲੜਾਈ, ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਰਹੇ	ਮਨਮੁਖ ਜਿਸਦਾ ਮੁਖ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਲ ਹੈ	ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਅਤੇ	ਅਉ ਵੰਝ, ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਬਾਂਸ ਵੰਝ, ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਬਿਧਿ ਵਾਂਗ, ਅਨੁਸਾਰ		
ਬਰਨ ਜਾਤ, ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਕੇ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਦੋਖੀ ਦੋਸ਼ੀ	ਬਿਕਾਰੀ ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਉਪਕਾਰੀ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਉਨਮਾਨੀਐ॥੪੯੩॥ ਸਮਝਣਾ		
ਜਉ ਜੇਕਰ	ਕੋਊ ਕੋਈ	ਬੁਲਾਵੈ ਬੁਲਾਏ, ਸੱਦੇ	ਕਹਿ ਕਹਿ ਕੇ	ਸ੍ਰਾਨ ਕੁੱਤਾ	ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਰਨ	ਸਰਪ ਸੱਪ	ਕੈ॥ ਕਰਕੇ
ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਰਿਸਾਇ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ	ਧਾਇ ਦੌੜ ਕੇ	ਗਾਰਿ ਅਪਸ਼ਬਦ, ਗਾਲੂ	ਮਾਰਿ ਮਾਰਨਾ, ਕੁੱਟਣਾ	ਦੀਜੀਐ ਦਿੰਦੇ ਹਨ		
ਸ੍ਰਾਨ ਕੁੱਤਾ	ਸ੍ਰਾਮ ਮਾਲਕ	ਕਾਮ ਕੰਮ, ਕਾਰਜ	ਲਾਗਿ ਲਗ ਕੇ	ਜਾਮਨੀ ਰਾਤ	ਜਾਗਤ ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਰਹੈ॥ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ	
ਨਾਦਹਿ ਸੰਗੀਤਕ ਧੁਨੀ ਨੂੰ	ਸੁਨਾਇ ਸੁਣ ਕੇ	ਮ੍ਰਿਗ ਹਿਰਣ	ਪ੍ਰਾਨ ਜੀਵਨ, ਜਾਨ	ਹਾਨਿ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਣ ਦਾ ਭਾਵ, ਨਾਸ਼ ਕਰ ਦੇਈਦਾ ਹੈ	ਕੀਜੀਐ ਕੀਜੀਐ ।		
ਪੁੰਨ ਸਾਜ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਮੰਤ੍ਰ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ	ਪੜੈ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ	ਸਰਪ ਸੱਪ	ਅਰਪ ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਦੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ	ਤਨ ਸਰੀਰ	ਮਨ॥ ਚਿਤ, ਜੀਅ
ਦੰਤ ਦੰਦ	ਹੰਤ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਗੋਤ ਜਾਤ, ਵੰਸ਼	ਲਾਜ ਲੱਜਾ, ਸ਼ਰਮ	ਗਹਿ ਪਕੜ ਕੇ	ਲੀਜੀਐ ਲਈਦਾ	
ਮੋਹ ਸਨੇਹ, ਪ੍ਰੀਤ	ਨ ਨਹੀਂ	ਭਗਤ ਭਗਤੀ	ਭਾਵ ਭਾਵਨਾ	ਸਬਦ ਗੁਰ ਵੁਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਸੁਰਤਿ ਗੁਰ ਵੁਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ	ਹੀਨਿ॥ ਦੇ ਬਿਨਾਂ	
ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਉਪਦੇਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਬਿਨੁ ਹੀਣੀ, ਸਖਣੀ	ਧ੍ਰਿਗੁ ਲਾਹਨਤ, ਧਿੱਕਾਰ	ਜਗੁ ਸੰਸਾਰ	ਜੀਜੀਐ ॥੪੯੪॥ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਘਰਿ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ	ਲਾਗੈ ਲਗ ਜਾਏ	ਆਗਿ ਅੱਗ	ਜਾਗਿ ਜਾਗ ਕੇ	ਕੁਆ ਖੂਹ	ਖੋਦੀਓ ਖੋਦਣਾ	ਚਾਹੈ ਇੱਛਾ ਕਰੇ
ਕਾਰਜੁ ਕੰਮ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਿਧਿ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ	ਹੋਇ ਹੋਣਾ	ਰੋਇ ਰੋ ਰੋ ਕੇ	ਪਛੁਤਾਈਐ ਪਛੁਤਾਏਗਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਲੜਾਈ	ਸਮੈ ਮੌਕਾ	ਸੀਖਿਓ ਸਿਖਣਾ	ਚਾਹੈ ਇੱਛਾ ਕਰੇ	ਬੀਰ ਸੂਰਮਿਆਂ ਦੀ ਵਿਦਿਆ, ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਦਿਆ	ਬਿਦਿਆ

ਅਨਿਥਾ ਵਿਅਰਥ ਉਦਮ ਯਤਨ,ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜੈਤ ਜਿਤ ਦੀ,ਫਤਿਹ ਦੀ ਪਦਵੀ ਸਥਾਨ,ਦਰਜਾ ਨ ਪਾਈਐ । ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ

ਜੈਸੇ ਨਿਸਿ ਜਿਵੇਂ ਰਾਤ ਸੋਵਤ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਸੰਘਾਤੀ ਸੰਗੀ,ਸਾਥੀ ਚਲਿ ਜਾਤਿ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਪਾਛੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ

ਭੋਰ ਸਵੇਰਾ ਭਏ ਹੋ ਜਾਏ ਭਾਰ ਬੋਝ,ਵਜ਼ਨ ਬਾਧ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਚਲੇ ਚਲਕੇ,ਤੁਰਕੇ ਕਤ ਕਿੱਥੇ ਜਾਈਐ । ਜਾਏਗਾ

ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਇਆ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ ਪੰਧ ਪੰਦੇ ਅੰਧ ਮੂਰਖ ਅਵਿਧ ਆਯੂ ਬਿਹਾਇ ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ ਜਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅੰਤਕਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ ਕੈਸੇ ਕਿਵੇਂ ਹਰਿਨਾਮ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਵ ਬਿਰਤੀ,ਧਿਆਨ ਲਾਈਐ ॥੪੯੫॥ ਲਾਏਗਾ,ਜੋੜੇਗਾ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਪਲ ਚੰਚਲ, ਜਲ ਪਾਣੀ ਅੰਤਰਿ ਅੰਦਰ,ਭੀਤਰ ਵਿਚ ਨ ਦੇਖੀਅਤਿ॥ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਟਿਕਾਉ ਵਿਚ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੇ

ਪੂਰਨੁ ਸੰਪੂਰਨ ਪ੍ਰਗਾਸ ਚਾਨਣ,ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪ੍ਰਤਿਬਿੰਬ ਪਰਛਾਵਾਂ ਰਵਿ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਚੰਦਰਮਾ ਕੋ । ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਲੀਨ ਮੈਲਾ,ਗੰਦਾ ਦਰਪਨ ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਮੈ ਵਿਚ ਨ ਦੇਖੀਅਤਿ॥ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਨਿਰਮਲ ਸੁੰਦਰ,ਸੋਹਣਾ ਬਦਨ ਮੂੰਹ,ਮੁਖੜਾ ਸਰੂਪ ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਰਬਸ ਸਵਰਗ ਦੀ ਇਕ ਅਪਛੱਰਾ ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਗਵੇਦ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਿਨ ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ,ਬਗੈਰ ਦੀਪ ਦੀਵਾ ਨ ਨਹੀਂ ਸਮੀਪ ਨਜਦੀਕ,ਪਾਸ ਕੋ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਬਿਲੋਕੀਅਤੁ । ਦਿਸਦਾ,ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ

ਭਵਨ ਘਰ,ਟਿਕਾਣਾ ਭਇਆਨ ਡਰਾਉਣੀ ਅੰਧਕਾਰ ਹਨ੍ਹੇਰਾ,ਅੰਧੇਰਾ ਤ੍ਰਾਸ ਭੈ,ਡਰ ਤਸ ਚੋਰ,ਲੁਟੇਰੇ ਕੋ । ਦਾ,ਦੀ,ਦਾ

ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਇਆ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ ਭਰਮ ਵਹਿਮ,ਸੰਸਾ ਅਧਮ ਨੀਚ,ਦੁਸ਼ਟ ਅਛਾਦਿਓ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਮਨੁ ਚਿਤ

ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਧਿਆਨ ਸੁਖ ਸਿਮਰਨ ਆਨੰਦ ਨਾਨ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਿਆਰ ਰਸ ਕੋ॥੪੯੬॥ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਜੈਸੇ — ਏਕ ਸਮੇ ਦੁ ਮ ਸਫਲ ਸਪਤ੍ਰ ਪੁਨ
ਜਿਵੇਂ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮੌਕਾ ਦਰਖਤ ਕਾਮਯਾਬ ਪੱਤਿਆਂ ਨਲ ਫਿਰ, ਫੇਰ

ਏਕ ਸਮੇ ਫੂਲ ਫਲ ਪਤ੍ਰ ਗਿਰ ਜਾਤ ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪੁਸ਼ਪ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵੇਲ ਆਦਿ ਗਿਰਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਪੱਤਾ

ਸਰਿਤਾ ਸਲਿਲਿ ਜੈਸੇ ਕਬਹੂੰ ਸਮਾਨ ਬਹੈ॥
ਨਦੀ ਪਾਣੀ, ਜਲ ਜਿਵੇਂ ਕਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਗਦਾ ਹੈ

ਕਬਹੂੰ ਅਥਾਹ ਅਤ ਪ੍ਰਬਲਿ ਦਿਖਾਤ ਹੈ।
ਕਦੇ - ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਧਿਕਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇਣ ਤੇਜ(ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਲਈ) ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਾਲਾ ਇਕ ਅਗੇਤਰ

ਏਕ ਸਮੇ ਜੈਸੇ ਹੀਰਾ ਹੋਤ ਜੀਰਨਾਂਬਰ ਮੈ
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮੌਕਾ ਜਿਵੇਂ ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪੁਰਾਣੇ ਕਪੜੇ ਵਿਚ

ਏਕ ਸਮੇ ਕੰਚਨ ਜੜੇ ਜਗਮਗਾਤ ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਮੌਕਾ ਸੋਨਾ ਜੜਿਆ ਹੋਇਆ ਚਮਕਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਸਿਖ ਰਾਜਕੁਆਰ ਜੋਗੀਸੁਰ ਹੈ॥
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਰਾਜੇ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਯੋਗ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਯੋਗੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਜੁਗਾਤ ਹੈ॥੪੯੭॥
ਅਮੀਰ, ਧਨੀ ਬਹੁਤ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ ਤਰੀਕਾ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਸਨ ਬਸਨ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਅਉ ਬਚਨ ਕੀਨੇ॥
ਭੋਜਨ ਬਸਤਰ, ਕਪੜੇ ਸੰਯੋਗ, ਮੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ

ਜਨਮ ਲੈ ਸਾਧਸੰਗਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਅਰਾਧਿ ਹੈ।
ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ ਲੈ ਕੇ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਭਗਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਈਹਾਂ ਆਏ ਦਾਤਾ ਬਿਸਰਾਏ ਦਾਸੀ ਲਪਟਾਏ
ਇਸ ਥਾਂ ਆਉਣਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਭੁਲਾ ਕੇ ਸੇਵਿਕਾ, ਨੌਕਰਾਣੀ ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ

ਪੰਚ ਦੂਤ ਭੂਤ ਭ੍ਰਮ ਭ੍ਰਮਤ ਅਸਾਧਿ ਹੈ।
ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਸੈਨਿਕ, ਪ੍ਰੇਤ, ਜਿੰਨ ਸੰਸਾਰ ਭਟਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਜਿਸਨੂੰ ਵਸ ਵਿਚ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅਹੰਕਾਰ

ਸਾਚੁ ਸਤ,ਯਥਾਰਥ	ਮਰਨੇ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਬਿਸਾਰ ਭੁਲਾ ਕੇ	ਜੀਵਨ ਜਿੰਦਗੀ	ਮਿਥਿਆ ਅਸੱਤ,ਬੁਠ	ਸੰਸਾਰ॥ ਦੁਨੀਆਂ
ਸਮਝੈ ਵਿਚਾਰ ਕੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜੀਤੁ ਜਿੱਤ	ਹਾਰੁ ਹਾਰਨਾ	ਸੁਪਨ ਜਾਗਣ ਅਤੇ ਘੋਰ ਨੀਂਦ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਅਵਸਥਾ	ਸਮਾਧਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ
ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ					
ਅਉਸਰ ਮੌਕਾ,ਸਥਿਤੀ	ਹੁਇ ਹੋਵੇ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬਿਤੀਤਿ ਗੁਜ਼ਰਨਾ	ਲੀਜੀਐ ਲਊ,ਲਵੇ	ਜਨਮੁ ਜੀਵਨ
ਜੀਤਿ ਜਿੱਤ					
ਕੀਜੀਐ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਸਾਧਸੰਗਿ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰ,ਪ੍ਰੇਮ	ਅਗਮ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਅਗਾਧਿ ਜਿਸਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪੁਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਹੈ॥੪੯੮॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਜਨੰਮੁ ਪੈਦਾਇਸ਼	ਗੁਰੁ ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਲਿਵ॥ ਬਿਰਤੀ ਧਿਆਨ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਦ੍ਰਿਸਟ ਨਿਗਾਹ,ਨਜ਼ਰ	ਗੁਰੁ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸੁ ਦਰਸ਼ਨ	ਅਲੋਈਐ। ਵੇਖੀਏ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਸੁਰਤਿ ਕੰਨ	ਗੁਰੁ ਸਬਦ ਗੁਰਵਾਕ,ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਨਿਤ॥ ਹਰ ਰੋਜ਼	
ਜਿਹਬਾ ਜੀਭ	ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਗੁਨਨਿਧਿ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ	ਗੁਨ ਸਿਫਤ,ਸ਼ਲਾਘਾ	ਗੋਈਐ। ਗਾਇਆਂ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਹਸਤ ਹੱਥ	ਗੁਰੁ ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਪੂਜਾ ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਪ੍ਰਨਾਮ ਨਮਸਕਾਰ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਚਰਨ ਪੈਰ	ਪਰਦਫਨਾ ਪਰਕਰਮਾ,ਪਰਦਖਣਾ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਪੋਈਐ। ਚਲਣ ਖਿਚ ਪ੍ਰਵਿਰਤ ਕਰੀਏ	
ਸੰਗਮ ਮਿਲਾਪ,ਮੇਲ	ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਘਰ ਫਿਕਾਣਾ	
ਹਿਰਦਾ ਦਿਲ,ਚਿਤ	ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਗੁਰਮਤਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਸਮੋਈਐ॥੪੯੯॥ ਇਕਮਿਕ ਕਰੀਏ,ਮਿਲਾਈਐ	

ਕਤ ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇਂ	ਪੁਨ ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਮਾਨਸ ਮਨੁੱਖੀ	ਜਨਮ ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ	ਕਤ ਕਦੋਂ	ਸਾਧਸੰਗੁ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ
-----------------------------	------------------------	-----------------------	----------------------------	-------------------	---

ਨਿਸਦਿਨ ਦਿਨ ਰਾਤ	ਕੀਰਤਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਗਾਉਣਾ	ਸਮੈ ਸੌਂਕਾ, ਅਵਸਰ	ਚਲਿ ਚਲ ਕੇ	ਜਾਈਐ । ਜਾਏਗਾ
--------------------------	--	---------------------------	---------------------	------------------------

ਕਤ ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇਂ	ਪੁਨ ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨਿਗਾਹ	ਦਰਸ ਦਰਸ਼ਨ, ਝਲਕ ਦੇਖਣਾ	ਹੁਇ ਹੋਵੇ	ਪਰਸਪਰ ਆਪਸ ਵਿਚ
-----------------------------	------------------------	-------------------------	--------------------------------	--------------------	-------------------------

ਭਾਵਨੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਭਗਤਿ ਭਗਤੀ	ਭਾਇ ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ	ਸੇਵਾ ਭਗਤੀ	ਲਿਵ ਧਿਆਨ	ਲਾਈਐ । ਲਾਵਾਂਗੇ, ਜੋੜਾਂਗੇ
--------------------------------	---------------------	--------------------------	---------------------	--------------------	-----------------------------------

ਕਤ ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇਂ	ਪੁਨ ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਰਾਗ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਨਾਦ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਦ ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ ਦਾ ਯੰਤਰ	ਸੰਗੀਤ ਰੀਤ ਲੈ, ਤਾਲ ਮਰਿਆਦਾ
-----------------------------	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------	-------------------------------------	------------------------------------

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰ ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸਬਦੁ	ਪੁਨਿ ਸੁਰ, ਧੁਨੀ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਪੁਨਿ ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਗਾਈਐ । ਗਾਵਾਂਗੇ
---------------------------------	-----------------------	-------------	--------------------------	----------------------	-------------------------	--------------------------

ਕਤ ਕਦੋਂ, ਕਿਸ ਸਮੇਂ	ਪੁਨਿ ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਕਰਿ ਹੱਥ	ਕਿਰਤਾਸ ਕਾਗਜ਼	ਲੇਖ ਕਲਮਤ	ਮਸੁਵਾਨੀ ਦਵਾਤ, ਸਿਆਹੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪਾਤਰ
-----------------------------	-------------------------	-------------------	------------------------	--------------------	--

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਲਿਖਿ ਲਿਖ ਕੇ	ਨਿਜਪਦੁ ਆਤਮ ਪਦ	ਪਾਈਐ ॥੫੦੦॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ
---------------------------------	---------------------------	---------------------------	-----------------------	-------------------------	---------------------------------------

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਪਲਾਸ	ਪਤ੍ਰ	ਨਾਗਬੇਲ	ਮੇਲ	ਭਏ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਢੱਕ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਵੇਲ ਆਦਿ ਦਾ ਪੱਤਾ	ਪਾਨ ਦੀ ਬੇਲ ਦਾ ਪੱਤਾ	ਮਿਲਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਪਹੁਚਤ	ਕਰਿ	ਨਰਪਤ	ਜਗ	ਜਾਨੀਐ।
ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਹੱਥ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਜਹਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ	ਜਾਣਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਕੁਚੀਲ	ਨੀਲ	ਬਰਨ	ਬਰਨੁ	ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਮਲੀਨ, ਅਪਵਿੱਤਰ	ਨੀਲਾ ਰੰਗ	ਰੰਗ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ	ਨੀਲਾ, ਪੀਲਾ ਆਦਿ	ਵਿਚ

ਹੀਰ	ਚੀਰ	ਸੰਗਿ	ਨਿਰਦੋਖ	ਉਨਮਾਨੀਐ।
ਹੀਰਾ	ਕਪੜੇ	ਮੇਲ, ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ	ਦੋਸ਼ ਰਹਿਤ	ਸਮਝਣਾ, ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਾਲਗ੍ਰਾਮ	ਸੇਵਾ	ਸਮੈ	ਮਹਾ	ਅਪਵਿਤ੍ਰ	ਸੰਖ
ਖਾਸ ਸਕਲ ਦਾ ਪੱਥਰ,	ਭਗਤੀ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਬਹੁਤ	ਅਸ਼ੁੱਧ	ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਘੋਘਾ
ਜਿਸਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦਾ ਰੂਪ ਮੰਨਦੇ ਹਨ					

ਤਤਤਤਪਰਮ	ਪਵਿਤ੍ਰ	ਜਗ	ਭੋਗ	ਬਿਖੈ	ਆਨੀਐ।
ਅਤਿਅੰਤ, ਹਦ ਦਰਜੇ ਦੀ	ਪੁਨੀਤ, ਪਾਵਨ	ਯੱਗ	ਦੇਵਤਾਵਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ	ਵਿਚ	ਲਿਆਂਦੀ
			ਪਦਾਰਥ ਭੋਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ		

ਤੈਸੇ	ਮਮ	ਕਾਗ	ਸਾਧਸੰਗਤਿ	ਮਰਾਲ	ਮਾਲ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੈਂ	ਕਾਂ	ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਹੰਸ	ਸਮੂਹ, ਇਕੱਠ

ਮਾਰ	ਨ	ਉਠਾਵਤ	ਗਾਵਤ	ਗੁਰ	ਬਾਨੀਐ॥੫੦੧॥
ਮਾਰਕੇ, ਕੁੱਟ ਕੇ	ਨਹੀਂ	ਬੈਠਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਖੜੇ ਹੋਣਾ	ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ	

ਜੈਸੇ	ਜਲ	ਮਧਿ	ਮੀਨ	ਮਹਿਮਾ	ਨ	ਜਾਨੈ	ਪੁਨਿ
ਜਿਵੇਂ	ਪਾਣੀ	ਅੰਦਰ, ਵਿਚ	ਮੱਛੀ	ਵਡਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ	ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਜਲ	ਬਿਨੁ	ਤਲਫ	ਤਲਫ	ਮਰਿ	ਜਾਤਿ	ਹੈ।
ਪਾਣੀ	ਬਿਨਾਂ	ਤੜਫ ਕੇ	ਤੜਫ ਕੇ	ਮਰਨਾ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਨ	ਬਸਤ	ਮਹਾਤਮੈ	ਨ	ਜਾਨੈ	ਪੁਨਿ।
ਜਿਵੇਂ	ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਮਹਾਨਤਾ ਨੂੰ, ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ	ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਪਰ	ਬਸ	ਭਏ	ਖਗ	ਮ੍ਰਿਗ	ਅਕੁਲਾਤ	ਹੈ।
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਵਸ ਵਿਚ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਪੰਛੀ	ਹਿਰਣ	ਘਬਰਾਉਣਾ, ਬੇਚੈਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਪ੍ਰਿਅ	ਸੰਗਮ	ਕੈ	ਸੁਖਹਿ	ਨ	ਜਾਨੈ	ਤ੍ਰਿਆ
ਜਿਵੇਂ	ਪਤੀ	ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ	ਕਰਕੇ	ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣਦਾ	ਇਸਤਰੀ, ਔਰਤ

ਬਿਛਰਤ ਵਿਛੜਦੇ ਹਨ	ਬਿਰਹ ਵਿਛੋੜਾ	ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਸ਼ਟ, ਪੀੜਾ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਬਿਲਲਾਤ ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰ ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਆਤਮਾ ਅੰਤਹਕਰਣ, ਰੂਹ	ਅਚੇਤ ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ, ਜੜ੍ਹ	
ਅੰਤਰ ਵਿਥ, ਫਾਸਲਾ	ਪਰਤ ਪੈ ਜਾਂਦਾ	ਸਿਮਰਤ ਸਿਮਰ ਕੇ, ਯਾਦ ਕਰਕੇ	ਪਛੁਤਾਤ ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ	ਹੈ॥੫੦੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਭਗਤ ਵਫਲ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹੋ ਹਾਂ	ਨਿਰਾਸ ਉਦਾਸ, ਦੁੱਖੀ	ਰਿਦੈ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ
ਪਤਤਿ ਪਾਵਨ ਪਰਕਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਆਸਾ ਉਮੀਦ	ਉਰ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਧਾਰਿ ਧਾਰ ਕੇ	ਹੋਂ। ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਦਿਲ ਦੀ ਗਲ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਕੰਪਤ ਡਰਨਾ	ਹੋ ਹਾਂ	ਅੰਤਰਗਤਿ ਮਨ ਵਿਚ	
ਦੀਨ ਕੇ ਲਾਚਾਰ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਦਇਆਲ ਮਿਹਰਵਾਨ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਭੈ ਡਰ	ਕ੍ਰਮ ਸੰਸਾਰ	ਟਾਰਿ ਟਾਲਦਾ, ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
ਜਲਧਰ ਬੱਦਲ	ਸੰਗਮ ਮਿਲਾਪ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਅਫਲ ਬਿਨਾਂ ਫਲ	ਸੇਂਬਲ ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਦੁਮ ਦਰਖਤ
ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁਗੰਧ ਖੁਸ਼ਬੂ	ਸਨਬੰਧ ਮੇਲ, ਸੰਗਤਿ	ਮੈਲਗਾਰ ਉੱਤਮ ਚੰਦਨ, ਵਧੀਆ ਚੰਦਨ	ਹੋਂ। ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ	ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ
ਅਪਨੀ ਆਪਣਾ	ਕਰਨੀ ਭੈੜੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ	ਕਰਿ ਕਾਰਣ	ਨਰਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ		
ਹੂੰ ਵਿਚ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਾਵਉ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ	ਠਉਰ ਸਥਾਨ, ਥਾਂ, ਜਗ੍ਹਾ		
ਤੁਮਰੇ ਤੁਹਾਡੇ	ਬਿਰਦੁ ਵਡਿਆਈ, ਯਸ਼	ਕਰਿ ਕਾਰਣ	ਆਸਰੇ ਸਹਾਰਾ, ਓਟ	ਸਮਾਰ ਯਾਦਾਸ਼ਤ	ਹੋਂ॥੫੦੩॥ ਮੈਂ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ

ਜਉ ਹਮ ਅਧਮ ਕਰਮ ਕੈ ਪਤਤਿ ਭਏ
ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ ਕੰਮ, ਕੰਮ ਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪਾਪੀ, ਨੀਚ ਹੋ ਗਏ

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮ ਪ੍ਰਗਟਾਇਓ ਹੈ।
ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਂ, ਸੰਗਿਆ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਭਏ ਦੁਖਿਤ ਅਰੁ ਦੀਨ ਪਰਚੀਨ ਲਗਿ
ਜੇਕਰ ਹੋ ਗਏ ਦੁੱਖੀ ਅਤੇ ਲਾਚਾਰ ਪੁਰਾਣੇ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ

ਦੀਨ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਬਿਰਦੁ ਬਿਰਦਾਇਓ ਹੈ।
ਲਾਚਾਰ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਡਿਆਈ, ਯਸ਼ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਗ੍ਰਸੇ ਅਰਕ ਸੁਤ ਨਰਕ ਨਿਵਾਸੀ ਭਏ
ਜੇਕਰ ਪਕੜੇ ਸੂਰਜ ਪੁੱਤਰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਏ

ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਜਗਤ ਜਸੁ ਗਾਇਓ ਹੈ।
ਨਰਕ ਤੋਂ ਨਿਵਾਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵ, ਸੰਸਾਰ ਵਡਿਆਈ, ਸ਼ੋਭਾ ਗਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਨ ਕੀਏ ਗੁਨ ਸਬ ਕੋਊ ਕਰੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ
ਭਲਾ, ਨੇਕੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਲਾ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ ਕੋਈ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਅਵਗੁਨ ਕੀਏ ਗੁਨ ਤੋਹੀ ਬਨਿ ਆਇਓ ਹੈ॥੫੦੪॥
ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਲਾ, ਨੇਕੀ ਤੋਂ ਤੋਹੀ ਸੋਭਦੀ ਹੈ, ਫੱਬਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਅਰੋਗ ਭੋਗ ਭੋਗਵੈ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੰਦਰੁਸਤ, ਨਿਰੋਗ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁੱਖ ਸਾਧਨ ਕਈ, ਅਨੇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ

ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਖਾਨਿ ਪਾਨ ਰਿਦੈ ਨ ਹਿਤਾਵਈ।
ਰੋਗੀ, ਬੀਮਾਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ

ਜੈਸੇ ਮਹਖੀ ਸਹਨਸੀਲ ਕੈ ਧੀਰਜੁ ਧੁਜਾ
ਜਿਵੇਂ ਮੱਝ ਸਹਨਸੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਸਬਰ, ਹੌਂਸਲਾ ਨਿਸ਼ਾਨ, ਪ੍ਰਤੀਕ

ਅਜਿਆ ਮੈ ਤਨਕ ਕਲੇਜੋ ਨ ਸਮਾਵਈ।
ਬਕਰੀ ਮੈ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਕਾਲਜਾ, ਜਿਗਰ ਨਹੀਂ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਜੈਸੇ ਜਉਹਰੀ ਬਿਸਾਹੈ ਵੇਚੇ ਹੀਰਾ ਮਾਨਕਾਇ
ਜਿਵੇਂ ਜੌਹਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਹੀਰਾ, ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਮਾਣਕ ਆਦਿ

ਰੰਕ ਪੈ ਨ ਰਾਖਿਓ ਪਰੈ ਜੋਗ ਨ ਜੁਗਾਵਈ।
ਕੰਗਾਲ ਕੋਲੋਂ, ਪਾਸੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਯੋਗ, ਲਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੇ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਤੈਸੇ ਪਰਚੈ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੂਜਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਜਿਵੇਂ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਪੁਨੀਤ, ਪਾਵਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪੂਜਾ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਭੇਟਾਵਾਂ
ਇਕਮਿਕ ਹੋਇਆ

ਪਰਚ ਅਪਰਚੈ ਦੁਸਹਿ ਦੁਖ ਪਾਵਈ॥੫੦੫॥
ਅਗਿਆਨੀ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ, ਅਸਹਿ ਕਸ਼ਟ, ਤਕਲੀਫ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਿਖੁ ਤਨਕ ਹੀ ਖਾਤ ਮਰਿ ਜਾਤਿ ਤਾਤ
ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਹਿਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਖਾਣ ਨਾਲ ਮਰਨਾ ਜਾਂਦਾ ਤੁਰੰਤ, ਫੌਰਨ

ਗਾਤਿ ਮੁਰਝਾਤ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀ ਬਰਖਨ ਕੀ।
ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦਾ, ਮੁਰਝਾ ਜਾਂਦਾ ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਵਰ੍ਹੇ, ਸਾਲ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਮਹਿਖੀ ਦੁਹਾਇ ਦੂਧ ਰਾਖੀਐ ਭਾਂਜਨ ਭਰਿ
ਮੱਝ ਦੁੱਧ ਚੋਅ ਕੇ ਦੁੱਧ ਰੱਖੀਦਾ ਹੈ ਬਰਤਨ ਭਰਪੂਰ ਕਰਕੇ, ਭਰ ਕੇ

ਪਰਤਿ ਕਾਂਜੀ ਕੀ ਬੁੰਦ ਬਾਦਿ ਨ ਰਖਨ ਕੀ।
ਪਿਆਂ, ਪੈਣ ਦੁਆਰਾ ਰਾਈ ਆਦਿ ਨਾਲ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਤੁਪਕਾ ਵਿਧੀ ਨਹੀਂ ਸਾਂਭ ਕੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਪਦਾਰਥ ਰੱਖਣ

ਜੈਸੇ ਕੋਟਿ ਭਾਰਿ ਤੂਲਿ ਰੰਚਕ ਚਿਨਗ ਪਰੇ
ਜਿਵੇਂ ਕਰੋੜਾਂ ਪੰਡਾਂ ਰੂੰ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਚੰਗਿਆੜੀ ਡਿਗਿਆਂ, ਗਿਰਿਆਂ

ਹੋਤ ਭਸਮਾਤ ਛਿਨ ਮੈ ਅਕਰਖਨ ਕੀ।
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੁਆਹ ਅੱਖ ਦੀ ਚਮਕ ਜਿੰਨਾਂ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਖਿਚੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
(ਭਾਵ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੋਈ)

ਤੈਸੇ ਪਰ ਤਨ ਧਨ ਦੂਖਨਾ ਬਿਕਾਰ ਕੀਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਦੌਲਤ ਨਿੰਦਿਆ ਔਗੁਣ, ਦੋਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ

ਹਰੈ ਨਿਧਿ ਸੁਕ੍ਰਤ ਸਹਜ ਹਰਖਨ ਕੀ॥੫੦੬॥
ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਚੰਦਨ ਸਮੀਪ ਬਸਿ ਬਾਂਸ ਮਹਿਮਾ ਨ ਜਾਨੀ
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਨਜ਼ਦੀਕ ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੰਝ, ਇਕ ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ
ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗੀਤਾਂ ਵਾਲਾ ਲੰਮਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ

ਉਲੂ ਕਾਗ ਨਾਗਿ ਧਿਆਨ ਖਾਨ ਪਾਨ ਕਉ ਨ ਜਾਨੈ
 ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਕਾਂ ਸੱਖ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ
 ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ

ਉਚ ਪਦੁ ਪਾਵੈ ਨਹੀ ਨੀਚ ਪਦੁ ਗਾਹਕੈ॥੫੦੮॥
 ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨੀਵੀਂ, ਘਟੀਆ ਸਥਾਨ ਦਾ ਗਾਹਕ, ਦਾ ਇਛੁੱਕ

ਜੈਸੇ ਰੈਨਿ ਸਮੈ ਸਬ ਲੋਗ ਮੈ ਸੰਜੋਗ ਭੋਗ
 ਜਿਵੇਂ ਰਾਤ ਸੌਂਕਾ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ ਲੋਕ ਵਿਚ ਮਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭੋਗ, ਸੁੱਖ

ਚਕਈ ਬਿਓਗ ਸੋਗ ਭਾਗਹੀਨੁ ਜਾਨੀਐ।
 ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ ਜੁਦਾਈ, ਵਿਛੋੜਾ ਦੁੱਖ, ਗਮ ਬਦਨਸੀਬ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਦਿਨਕਰਿ ਕੈ ਉਦੋਤਿ ਜੋਤਿ ਜਗਮਗ
 ਜਿਵੇਂ ਸੂਰਜ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚਾਨਣ ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ

ਉਲੂ ਅੰਧ ਕੰਧ ਪਰਚੀਨ ਉਨਮਾਨੀਐ।
 ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ ਅੰਨ੍ਹਾ ਦੀਵਾਰਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਝਣਾ, ਵਿਚਾਰਨਾ

ਸਰਵਰ ਸਰਿਤਾ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਲ ਪੂਰਨ ਹੈ
 ਤਲਾਬ, ਝੀਲ ਨਦੀ ਸਾਗਰ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ ਚਾਤ੍ਰਕ ਰਹਤ ਬਕਬਾਨੀਐ।
 ਪਿਆਸਾ ਪਪੀਹਾ, ਬਬੀਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪੁਕਾਰ ਕਰਦਾ, ਬੋਲਦਾ

ਤੈਸੇ ਮਿਲਿ ਸਾਧਸੰਗਿ ਸਕਲ ਸੰਸਾਰੁ ਤਰਿਓ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸਭ ਦੁਨੀਆਂ ਤਰ ਗਿਆ,
 ਪਾਰ ਹੋ ਗਿਆ

ਮੋਹਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਰਾਧਨੁ ਬਿਹਾਨੀਐ॥੫੦੯॥
 ਮੈਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਪਾਂ ਵਿਚ ਬਤੀਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਗੁਜ਼ਰ ਗਿਆ

ਜੈਸੇ ਫਲ ਫੂਲਹਿ ਲੈਜਾਇ ਬਨਰਾਇ ਪ੍ਰਤਿ
 ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾ ਕੇ ਵੱਡੇ ਬਗੀਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਕੋਲ, ਪਾਸ

ਕਰੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ਕਹੋ ਕੈਸੇ ਬਨਿ ਆਵੈ ਜੀ।
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੰਕਾਰ ਦਸੇ, ਸਮਝਾਓ ਕਿਵੇਂ ਚੰਗੀ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਮੁਕਤਾਹਲ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਦਿਖਾਵੈ ਜਾਇ
 ਜਿਵੇਂ ਮੋਤੀ ਸਮੁੰਦਰ ਨੂੰ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਕੇ, ਪਹੁੰਚ ਕੇ

ਗਿਆਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਗਟਿ ਕੈ ਬਾਵਰੋ ਕਹਾਵੈ ਜੀ॥੫੧॥
ਬੋਧ, ਸਮਝ ਗੁਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦਿਖਾਵੇ ਕਰਕੇ ਪਾਗਲ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚਲਨੀ ਮੈ ਜੈਸੇ ਦੇਖੀਅਤ ਹੈ ਅਨੇਕ ਛਿਦ੍ਰ
ਛਾਨਣੀ, ਛਲਣੀ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੇਦ, ਛੇਕ

ਕਰੈ ਕਰਵਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੈਸੇ ਬਨਿਆਵੈ ਜੀ।
ਕਰਦਾ ਲੋਟਾ, ਧਾਤ ਜਾਂ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਬੁਰਾਈ ਕਿਵੇਂ ਫੱਬ ਸਕਦੀ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਿਰਖ ਬਿਬੂਰ ਭਰਪੂਰ ਬਹੁ ਸੂਰਨ ਸੈ
ਦਰਖਤ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰਖਤ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਡੇ, ਸੁਲਾਂ ਨਾਲ

ਕਮਲੈ ਕਟੀਲੋ ਕਰੈ ਕਾਹੂ ਨ ਸੁਹਾਵੈ ਜੀ।
ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਨੂੰ ਕੰਡੇਦਾਰ ਕਹਿਣ, ਆਖਣ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਉਪਹਾਸੁ ਕਰੈ ਬਾਇਸੁ ਮਰਾਲ ਪ੍ਰਤਿ
ਜਿਵੇਂ ਮਖੌਲ, ਹਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਾਂ ਹੰਸ ਨਾਲ

ਛਾਡਿ ਮੁਕਤਾਹਲ ਦੁਗੰਧ ਲਿਵ ਲਾਵੈ ਜੀ।
ਛੱਡ ਕੇ ਮੋਤੀ ਗੰਦਗੀ ਪਿਆਨ, ਲਗਨ ਲਾਉਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਹਉ ਮਹਾ ਅਪਰਾਧੀ ਅਪਰਾਧਿ ਭਰਿਓ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਨਾਹ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹਾਂ

ਸਕਲ ਸੰਸਾਰ ਕੋ ਬਿਕਾਰ ਮੋਹਿ ਭਾਵੈ ਜੀ॥੫੨॥
ਸਰਬ, ਸਾਰੇ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਔਗੁਣ ਮੈਨੂੰ ਭਾਉਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਆਪਦਾ ਅਧੀਨ ਜੈਸੇ ਦੁਖਤ ਦੁਹਾਗਨ ਕਉ
ਔਕੜ ਬੇਬਸ, ਲਾਚਾਰ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਖੀ ਖੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਜਿਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ ਨੂੰ

ਸਹਜਿ ਸੁਹਾਗ ਨ ਸੁਹਾਗਨ ਕੋ ਭਾਵਈ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਭਾਉਂਦਾ

ਬਿਰਹਨੀ ਬਿਰਹ ਬਿਓਗ ਮੈ ਸੰਜੋਗਨਿ ਕੋ
ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੁੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਵਿਚ ਸੰਯੋਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਗਾਰਿ ਅਧਿਕਾਰੁ ਨ ਸੁਹਾਵਈ।
ਸੁਹਣਾ, ਖੂਬਸੂਰਤ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ

ਜੈਸੇ ਤਨ ਮਾਂਝਿ ਬਾਂਝਿ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸੰਸੇ ਸ੍ਰਮ
ਜਿਵੇਂ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਬੱਚਾ ਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਗ ਬੀਮਾਰੀ ਦੁੱਖ, ਗਮ ਸੰਦੇਹ ਦੁੱਖ, ਕਸ਼ਟ

ਸਉਤ ਕੇ ਸੁਤਹਿ ਪੇਖਿ ਮਹਾਂ ਦੁਖ ਪਾਵਈ।
ਪਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਇਸਤਰੀ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਪਰ ਤਨ ਧਨ ਦੁਖਨ ਤ੍ਰਿਦੋਖ ਮਮ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੌਲਤ ਨਿੰਦਿਆ ਤਿੰਨ ਰੋਗ ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਸਾਧਨ ਕੇ ਸੁਕੁਤ ਨ ਹਿਰਦੈ ਹਿਤਾਵਈ॥੫੧੩॥
ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿਲ, ਮਨ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ

ਜਲ ਸੈ ਨਿਕਾਸ ਮੀਨੁ ਰਾਖੀਐ ਪਟੰਬਰਿ ਮੈ
ਪਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਾਲ ਕੇ, ਕੱਢ ਕੇ ਮੱਛੀ ਰੱਖੀਏ ਰੇਸ਼ਮੀ ਕਪੜੇ ਵਿਚ

ਬਿਨੁ ਜਲ ਤਲਫ ਤਜਤ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰਾਨ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਪਾਣੀ ਤੜਫ ਕੇ ਤਿਆਗਦਾ, ਛੱਡਦਾ ਪਿਆਰੇ, ਮਨੋਹਰ ਜੀਵਨ, ਜਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਨ ਸੈ ਪਕਰ ਪੰਛੀ ਪਿੰਜਰੀ ਮੈ ਰਾਖੀਐ ਤਉ
ਵਣ, ਜੰਗਲ ਵਿਚੋਂ ਪਕੜ ਕੇ ਪਰਿੰਦਾ ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾ ਵਿਚ ਰੱਖੀਏ ਤਾਂ

ਬਿਨੁ ਬਨ ਮਨ ਓਨਮਨੋ ਉਨਮਾਨ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਵਣ, ਜੰਗਲ ਚਿਤ, ਜੀਅ ਉਪਰਾਮ, ਉਦਾਸ ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਭਾਮਨੀ ਭਤਾਰਿ ਬਿਛੁਰਤ ਅਤਿ ਫੀਨ ਦੀਨ
ਇਸਤ੍ਰੀ, ਔਰਤ ਪਤੀ ਵਿਛੜ ਕੇ ਬਹਸਤ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਦੁਬਲੀ ਲਾਚਾਰ, ਬੇਬਸ

ਬਿਲਖ ਬਦਨ ਤਾਹਿ ਭਵਨ ਭਇਆਨ ਹੈ।
ਕੁਮਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਮੂੰਹ, ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਘਰ ਡਰਾਉਣੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਸਿਖ ਬਿਛੁਰਤਿ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਸੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਜੁਦਾ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਨਾਲੋਂ

ਜੀਵਨ ਜਤਨ ਬਿਨੁ ਸੰਗਤਿ ਨ ਆਨ ਹੈ॥੫੧੪॥
ਜਿੰਦਗੀ ਤਰੀਕਾ ਬਿਨਾਂ ਮੇਲ, ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਟੂਟੇ ਨਾਗਬੇਲ ਸੈ ਬਿਦੇਸ ਜਾਤਿ
ਜਿਵੇਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਪਾਨ ਦੀ ਬੇਲ ਨਾਲੋਂ ਪਰਦੇਸ, ਵਿਦੇਸ ਜਾਂਦਾ, ਗਮਨ ਕਰਦਾ

ਸਲਲਿ ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਸੰਜੋਗ — ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸ਼ਤਾ	ਚਿਰੰਕਾਲ ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਤਕ	ਜੁਗਵਤ ਵਰਤਣ ਯੋਗ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਕੁੰਜ ਪਾਣੀ ਦਾ ਇਕ ਪੰਛੀ ਬੱਚਾ,	ਬਚਰਾ ਕਿਸੇ ਪੰਛੀ ਦਾ ਨੂੰਨਾ ਬੱਚਾ	ਤਿਆਗ ਤਿਆਗ ਕੇ	ਦਿਸੰਤਰਿ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਦੇਸ਼
	ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਲੰਬੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ		ਜਾਤਿ ਜਾਂਦਾ	

ਸਿਮਰਨ ਯਾਦ, ਚੇਤਾ	ਚਿਤਿ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਨਿਰਬਿਘਨ ਦੁਖਾਂ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਰਹਤ ਰਹਿੰਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------------	-------------------	-----------------------------------	---------------	---------------------

ਗੰਗੋਦਿਕ ਗੰਗਾ ਜਲ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਭਰਿ ਭਰ ਕੇ	ਭਾਂਜਨ ਬਰਤਨ	ਲੈਜਾਤਿ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਜਾਤ੍ਰੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
--------------------	---------------	--------------	---------------	--------------------------	--------------------------

ਸੁਜਸੁ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ	ਅਧਾਰ ਸਹਾਰਾ, ਓਟ	ਨਿਰਮਲ ਸ਼ੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ	ਨਿਬਹਤ ਨਿਭਦਾ ਹੈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
------------------------	-------------------	-----------------------	-------------------	---------------------

ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਅੰਤਰਿ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਸਿਖ ਸਿਖਿਆਰਥੀ
--------------------	--------------------	-----	------------	--------------------	-----------------

ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਸੰਗਤਿ ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਧਿਆਨ ਕੇ ਸਿਮਰਨ ਕਰਕੇ	ਜੀਅਤ ਜਿੰਦਾ, ਜਿਉਂਦਾ	ਹੈ॥੫੧੫॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
---------------------	-------------------	--------------------	-----------------------	-----------------------	-------------------------

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਪਵਨੁ ਹਵਾ	ਕਵਨ ਕੀ ਕਿਹੜੇ	ਗੁਨ ਗੁਣ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੈ ਤੋਂ
---------------	---------------	-------------	-----------------	--------------------------	----------------------	-----------

ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਮਲਿਆਗਰ ਚੰਦਨ ਦੇ ਦਰਖਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪਰਬਤ	ਪਵਨ ਪਉਣ, ਹਵਾ	ਕਤ ਕਿਵੇਂ	ਬਾਸਿ ਖੁਸ਼ਬੂ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
---------------	---	-----------------	-------------	----------------	---------------------

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਬੈਦ ਵੈਦ, ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਅਵਖਦ ਦੁਆਈ	ਗੁਨ ਲਾਭ	ਗੋਪਿ ਗੁਪਤ, ਅਪ੍ਰਗਟ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ
---------------	---------------	------------------------------	--------------	------------	----------------------	----------------------

ਅਵਖਦ ਦੁਆਈ	ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਬੈਦ ਵੈਦ, ਰੋਗ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਰੋਗਹਿ ਰੋਗ ਨੂੰ	ਨ ਨਹੀਂ	ਗ੍ਰਾਸ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------	---------------	------------------------------	------------------	-----------	--------------------	---------------------

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਬੋਹਿਥ ਜਹਾਜ਼	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਾਰਿ ਦੂਸਰੇ ਕੰਢੇ	ਪਰੈ ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ	ਖੇਵਟ ਬੇੜੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਸੈ ਨਾਲ
---------------	---------------	----------------	-----------	--------------------	------------------	-------------------------	-----------

ਖੇਵਟ ਬੇੜੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਬਿਹੁੰਨ ਬਿਨਾਂ, ਰਹਿਤ	ਕਤ ਕਿਵੇਂ	ਬੋਹਿਥ ਜਹਾਜ਼	ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਯਕੀਨ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-------------------------	-----------------------	-------------	----------------	------------------	---------------------

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਨਾਮ	ਬਿਨੁ	ਗੰਮ	ਨ	ਪਰਮਪਦੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ	ਬਿਨਾਂ	ਜਿੱਥੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ
				ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਉੱਚੀ	ਅਵਸਥਾ

ਬਿਨੁ	ਗੁਰ	ਨਾਮ	ਨਿਹਕਾਮ	ਨ	ਪ੍ਰਗਾਸ	ਹੈ॥੫੧੬॥
ਬਿਨਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ	ਪਵਿੱਤਰ	ਨਹੀਂ	ਚਾਨਣ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਕਾਚੇ	ਪਾਰੇ	ਖਾਤ	ਉਪਜੈ	ਬਿਕਾਰ	ਗਾਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਕੱਚਾ	ਪਾਰਾ	ਖਾਣ ਨਾਲ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਰੋਗ, ਬੀਮਾਰੀਆਂ	ਸਰੀਰ

ਰੋਮ	ਰੋਮ	ਕੈ	ਪਿਰਾਤਿ	ਮਹਾ	ਦੁਖ	ਪਾਈਐ।
ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਵਿਚ	ਦਰਦ	ਬਹੁਤ	ਕਸ਼ਟ	ਪਾਈਦਾ ਭਾਵ ਭੋਗੀਦਾ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਲਸਨ	ਖਾਏ	ਮੋਨਿ	ਕੈ	ਸਭਾ	ਮੈ	ਬੈਠੇ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਥੋਮ	ਖਾ ਕੇ	ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼	ਕਰਕੇ	ਇਕੱਠ	ਵਿਚ	ਬੈਠਾ ਰਹੇ

ਪ੍ਰਗਟੈ	ਦੁਰਗੰਧ	ਨਾਹਿ	ਦੁਰਤਿ	ਦੁਰਾਈਐ।
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ	ਬਦਬੂ	ਨਹੀਂ	ਛਿਪਦੀ, ਲੁਕਦੀ	ਛਿਪਾਉਣ ਨਾਲ

ਜੈਸੇ	ਮਿਸਟਾਨ	ਪਾਨਿ	ਸੰਗਮ	ਕੈ	ਮਾਖੀ	ਲੀਲੇ
ਜਿਵੇਂ	ਮਿਠਾਈ	ਪੀਣ ਵਾਲਾ ਮਿੱਠਾ	ਪਦਾਰਥ ਮਿਲਾਪ	ਕਰਕੇ	ਮੱਖੀ	ਮੂੰਹ ਅੰਦਰ ਲੰਘਾ ਲਵੇ

ਹੋਤ	ਉਕਲੇਦ	ਖੇਦੁ	ਸੰਕਟ	ਸਹਾਈਐ।
ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਉਲਟੀ, ਕੈ, ਵਮਨ?	ਦੁਖ, ਕਸ਼ਟ	ਦੁੱਖ, ਪੀੜਾ	ਸਹਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਅਪਰਚੇ	ਪਿੰਡ	ਸਿਖਨ ਕੀ	ਭਿਖਿਆ	ਖਾਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਅਗਿਆਨੀ	ਦੇਹ, ਸਰੀਰ	ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਾ, ਦੀ	ਖੈਰ	ਖਾਣ ਨਾਲ

ਅੰਤਕਾਲ	ਭਾਰੀ	ਹੋਇ	ਜਮਲੋਕ	ਜਾਈਐ॥੫੧੭॥
ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ	ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ	ਹੋਣਾ	ਨਰਕ, ਉਹ ਲੋਕ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ	ਜਾਏਗਾ
			ਮਾੜੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਭੁਗਤਣ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	

ਜੈਸੇ	ਮੇਘ	ਬਰਖਤ	ਹਰਖਤਿ	ਹੈ	ਕ੍ਰਿਸਾਨਿ
ਜਿਵੇਂ	ਬੱਦਲ	ਬਰਸਦਾ ਹੈ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕਿਸਾਨ, ਜਿਮੀਂਦਾਰ

ਬਿਲਖ	ਬਦਨ	ਲੋਧਾ	ਲੋਨ	ਗਰਿ	ਜਾਤ	ਹੈ।
ਕੁਮਲਾਇਆ ਹੋਇਆ	ਮੂੰਹ ਤੋਂ	ਜੁਲਾਹਾ	ਲੂਣ, ਨਮਕ	ਗਲਣਾ, ਮੁਰਝਾਣਾ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਪਰਫੁਲਤ	ਹੁਇ	ਸਕਲ	ਬਨਾਸਪਤੀ
ਜਿਵੇਂ	ਵਿਕਸਤ ਹੋਣਾ, ਵਧਣਾ	ਹੋਵੇ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਸੁਕਤ	ਜਵਾਸੋ	ਆਕ	ਮੂਲ	ਮੁਰਝਾਤ	ਹੈ।
ਸੁੱਕਣਾ	ਗਰਮੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕੰਡੇਦਾਰ ਝਾੜੀ	ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬੂਟਾ ਜਿਸਦਾ	ਜੜ੍ਹੋਂ	ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ	ਖੇਤ	ਸਰਵਰ	ਪੂਰਨ	ਕਿਰਖ	ਜਲ
ਜਿਵੇਂ	ਪੈਲੀ	ਤਲਾਬ, ਝੀਲ	ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਖੇਤੀ, ਵਾਹੀ	ਪਾਣੀ
ਊਚ	ਥਲ	ਕਾਲਰ	ਨ	ਜਲ	ਫਲਨਾਤ
ਉੱਚਾ	ਧਰਤੀ	ਬੰਜਰ	ਨਹੀਂ	ਪਾਣੀ	ਫਲ ਦੇਣ ਹਾਰਾ, ਭਾਕ ਲਾਭਦਾਈ
ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਪਰਵੇਸ	ਗੁਰਸਿਖ	ਰਿਦੈ	
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਟਿਕ ਜਾਂਦਾ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	
ਸਾਕਤ	ਸਕਤਿ	ਮਤਿ	ਸੁਨਿ	ਸਕੁਚਾਤ	ਹੈ॥੫੧੮॥
ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇਮੁਖ	ਬਲ, ਸਮਰੱਥਾ	ਚਿਤ	ਸੁਣਨਾ	ਝਿੜਕਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ	ਰਾਜਾ	ਰਵਤ	ਅਨੇਕ	ਰਵਨੀ	ਸਹੇਤ
ਜਿਵੇਂ	ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਸੰਭੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸੁੰਦਰ ਇਸਤਰੀਆਂ	ਨਾਲ
ਸਕਲ	ਸਪੂਤੀ	ਏਕ	ਬਾਂਝ	ਨ	ਸੰਤਾਨ ਹੈ।
ਸਰਬ, ਸਾਰੇ	ਸਪੁੱਤਰਾਂ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ	ਉਹ ਔਰਤ	ਨਹੀਂ	ਔਲਾਦ ਹੋਣਦੀਕ੍ਰਿਆ
		ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਜਿਸਦੇ ਔਲਾਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ		
ਸੀਚਤ	ਸਲਿਲ	ਜੈਸੇ	ਸਫਲ	ਸਕਲ	ਦੁਮ
ਸਿੱਜਣਾ	ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਜਿਵੇਂ	ਕਾਮਯਾਬ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਦਰਖਤ
ਨਿਹਫਲ	ਸੇਂਬਲ	ਸਲਿਲ	ਨਿਰਬਾਨਿ	ਹੈ।	
ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਾ ਲਗੇ	ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਦਾਦਰ	ਕਮਲ	ਜੈਸੇ	ਏਕ	ਸਰਵਰ	ਬਿਖੈ
ਭੱਡੂ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਜਿਵੇਂ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਤਲਾਬ, ਝੀਲ	ਵਿਚ
ਉਤਮ	ਅਉ	ਨੀਚ	ਕੀਚ	ਦਿਨਕਰਿ	ਧਿਆਨ
ਚੰਗਾ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਅਤੇ	ਘਟੀਆ	ਦਲਦਲ, ਚਿਕੜ	ਸੂਰਜ	ਸਿਮਰਨ
ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਹੈ	ਸਕਲ	ਜਗੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਓਟ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ
ਚੰਦਨ	ਬਨਾਸਪਤੀ	ਬਾਂਸ	ਉਨਮਾਨ	ਹੈ॥੫੧੯॥	
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	ਵੰਡ, ਬਾਂਸ	ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਜੈਸੇ— ਜਿਵੇਂ	ਬਛਰਾ ਵੱਛਾ, ਗਊ-ਆਦਿ ਦਾ ਬੱਚਾ	ਬਿਲਲਾਤ ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ	ਮਾਤ ਮਾਤਾ, ਮਾਂ	ਮਿਲਬੇ ਮਿਲਣ, ਮਿਲਾਪ	ਕਉ ਨੂੰ		
ਬੰਧਨ ਬੰਨ੍ਹਣ, ਕੈਦ	ਕੈ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਬਸਿ ਵਸ ਵਿਚ	ਕਛੁ ਕੁਝ	ਬਸੁਨਬਸਾਤ ਵਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਿਗਾਰੀ ਮਾਲਕ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਚਾਹੈ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਭਵਨ ਘਰ	ਗਵਨ ਤੁਰਨਾ	ਕੀਓ ਕਰਦਾ ਹੈ	
ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਬਸਿ ਵਸ ਵਿਚ	ਪਰੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ	ਚਿਤਵਤ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਬਿਹਾਤ ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੈ। ਹੋਣ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਿਰਹਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਪ੍ਰਿਅ ਪਤੀ	ਸੰਗਮ ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ	ਸਨੇਹੁ ਪ੍ਰੇਮ	ਚਾਹੇ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ		
ਲਾਜ ਲੱਜਾ ਸ਼ਰਮ	ਕੁਲ ਵੰਸ਼, ਖਾਨਦਾਨ	ਅੰਕਸ ਬੰਧਨ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਦੁਰਬਲ ਕਮਜ਼ੋਰ	ਗਾਤ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਚਾਹੈ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਸਿਖੁ ਜਗਿਆਸੂ	
ਆਗਿਆ ਹੁਕਮ, ਆਦੇਸ਼	ਬਧ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ	ਰਹਤ ਰਹਿੰਦਾ	ਬਿਦੇਸ ਵਿਦੇਸ਼	ਅਕੁਲਾਤ ਘਬਰਾਉਣਾ, ਬੇਚੈਨ ਹੋਣਾ	ਹੈ॥੫੨੦॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਪਰ ਪਰਾਏ	ਧਨ ਦੌਲਤ	ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਤਨ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਪਰ ਪਰਾਏ	ਅਪਵਾਦ ਨਿੰਦਾ ਬੁਰਾਈ	ਬਾਦ ਬੋਲਣਾ, ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਬਲਫਲ ਹੋਰਾ ਫੇਰੀ	ਬੰਚ ਨੱਗੀ, ਫਰੇਬੀ	ਪਰਪੰਚ ਫਲ, ਕਪਟ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਕਮਾਤ ਕਮਾਉਂਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਮਿਤ੍ਰ ਦੋਸਤ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸ੍ਵਾਮ ਮਾਲਕ	ਦੌਹ ਫਲ, ਫਰੇਬ	ਕਾਮ ਸੰਭੋਗ ਦੀ ਇੱਛਾ	ਕ੍ਰੋਧ ਗੁੱਸਾ	ਲੋਭ ਲਾਲਚ	ਮੋਹ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਕੜ
ਗੋਬਧ ਗਊ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ	ਬਧੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ	ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ	ਬੰਸ ਖਾਨਦਾਨ	ਬਿਪ੍ਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ	ਘਾਤ ਹੱਤਿਆ, ਕੱਤਲ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਰੋਗ ਬੀਮਾਰੀ	ਸੋਗ ਦੁੱਖ	ਹੁਇ ਹੋਵੇ	ਬਿਓਗ ਵਿਛੜਿਆ ਹੋਇਆ	ਆਪਦਾ ਮੌਕੜ	ਦਰਿਦ੍ਰ ਗਰੀਬੀ	ਛਿਦ੍ਰ ਦੋਸ਼, ਔਗੁਣ	

ਜਨਮੁ	ਮਰਨ	ਜਮਲੋਕ	ਬਿਲਲਾਤ	ਹੈ।
ਪੈਦਾਇਸ਼	ਮਰਨਾ, ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਨਰਕ	ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕ੍ਰਿਤਘਨ	ਬਿਸਿਖ ਬਿਖਿਆਦੀ	ਕੋਟਿ	ਦੋਖੀ	ਦੀਨ
ਉਪਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ	ਤੀਰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਾਸ਼ਨਾਵਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ	ਕਰੋੜਾਂ	ਦੋਸ਼ੀ	ਲਾਚਾਰ

ਅਧਮ	ਅਸੰਖ	ਮਮ	ਰੋਮ	ਨ	ਪੁਜਾਤ	ਹੈ॥੫੨੧॥
ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ	ਅਣਗਿਣਤ	ਮੇਰੇ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪੁੱਜਦੇ, ਪਹੁੰਚਦੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬੇਸ੍ਵਾ	ਕੇ	ਸਿੰਗਾਰ	ਬਿਬਿਚਾਰ	ਕੋ
ਵੇਸਵਾ, ਕੰਜਰੀ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਆਲੰਕਰਣਬਦਚਲਣੀ		ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਨ	ਪਾਰੁ	ਪਾਈਐ
ਨਹੀਂ	ਅੰਤ, ਪਾਰਾਵਾਰ	ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ

ਬਿਨੁ	ਭਰਤਾਰ	ਕਾਕੀ	ਨਾਰ	ਕੈ	ਬੁਲਾਈਐ।
ਹੀਣੀ, ਸਖਣੀ	ਪਤੀ	ਕਿਸਦੀ	ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਕਰਕੇ	ਬੁਲਾਈਏ, ਸੱਦੀਏ

ਬਗੁ	ਸੇਤ	ਜੀਵ	ਘਾਤ	ਕਰਿ	ਖਾਤ	ਕੇਤੇ	ਕੋ
ਬਗਲਾ	ਸਫੈਦ, ਚਿੱਟਾ	ਜਾਨਵਰ	ਹੱਤਿਆ, ਕੱਤਲ	ਕਰਕੇ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਕਿਤਨੇ ਹੀ, ਅਨੇਕਾਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	

ਮੋਨਿ	ਗਹਿ	ਧਿਆਨ ਧਰੇ	ਜੁਗਤ	ਨ	ਪਾਈਐ।
ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼	ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ	ਸਿਮਰਨ ਟਿਕਾਉਣ ਦੁਆਰਾ	ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਭਾਂਡ	ਕੀ	ਭੰਡਾਈ	ਬੁਰਵਾਈ	ਨ	ਕਹਤ ਆਵੈ
ਭੰਡ, ਨਕਲੀਆ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਭੰਡਾਂ ਦੀਆਂ	ਭੈੜਾਪਨ, ਬੁਰਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਕਹਿਣਾ ਆਉਣਾ

ਅਤਿ	ਹੀ	ਵਿਠਾਈ	ਸੁਕਚਤ	ਨ	ਲਜਾਈਐ।
ਬਹੁਤ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਲੋਕ ਲਾਜ ਹੀਣਤਾ	ਲੱਜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ	ਨਹੀਂ	ਸਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ

ਤੈਸੇ	ਪਰ	ਤਨ	ਧਨ	ਦੂਖਨ	ਤ੍ਰਿਦੋਖ	ਮਮ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪਰਾਏ	ਸਰੀਰ	ਦੌਲਤ	ਨਿੰਦਿਆ	ਤਿੰਨ ਰੋਗ	ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਅਧਮ	ਅਨੇਕ	ਏਕ	ਰੋਮ	ਨ	ਪੁਜਾਈਐ॥੫੨੨॥
ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ

ਜੈਸੇ	ਚੋਰ	ਚਾਹੀਐ ਚੜਾਇਓ	ਸੂਰੀ	ਚਉਬਟਾ	ਮੈ
ਜਿਵੇਂ	ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਚਾਹੀਦਾ ਚੜ੍ਹਾਉਣਾ	ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸੂਲੀ, ਜਿਸਤੇ ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ	ਚੌਰਾਹਾ	ਵਿਚ

ਚੁਹਟੀ ਲਗਾਇ ਛਾਡੀਐ -ਤਉ ਕਹਾ ਮਾਰ ਹੈ।
ਚੁੰਢੀ ਲਗਾ ਕੇ ਭਾਵ ਵੱਢ ਕੇ ਛੱਡ ਦਈਏ ਤਾਂ,ਤੋਂ ਕੀ- ਸਜਾ ਮਿਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਖੋਟਸਾਰੀਓ ਨਿਕਾਰਿਓ ਚਾਹੀਐ ਨਗਰ ਹੂੰ ਸੈ
ਖੋਟ ਮਿਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਨਿਕਾਲ ਦੇਣਾ,ਕੱਢ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਿਚੋਂ

ਤਾਕੀ ਓਰ ਮੋਰ ਮੁਖ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਆਰ ਹੈ।
ਉਸ ਦਿਸ਼ਾ ਮੋੜ ਕੇ ਚਿਹਰਾ ਬੈਠ ਜਾਈਏ ਕੀ ਲੱਜਾ ਸ਼ਰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਹਾਂ ਬਜ੍ਯ ਭਾਰੁ ਡਾਰਿਓ ਚਾਹੀਐ ਜਉ ਹਾਥੀ ਪਰ
ਬਹੁਤ ਵਜਨਦਾਰ,ਨਿੰਗਰ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਵੇਂ ਸੁੰਡ ਵਾਲਾ ਵੱਡੇ ਕੱਦ ਉੱਪਰ
ਵਾਲਾ ਜਾਨਵਰ

ਤਾਹਿ ਸਿਰ ਛਾਰ ਕੇ ਉਡਾਏ ਕਹਾਂ ਭਾਰ ਹੈ।
ਉਸਦੀ ਸੀਸ ਮਿੱਟੀ ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ ਕੀ ਬੋਝ,ਵਜਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਪਤਤਿ ਪਤਿ ਕੋਟ ਨ ਪਾਸੰਗ ਭਰਿ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਪਾਪੀ ਮਾਲਕ ਕਰੋੜਾਂ ਨਹੀਂ ਬੇੜੀ ਜਿਹੀ ਵੀ ਬਰਾਬਰ

ਮੋਹਿ ਜਮਡੰਡ ਅਉ ਨਰਕ ਉਪਕਾਰ ਹੈ॥੫੨੩॥
ਮੈਨੂੰ ਯਮਰਾਜ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਭਲਾਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਮਿਲੀ ਸਜਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜਉਪੈ ਚੋਰੁ ਚੋਰੀ ਕੈ ਬਤਾਵੈ ਹੰਸ ਮਾਨਸਰ
ਜੇਕਰ ਤਸਕਰ ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ ਕਰਕੇ ਦੱਸੇ,ਕਹੇ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਲ
ਤਿਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ

ਛੂਟਿ ਕੈ ਨ ਜਾਇ ਘਰਿ ਸੂਰੀ ਚਾੜਿ ਮਾਰੀਐ।
ਛੁੱਟ ਕੇ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਲਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸੂਰੀ,ਜਿਸਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ
ਚੜ੍ਹਾਕੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਾਂਦਾ

ਬਾਟਮਾਰ ਬਟਵਾਰੋ ਬਗੁ ਮੀਨ ਜਉ ਬਤਾਵੈ
ਲੁੱਟ ਕੇ,ਠੱਗ ਕੇ ਠਗ,ਡਾਕੂ ਬਗਲਾ ਮੱਛੀ ਜੇਕਰ ਦੱਸੇ,ਕਹੇ

ਤਤਖਨ ਤਾਤਕਾਲ ਮੂੰਡ ਕਾਟਿ ਡਾਰੀਐ।
ਤੁਰੰਤ,ਫੌਰਨ ਫੌਰਨ,ਤੁਰੰਤ ਸਿਰ,ਸੀਸ ਕੱਟ ਕੇ,ਵੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਈਏ ਹਨ

ਜਉਪੈ ਪਰਦਾਰਾ ਭਜਿ ਮ੍ਰਿਗਨ ਬਤਾਵੈ
ਜੇਕਰ ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੰਭੋਗ ਕਰਕੇ ਹਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੇ,ਕਹੇ

ਬਿਟੁ ਕਾਨ ਨਾਕ ਖੰਡ ਡੰਡ ਨਗਰ ਨਿਕਾਰੀਐ।
ਲੁੱਚਾ,ਇਸਤਰੀ ਗਾਂਧੀ ਕੰਨ ਨੱਕ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਦੰਡ,ਸਜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕੱਢ ਦੇਈਗਾ

ਚੋਰੀ	ਬਟਵਾਰੀ	ਪਰਨਾਰੀ	ਕੈ	ਤ੍ਰਿਦੋਖ	ਮਮ
ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ	ਠਗੀ, ਡਕੈਤੀ	ਪਰਾਈ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਤਿੰਨ ਰੋਗ	ਮੇਰੇ ਵਿਚ

ਨਰਕ	ਅਰਕਸੁਤ	ਡੰਡ	ਦੇਤ	ਹਾਰੀਐ॥੫੨੪॥
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸੂਰਜ ਦਾ ਪੱਤਰ	ਸਜ਼ਾ	ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ	ਥੱਕ ਜਾਣਾ

ਜਾਤ	ਹੈ	ਜਗਤ	ਜੈਸੇ	ਤੀਰਥ	ਜਾਤਾ	ਨਮਿਤ
ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜਗਤ	ਜਿਵੇਂ	ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ	ਯਾਤਰਾ	ਲਈ, ਵਾਸਤੇ

ਮਾਝ	ਹੀ	ਬਸਤ	ਬਗ	ਮਹਿਮਾ	ਨ	ਜਾਨੀ	ਹੈ।
ਵਿਚ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਬਗਲਾ	ਵਡਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ	ਪ੍ਰਗਾਸ	ਭਾਸਕਰਿ	ਜਗਮਗ	ਜੋਤ
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਚਾਨਣ	ਸੂਰਜ	ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚਾਨਣਾ

ਉਲੂ	ਅੰਧ	ਕੰਧ	ਬੁਰੀ	ਕਰਨੀ	ਕਮਾਨੀ	ਹੈ।
ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਣ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ	ਅੰਨ੍ਹਾ	ਦੀਵਾਰਾਂ	ਭੈੜੀ	ਭੈੜੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ	ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਬਸੰਤ	ਸਮੈ	ਸਫਲ	ਬਨਾਸਪਤੀ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ	ਮੌਕਾ ਵੇਲਾ	ਕਾਮਯਾਬ	ਬ੍ਰਿਛ ਬੂਟੇ ਆਦਿ

ਨਿਹਫਲ	ਸੇਂਬਲ	ਬਡਾਈ	ਉਰ	ਆਨੀ	ਹੈ।
ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਾ ਲਗੇ	ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ ਹੰਕਾਰ		ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਲਿਆਂਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮੋਹ	ਗੁਰ	ਸਾਗਰ	ਮੈ	ਚਾਖਿਓ	ਨਹੀ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ
ਮੈਂ	ਸਾਗਰ ਸਮਾਨ ਗੁਰੂ		ਵਿਚ	ਚੱਖਿਆ	ਨਿਖੇਪ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪਿਆਰ ਰਸ

ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ	ਚਾਤ੍ਰਕਿ ਜੁਗਤ	ਬਕਬਾਨੀ	ਹੈ॥੫੨੫॥
ਪਿਆਸਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਤ੍ਰੇਹ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ	ਬਬੀਹਾ ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਵਿਅਰਥ ਰੋਲਾ ਪਉਣ ਦੀ ਆਦਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਗਜਰਾਜ	ਗਾਜਿ	ਮਾਰਤ	ਮਨੁਖ	ਸਿਰਿ
ਜਿਵੇਂ	ਵੱਡਾ ਹਾਥੀ	ਗਜ ਕੇ, ਚਿੰਘਾੜ ਕੇ	ਮਾਰਦੀ ਹੈ	ਇਨਸਾਨ, ਪੁਰਸ਼	ਸਿਰ, ਸੀਸ

ਡਾਰਤ	ਹੈ	ਛਾਰ	ਤਾਹਿ	ਕਹਤ	ਅਰੋਗ	ਜੀ।
ਪਾ ਲੈਂਦਾ, ਸਿੱਟ ਲੈਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਖਾਕ, ਮਿੱਟੀ	ਉਸ ਨੂੰ	ਕਹਿਣਾ	ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਨਮਾਨ	ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸੂਆ	ਜਿਉ	ਪਿੰਜਰ	ਮੈ	ਕਹਤ	ਬਨਾਇ	ਬਾਤੈ
ਤੋਤਾ	ਜਿਵੇਂ	ਪਿੰਜਰਾ	ਵਿਚ	ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੱਲਾਂ, ਬਾਤਾਂ

ਪੇਖ ਸੁਨ ਕਹੈ ਤਾਹਿ ਰਾਜਗ੍ਰਿਹਿ ਜੋਗ ਜੀ।
 ਵੇਖ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮਹਲ ਯੋਗ, ਸਮਰਥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਸੁਖ ਸੰਪਤਿ ਮਾਇਆ ਮਦੋਨ ਪਾਪ ਕਰੈ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਦੌਲਤ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਮਸਤ ਕੁਕਰਮ, ਗੁਨਾਹ ਕਰਦਾ ਹੈ
 ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ

ਤਾਹਿ ਕਹੈ ਸੁਖੀਆ ਰਮਤ ਰਸ ਭੋਗ ਜੀ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੁੱਖ ਭੋਗਦਾ ਹੈ ਲਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੁਆਦ, ਮਜਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁਖ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਆਨੰਦ ਸ਼ਬਦ

ਜਤੀ ਸਤੀ ਅਉ ਸੰਤੋਖੀ ਸਾਧਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ
 ਜਤ ਰੱਖਣ ਸਤ ਦਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਰਹਿਣ ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ
 ਵਾਲਾ ਧਾਰਨੀ ਵਾਲਾ

ਉਲਟੇਈ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਹੈ ਅਗਿਆਨ ਲੋਗ ਜੀ॥੫੨੬॥
 ਵਿਪਰੀਤ ਬੋਧ, ਸਮਝ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਅਵਿਵੇਕ ਲੋਕ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਵੈਯਾ

ਜਉ ਗਰਬੈ ਬਹੁ ਬੁੰਦ ਚਿਤੰਤਰਿ
 ਜੇਕਰ ਹੰਕਾਰ ਕਰੇ ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ ਤੁਪਕਾ ਚਿਤ ਵਿਚ, ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਸਨਮੁਖ ਸਿੰਧ ਸੋਭ ਨਹੀ ਪਾਵੈ।
 ਸਾਹਮਣੇ, ਰੂਬਰੂ ਸਾਗਰ ਸਮੁੰਦਰ ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ

ਜਉ ਬਹੁ ਉਡੈ ਖਗ ਧਾਰ ਮਹਾ ਬਲ
 ਜੇਕਰ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਉਡਣਾ ਪੰਛੀ ਧਾਰ ਕੇ, ਅਪਨਾ ਕੇ ਬਹੁਤ ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ

ਪੇਖ ਅਕਾਸ ਰਿਦੈ ਸੁਕਚਾਵੈ।
 ਵੇਖ ਕੇ ਅਸਮਾਨ, ਗਗਨ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਲੱਜਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਾ

ਜਿਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਿਲੋਕਤ
 ਜਿਵੇਂ ਅੰਡ ਆਕਾਰ ਭਵਨ ਕੋਸ਼ ਵਿਸ਼ਾਲ, ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦੇਖਦਾ ਹੈ

ਗੂਲਰ ਜੰਤ ਉਡੰਤ ਲਜਾਵੈ।
 ਬੋਹੜ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਦਰਖਤ ਜੀਵ, ਜੰਤੂ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਸਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ

ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਹਮ ਕੀਏ ਤਿਹਾਰੇ ਜੀ
 ਤੁਮ ਰਚਣ ਵਾਲਾ, ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਮੈਂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਤੁਹਾਡੇ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੋਪਹਿ ਬੋਲਨ ਕਿਉ ਬਨਿ ਆਵੈ॥੫੨੭॥
ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ,ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਬੋਲਣਾ,ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਕਿਵੇਂ ਚੰਗੀ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਤੋਸੋ ਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਨ ਮੋਸਰਿ
ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਮਾਲਕ ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਬੇਸਹਾਰਾ,ਨਾਥ ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ

ਤੋਸੋ ਨ ਦਾਨੀ ਨ ਮੋਸੋ ਭਿਖਾਰੀ।
ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ

ਮੋਸੋ ਨ ਦੀਨ ਦਇਆਲੂ ਨ ਤੋਸਰਿ
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਲਾਚਾਰ,ਬੇਬਸ ਕ੍ਰਿਪਾਲੂ,ਮਿਹਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ

ਮੋਸੋ ਅਗਿਆਨੁ ਨ ਤੋਸੋ ਬਿਚਾਰੀ।
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਅਗਿਆਨੀ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲਾ

ਮੋਸੋ ਨ ਪਤਤਿ ਨ ਪਾਵਨ ਤੋਸਰਿ
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਨਹੀਂ ਪਾਪੀ,ਨੀਚ ਨਹੀਂ ਪਵਿੱਤਰ,ਪਾਕ ਤੇਰੇ ਜਿਹਾ

ਮੋਸੋ ਬਿਕਾਰੀ ਨ ਤੋਸੋ ਉਪਕਾਰੀ।
ਮੇਰੇ ਵਰਗਾ ਬੁਰਾਏ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗਾ ਭਲਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਮੇਰੇ ਹੈ ਅਵਗੁਨ ਤੂ ਗੁਨ ਸਾਗਰ
ਮੇਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੋਸ਼,ਅੰਗੁਣ ਤੁਮ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ

ਜਾਤ ਰਸਾਤਲ ਓਟ ਤਿਹਾਰੀ॥੫੨੮॥
ਜਾਂਦਾ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹੇਠਲਾ ਲੋਕ,ਪਾਤਾਲ ਲੋਕ ਆਸਰਾ,ਸਹਾਰਾ ਤੁਹਾਡੀ

ਕਵਿਤੁ

ਉਲਟਿ ਪਵਨ ਮਨ ਮੀਨ ਕੀ ਚਪਲ ਗਤਿ
ਸਾਹ ਦੀ ਗਤੀ ਨੂੰ ਉਲਟ ਦੇਣਾ ਚਿਤ,ਜੀਅ ਮੱਛੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਚੰਚਲ ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ

ਦਸਮ ਦੁਆਰ ਪਾਰ ਅਗਮ ਨਿਵਾਸ ਹੈ।
ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਦਸ ਸੁਰਾਖ ਹਨ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਵਸਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੋ ਨੇਤ੍ਰ,ਦੋ ਕੰਨ,ਦੋ ਨਾਸਿਕਾ,ਇਕ ਮੁਖ,ਇਕ ਮਲ ਦੁਆਰ,ਇਕ ਮੂਤਰ ਦੁਆਰ,ਦਸਵਾਂ ਦੁਆਰ ਮਸਤਕ ਦੇ ਅੰਦਰ

ਤਹ ਨ ਪਾਵਕ ਪਵਨ ਜਲ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਅਕਾਸ
ਉਸ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਅੱਗ ਪਉਣ,ਹਵਾ ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ,ਭੂਮੀ ਅਸਮਾਨ,ਅੰਬਰ

ਨਾਹਿ ਸਸਿ ਸੂਰ ਉਤਪਤਿ ਨ ਬਿਨਾਸ ਹੈ।
ਨਹੀਂ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰਜ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ, ਉਤਪੰਨ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮੌਤ, ਮਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਹਿ ਪਰਕਿਰਤਿ ਬਿਰਤਿ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਾਨ ਗਿਆਨ
ਨਹੀਂ ਮਾਇਆ, ਜੜ੍ਹ ਜਗਤ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸੁਰਤੀ, ਬਿਰਤੀ ਦੇਹ, ਸਰੀਰ ਸੁਆਸ, ਹਵਾ ਬੋਧ, ਸਮਝ

ਸਬਦੁ ਸੁਰਤਿ ਨਹਿ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਨ ਪ੍ਰਗਾਸ ਹੈ।
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਨਹੀਂ ਨਿਗਾਹ, ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਚਾਨਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਵਾਮੀ ਨਾ ਸੇਵਕ ਉਨਮਾਨ ਅਨਹਦ ਪਰੈ
ਪਤੀ ਨਹੀਂ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ ਆਹਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧੁਨੀ ਦੂਰ, ਇਕ ਪਾਸੇ

ਨਿਰਾਲੰਬ ਸੁੰਨ ਮੈ ਨ ਬਿਸਮ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ॥੫੨੯॥
ਆਸਰਾ ਰਹਿਤ ਅਫਰ, ਨਿਰਵਿਕਲਪ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰੋਸਾ, ਯਕੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਮਦਿ ਰਹਤ ਭਾਂਜਨ ਬਿਖੇ
ਜਿਵੇਂ ਦਿਨ ਰਾਤ, ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਰਾਬ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਬਰਤਨ ਵਿਚ

ਜਾਨਤ ਨ ਮਰਮੁ ਕਿਧਉ ਕਵਨ ਪ੍ਰਕਾਰੀ ਹੈ।
ਜਾਣਦਾ, ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ ਭੇਤ, ਰਾਜ਼ ਜਾਂ, ਅਥਵਾ ਕਿਹੜਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬੇਲੀ ਭਰਿ ਭਰਿ ਬਾਂਟਿ ਦੀਜੀਅਤ ਸਭਾ
ਜਿਵੇਂ ਕੌਲੀ, ਕਟੋਰੀ ਭਰ ਕੇ ਭਰ ਕੇ ਵੰਡਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਦੇਈਦੀ ਹੈ ਇਕੱਠ

ਪਾਵਤ ਨ ਭੇਦੁ ਕਛੁ ਬਿਧਿ ਨ ਬੀਚਾਰੀ ਹੈ।
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਰਹੱਸ ਕੁਝ ਵਿਧੀ, ਢੰਗ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦਿਨਪ੍ਰਤਿ ਮਦੁ ਬੇਚੁਤ ਕਲਾਲ ਬੈਠੇ
ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਸ਼ਰਾਬ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਬੈਠਕੇ, ਬਹਿ ਕੇ

ਮਹਿਮਾ ਨ ਜਾਨਈ ਦਰਬ ਹਿਤਕਾਰੀ ਹੈ।
ਵਡਿਆਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ ਧਨ, ਦੌਲਤ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕੇ ਲਿਖਿ ਪੜਿ ਗਾਵਤ ਹੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਵਾਕ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪਦੁ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ॥੫੩੦॥
ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਆਨੰਦਮਈ ਰਸ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਿਨੁ	ਤਿਨੁ	ਮੇਲਿ	ਜੈਸੇ	ਛਾਨਿ	ਛਾਈਅਤ	ਪੁਨ
ਤ੍ਰਿਣ,ਤੀਲਾ	ਤੀਲਾ	ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਛੰਨ,ਛੱਪਰੀ	ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ	ਪ੍ਰੰਤੂ

ਅਗਨਿ ਪ੍ਰਗਾਸ	ਤਾਸ	ਭਸਮ	ਕਰਤ	ਹੈ।
ਅੱਗ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ,ਭਾਵ ਵਗਣਾ	ਉਸ ਨੂੰ	ਰਾਖ,ਖਾਕ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਧ	ਕੇ	ਕਨਾਰ	ਬਾਲੂ	ਗ੍ਰਿਹਿ	ਬਾਲਕ	ਰਚਤ	ਜੈਸੇ
ਸਾਗਰ,ਸਮੁੰਦਰ	ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਕੰਢਾ,ਕਿਨਾਰਾ	ਰੇਤ	ਘਰ	ਬੱਚਾ	ਉਸਾਰਦੇ ਹਨ	ਜਿਵੇਂ

ਲਹਰਿ	ਉਮਗਿ	ਭਏ	ਧੀਰ	ਨ	ਧਰਤ	ਹੈ।
ਤਰੰਗ	ਉਮੰਗ,ਉਤਸ਼ਾਹ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਧੀਰਜ ਭਾਵ ਸਥਿਰਤਾ	ਨਹੀਂ	ਰਖਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਨ	ਬਿਖੇ	ਮਿਲ	ਬੈਠਤ	ਅਨੇਕ	ਮ੍ਰਿਗ
ਜਿਵੇਂ	ਵਣ,ਜੰਗਲ	ਵਿਚ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਹਿਰਣ

ਏਕ	ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ	ਗਾਜੇ	ਰਹਿਓ ਨ	ਪਰਤ	ਹੈ।
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਮ੍ਰਿਗਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ,ਸ਼ੇਰ	ਗਰਜਦਾ ਹੈ	ਰਿਹਾ, ਨਹੀਂ	ਮੌਜੂਦ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਸਬਦੁ	ਅਰੁ	ਸੁਰਤਿ	ਧਿਆਨ	ਗਿਆਨ
ਨਜ਼ਰ ਦੀ ਟਿਕਟਿਕੀ ਲਗਾ ਕੇ	ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਤੇ	ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ	ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ	ਸਮਝ	ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ

ਪ੍ਰਗਟੇ	ਪੂਰਨ	ਪ੍ਰੇਮ	ਸਗਲ	ਰਹਤ	ਹੈ॥੫੩੧॥
ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇਆਂ	ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ	ਪਿਆਰ,ਪ੍ਰੀਤ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੰਦਨ	ਕੀ	ਬਾਰਿ	ਜੈਸੇ	ਦੀਜੀਅਤ	ਬਬੂਰ	ਦੁਮ
ਚੰਦਨ ਦੀ ਲਕੜੀ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਵਾੜ	ਜਿਵੇਂ	ਦੇਈਦੀ ਹੈ	ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰਖਤ ਦਰਖਤ	

ਕੰਚਨ	ਸੰਪਟ	ਮਧਿ	ਕਾਦੁ	ਗਹਿ	ਰਾਖੀਐ।
ਸੋਨਾ	ਕੁੱਜਾ,ਡੱਬਾ	ਅੰਦਰ,ਵਿਚ	ਕੰਚ,ਸੀਸਾ	ਪਕੜ ਕੇ	ਰੱਖੀਏ,ਸਾਂਭੀਏ

ਜੈਸੇ	ਹੰਸ	ਪਾਸਿ	ਬੈਠਿ	ਬਾਇਸੁ	ਗਰਬ	ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਨਜਦੀਕ	ਬੈਠ ਕੇ	ਕਾਂ	ਹੰਕਾਰ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਮ੍ਰਿਗ	ਪਤਿ	ਭਵਨੁ	ਮੈ	ਜੰਬਕ	ਭਲਾਖੀਐ।
ਮਿਰਗਾਂ ਦਾ ਸਰਦਾਰ,ਰਾਜਾ	ਘਰ,ਟਿਕਾਣਾ		ਵਿਚ	ਗਿੱਦੜ	ਇੱਛਾ ਕਰੇ

ਜੈਸੇ	ਗਰਧਬ	ਗਜ	ਪੁਤਿ	ਉਪਹਾਸ	ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਗਧਾ,ਖੇਤਾ	ਹਾਥੀ	ਨੂੰ	ਮਖੌਲ,ਹਾਸਾ,ਮਜ਼ਾਕ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਚਕ੍ਰਵੈ ਕੋ ਚੋਰ ਡਾਂਡੇ ਦੂਧ ਮਦ ਮਾਖੀਐ।
ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਸਮਰਾਟ ਨੂੰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵੇ ਦੁੱਧ ਸ਼ਰਾਬ ਗੁੱਸਾ ਕਰੇ

ਸਾਧਨ ਦੁਰਾਇਕੈ ਅਸਾਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰੈ
ਸਾਧੂਆਂ ਦੀ ਛਿਪਾ ਕੇ, ਲੁਕਾ ਕੇ ਖੋਟੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ, ਮਾੜਾ ਪਾਪ, ਜੁਰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਉਲਟੀਐ ਚਾਲ ਕਲੀਕਾਲ ਭ੍ਰਮ ਭਾਖੀਐ॥੫੩੨॥
ਵਿਪਰੀਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਲਯੁਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭਰਮ ਯੁਕਤ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਲੋਚਨ ਬਿਲੋਕੀਐ ਨ ਰੂਪ ਰੰਗਿ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ ਦੇਖ ਸਕਣਾ ਨਹੀਂ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ ਵਰਣ

ਸ੍ਵਨ ਬਿਹੂੰਨ ਰਾਗ ਨਾਦ ਨ ਸੁਨੀਜੀਐ।
ਕੰਨ ਬਿਨਾਂ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨਾਂ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਜਿਹਬਾ ਨ ਉਚਰੈ ਬਚਨ ਅਰ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਭ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ ਬਾਣੀ, ਬੋਲ ਅਤੇ

ਨਾਸਕਾ ਬਿਹੂੰਨ ਬਾਸ ਬਾਸਨਾ ਨ ਲੀਜੀਐ।
ਨੱਕ ਬਿਨਾਂ ਮਹਿਕ, ਵਾਸਨਾ ਸੁੰਘਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦੀ

ਜੈਸੇ ਬਿਨੁ ਕਰ ਕਰਿ ਸਕੈ ਨ ਕਿਰਤ ਕ੍ਰਮ
ਜਿਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਹਥ ਕਰਨਾ (ਕੰਮ ਆਦਿ) ਸਕਣਾ ਨਹੀਂ ਕੰਮ ਕੰਮ ਕਾਜ

ਚਰਨ ਬਿਹੂੰਨ ਭਉਨ ਗਉਨ ਕਤ ਕੀਜੀਐ।
ਪੈਰ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਾਣਾ, ਘਰ ਚਲਣਾ, ਫਿਰਨਾ, ਘੁੰਮਣਾ ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰੀਏ

ਅਸਨ ਬਸਨ ਬਿਨੁ ਧੀਰਜੁ ਨ ਧਰੈ ਦੇਹ
ਭੋਜਨ ਬਸਤਰ, ਕਪੜੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀਂ ਟਿਕਾਉਂਦੀ, ਰੱਖਦੀ ਸਰੀਰ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਨ ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ ਪੀਜੀਐ॥੫੩੩॥
ਬਿਨਾਂ ਗੁਰਵਾਕ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪੀਵੀਦਾ ਹੈ, ਪੀਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਜੈਸੇ ਫਲ ਸੈ ਬਿਰਖ ਬਿਰਖੁ ਸੈ ਹੋਤ ਫਲ
ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਿਚੋਂ ਦਰਖਤ ਦਰਖਤ ਵਿਚੋਂ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਖਤਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ

ਅਤਿਭੁਤਿ ਗਤਿ ਕਛੁ ਕਹਨੁ ਨ ਆਵੈ ਜੀ।
ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਿਆਨ, ਭੇਦ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਬਾਸੁ	ਬਾਵਨ	ਮੈ	ਬਾਵਨ	ਹੈ	ਬਾਸੁ	ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸੁਗੰਧ, ਖੁਸ਼ਬੋ	ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ	ਵਿਚ	ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸੁਗੰਧ	ਵਿਚ

ਬਿਸਮ	ਚਰਿਤ੍ਰ	ਕੋਊ	ਮਰਮੁ ਨ	ਪਾਵੈ	ਜੀ।
ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ	ਕੋਤਕ, ਲੀਲਾ	ਕੋਈ	ਭੇਤ, ਰਾਜਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਕਰਨ ਵਾਲੀ					

ਕਾਸਟਿ	ਮੈ	ਅਗਨਿ ਅਗਨਿ	ਮੈ	ਕਾਸਟਿ	ਹੈ
ਲਕੜ	ਵਿਚ	ਅੱਗ ਅੱਗ	ਵਿਚ	ਲਕੜ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਤਿ	ਅਸਚਰਜ	ਹੈ	ਕਉਤਕ	ਕਹਾਵੈ	ਜੀ।
ਬਹੁਤ	ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ, ਅਜੀਬ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚਮਤਕਾਰ	ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਤਿਗੁਰ	ਮੈ	ਸਬਦ	ਸਬਦ	ਮੈ	ਸਤਿਗੁਰ	ਹੈ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ	ਵਿਚ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਵਿਚ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ					ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	

ਨਿਰਗੁਨ	ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ	ਸਮਝਾਵੈ	ਜੀ॥੫੩੪॥
ਰਜੇ, ਤਮੇ, ਸਤੋ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ	ਸਮਝ ਸਿਮਰਨ, ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸਮਝਾਇਆ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਤਿਲਿ	ਬਾਸੁ	ਬਾਸੁ	ਲੀਜੀਅਤਿ	ਕੁਸਮ	ਸੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਿਲ ਦੇ ਬੀਜ	ਸੁਗੰਧ, ਖੁਸ਼ਬੋ	ਸੁਗੰਧ	ਹਾਸਲ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਫੁੱਲ	ਨਾਲ

ਤਾਂਤੇ	ਹੋਤ	ਹੈ	ਫੁਲੇਲਿ	ਜਤਨ	ਕੈ	ਜਾਨੀਐ।
ਉਸ ਤੋਂ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਤੇਲ	ਤਰੀਕਾ	ਕਰਕੇ	ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਅਉਟਾਇ	ਦੂਧ	ਜਾਵਨ	ਜਮਾਇ	ਮਥਿ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਬਾਲਣਾ	ਦੁੱਧ	ਦੁੱਧ ਜਮਾਉਣ ਦੀ ਲਾਗ	ਜਮਾ ਕੇ	ਰਿੜਕ ਕੇ

ਸੰਜਮੁ	ਸਹਤਿ	ਘ੍ਰਿਤਿ	ਪ੍ਰਗਟਿ	ਕੈ	ਮਾਨੀਐ।
ਸੰਕੋਚ	ਨਾਲ	ਘ੍ਰਿਉ	ਉਤਪੰਨ, ਪੈਦਾ	ਕਰਕੇ	ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਜੈਸੇ	ਕੁਆ	ਖੇਦ	ਕੈ	ਬਸੁਧਾ	ਧਸਾਇ	ਕੌਰੀ
ਜਿਵੇਂ	ਖੂਹ	ਪੁੱਟ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਧਰਤੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ	ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਮੀਨ ਵਿਚ ਧੱਕ ਕੇ	ਖੂਹ ਦਾ ਮਹਿਲ ਜੋ ਚੱਕ
					ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਤੇ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ

ਲਾਜੁ	ਕੈ	ਬਹਾਇ	ਡੋਲਿ	ਕਾਢਿ	ਜਲੁ	ਆਨੀਐ।
ਲੱਜ	ਕਰਕੇ	ਲਮਕਾਉਣ ਨਾਲ	ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ	ਕੱਢ ਕੇ	ਪਾਣੀ	ਲਿਆਂਦੀ
			ਭਰਨ ਵਾਲਾ ਬਰਤਨ			

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਤੈਸੇ	ਭਾਵਨੀ	ਭਗਤਿ	ਭਾਇ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸ਼ਰਧਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਭਗਤੀ	ਭਾਵਨਾ ਖਿਆਲ

ਘਟਿ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਘਟਿ ਸਰੀਰ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮਾਤਮਾ	ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੫੩੫॥ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਰਿਤਾ ਨਦੀ	ਜਲੁ ਪਾਣੀ	ਕਾਸਟਹਿ ਲਕੜ ਨੂੰ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬੋਰਤ ਡੋਬਦਾ, ਬੋਰਦਾ
ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਚਿਤ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਲਾਜ ਲੱਜਾ, ਸ਼ਰਮ	ਅਪਨੋਈ ਆਪਣਾ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਿਓ ਪਾਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਸੁਤ ਪੁੱਤਰ	ਅਨਿਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਇਆਨਪਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ ਵਾਲੇ ਕੰਮ	
ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜਨਨੀ ਮਾਤਾ, ਮਾਂ	ਅਵਗੁਨ ਦੋਸ਼, ਅਗੁਣ	ਉਰਧਾਰਿਓ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਉਣਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਰੰਨ ਓਟ	ਸੂਰ ਸੂਰਬੀਰ, ਯੋਧਾ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ	ਪਰਤਗਿਆ ਵਾਅਦਾ, ਦ੍ਰਿੜ ਸੰਕਲਪ	ਰਾਖੈ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ
ਲਖ ਸੌ ਹਜ਼ਾਰ	ਅਪਰਾਧ ਪਾਪ, ਜੁਰਮ	ਕੀਏ ਕੀਤਾ ਹੈ	ਮਾਰਿ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਕੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬਿਡਾਰਿਓ ਨਸ਼ਟ ਕਰਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪਰਮ ਗੁਰ ਸਰਵੋਤਮ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਪਾਰਸ ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਪਰਸ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਗਤਿ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ	
ਸਿਖਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਕੋ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਕਿਰਤ ਮਿਹਨਤ	ਕਰਮੁ ਕੰਮ	ਕਛੂ ਕੁਝ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬੀਚਾਰਿਓ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਜਲ ਪਾਣੀ	ਧੋਏ ਧੋਣਾ	ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਅੰਬਰ ਕਪੜਾ, ਬਸਤਰ	ਮਲੀਨ ਮੈਲਾ, ਗੰਦਾ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ
ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਤੇਲ ਬਨਾਸਪਤੀ ਆਦਿ ਦੇ	ਮੇਲੇ ਲੇਪ ਕੀਤਿਆਂ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਕੇਸ ਸਿਰ ਦੇ	ਹੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ	ਭਇਆਨ ਡਰਾਉਣੀ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ	ਮਾਂਜੇ ਸਾਫ ਕੀਤਿਆਂ	ਦਰਪਨ ਸ਼ੀਸ਼ਾ	ਜੋਤਿ ਚਮਕ	ਹੀਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਵੇਪ
ਬਰਖਾ ਬਾਰਸ਼, ਮੀਂਹ	ਬਿਹੁੰਨ ਬਿਨਾਂ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਖੇਤ ਪੈਲੀ	ਮੈ ਵਿਚ	ਨ ਨਹੀਂ	ਧਾਨ ਅਨਾਜ, ਅੰਨ
						ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਦੀਪਕੁ	ਭਵਨ	ਅੰਧਕਾਰ	ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਦੀਵਾ	ਘਰ, ਟਿਕਾਣਾ	ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਲੋਨੇ	ਘ੍ਰਿਤਿ	ਬਿਨੁ	ਜੈਸੇ	ਭੋਜਨ	ਸਮਾਨ	ਹੈ।
ਲੂਣ, ਨਮਕ	ਘਿਉ	ਬਿਨਾਂ	ਜਿਵੇਂ	ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ	ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਸਾਧ	ਸੰਗਤਿ	ਜਨਮ	ਮਰਨ	ਦੁਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਬਿਨਾਂ	ਧਰਮੀ	ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ	ਪੈਦਾਇਸ਼	ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਪੀੜਾ, ਦਰਦ

ਮਿਟਤ	ਨ	ਭੈ	ਭਰਮ	ਬਿਨੁ	ਗੁਰ	ਗਿਆਨ	ਹੈ॥੫੩੭॥
ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਨਹੀਂ	ਡਰ	ਵਹਿਮ, ਸੰਸਾ	ਬਿਨਾਂ	ਗੁਰੂ ਦਾ	ਗਿਆਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਮਾਂਝ	ਬੈਠੇ	ਬਿਨੁ	ਬੋਹਿਥਾ ਨ	ਪਾਰ	ਪਰੇ
ਜਿਵੇਂ	ਕਿਸ਼ਤੀ	ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਬਿਨਾਂ	ਜਹਾਜ਼	ਨਹੀਂ	ਦੂਸਰੇ ਕੰਢੇ
		ਬੈਠਣ ਤੋਂ				ਪੁੱਜ ਸਕਦਾ

ਪਾਰਸ	ਪਰਸੈ	ਬਿਨੁ	ਧਾਤ	ਨ	ਕਨਿਕ	ਹੈ।
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਸ਼ਪਰਸ਼ ਕੀਤੇ	ਬਿਨਾਂ	ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ	ਨਹੀਂ	ਸੋਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਗੰਗਾ	ਨ	ਪਾਵਨ	ਆਨ	ਜਲੁ	ਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਗੰਗਾ ਨਦੀ	ਨਹੀਂ	ਪਵਿੱਤਰ	ਦੂਸਰਾ	ਪਾਣੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਰ	ਨ	ਭਤਾਰਿ	ਬਿਨੁ	ਸੁਤ	ਨ	ਅਨਿਕ	ਹੈ।
ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਨਹੀਂ	ਪਤੀ	ਬਿਨਾਂ	ਪੁੱਤਰ	ਨਹੀਂ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਿਨੁ	ਬੀਜ	ਬੋਏ	ਨਿਪਜੈ	ਨ	ਧਾਨੁ	ਧਾਰਾ
ਜਿਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਉਹ ਦਾਣੇ ਜਿਸਤੋਂ ਪੇੜ ਪੌਦਿਆਂ	ਬੀਜਿਆਂ	ਉੱਗਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਅਨਾਜ	ਸਮੂਹ
		ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ					

ਸੀਪ	ਸ੍ਵਾਂਤਬੁੰਦ	ਬਿਨੁ	ਮੁਕਤਾ ਨ	ਮਾਨਕ	ਹੈ।
ਸੰਖ	ਪਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ੨੭ ਨਛੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ੧੫ਵੇਂ	ਬਿਨਾਂ	ਮੋਤੀ	ਨਹੀਂ	ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦਾ
	ਸੁਭ ਨਛੱਤਰ ਵਿਚ ਵਰ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ				ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਚਰਨ	ਸਰਨਿ	ਗੁਰ	ਭੇਟੇ	ਬਿਨੁ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ	ਚਰਨ	ਓਟ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਮਿਲਣ ਤੋਂ	ਬਿਨਾਂ

ਜਨਮ	ਮਰਨ	ਮੇਟਿ	ਜਨ	ਨ	ਜਨ	ਕਹੈ॥੫੩੮॥
ਪੈਦਾਇਸ਼	ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਣੀ	ਨਾਸ਼ ਹੁੰਦਾ	ਪੁਰਸ਼, ਵਿਅਕਤੀ	ਨਹੀਂ	ਪੁਰਸ਼	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਕਹੈ	ਮੰਜਾਰ	ਕਰਉ	ਨ	ਅਹਾਰ	ਮਾਸ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	ਬਿੱਲਾ	ਕਰਾਂਗਾਂ	ਨਹੀਂ	ਭੋਜਨ	ਮੀਟ

ਮੂਸਾ ਦੇਖਿ ਪਾਛੈ ਦਉਰੇ ਧੀਰ ਨ ਧਰਤ ਹੈ।
ਚੂਹਾ ਦੇਖ ਕੇ ਪਿਛੇ ਪਿਛੇ ਦੌੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਸੰਤੋਖ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕਉਆ ਰੀਸ ਕੈ ਮਰਾਲ ਸਭਾ ਜਾਇ ਬੈਠੇ
ਜਿਵੇਂ ਕਾਂ ਬਰਾਬਰੀ, ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਹੰਸ ਇਕੱਠ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਏ

ਛਾਡਿ ਮੁਕਤਾਹਲ ਦੁਰਗੰਧ ਸਿਮਰਤ ਹੈ।
ਛੱਡ ਕੇ ਮੋਤੀ ਬਦਬੂ ਵਾਲਾ, ਗੰਦਗੀ ਸਿਮਰ ਕੇ, ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮੋਨਿ ਗਹਿ ਸਿਆਰ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਜਤਨ
ਜਿਵੇਂ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਗਿੱਦੜ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਯਤਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਸੁਨਤ ਸਿਆਰ ਭਾਖਿਆ ਰਹਿਓ ਨ ਪਰਤ ਹੈ।
ਸੁਣ ਕੇ ਗਿੱਦੜ ਭਾਸ਼ਾ, ਬੋਲੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਪੈਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਪਰ ਤਨ ਪਰ ਧਨ ਦੂਖਨਾ ਤ੍ਰਿਦੇਖ ਮਨ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਾਏ ਸਰੀਰ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਦੌਲਤ ਨਿੰਦਿਆ ਤਿੰਨ ਰੋਗ ਚਿਤ, ਜੀਅ

ਕਹਤ ਕੈ ਛਾਡਿਓ ਚਾਹੈ ਟੇਵ ਨ ਟਰਤ ਹੈ॥੫੩੯॥
ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਕਰਕੇ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ, ਹਟਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਕੋਟਾਨਿ ਬਖਾਨ ਬਹੁ
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਹੋਤਾਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਰਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਗ੍ਰੰਥ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ

ਭਾਗਵਤ ਬੇਦ ਬਿਆਕਰਨ ਗੀਤਾ।
ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਿਆਕਰਣ ਸ਼ਾਸਤਰ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ
ਗ੍ਰੰਥ ਵੈਸ਼ਨਵ ਪੁਰਾਣ ਪੁਰਾਣੇ ਗ੍ਰੰਥ

ਸੇਸ ਮਰਜੇਸ ਅਖਲੇਸ ਸੁਰ ਮਹੇਸ ਮੁਨ
ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪਰਾਣ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਤ ਦਾ ਈਸ਼ਵਰ, ਸਭ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਦੇਵਤਾ ਸ਼ਿਵ, ਮਹਾਂਦੇਵ ਰਿਖੀ, ਸੰਤ
ਸ਼ੇਸ਼ਨਾਗ ਨੂੰ ਭਾਵ ਧਰਮ ਰਾਜ ਪਰਮਾਤਮਾ

ਜਗਤੁ ਅਰ ਭਗਤਿ ਸੁਰ ਨਰ ਅਤੀਤਾ।
ਸੰਸਾਰ ਅਤੇ ਭਗਤੀ ਦੇਵਤਾ ਮਨੁੱਖ, ਪੁਰਸ਼ ਨਿਰਲੇਪ

ਗਿਆਨ ਅਰ ਧਿਆਨ ਉਨਮਾਨ ਉਨਮਨ ਉਕਤਿ
ਬੋਧ, ਸਮਝ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ, ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਧਿਆਨ, ਵਿਚਾਰ ਵਿਆਕੁਲ, ਬੇਚੈਨ ਦਲੀਲ

ਰਾਗ	ਨਾਦਿ	ਦਿਜ	ਸੁਰਮਤਿ	ਨੀਤਾ।	
ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਵਿਦਵਾਨ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ	ਦੇਵਤਿਆਂ ਵਾਲੀ ਮਤ	ਨੀਤੀਵਾਨ, ਨੀਤੀ ਕੁਸ਼ਲ	
ਅਰਧ ਲਗ	ਮਾਤ੍ਰ	ਗੁਰਸਬਦ	ਅਖਰ	ਮੇਕ	
ਅੱਧਾ ਲਿਖਣ ਵੇਲੇ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾਂ	ਸਵਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਗੁਰਵਾਕ	ਲਿਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਇਕ, ਕੇਵਲ ਇਕ	
ਅਗਮ	ਅਤਿ ਅਗਮ	ਅਗਾਧਿ	ਮੀਤਾ॥੫੪੦॥		
ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਬਹੁਤ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ	ਜਿਸਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਹੇ ਮਿੱਤਰ		
ਦਰਸਨੁ	ਦੇਖਿਓ	ਦੇਖਿਓ	ਸਕਲ	ਸੰਸਾਰੁ	ਕਹੈ
ਦੀਦਾਰ, ਵੇਖਣਾ	ਦੇਖਿਆ ਹੈ	ਦੇਖਿਆ ਹੈ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਦੁਨੀਆਂ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਵਨ	ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਸਉ	ਮਨ	ਦਰਸ	ਸਮਾਈਐ।
ਕਿਹੜੀ	ਨਿਗਾਹ, ਨਜ਼ਰ	ਨਾਲ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਦਰਸ਼ਨ, ਝਲਕ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ
ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਸੁਨਿਓ	ਸੁਨਿਓ	ਸਭ ਕੋਊ	ਕਹੈ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ	ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ	ਸਾਰੇ ਕੋਈ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਕਵਨ	ਸੁਰਤਿ	ਸੁਨਿ	ਅਨਤ	ਨ	ਧਾਈਐ।
ਕਿਹੜਾ	ਆਵਾਜ਼, ਧੁਨੀ	ਸੁਣਨਾ	ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਜਗ੍ਹਾ	ਨਹੀਂ	ਧਾਉਂਦਾ, ਜਾਂਦਾ
ਜੈ ਜੈਕਾਰ	ਜਪਤ	ਜਗਤ	ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ	ਜੀਹ	
ਜਿੱਤ ਅਥਵਾ ਫਤਿਹ ਦੀ ਧੁਨੀ	ਜਪਦੇ ਹਨ	ਸੰਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ	ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੀਜ ਰੂਪ ਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ	ਜੀਭ	
ਕਵਨ ਜੁਗਤ	ਜੋਤੀ	ਜੋਤਿ	ਲਿਵ ਲਾਈਐ।		
ਕਿਹੜਾ ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਆਤਮ ਜੋਤ	ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ	ਪਿਆਨ ਲਗਾਈਏ		
ਦ੍ਰਿਸਟਿ	ਸੁਰਤਿ	ਗਿਆਨ	ਧਿਆਨ	ਸਰਬੰਗ	ਹੀਨ
ਅੰਦਰਲੀ ਨਜ਼ਰ	ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ	ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ	ਸਿਮਰਨ	ਸਭ ਅੰਗ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ
ਪਤਤ ਪਾਵਨ	ਗੁਰ	ਮੂੜ	ਸਮਝਾਈਐ॥੫੪੧॥		
ਪਾਪੀਆਂ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਮੂਰਖ, ਬੇਸਮਝ	ਬੋਧ ਕਰਾਉਣਾ		
ਜੈਸੇ ਖਾਂਡ ਖਾਂਡ ਕਹੈ	ਮੁਖਿ ਨਹੀ	ਮੀਠਾ ਹੋਇ			
ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ ਚੀਨੀ ਕਹਿਣ ਨਾਲ	ਮੂੰਹ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਮਿਠਾਸ ਵਾਲਾ ਹੋਣਾ			
ਜਬ ਲਗ ਜੀਭ ਸ੍ਵਾਦ	ਖਾਂਡ ਨਹੀਂ	ਖਾਈਐ।			
ਜਦੋਂ ਤਕ, ਤਾਈਂ ਰਸਨਾ ਸੁਆਦ	ਚੀਨੀ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਖਾਵੀਏ, ਛੱਕੀਏ			

ਜੈਸੇ	ਰਾਤ	ਅੰਧੇਰੀ	ਮੈ	ਦੀਪਕ	ਦੀਪਕ	ਕਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਰੈਣ, ਨਿਸ਼ਾ	ਅੰਧਕਾਰ ਭਰੀ, ਹਨੇਰੀ	ਵਿਚ	ਦੀਵਾ	ਦੀਵਾ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ

ਤਿਮਰ	ਨ	ਜਾਈ	ਜਬ	ਲਗ	ਨ	ਜਰਾਈਐ।
ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧਕਾਰ	ਨਹੀਂ	ਜਾਂਦਾ	ਜਦੋਂ	ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਨਹੀਂ	ਬਾਲੀਏ, ਜਗਾਈਏ

ਜੈਸੇ	ਗਿਆਨ	ਗਿਆਨ	ਕਹੈ	ਗਿਆਨ	ਹੂੰ	ਨ	ਹੋਤ	ਕਛੁ
ਜਿਵੇਂ	ਪਰਮਾਤਮ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਹੀਂ	ਹੂੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ	ਨਹੀਂ	ਹੋਵਤ	ਦਾਕੁਝ ਸੰਖੇਪ

ਜਬ	ਲਗ	ਗੁਰ	ਗਿਆਨ	ਅੰਤਰਿ	ਨ	ਪਾਈਐ।
ਜਦੋਂ	ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਗੁਰੂ ਦਾ	ਗਿਆਨ	ਚਿਤ ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰ	ਕਹੈ	ਗੁਰ	ਧਿਆਨ	ਹੂ	ਨ	ਪਾਵਤ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਕਹਿਣ ਨਾਲ	ਗੁਰ ਚਿੰਤਨ		ਵੀ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦਾ

ਤਬ	ਲਗੁ	ਗੁਰ	ਦਰਸ	ਜਾਇ	ਨ	ਸਮਾਈਐ॥੫੪੨॥
ਜਦੋਂ	ਤਕ, ਤਾਈਂ	ਗੁਰੂ ਦੇ	ਦਰਸ਼ਨ	ਪਹੁੰਚ ਕੇ	ਨਹੀਂ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ	ਪੁਰਾਨ	ਬੇਦ
ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਭਾਰਤੀ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਮੁਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮੱਤ ਦੇ ਧਰਮ ਸ਼ਾਸਤਰ ਗ੍ਰੰਥ	ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ	ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ

ਸਾਸਤ੍ਰ	ਬਿਰੰਚ	ਬਿਆਸ
ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵੇਦ, ਪੁਰਾਣ	ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ	ਬਿਆਸ ਰਿਸ਼ੀ ਪਰਾਸ਼ਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ

ਨੇਤ	ਨੇਤ	ਨੇਤ	ਸੁਕ	ਸੇਖ	ਜਸੁ	ਗਾਇਓ ਹੈ।
ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਇਹ ਨਹੀਂ	ਰਿਸ਼ੀ ਬਿਆਸ ਦਾ ਸਪੁੱਤਰ	ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ	ਵਡਿਆਈ	ਗਾਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿਉ	ਸਨਕਾਦਿ	ਨਾਰਦਾਇਕ	ਰਖੀਸੁਰਾਦਿ
ਸ਼ਿਵਜੀ, ਮਹਾਂਦੇਵ	ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨਕ ਆਦਿਕ	ਨਾਰਦ ਆਦਿਕ	ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਰਿਸ਼ੀ ਆਦਿਕ

ਸੁਰ	ਨਰ	ਨਾਥ	ਜੋਗ
ਦੇਵਤਾ	ਮਨੁੱਖ	ਨਾਥਪੱਥੀ ਕੰਨਫਟੇ ਜੋਗੀ	ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਭਿਆਸ

ਧਿਆਨ	ਮੈ	ਨ	ਆਇਓ	ਹੈ।
ਯੋਗ ਮੱਤ ਦੇ ਅੱਠਾਂ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅੰਗ	ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਆਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗਿਰ	ਤਰ	ਤੀਰਥ	ਗਵਨ	ਪੁੰਨ	ਦਾਨ	ਬ੍ਰਤ	
ਪਹਾੜ	ਦਰਖਤ	ਪਵਿੱਤਰ	ਯਾਤਰਾ	ਸੁਭ ਕਰਮ	ਪੁੰਨ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ	ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੌਕੇ ਪੁੰਨ	
		ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ			ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਵਸਤੂ	ਕਰਮ ਲਈ ਕੁਝ ਨਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	
ਹੋਮ	ਜਗ	ਭੋਗ		ਨਈਬੇਦ	ਕੈ	ਨ	ਪਾਇਓ ਹੈ।
ਹਵਨ	ਯੱਗ	ਦੇਵਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ		ਪੂਜਾ ਭੇਂਟ	ਕਰਕੇ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
		ਪਦਾਰਥ ਭੇਂਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ					
ਅਸ		ਵਡਭਾਗਿ		ਮਾਇਆ	ਮਧਿ	ਗੁਰਸਿਖਨ	ਕਉ
ਅਜਿਹਾ, ਐਸਾ		ਵੱਡੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ		ਮਾਇਆਮਈ ਸੰਸਾਰ	ਅੰਦਰ	ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ	ਨੂੰ
ਪੂਰਨ	ਬ੍ਰਹਮ	ਗੁਰ	ਰੂਪ	ਹੁਇ	ਦਿਖਾਇਓ	ਹੈ॥੫੪੩॥	
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਮਾਨ, ਜਿਹਾ	ਹੋਵੇ	ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਬਾਹਰ	ਕੀ	ਅਗਨਿ	ਬੁਝਤ	ਜਲ	ਸਰਤਾ	ਕੈ	
ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਉਲਟ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਅੱਗ	ਬਲਣੋਂ ਹਟਦੀ ਹੈ	ਪਾਣੀ	ਨਦੀ	ਕਰਕੇ	
ਨਾਉ	ਮੈ	ਜਉ	ਅਗਨਿ ਲਾਗੈ	ਕੈਸੇ	ਕੈ	ਬੁਝਾਈਐ।	
ਬੇੜੀ, ਕਿਸਤੀ	ਵਿਚ	ਜੇਕਰ	ਅੱਗ ਲਗ ਜਾਏ	ਕਿਵੇਂ	ਦੁਆਰਾ	ਬਲਣੋਂ ਹਟਾਈਏ	
ਬਾਹਰ	ਸੈ	ਭਾਗਿ	ਓਟ	ਲੀਜੀਅਤ	ਕੋਟ	ਗੜ	
ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਉਲਟ	ਨਾਲੋਂ	ਭੱਜ ਕੇ	ਸ਼ਰਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਕਿਲ੍ਹਾ ਸੁਰਖਿਆ	ਕਿਲ੍ਹਾ	
					ਲਈ ਬਣਾਈ ਉੱਚੀ ਕੰਧਾਂ ਦੀ ਇਮਾਰਤ		
ਗੜ	ਮੈ	ਜਉ	ਲੂਟਿ	ਲੀਜੈ	ਕਹੋ	ਕਤ	ਜਾਈਐ।
ਕਿਲ੍ਹਾ, ਕੋਟ	ਵਿਚ	ਜੇਕਰ	ਲੁੱਟ, ਭਾਵ ਮਾਰ ਧਾੜ	ਲਵੇ	ਦਸੋ	ਕਿੱਥੇ	ਜਾਵੀਏ
ਚੋਰਨ	ਕੈ	ਤ੍ਰਾਸ	ਜਾਇ	ਸਰਨਿ	ਗਹੈ	ਨਰਿੰਦ	
ਚੋਰਾਂ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਭੈ, ਡਰ	ਪਹੁੰਚ ਕੇ	ਓਟ	ਲਈਦੀ ਹੈ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	
ਮਾਰੈ	ਮਹੀਪਤਿ	ਜੀਉ	ਕੈਸੇ	ਕੈ	ਬਚਾਈਐ।		
ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਏ	ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਜਿੰਦਗੀ, ਜੀਵਨ	ਕਿਵੇਂ	ਕਰਕੇ	ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ		
ਮਾਇਆ		ਡਰ	ਡਰਪਤ	ਹਾਰ	ਗੁਰਦੁਅਰੈ	ਜਾਵੈ	
ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ		ਭੈ, ਖੌਫ	ਡਰਦਿਆਂ	ਥਕਾਵਟ	ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ	ਜਾਂਦਾ ਹੈ	
ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ							
ਤਹਾ	ਜਉ	ਮਾਇਆ	ਬਿਆਪੈ	ਕਹਾ	ਠਹਰਾਈਐ॥੫੪੪॥		
ਉਥੇ, ਉਸ ਥਾਂ	ਜੇਕਰ	ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ	ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰੇ	ਕਿੱਥੇ	ਠਹਿਰੀਏ		
		ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ					

ਸਰਪ—ਕੈ ਸੱਪ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਤ੍ਰਾਸ ਭੈ, ਡਰ	ਸਰਨਿ ਗਹੈ ਓਟ ਲਈਦੀ ਹੈ	ਖਗਪਤਿ ਗਰੁੜ ਜੋ ਪੰਛੀਆਂ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਜਾਇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ
ਤਹਾ ਉਥੇ, ਉਸ ਥਾਂ	ਜਉ ਜੇਕਰ	ਸਰਪ ਸੱਪ	ਗ੍ਰਾਸੈ ਡੰਗ ਮਾਰੇ	ਕਹੋ ਦਸੋ
			ਕੈਸੇ ਕਿਵੇਂ	ਜੀਜੀਐ। ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੀਏ

ਜੰਬਕ ਸੈ ਗਿੱਦੜ ਨਾਲੋਂ	ਭਾਗਿ ਭੱਜ ਕੇ	ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਮ੍ਰਿਗਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ, ਸ਼ੇਰ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਗਹੈ ਲਈਦੀ ਹੈ
------------------------	----------------	-----------------------------------	------------------	------------	----------------

ਤਹਾਂ ਉਥੇ, ਉਸ ਥਾਂ	ਜਉ ਜੇਕਰ	ਜੰਬਕ ਗਿੱਦੜ	ਹਰੈ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਕਹੋ ਦਸੋ, ਸਮਝਾਓ	ਕਹਾਂ ਕਿੱਥੇ	ਕੀਜੀਐ। ਕਰੀਏ
---------------------	------------	---------------	---------------------	-------------------	---------------	----------------

ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਗਰੀਬੀ	ਕੈ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਚਾਪੈ ਮਸਲਿਆ ਹੋਇਆ	ਜਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਸਮੇਰ ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਣਿਆ ਇਕ ਪਰਬਤ	ਸਿੰਧ ਸਾਗਰ
------------------	------------------	--------------------	-----------------	------------	--	--------------

ਤਹਾਂ ਉਥੇ, ਉਸ ਥਾਂ	ਜਉ ਜੇਕਰ	ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਗਿੱਦੜ	ਦਰੈ ਦੁਖੀ ਕਰੇ	ਕਾਹਿ ਕਿਸਨੂੰ	ਦੋਸੁ ਕਸੂਰ	ਦੀਜੀਐ। ਦੇਈਏ
---------------------	------------	------------------	-----------------	----------------	--------------	----------------

ਕਰਮ ਕੰਮ, ਕਰਣੀ ਇਹ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਭਰਮ ਵਹਿਮ, ਸੰਸਾਰ	ਕੈ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਸਰਨਿ ਓਟ	ਗੁਰਦੇਵ ਸਤਿਗੁਰੂ	ਗਹੈ ਲਈਦੀ ਹੈ
---	--------------------	------------------	------------	-------------------	----------------

(ੳ)ਕ੍ਰਿਯਮਾਣ (ਵਰਤਮਾਨ ਜੋ ਹੁਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ)
(ਅ)ਪ੍ਰਾਰਥਾ (ਪੂਰਬਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਜਨਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ)
(ੲ)ਸੰਚਿਤ (ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਭੋਗਿਆ)

ਤਹਾਂ ਉਥੇ, ਉਸ ਥਾਂ	ਨ ਨਹੀਂ	ਮਿਟੈ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ	ਕਰਮੁ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕਾਰ	ਕਉਨ ਕਿਹੜਾ	ਓਟ ਸ਼ਰਨ	ਲੀਜੀਐ॥੫੪੫॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਏ
---------------------	-----------	---------------------	-------------------------------	--------------	------------	---------------------------

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਕਲ ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਨਿਧਿ ਖਜਾਨਾ	ਪੂਰਨ ਸਾਰੇ	ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਾਗਰ	ਬਿਖੈ ਵਿਚ
---------------	----------------------	-----------------	---------------	--------------	-----------------	-------------

ਹੰਸ ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਮਰਜੀਵਾ ਗੋਤਾਖੋਰ	ਨਿਹਚੈ ਨਿਸਚਿਤ ਹੀ	ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਆਨੰਦਦਾਇਕ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤੂਆਂ	ਪਾਵਹੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
-------------------------------	-------------------	--------------------	----------------------------------	--------------------------

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪਰਬਤ ਹੀਰਾ ਪਹਾੜ ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ	ਮਾਨਕ ਗੁਲਾਬੀ, ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਰਤਨ	ਪਾਰਸ ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ	ਸਿਧ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ
---------------	--	--------------------------------------	-------------------	---------------------------

ਖਨਵਾਰਾ ਖਾਨ ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਾ	ਖਨਿ ਖੋਦ ਕੇ	ਜਗਿ ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ	ਪ੍ਰਗਟਾਵਹੀ। ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ
--------------------------	---------------	-------------------	--------------------------

ਜੈਸੇ	ਬਨ	ਬਿਖੈ	ਮਲਿਆਗਰ	ਸੋਧਾ	ਕਪੂਰ
ਜਿਵੇਂ	ਵਣ ਜੰਗਲ	ਵਿਚ	ਚੰਦਨ ਦੀ ਲੱਕੜ	ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ	ਮੁਸ਼ਕ ਕਪੂਰ

ਸੋਧ	ਕੈ	ਸੁਬਾਸੀ	ਸੁਬਾਸ	ਬਿਹਸਾਵਹੀ।
ਜਾਂਚ, ਪੜਤਾਲ	ਕਰਕੇ	ਸੁਗੰਧ ਦਾ ਪਾਰਖੂ	ਸੁੰਦਰ ਵਾਸਨਾ	ਸੁਗੰਧਿਤ ਕਰਦਾ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਬਾਨੀ	ਬਿਖੈ	ਸਕਲ	ਪਦਾਰਥ	ਹੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ	ਵਿਚ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਵਡਮੁੱਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
	ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਬਾਣੀ				

ਜੋਈ	ਜੋਈ	ਖੋਜੈ	ਸੋਈ	ਸੋਈ	ਨਿਪਜਾਵਹੀ॥੫੪੬॥
ਜਿਹੜਾ	ਜਿਹੜਾ	ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖੋਜਦਾ ਹੈ	ਉਹੀ	ਉਹੀ	ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਪਰ	ਤ੍ਰਿਅ	ਦੀਰਘ	ਸਮਾਨਿ	ਲਘੁ	ਜਾਵਦੇਕ
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਔਰਤ	ਲੰਬੇ ਅਥਵਾ ਵੱਡੇ	ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਛੋਟੀ (ਉਮਰ ਵਿਚ)	ਜਿਹੜਾ ਵੀ

ਜਨਨੀ	ਭਗਨੀ	ਸੁਤਾ	ਰੂਪ	ਕੈ	ਨਿਹਾਰੀਐ।
ਮਾਤਾ, ਮਾਂ	ਭੈਣ	ਪੁੱਤਰੀ	ਸਮਾਨ, ਜਿਹੋ ਜਿਹਾ	ਕਰਕੇ	ਦੇਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ

ਪਰ	ਦਰਬਾਂਸਹਿ	ਗਊ	ਮਾਸ	ਤੁਲਿ	ਜਾਨਿ	ਰਿਦੈ
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਧਨ ਨੂੰ	ਗਾਂ	ਮੀਟ	ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਜਾਣ ਕੇ	ਚਿਤ ਅੰਦਰ

ਕੀਜੈ	ਨ	ਸਪਰਸੁ	ਅਪਰਸ	ਸਿਧਾਰੀਐ।
ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਛੋਹ, ਛੋਤ	ਅਛੋਹ, ਅਸਪਰਸ਼	ਚਲੇ ਜਾਈਏ

ਘਟਿ	ਘਟਿ	ਪੂਰਨ	ਬ੍ਰਹਮ	ਜੋਤਿ	ਓਤਿਪੋਤਿ
ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਸਰੀਰ	ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਈਸ਼ਵਰ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨੂਰ	ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ

ਅਵਗੁਨੁ	ਗੁਨੁ	ਕਾਹੂ	ਕੋ	ਨ	ਬੀਚਾਰੀਐ।
ਦੋਸ਼, ਔਗੁਣ	ਸਗਣ	ਕਿਸੇ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਹੀਂ	ਸੋਚਣ ਚਾਹੀਦਾ

ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਮਨ	ਧਾਵਤ	ਬਰਜਿ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਦੌੜਦੇ ਹੋਏ	ਵਰਜ ਕੇ, ਰੋਕ ਕੇ

ਪਰ	ਧਨ	ਪਰ	ਤਨ	ਪਰ	ਦੁਖਨ	ਨਿਵਾਰੀਐ॥੫੪੭॥
ਪਰਾਏ, ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਦੌਲਤ	ਪਰਾਏ	ਸਰੀਰ	ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਨਿੰਦਿਆ	ਰੋਕ ਕੇ ਰਖੇ

ਜੈਸੇ	ਪ੍ਰਾਤ	ਸਮੈ	ਖਗ	ਜਾਤ	ਉਡਿ	ਬਿਰਖ	ਸੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸਵੇਰਾ	ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਪੰਛੀ	ਜਾਂਦਾ	ਉਡ ਕੇ	ਦਰਖਤ	ਨਾਲੋਂ

ਬਹੁਰਿ ਆਇ ਬੈਠਤ ਬਿਰਖ ਹੀ ਮੈ ਆਇਕੈ।
ਮੁੜ ਕੇ, ਦੁਬਾਰਾ ਆਉਣਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਦਰਖਤ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਆਉਣਾ

ਚੀਟੀ ਚੀਟਾ ਬਿਲ ਸੈ ਨਿਕਸਿ ਧਰ ਗਵਨ ਕੈ
ਕੀੜੀ ਕੀੜਾ ਖੁੱਡ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਧਰਤੀ, ਜਮੀਨ ਤੁਰਨਾ ਤੋਂ

ਬਹੁਰਿਓ ਪੈਸਤ ਜੈਸੇ ਬਿਲ ਹੀ ਮੈ ਜਾਇਕੈ।
ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਵੇਂ ਖੁੱਡ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ

ਲਰਕੈ ਲਰਿਕਾ ਰੂਠਿ ਜਾਤ ਤਾਤ ਮਾਤ ਸਨ
ਲੜ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਰੁਸਣਾ ਜਾਂਦਾ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ, ਮਾਂ ਨਾਲ

ਭੂਖ ਲਾਗੈ ਤਿਆਗੈ ਹਠ ਆਵੈ ਪਛੁਤਾਇ ਕੈ।
ਭੁੱਖ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਦ ਆਉਣਾ ਪਛੁਤਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਕਰਕੇ

ਤੈਸੇ ਗ੍ਰਿਹ ਤਿਆਗਿ ਭਾਗਿ ਜਾਤ ਉਦਾਸ ਬਾਸ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਵੈਰਾਗਵਾਨ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ

ਆਸਰੋ ਤਕਤ ਪੁਨਿ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਕੋ ਧਾਇਕੈ॥੫੪੮॥
ਸਹਾਰਾ ਲੱਭਦਾ ਹੈ ਫਿਰ ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇਦੌੜ ਕੇ

ਕਾਹੂ ਦਸਾਕੇ ਪਵਨ ਗਵਨ ਕੈ ਬਰਖਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਵਗਣਾ (ਹਵਾ ਦਾ) ਕਰਕੇ ਮੀਂਹ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਦਸਾਕੇ ਪਵਨ ਬਾਦਰ ਬਿਲਾਤ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਬੱਦਲ ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ, ਲੁਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਜਲ ਪਾਨ ਕੀਏ ਰਹਤ ਅਰੋਗ ਦੇਹੀ
ਕਿਸੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਕਰਨ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤ ਸਰੀਰ

ਕਾਹੂ ਜਲ ਪਾਨ ਬਿਆਪੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਰੋਗ ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਅਗਨਿ ਪਾਕ ਸਾਕ ਸਿਧਿ ਕਰੈ
ਕਿਸੇ ਘਰ, ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇਅੱਗ ਪਕਵਾਨ ਸਬਜੀ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਕਾਹੂ ਗ੍ਰਿਹ ਕੀ ਅਗਨਿ ਭਵਨੁ ਜਰਾਤ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਘਰ, ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਅੱਗ ਘਰ ਸਾੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਹੂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਹੁਇ
ਕਿਸੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਮੇਲ, ਸਾਥ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ

ਕਾਹੂ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਜਮੁਪੁਰਿ ਜਾਤ ਹੈ॥੫੪੯॥
ਕਿਸੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਮੇਲ, ਸਾਥ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਯਮ ਦੀ ਨਗਰੀ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਮੇਲ ਖੇਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਕੈ ਪਤੰਗੁ
ਪਿਆਰਾ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਮਿਲਾਪ ਖੇਡ ਪਿਆਰ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਰਕੇ ਪਤੰਗਾ

ਦੀਪਕ ਪ੍ਰਗਾਸ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਹੂ ਸਮਾਵਈ।
ਦੀਵਾ ਚਾਨਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਆਤਮ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨੂਰ ਵਿਚ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਸਹਜ ਸੰਜੋਗ ਅਰੁ ਬਿਰਹ ਬਿਓਗ ਬਿਖੈ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸਤਾ ਅਤੇ ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਵਿਚ

ਜਲ ਮਿਲਿ ਬਿਛੁਰਤ ਮੀਨ ਹੁਇ ਦਿਖਾਵਈ।
ਪਾਣੀ ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ ਵਿਛੜ ਕੇ ਮੱਛੀ ਹੋਵੇ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਲਦਾ ਹੈ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਲਿਵ ਬਕਤਿ ਚਕਤ ਹੋਇ
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਧਿਆਨ ਸਥਿਰ, ਅਚਲ ਸਥਿਰ, ਅਚਲ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ

ਸਬਦ ਬੋਧੀ ਕੁਰੰਗ ਜੁਗਤਿ ਜਤਾਵਈ।
ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਅਥਵਾ ਦਿਸ਼ਾ ਜਾਣ ਕੇ ਹਿਰਣ, ਮ੍ਰਿਗ ਢੰਗ, ਤਰੀਕਾ ਜਤਲਾਉਂਦਾ, ਦਸਦਾ

ਮਿਲਿ ਬਿਛੁਰਤ ਅਰੁ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਲਿਵ
ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ ਵਿਛੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਧਿਆਨ

ਕਪਟ ਸਨੇਹ ਸਨੋਹੀ ਨ ਕਹਾਵਈ॥੫੫੦॥
ਛਲ, ਧੋਖਾ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾਉਣਾ, ਕਹਿਲਾਉਣਾ

ਦਰਸਨ ਦੀਪ ਦੇਖਿ ਹੋਇ ਨ ਮਿਲੈ ਪਤੰਗੁ
ਦੀਦਾਰ, ਵੇਖਣਾ ਦੀਵਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਇਕਮਿਕ ਹੁੰਦਾ ਪਤੰਗਾ, ਪਰਵਾਨਾ

ਪਰਚਾ ਬਿਹੂੰਨ ਗੁਰਸਿਖ ਨ ਕਹਾਵਈ।
ਜਾਣਕਾਰੀ, ਗਿਆਨ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾਉਣਾ

ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਧੁਨਿ ਹੋਇ ਨ ਮਿਲਤ ਮ੍ਰਿਗ
ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਧੁਨੀ, ਸੁਰ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਹਿਰਣ

ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਹੀਨੁ ਜਨਮੁ ਲਜਾਵਈ।
ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ ਲਾਜ ਲਗਾਉਂਦਾ

ਗੁਰ ਚਰਨਾਮ੍ਰਿਤ ਕੈ ਚਾਤ੍ਰਕੁ ਨ ਹੋਇ ਮਿਲੈ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਪੀਯਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਇਕਮਿਕ ਹੁੰਦਾ

ਰਿਦੈ ਨ ਬਿਸਵਾਸੁ ਗੁਰਦਾਸ ਹੁਇ ਨ ਹੰਸਾਵਈ।
ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭਰੋਸਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸੇਵਕ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਮਜਾਕ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ

ਸਤਿਰੂਪ ਸਤਿਨਾਮੁ ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ
ਸਤ ਸਰੂਪ ਸੱਚਾ ਨਾਮ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਬੋਧ, ਸਮਝ ਸਿਮਰਨ, ਯਾਦ ਕਰਨਾ

ਏਕ ਟੇਕ ਸਿਖ ਜਲ ਮੀਨ ਹੁਇ ਦਿਖਾਵਈ॥੫੫੧॥
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਆਸਰਾ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਪਾਣੀ ਮੱਛੀ ਹੋਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ

ਉਤਮ ਮਧਿਮ ਅਰੁ ਅਧਮ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਜਗੁ
ਚੰਗਾ, ਵਧੀਆ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਅਤੇ ਨੀਚ, ਦੁਸ਼ਟ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ

ਆਪਨੋ ਸੁਅੰਨੁ ਕਾਹੂ ਬੁਰੇ ਤਉ ਨ ਲਾਗਿ ਹੈ।
ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸੇ ਭੈੜਾ, ਮਾੜਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ, ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਭ ਕੋਊ ਬਨਜੁ ਕਰਤ ਲਾਭ ਲਭਤ ਕਉ
ਸਾਰੇ ਕੋਈ ਖਰੀਦਣ ਵੇਚਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਫਾ, ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣਾ ਨੂੰ

ਆਪਨੋ ਬਿਉਹਾਰੁ ਭਲੋ ਜਾਨਿ ਅਨਰਾਗਿ ਹੈ।
ਆਪਣੇ ਪਾਣੀ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਉੱਤਮ ਜਾਣ ਕੇ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਅਪਨੇ ਅਪਨੇ ਇਸਟੈ ਚਾਹਤ ਸਭੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਪੂਜਣਯੋਗ ਨੂੰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਸਾਰੇ ਹੀ

ਅਪਨੇ ਪਹਰੇ ਸਭ ਜਗਤੁ ਸੁਜਾਗਿ ਹੈ।
ਆਪਣਾ ਪਹਿਰੇਦਾਰੀ, ਰਖਵਾਲੀ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਸੁਚੇਤ, ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਅੰਨੁ ਸਮਰਥ ਭਟੇ ਬਨਜੁ ਬਿਕਾਨੇ ਜਾਨੈ
ਪੁੱਤਰ ਬਲਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਿਉਪਾਰ ਸੌਂਦੇ ਆਦਿ ਦਾ ਵਿਕਣਾ ਜਾਣ ਕੇ

ਇਸਟ ਪ੍ਰਜਣਯੋਗ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ ਅੰਤਿਕਾਲਿ ਅੰਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ॥੫੫੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਆਪਨੋ ਆਪਣੇ ਸੁਅੰਨੁ ਸਭ ਪੁੱਤਰ ਸਾਰੇ ਕਾਹੂਐ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਲਾਗੈ ਲਗਦੀ ਹੈ

ਸਫਲੁ ਕਾਮਯਾਬ ਸੁੰਦਰਤਾ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਸੰਸਾਰ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ ਮੈ ਵਿਚ ਸਰਾਹੀਐ। ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰੀਏ

ਆਪਨੋ ਆਪਣੇ ਬਨਜੁ ਵਿਉਪਾਰ ਬੁਰੇ ਭੈੜਾ, ਬੁਰਾ ਲਾਗਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦਾ ਨ ਨਹੀਂ ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ ਰਿਦੈ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਜਾਇ ਜਿਸਨੂੰ ਜਗੁ ਸੰਸਾਰ ਭਲੇ ਉੱਤਮ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸੋਈ ਉਹੀ ਤਉ ਹੀ ਬਿਸਾਹੀਐ। ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਆਪਨੋ ਆਪਣੇ ਕਰਮੁ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕੁਲਾ ਕੁਲ ਦਾ ਭਾਵ ਖਾਨਦਾਨ ਧਰਮ ਮਰਿਯਾਦਾ ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਭੈ ਸਾਰੇ

ਉਤਮੁ ਕਰਮੁ ਚੰਗਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਲੋਗ ਲੋਕ ਰੀਤੀ ਬੇਦ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਅਵਗਾਹੀਐ। ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ

ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਬਿਨੁ ਬਿਨਾਂ ਮੁਕਤਿ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦੇ ਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇ ਹੋਣਾ ਸਬ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ ਕੋਊ ਕੋਈ ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਮਾਇਆ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਆਦਿਕ ਮੈ ਵਿਚ ਉਦਾਸੁ ਵਿਰਕਤ ਰਾਖੈ ਰੱਖਦਾ ਸੋਈ ਉਹੀ ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਚਾਹੀਐ॥੫੫੩॥ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਸ੍ਰੈਯਾ

ਬੇਦ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਿਰੰਚਿ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਰਚਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਬਿਚਾਰੁ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਨ ਨਹੀਂ ਪਾਵਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ

ਚਕ੍ਰਿਤ ਸੇਖ ਹੈਰਾਨ ਸ਼ੇਸ਼ ਨਾਗ ਸਿਵਾਦਿ ਮਹਾਂਦੇਵ ਆਦਿਕ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ਹੋ ਗਏ ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਗ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਸਮਾਧਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋਣਾ ਅਰਾਧਤ ਨਾਰਦ ਇਕ ਰਿਸ਼ੀ ਹਰਿਵੰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦਾ ਮਾਨਸ ਪੁੱਤਰ

ਸਾਰਦ ਸੁਕ ਸਨਾਤ ਨਏ ਹੈ।
 ਸਰਸਵਤੀ, ਵਿਦਿਆ ਅਤੇ ਦੈਤਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸੁਕਰਾਚਾਰਯ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਝੁਕੇ, ਨਿਵੇਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਬੁੱਧੀ ਦੀ ਦੇਵੀ

ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਦਿ ਅਗੋਚਰ
 ਕਦੀਮੀ, ਮੁੱਢਲਾ ਆਦਿ ਰਹਿਤ ਜਿਸਦਾ ਥਹੁ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਾ ਹੋਵੇ

ਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਪ ਜਏ ਹੈ।
 ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ ਮਾਇਆ ਰੂਪੀ ਅੰਜਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਜਪਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਬਾਰ ਬਾਰ ਜਪਣ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸੁਮੇਵ ਸੁਸੰਗਤਿ।
 ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਪ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸਾਥ

ਪੈਰੀਪਏ ਭਾਈ ਪੈਰੀਪਏ ਹੈ॥ਪਪੳ॥
 ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਹੇ ਭਰਾਵੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਬਿਤੁ

ਜੈਸੇ ਮਧੁਮਾਖੀ ਸੀਚਿ ਸੀਚਿ ਕੈ ਇਕਤੁ ਕਰੈ
 ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਕਰਕੇ ਇਕ ਥਾਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਹਰੈ ਮਧੂ ਆਇ ਤਾਕੇ ਮੁਖਿ ਛਾਰੁ ਡਾਰਿ ਕੈ।
 ਚੁਰਾ ਲੈਣਾ ਸ਼ਹਿਦ ਆਉਣਾ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਖਾਕ, ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਬਛ ਹੇਤ ਗਊ ਸੰਚਤ ਹੈ ਖੀਰੁ ਤਾਹਿ।
 ਜਿਵੇਂ ਵੱਛਾ ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ ਗਾਂ ਇਕੱਠ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ

ਲੇਤ ਹੈ ਅਹੀਰੁ ਦੁਹਿ ਬਛਰੇ ਖਲਾਰੇ ਬਿਡਾਰ ਕੈ।
 ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਗਵਾਲਾ, ਪਾਲੀ ਦੁੱਧ ਵੱਛਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਧਰ ਖੇਦਿ ਖੇਦਿ ਕਰਿ ਬਿਲ ਸਾਜੈ ਮੂਸਾ
 ਜਿਵੇਂ ਧਰਤੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਪੁੱਟ ਕੇ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕਰਕੇ ਖੁੱਡ ਬਣਾਏ ਚੁਹਾ

ਪੈਸਤ ਸਰਪੁ ਧਾਇ ਖਾਇ ਤਾਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈ।
 ਅੰਦਰ ਵੜ ਜਾਂਦਾ ਸੱਪ ਦੌੜ ਕੇ ਖਾ ਲੈਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਰਕੇ

ਤੈਸੇ ਕੋਟ ਪਾਪ ਕਰਿ ਮਾਇਆ ਜੋਰਿ ਜੋਰਿ ਮੂੜ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਗੁਨਾਹ ਕਰਕੇ ਦੌਲਤ, ਧਨ ਜੋੜ ਕੇ ਜੋੜ ਕੇ ਮੂਰਖ

ਅੰਤਕਾਲਿ ਫਾਡਿ ਚਲੈ ਦੋਨੋ ਕਰਿ ਝਾਰਿ — ਕੈ॥ਪਪਪ॥
ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦਾ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਝਾੜ ਕੇ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਅਨਿਕ ਫਨੰਗ ਫਨਗੁ ਭਾਰ ਧਰਨ ਧਾਰੀ
ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫਣਧਾਰੀ ਨਾਗ ਫਣਾਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੋਝ ਧਰਮੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰੱਖੀ

ਤਾਹੀ ਗਿਰਵਰਧਰ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਕਹਿਣ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਕੋ ਏਕ ਬਾਵਰੋ ਬਿਸੁ ਨਾਮੁ ਨਾਥੁ ਕਹਾਵੈ
ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਪਾਗਲ ਸੰਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਂ ਸੁਆਮੀ, ਮਾਲਕ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੇ ਕਉਨ ਅਧਿਕਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਮਥਰਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਿਕ ਅਕਾਰ ਓਅੰਕਾਰ ਕੇ ਬ੍ਰਿਥਾਰੇ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਕਲ, ਢਾਂਚਾ ਹਰੀ, ਪਰਮਾਤਮਾ, ਪ੍ਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ, ਫੈਲਾਓ

ਤਾਹਿ ਨੰਦ ਨੰਦਨ ਕਹੇ ਕਉਨ ਬਡਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੇ ਪਾਲਕ ਪਿਤਾ ਨੰਦ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਨਤ ਉਸਤਤਿ ਕਰਤ ਨਿੰਦਿਆ ਅੰਧ ਮੂੜ
ਜਾਣਦਾ ਸਿਫਤ, ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬੁਰਾਈ ਮੂਰਖ, ਅਗਿਆਨੀ ਮੂਰਖ

ਐਸੇ ਅਰਾਧਥੇ ਤੇ ਮੋਨਿ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ॥ਪਪ੬॥
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਬਿੱਤ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਕੰਚਨੈ ਪਾਰੋ ਪਰਸਤ ਸੋਖ ਲੇਤ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਪਾਰਾ ਛੂਹਣ ਨਾਲ ਸੁਕਾਉਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਅਗਨਿ ਮੈ ਡਾਰੇ ਪੁਨ ਪਾਰੋ ਉਡ ਜਾਤ ਹੈ।
ਅੱਗ ਵਿਚ ਮਿਲਾਣ ਨਾਲ ਫਿਰ, ਮੁੜਕੇ ਪਾਰਾ ਤਾਰੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਲ ਮੂਤ੍ਰ ਲਗ ਅੰਬਰ ਮਲੀਨ ਹੋਤ।
ਜਿਵੇਂ ਗੰਦ ਪੇਸ਼ਾਬ, ਮੂਤ ਨਾਲ ਲਗਣ ਕਰਕੇ ਕਪੜਾ ਮੈਲਾ, ਗੰਦਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸਾਬਨ

ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਬਣਿਆ ਪਦਾਰਥ
ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ, ਕਪੜੇ ਦੀ ਮੈਲ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸਲਿਲ ਮਿਲਿ ਨਿਰਮਲ

ਪਾਣੀ ਮਿਲਿਆਂ ਸੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ

ਗਾਤ

ਹੈ।

ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਅਹਿ ਗ੍ਰਸੇ

ਜਿਵੇਂ ਸੱਪ

ਡੰਗਣ ਨਾਲ

ਬਿਖ ਬਯਾਪਤ

ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਸਗਲ

ਸਭ, ਸਾਰੇ

ਅੰਗ

ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)

ਮੰਤ੍ਰ

ਮੰਤਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਕੈ

ਕਰਕੇ

ਬਿਖੈ

ਜ਼ਹਿਰ

ਬਿਕਾਰੁ

ਵਿਗਾੜ, ਦੋਸ਼

ਸਭ

ਸਾਰੇ

ਸੁ

ਬਿਲਾਤ

ਮਿਟ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ।

ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਮਾਯਾ

ਮਾਇਆ

ਮੋਹ

ਕਰਕੇ

ਕੈ

ਖੁਭਿਆ ਹੋਇਆ

ਬਿਮੋਹਤ

ਖੁਭੇ ਹੋਏ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਮਗਨ

(ਮਾਇਆ ਦੀ)

ਮਨ

ਚਿਤ, ਜੀਅ

ਗੁਰ

ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਉਪਦੇਸ

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ

ਮਾਯਾ

ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ
ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ

ਮੂਲ

ਮੁੱਢ

ਮੁਰਝਾਤ

ਕੁਮਲਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ॥੫੫੭॥

ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ

ਜਿਵੇਂ

ਪਾਟ

ਚੱਕੀ ਦਾ ਪੁੜ

ਚਾਕੀ

ਚੱਕੀ

ਕੇ

ਦੇ, ਦਾ, ਦੀਨਹੀਂ

ਨ

ਸਿਰ

ਮੂੰਡ

ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਕੇ

ਉਠਾਏ

ਉਠਾਉਣਾ

ਜਾਤ

ਜਾਂਦਾ

ਕਲਾ

ਯੰਤਰ, ਮਸ਼ੀਨ

ਕੀਏ

ਕਰਨ ਨਾਲ

ਲੀਏ

ਜਾਤ

ਜਾਤ

ਪੀਣਾ, ਚੂਸਣਾ

ਅਚਿੰਤ

ਅਚਾਨਕ

ਹੀ।

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ

ਜਿਵੇਂ

ਗਜ

ਹਾਥੀ

ਕੇਹਰ

ਸ਼ੇਰ

ਨ

ਨਹੀਂ

ਬਲ

ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ

ਕੀਏ

ਕਰਨ ਨਾਲ

ਬਸ

ਵਸ ਵਿਚ

ਹੋਤ

ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਜਤਨ

ਤਰੀਕਾ

ਕੈ

ਕਰਕੇ

ਆਨੀਅਤ

ਲਿਆਂਦੀ

ਸਮਤ

ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਸਮਤ

ਬਰਾਬਰੀ

ਹੀ।

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ

ਜਿਵੇਂ

ਸਰਿਤਾ

ਨਦੀ

ਪ੍ਰਬਲ

ਤੇਜ(ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾਅ ਲਈ) ਦਿਖਦਾ ਹੈ

ਦੇਖਤ

ਦਿਖਦਾ ਹੈ

ਭਯਾਨ

ਭਿਆਨਕ, ਡਰਾਉਣਾ

ਰੂਪ

ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ

ਕਿਰਵ

ਛੋਟੀ ਬੇੜੀ

ਮੇਂ

ਚੜ੍ਹ

ਚੜ੍ਹ

ਕੇ

ਪਾਰ

ਦੂਸਰੇ ਕਿਨਾਰੇ

ਉਤਰੇ

ਪਾਰ ਜਾਣਾ

ਤੁਰਤ

ਤੁਰੰਤ, ਝਟਪਟ

ਹੀ।

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ

ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਦੁਖ

ਕਸ਼ਟ, ਔਖ

ਸੁਖ

ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਬਹੁ

ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ

ਬਿਖਮ ਸੰਸਾਰ

ਔਖੀ ਜਗਤ, ਦੁਨੀਆਂ

ਬਿਖੈ

ਵਿਚ

ਗੁਰ

ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਉਪਦੇਸ

ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ

ਜਲ

ਪਾਣੀ

ਜਲ

ਜਲ ਕੇ

ਜਾਇ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕਤ

ਕਿਤੇ ਦੀ ਕਿਤੇ

ਹੀ॥੫੫੮॥

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਮਰਾਲ	ਮਾਲ	ਬੈਠਤ	ਹੈ	ਮਾਨਸਰ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਹੰਸ	ਇਕੱਠ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹਿਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਲ ਤਿਬਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਝੀਲ

ਮੁਕਤਾ	ਅਮੋਲ	ਖਾਇ	ਖਾਇ	ਬਿਗਸਾਤ	ਹੈ।
ਮੋਤੀਆ	ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਮੁੱਲ ਵਾਲਾ	ਖਾਕੇ	ਖਾ ਕੇ	ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਸੁਜਨ	ਮਿਲਿ	ਬੈਠਤ	ਹੈ	ਪਾਕਸਾਲ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਭਲਾ ਪੁਰਖ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਰਸੋਈ ਘਰ

ਅਨਿਕ	ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਿੰਜਨਾਦਿ	ਰਸ	ਖਾਤ	ਹੈ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਪਕਵਾਨ	ਰਸਦਾਇਕ, ਆਨੰਦਦਾਇਕ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੁਮ	ਛਾਯਾ	ਮਿਲ	ਬੈਠਤ	ਅਨੇਕ	ਪੰਛੀ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤ	ਛਾਂ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪਰਿੰਦਾ, ਪੰਖਿਰੂ

ਖਾਇ	ਫਲ	ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਕੈ	ਸੁਹਾਤ	ਹੈ।
ਖਾ ਕੇ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਰਸੀਲੀ	ਅਵਾਜ਼ਾਂ	ਕਰਕੇ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਿਖ	ਮਿਲ	ਬੈਠਤ	ਧਰਮਸਾਲ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ	ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਧਰਮ ਸਥਾਨ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ	

ਸਹਜ	ਸਬਦ	ਰਸ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਅਘਾਤ	ਹੈ। ॥੫੫੯॥
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਸੁਆਦ	ਅਰਮ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਨਤਾ	ਬਚਿਤ੍ਰ	ਅਭਰਨ	ਸਿੰਗਾਰ	ਸਜਿ
ਜਿਵੇਂ	ਵਹੁਟੀ, ਘਰ ਵਾਲੀ	ਸੁੰਦਰ	ਗਹਿਣਾ	ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ	ਸੰਵਰ ਕੇ

ਭੇਟਤ	ਭਤਾਰ	ਚਿਤ	ਬਿਮਲ	ਅਨੰਦ	ਹੈ।
ਮਿਲਦੇ ਹਨ	ਪਤੀ	ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਨਿਰਮਲ	ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਸਰੁਵਰ	ਪਰਿਫੁਲਤ	ਕਮਲ	ਦਲ।
ਜਿਵੇਂ	ਸਰੋਵਰ	ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਿੜਦੇ ਹਨ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਸਮੂਹ, ਝੁੰਡ

ਮਧੁਕਰ	ਮੁਦਤ	ਮਗਨ	ਮਕਰੰਦ	ਹੈ।
ਭੌਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਪ੍ਰਸੰਨਿਤ	ਲਿਵਲੀਨ, ਮਸਤ	ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਚਿਤ	ਚਾਹਤ	ਚਕੋਰ	ਦੇਖ	ਧਿਆਨ	ਧਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਮਨ	ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਦੇਖਕੇ	ਇਕ ਚਿਤ ਹੋਕੇ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਟਿਕਾਉਂਦੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਿਰਨ ਅਚਵਤ ਹਿਤ ਚੰਦ ਹੈ।
ਆਨੰਦਦਇਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਿਆਰ ਚੰਦਰਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗਾਯਬੋ ਸੁਨਾਯਬੋ ਸੁ ਸਬਦ ਸੰਗਤ ਮੈਂ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸਰਵਣ ਕਰਾਉਣਾ ਅੱਛਾਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਗੁਰਮੁਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ
ਦੀ ਇਕੱਤ੍ਰਤਾ

ਮਾਨੋ ਦਾਨ ਕੁਰਖੇਤ੍ਰ ਪਾਪ ਮੂਲ ਕੰਦ ਹੈ॥੫੬੦॥
ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਭੋਂਟ, ਖੈਰ ਕੁਰਕਸ਼ੇਤਰ ਗੁਨਾਹ ਮੁੱਢ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕਿਰਤਾਸ ਗਰ ਜਾਤ ਜਲ ਬੁੰਦ ਪਰੀ
ਜਿਵੇਂ ਕਾਗਜ਼ ਗਲਣਾ ਜਾਂਦਾ ਪਾਣੀ ਤੁਪਕਾ ਪਿਆਂ, ਡਿਗਿਆਂ

ਘ੍ਰਿਤ ਸਨਬੰਧ ਜਲ ਮਧ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ।
ਘ੍ਰਿਉ ਮੇਲ, ਰਿਸ਼ਤਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ, ਅੰਦਰ ਸੁਚੇਤ, ਚੇਤੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਕੋਟ ਭਾਰ ਤੂਲ ਤਨਕ ਚਿਨਗ ਜਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਪੰਡ, ਪੰਡਾਂ ਰੂ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਚੰਗਿਆੜੀ ਸਤ ਜਾਂਦੀਆਂ

ਤੇਲ ਮੇਲ ਦੀਪਕ ਮੈਂ ਬਾਤੀ ਬਿਦਮਾਨ ਹੈ।
ਬਨਾਸਪਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਦੀਵਾ ਵਿਚ ਬੱਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਬਿੰਦਾ ਪਦਾਰਥ (ਦੀਵੇ ਦੀ)

ਜੈਸੇ ਲੋਹੇ ਬੂਡ ਜਾਤ ਸਲਲ ਮੈਂ ਡਾਰਤ ਹੀ।
ਜਿਵੇਂ ਲੋਹਾ ਡੁਬਣਾ ਜਾਂਦਾ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਸਿੱਟਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਸਟ ਪ੍ਰਸੰਗ ਗੰਗ ਸਾਗਰ ਨ ਮਾਨ ਹੈ।
ਲਕੜੀ ਸੰਬੰਧ, ਮੇਲ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਸਮੁੰਦਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਜਮਕਾਲ ਬਯਾਲ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ ਗ੍ਰਾਸੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਤ ਸੱਪ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਦੁਨੀਆਂ, ਜਗਤ ਡੰਗ ਮਾਰਦਾ ਹੈ

ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟਤ ਹੀ ਦਾਸਨ ਦਸਾਨ ਹੈ॥੫੬੧॥
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਖਾਂਡ ਚੂਨ ਘ੍ਰਿਤ ਹੋਤ ਘਰ ਬਿਖੈ ਪੈ
ਜਿਵੇਂ ਚੀਨੀ ਆਟਾ ਘ੍ਰਿਉ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਪਰ, ਪਰੰਤੂ

ਪਾਹੁਨਾ ਕੈ ਆਏ ਪੂਰੀ ਕੈ ਖੁਵਾਇ ਖਾਈਐ।
ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਆਉਣਾ ਪੂੜੀ ਕਰਕੇ ਖੁਆਈਦੀ ਹੈ ਖਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਚੀਰ ਹਾਰ ਮੁਕਤਾ ਕਨਕ ਆਭਰਨ ਪੈ।
ਜਿਵੇਂ ਕਪੜੇ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਮੋਤੀ ਸੋਨਾ ਗਹਿਣੇ ਪਰ,ਪਰੰਤੂ

ਬਯਾਹੁ ਕਾਜ ਸਾਜਿ ਤਨ ਸੁਜਨ ਦਿਖਾਈਐ।
ਵਿਆਹ,ਸ਼ਾਦੀ ਕਾਰਜ,ਕੰਮ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਸਰੀਰ ਭਲਾ ਪੁਰਖ ਦਿਖਾਈਦੇ ਹਨ

ਜੈਸੇ ਹੀਰਾ ਮਾਨਿਕ ਅਮੋਲ ਹੋਤ ਹਾਟ ਹੀ ਮੈਂ।
ਜਿਵੇਂ ਹੀਰਾ, ਮਾਣਕ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦੁਕਾਨ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ
ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਮੁੱਲ ਵਾਲਾ

ਗਾਹਕੈ ਦਿਖਾਇ ਬਿੜਤਾ ਬਿਸੇਖ ਪਾਈਐ।
ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਦਿਖਾ ਕੇ ਲਾਭ,ਨਫਾ ਜਿਆਦਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦਾ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਲਿਖ ਪੋਥੀ ਬਾਧਿ ਰਾਖੀਅਤ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਲਿਖ ਕੇ ਛੋਟੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ

ਮਿਲ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪੜਿ ਸੁਨਿ ਲਿਵ ਲਾਈਐ॥੫੬੨॥
ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਧਿਆਨ,ਲਗਨ ਲਾਈਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਨਰਪਤਿ ਬਨਿਤਾ ਅਨੇਕ ਬਯਾਹਤ ਹੈ।
ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਾ,ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਇਸਤਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਕੇ ਸੁਤ ਜਨਮ ਹੈ ਤਾਂਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਜ ਹੈ।
ਜਿਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਹਸਣਾ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਹਕੂਮਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦਧ ਬੋਹਥ ਬਹਾਇ ਦੇਤ ਚਹੂੰਓਰ।
ਜਿਵੇਂ ਸਮੁੰਦਰ ਜਹਾਜ ਪ੍ਰਵਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ

ਜੇਈ ਪਾਰ ਪਹੁੰਚੈ ਪੂਰਨ ਸਭ ਕਾਜ ਹੈ।
ਜਿਹੜਾ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਸਾਰੇ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ,ਕੰਮ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਖਾਨ ਖਨਤ ਅਨੰਤ ਖਨਵਾਰੋ ਖੋਜੈ।
ਜਿਵੇਂ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਅੰਤ ਰਹਿਤ ਖਾਨ ਪੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਖੋਜਦਾ ਹੈ

ਹੀਰਾ ਹਾਥ ਆਵੈ ਜਾਕੇ ਤਾਂਕੇ ਬਾਜੁ ਬਾਜ ਹੈ।
ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਆਉਣਾ ਜਿਸਦਾ ਉਸਦੇ ਵਾਜਾ ਵਜਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਿਖ	ਨਵਤਨ	ਅਉ	ਪੁਰਾਤਨ	ਪੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਨਵੇਂ	ਅਤੇ	ਪੁਰਾਣੇ	ਵਿਚ, ਅੰਦਰ

ਜਾਂ	ਪਰ	ਕ੍ਰਿਪਾ	ਕਟਾਛ	ਤਾਂਕੇ	ਛਬਿ	ਛਾਜ	ਹੈ॥੫੬੩॥
ਜਿਸ	ਉੱਤੇ	ਮਿਹਰ	ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਉਸਦੇ	ਸੁੰਦਰਤਾ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬੀਰਾਰਾਧੀ	ਮਿਸਟਾਨ	ਪਾਨ	ਆਨ	ਕਹੁ
ਜਿਵੇਂ	ਬੀਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ	ਮਿਠਾਈ	ਪੀਣਯੋਗ ਮਿੱਠੇ ਤੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ	ਦੂਸਰਾ	ਨੂੰ
			ਪਦਾਰਥ		

ਖੁਵਾਵਤ	ਮੰਗਾਇ	ਮਾਂਗੈ	ਆਪ	ਨਾਹੀ	ਖਾਤ	ਹੈ।
ਖੁਆਉਂਦਾ ਹੈ	ਮੰਗਵਾਉਂਦਾ	ਮੰਗ ਕੇ !	ਖੁਦ	ਨਹੀਂ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੁਮ	ਸਫਲ	ਫਲਤ	ਫਲ	ਖਾਤ	ਨਾਂਹਿ
ਜਿਵੇਂ	ਦਰਖਤ	ਕਾਮਯਾਬ	ਫਲਦਾ ਹੋਇਆ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ	ਪਦਾਰਥ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ

ਪਥਕ	ਪਖੇਰੂ	ਤੋਰ	ਤੋਰ	ਲੇ	ਜਾਤ	ਹੈਂ।
ਮੁਸਾਫਿਰ	ਪੰਛੀ	ਤੋੜ ਕੇ	ਤੋੜ ਕੇ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ	ਜਾਂਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤੋਂ	ਸਮੁੰਦ੍ਰ	ਨਿਧਿ	ਪੂਰਨ	ਸਕਲ	ਬਿਧ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸਾਗਰ	ਖਜ਼ਾਨਾ	ਸਾਰੇ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਪ੍ਰਕਾਰ, ਕਿਸਮ

ਹੰਸ	ਮਰਜੀਵਾ	ਹੇਰਿ	ਕਾਢਤ	ਸੁਗਾਤ	ਹੈ।
ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਗੋਤਾਖੋਰ	ਲੱਭਣਾ	ਕੱਢਦੇ ਹਨ	ਚੰਗੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਨਿਹਕਾਮ	ਸਾਧ	ਸੋਭਤ	ਸੰਸਾਰ	ਬਿਖੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਮਹਾਤਮਾ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਦੁਨੀਆਂ	ਵਿਚ

ਪਰਉਪਕਾਰ	ਹੇਤ	ਸੁੰਦਰ	ਸੁਗਾਤ	ਹੈ॥੫੬੪॥
ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ	ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ	ਖੂਬਸੂਰਤ	ਚੰਗੇ ਸਰੀਰ ਵਾਲਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੀਪ	ਜੋਤ	ਲਿਵ	ਲਾਗੈ	ਚਲੇ	ਜਾਤ	ਸੁਖ
ਜਿਵੇਂ	ਦੀਵਾ	ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ	ਧਿਆਨ	ਲਗਣ ਨਾਲ	ਚਲਕੇ	ਜਾਈਦਾ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਗਹੇ	ਕਰ	ਦੁਚਿਤੁ	ਹੈ	ਭਟਕਾ ਸੇ	ਭੇਟ	ਹੈ।
ਫੜਨ ਕਰਕੇ	ਹਥ	ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਣੇ	ਹੋਣਾ	ਭਟਕਣਾਂ ਨਾਲੋਂ	ਭੇਟਾ, ਨਜ਼ਰਾਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦਧ	ਕੁਲ	ਬੈਠ	ਮੁਕਤਾ	ਚੁਨਤ	ਹੰਸ
ਜਿਵੇਂ	ਸਮੁੰਦਰ	ਕਿਨਾਰਾ	ਬੈਠ ਕੇ	ਮੋਤੀ	ਚੁਗਦਾ ਹੈ	ਬਤਖ ਦਾ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਪੈਰਤ ਤੈਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਾਵੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ	ਪਾਰ ਅੰਤਿਮ ਸੀਮਾ	ਲਹਰ ਲਪੇਟ ਤਰੰਗ ਘੁੰਮਣ ਘੇਰੀ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਨਿਖ ਦੇਖ ਕੇ	ਅਗਨਿ ਕੈ ਅੱਗ ਕਰਕੇ	ਮਧਜ ਵਿਚ	ਭਾਵ ਭਾਵਨਾ	ਸਿਧ ਸੁਖਮਈ
ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ					
ਨਿਕਟ ਨਜ਼ਦੀਕ	ਬਿਕਟ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ	ਦੁਖ ਕਸ਼ਟ, ਤਕਲੀਫ	ਸਹਸਾ ਸ਼ੱਕ, ਸੰਦੇਹ	ਨ ਨਹੀਂ	ਮੇਟ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ					
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਸਬਦ ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸਨੇਹ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਪਰਮਪਦ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਉੱਚੀ ਅਵਸਥਾ	
ਮੂਰਤ ਸਰੂਪ, ਹੋਂਦ	ਸਮੀਪ ਪਾਸ, ਨੇੜੇ	ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ	ਸਾਪ ਸੱਪ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਅਖੇਟ ਸ਼ਿਕਾਰ
ਹੈ॥ਪ੬੫॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ					
ਸ੍ਰਾਮਿ ਮਾਲਕ ਕੰਮ	ਕਾਜ ਕੰਮ	ਲਾਗ ਲਗ ਕੇ	ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਸੇਵਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਜੈਸੇ। ਜਿਵੇਂ					
ਨਰਪਤਿ ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਨਿਰਖ ਦੇਖ ਕੇ	ਸਨੇਹ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਉਪਜਾਵਹੀ। ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪੂਤ ਪੁੱਤਰ, ਬੇਟਾ	ਚੋਚਲਾ ਲਾਡ ਪਿਆਰ	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪਿਤਾ ਬਾਪ, ਪਿਉ	ਬਿਦਯਮਾਨ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ, ਹਾਜਰੀ ਵਿਚ
ਦੇਖਿ ਦੇਖ ਕੇ	ਦੇਖਿ ਦੇਖ ਕੇ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਸੁਨਿ ਸੁਣਨਾ	ਆਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਬਢਾਵਹੀ। ਵਧਾਉਂਦਾ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪਾਕਸਾਲਾ ਰਸੋਈ ਘਰ	ਮਧਿ ਵਿਚ	ਬਿੰਜਨ ਪਕਵਾਨ	ਪਰੋਸੈ ਪਰੋਸਦੀ ਹੈ	ਨਾਰਿ ਪਤਨੀ, ਵਿਆਹੁਤਾ
ਪਤਿ ਪਤੀ	ਖਾਤ ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਪਯਾਰ ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਪਰਮ ਹਦ ਦਰਜੇ ਦੀ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ
ਪਾਵਹੀ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ					
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਸਬਦ ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਸ੍ਰੋਤਾ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ	ਸਾਵਧਾਨ ਸੁਚੇਤ, ਚੇਤੰਨ	
ਗਾਵੈ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਰੀਤ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ	ਗਾਯਨ ਗਾਉਣ ਨਾਲ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਲਿਵ ਧਿਆਨ, ਲਗਨ	ਲਾਵਹੀ॥ਪ੬੬॥ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪੇਖੇ ਦੇਖ ਕੇ	ਸਜਾਮ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ	ਘਟਾ ਬੱਦਲ	ਗਗਨ ਆਕਾਸ਼	ਘਮੰਡ ਉਮਲਣਾ(ਬੱਦਲਾਂ ਦਾ)	ਘੋਰ ਸੰਘਣੇ
ਮੋਰ ਮੋਰ, ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ	ਔ ਅਤੇ	ਪਪੀਹਾ ਬੰਬੀਹਾ	ਸੁਭ ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ	ਸਬਦ ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ	ਸੁਨਾਵਹੀ। ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤੋਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਬਸੰਤ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ	ਸਮੈ ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਮੌਲਤ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਅਨੇਕ ਆਂਬ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਬ	
ਕੋਕਲਾ ਕੋਇਲ	ਮਧੁਰ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਧੁਨਿ ਧੁਨੀ, ਸੁਰ	ਬਚਨ ਆਵਾਜ਼ਾਂ	ਸੁਨਾਵਹੀ। ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪਰਫੁੱਲਤ ਖਿੜਨਾ	ਕਮਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਸਰਵਰੁ ਸਰੋਵਰ, ਤਲਾਬ	ਵਿਖੈ ਵਿਚ, ਅਦਰ		
ਮਧੁਪ ਭੋਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਗੁੰਜਾਰਤ ਗੁੰਜਦੇ ਹੋਏ	ਅਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਉਪਜਾਵਹੀ। ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ			
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪੇਖ ਵੇਖ ਕੇ	ਸ੍ਰੋਤਾ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ	ਸਾਵਧਾਨਹ ਸੁਚੇਤ, ਚੇਤੰਨ	ਗਾਇਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਉਣ ਵਾਲਾ	ਗਾਵੈ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ	
ਪ੍ਰਗਟੈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਸਹਜਿ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਮਾਵਹੀ॥੫੬੭॥ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਅਹਿਨਿਸ ਦਿਨ ਰਾਤ	ਅੰਧਿਆਰੀ ਹਨ੍ਹੇਰੀ, ਅੰਧਕਾਰ ਭਰੀ	ਮਣਿ ਮਣੀ, ਸੱਪ ਦੇ ਸਿਰ ਦਾ ਮਣਕਾ ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਕਾਢ ਕੱਢ ਕੇ	ਰਾਖੈ ਰੱਖਦਾ	
ਕ੍ਰੀੜਾ ਖੇਲ੍ਹਣਾ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਦੁਰਾਵੈ ਛਿਪਾ ਲੈਂਦਾ	ਪੁਨ ਫਿਰ, ਮੁੜ ਕੇ	ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਦਿਖਾਵਹੀ। ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਰ ਚੰਗੀ, ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ	ਨਾਰ ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਕਰ ਕਰਕੇ	ਸਿਹਜਾ ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਸੰਜੋਗ ਸੰਬੰਧ, ਰਿਸਤਾ	ਭੋਗ ਸੰਭੋਗ ਸੁੱਖ
ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਪਰਭਾਤ ਸਵੇਰੇ	ਤਨ ਸਰੀਰ, ਤਨ	ਛਾਦਨ ਕਪੜੇ	ਛੁਪਾਵਹੀ। ਛਿਪਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਅਲ ਭੋਰਾ	ਕਮਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਸੰਪਟ ਭਾਂਡੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਚੀਜ਼, ਕੁੱਜਾ	ਅਚਵਤ ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਮਧ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	

ਭੋਰ ਸਵੇਰਾ, ਤੜਕਾ	ਭਏ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਜਾਤ ਜਾਂਦਾ	ਉਡ ਪੰਖਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਉਡ ਕੇ	ਨਾਤੋ ਨਾਤਾ, ਰਿਸਤਾ	ਨ ਨਹੀਂ -	ਜਨਾਵਰੀ। ਦਸਦਾ
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਉਠ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਜਾਗਣਾ	ਬੈਠਤ ਬੈਠਦੀ ਹੈ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲਾ	ਜੋਗ ਮੌਕਾ, ਸਮਾਂ	
ਸਭ ਸਾਰੇ	ਸੁਧਾਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸੁਆਦ	ਚਾਖ ਸੁਆਦ ਲੈ ਕੇ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਤ੍ਰਿਪਤਾਵਰੀ॥੫੬੮॥ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ		
ਸਿਹਜਾ ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਾਪ	ਪ੍ਰਿਯ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਿਆਰ ਰਸ	ਖੇਲ ਕਾਮ ਕ੍ਰੀੜਾ	ਜੈਸੇ। ਜਿਵੇਂ	
ਪਾਛੇ ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ	ਬਧੂ ਦੁਲਹਨ, ਵਹੁਟੀ	ਜਨਨ ਬੱਚਾ	ਸੈ ਨਾਲੋਂ	ਗਰਭ ਕੁੱਖ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ	ਸਮਾਵਰੀ। ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ	
ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਅਧਾਨ ਧਾਰਣ ਕਰਨਾ (ਗਰਭ)	ਭਏ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਸੋਵੇ ਸਉਣਾ	ਗੁਰਜਨ ਬਜ਼ੁਰਗ	ਬਿਖੇ ਵਿਚ	
ਜਾਗੈ ਜਾਗਦੀ ਹੈ	ਪਰਸੂਤ ਜਨਮ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸਮੈ ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ	ਸਭਨ ਸਾਰੇ, ਸਭ ਹੀ	ਜਗਾਵਰੀ। ਜਗਾਉਂਦੀ ਹੈ		
ਜਨਮਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਸੁਤ ਪੁੱਤਰ	ਖਾਨ ਪਾਨ ਖਾਣ ਪੀਣ	ਮੋ ਵਿਚ	ਸੰਜਮ ਰੋਕ, ਸੰਕੋਚ	ਕਰੈ ਕਰਦਾ ਹੈ	
ਤਾਂਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿ	ਸੁਤ ਪੁੱਤਰ	ਸੰਮ੍ਰਥ ਬਲਵਾਨ	ਹੈ ਹੋਣਾ	ਸੁਖਹ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਦਿਖਾਵਰੀ। ਦਿਖਾਏਗਾ	
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਭੇਟਤ ਭੈ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿਆਰ ਵਾਲਾ ਭੈ	ਭਾਇ ਪ੍ਰੇਮ	ਸਿਖ ਸਿਖਿਆਰਥੀ	ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ	ਕਰੈ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਅਲਪ ਥੋੜ੍ਹਾ, ਘੱਟ	ਅਹਾਰ ਭੋਜਨ	ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਨੀਂਦ	ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਕਮਾਵਰੀ॥੫੬੯॥ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦਾ ਹੈ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਅਨੁਚਰ ਦਾਸ, ਸੇਵਕ	ਨਰਪਤ ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪਛਾਨੈਂ ਪਛਾਣਦਾ	ਭਾਖਾ ਭਾਸ਼ਾ, ਬੋਲੀ	
ਬੋਲਤ ਬੋਲਦੀ ਹੈ	ਬਚਨ ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਖਿਨ ਪਲ, ਸਕਿੰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ	ਬੂਝ ਬੁੱਝ ਲੈਂਦਾ	ਬਿਨ ਬਿਨਾਂ	ਦੇਖ ਦੇਖਿਆਂ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਜੌਹਰੀ	ਪਰਖ	ਜਾਨਤ	ਹੈ	ਰਤਨ	ਕੀ
ਜਿਵੇਂ	ਜੌਹਰ, ਅਥਵਾ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰੇ	ਪਛਾਣ	ਜਾਣਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੀਰਾ, ਜਵਾਹਰ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਦੇਖਤ	ਹੀ	ਕਹੈ	ਖਰੋ	ਖੋਟੇ	ਰੂਪ	ਰੇਖ	ਹੀ।
ਦੇਖਦਿਆਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	ਸੁੱਧ	ਮਿਲਾਵਟ ਵਾਲਾ	ਸੂਰਤ	ਲਕੀਰ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਖੀਰ	ਨੀਰ	ਕੋ	ਨਿਬੇਰੋ	ਕਰਿ	ਜਾਨੈ	ਹੰਸ
ਜਿਵੇਂ	ਦੁੱਧ	ਪਾਣੀ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਿਰਣਾ	ਕਰਨਾ(ਕੰਮ)	ਜਾਣਦਾ	ਬਤਖ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਰਾਖੀਐ	ਮਿਲਾਇ	ਭਿੰਨ	ਭਿੰਨ	ਕੈ	ਸਰੇਖ	ਹੀ।
ਰੱਖੀਏ, ਧਰੀਏ	ਮਿਲਾ ਕੇ	ਵੱਖ ਵੱਖ		ਕਰਕੇ	ਸਮਝਦਾਰੀ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ	ਗੁਰਸਬਦ	ਸੁਨਤ	ਪਹਿਚਾਨੈ	ਸਿਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ	ਸੁਣ ਕੇ	ਪਛਾਣ ਲੈਂਦਾ	ਸਿਖਿਆਰਥੀ

ਆਨ	ਬਾਨੀ	ਕ੍ਰਿਤਮੀ	ਨ	ਗਨਤ	ਹੈ	ਲੇਖ	ਹੀ॥੫੨੦॥
ਦੂਸਰਾ	ਕਥਨ, ਬੋਲ	ਬਣਾਉਟੀ	ਨਹੀਂ	ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਾਯਸ	ਉਡਹ	ਬਲਜਾਉ	ਬੇਗ	ਮਿਲੋ	ਪੀਯ
ਕਾਂ	ਉਡ ਕੇ	ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਵਾਂ	ਛੇਤੀ	ਮੇਲ ਹੋ ਜਾਵੇ	ਪੀਆ, ਪ੍ਰੀਤਮ

ਮਿਟੈ	ਦੁਖ	ਰੋਗ	ਸੋਗ	ਬਿਰਹ	ਬਿਯੋਗ	ਕੋ।
ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇ	ਪੀੜਾ, ਦਰਦ	ਬੀਮਾਰੀ	ਦੁੱਖ	ਜੁਦਾਈ	ਵਿਛੋੜਾ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਵਧ	ਬਿਕਟ	ਕਟੈ	ਕਪਟ	ਅੰਤਰ	ਪਟ
ਉਮਰ	ਬਹੁਤ ਔਖੀ	ਬਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਪਾਖੰਡ, ਧੋਖਾ	ਅੰਦਰ	ਪੜਦਾ, ਉਹਲਾ

ਦੇਖਉ	ਦਿਨ	ਪ੍ਰੇਮ	ਰਸ	ਸਹਜ	ਸੰਜੋਗ	ਕੋ।
ਦੇਖਾਂ, ਤੱਕਾਂ	ਦਿਹਾੜੇ, ਰੋਜ਼	ਪਿਆਰ ਰਸ		ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਮੇਲ ਕਰਨਾ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਲਾਲ	ਨ	ਆਵਤ	ਸੁਭ	ਲਗਨ	ਸਗਨ	ਭਲੇ
ਪਿਆਰਾ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਨਹੀਂ	ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚੰਗਾ	ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ	ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ	ਚੰਗੇ

ਹੋਇ	ਨ	ਬਿਲੰਬ	ਕਛੁ	ਭੇਦ	ਬੇਦ	ਲੋਕ	ਕੋ।
ਹੋਣਾ	ਨਹੀਂ	ਦੇਰੀ, ਚਿਰ	ਕੁਝ	ਰਾਜ਼, ਰਹੱਸ	ਲੌਕਿਕ ਧਾਰਨਾ		ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਤਿਹਿ	ਆਤੁਰ	ਭਈ	ਅਧਿਕ	ਔਸੇਰ	ਲਾਗੀ
ਬਹੁਤ	ਵਿਆਕੁਲ, ਬੇਚੈਨ	ਹੋ ਗਈ	ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ	ਚਿੰਤਾ, ਫਿਕਰ	ਲਗ ਗਈ

ਪੀਰਜ ਸਬਰ,ਚਿੰਤਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਧਰੋਂ ਰਖਦੀ ਹਾਂ	ਖੋਜੋਂ ਖੋਜ ਕਰਾਂ	ਧਾਰਿ ਧਾਰ ਕੇ	ਭੇਖ ਲਿਬਾਸ	ਜੋਗ ਜੋਗੀ,ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ	ਕੇ॥੫੭੧॥ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਕਰਨ ਵਾਲਾ
ਅਗਨਿ ਅੱਗ	ਜਰਤ, ਸਾੜੇ,ਜਾਲੇ	ਜਲ ਪਾਣੀ	ਬੂਡਤ, ਡੋਬ ਦੇਵੇ	ਸਰਪ ਸੱਪ	ਗ੍ਰਸਹਿ ਡੰਗਣ ਨਾਲ		
ਸਸਤ੍ਰ ਹਥਿਆਰ	ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਰੋਮ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਰੋਮ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਕਰਿ ਨੂੰ	ਘਾਤ ਜਖਮ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਬਿਰਥਾ ਪੀੜਾ,ਦਰਦ	ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਅਪਦਾ ਮੁਸੀਬਤ,ਸੰਕਟ	ਅਧੀਨ ਵਸ ਵਿਚ	ਦੀਨ ਲਾਚਾਰ,ਬੇਬਸ	ਗਤਿ। ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ		
ਗ੍ਰੀਖਮ ਗਰਮੀ ਦਾ ਮੌਸਮ	ਔ ਅਤੇ	ਸੀਤ ਠੰਡਾ,ਸਰਦ	ਬਰਖ ਬਰਖਾ,ਮੀਂਹ	ਮਾਹਿ ਵਿਚ	ਨਿਸ ਦਿਨ ਰਾਤ	ਪ੍ਰਾਤ ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਗੋ, ਗਊ,ਗਾਂ	ਦ੍ਰਿਜ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ	ਬਧੂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੱਤਿਆ	ਬਿਸ੍ਵਾਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ	ਬੰਸ, ਘਰਾਣਾ,ਜਾਤੀ	ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਹਤਯਾ ਕਤਲ	
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਚਾਹ,ਇੱਛਿਆ	ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਦੁਖ ਕਸ਼ਟ,ਤਕਲੀਫ	ਦੋਖ ਔਗੁਣ,ਦੋਸ਼	ਬਸ ਵਸ ਵਿਚ	ਗਾਤ ਸਰੀਰ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਅਨਿਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਜੋਰ ਜੋੜ,ਇਕੱਠ	ਸਕਲ ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ,ਜਗਤ	ਸੋਧ ਜਾਂਚ,ਪੜਤਾਲ		
ਪੀਯ ਪੀਆ,ਪ੍ਰੀਤਮ	ਕੇ	ਬਿਛੋਰ ਵਿਛੋੜਾ	ਪਲ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦਾ ਪੈਸਾਨਾ	ਏਕ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪੁਜਾਤ ਪੁੱਜਦੇ	ਹੈ।੫੭੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਪੂਰਨਿ ਸੰਪੂਰਨ	ਸਰਦ ਠੰਡ ਦੀ ਰੁੱਤ	ਸਸਿ ਚੰਦਰਮਾ,ਚੰਨ	ਸਕਲ ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ ਜਗਤ,ਦੁਨੀਆਂ	ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ		
ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਅਨੁਸਾਰ	ਜਾਨੇ	ਬਰ ਉੱਤੇ,ਉੱਪਰ	ਬੈਸੰਤਰ ਕੀ ਅੱਗ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਊਕ ਅੱਗ ਦਾ ਮੁਆਤਾ,ਲੰਬੂ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਅਗਨ ਅੱਗ	ਅਗਨ ਅਣਗਿਣਤ	ਤਨ ਸਰੀਰ	ਮਧਯ ਵਿਚ	ਚਿਨਗਾਰੀ ਚੰਗਿਆੜੀ	ਛਾਡੈ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ		
ਬਿਰਹ ਵਿਛੋੜਾ	ਉਸਾਸ ਠੰਡਾ ਸਾਹ	ਮਾਨੇ ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ	ਫੰਨਗ ਫਣਧਾਰੀ ਨਾਗ	ਕੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਫੂਕ ਫੁੰਕਾਰਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਪਰਸਤ	ਪਾਵਕ	ਪਖਾਨ	ਫੂਟ	ਟੂਟ	ਜਾਤ।
ਛੂਹਣ ਨਾਲ	ਅੱਗ	ਪੱਥਰ	ਛੁੱਟ ਕੇ	ਟੁਟਣਾ, ਭੱਜਣਾ	ਜਾਂਦਾ

ਛਾਤੀ	ਅਤਿ	ਬਰਜਨ	ਹੋਇ	ਦੋਇ	ਟੂਕ	ਹੈ।
ਸੀਨਾ, ਹਿੱਕ	ਬਹੁਤ	ਚੋਕਾਂ, ਉਪਾਉ	ਹੋਣਾ	ਦੇ	ਟੁਕੜੇ, ਟੋਟੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੀਯ	ਕੇ	ਸਿਧਾਰੇ	ਭਾਰੀ	ਜੀਵਨ	ਮਰਨ	ਭਏ
ਪੀਆ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਚਲੇ ਗਏ	ਭਾਰੂ ਭਾਵ ਔਖੇ ਕਸ਼ਟਮਈ	ਜਿੰਦਗੀ	ਮਰਨਾ	ਹੋ ਗਏ

ਜਨਮ	ਲਜਾਯੋ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨੇਮ	ਚਿਤ	ਚੂਕ	ਹੈ॥੫੭੩॥
ਜੀਵਨ, ਜਿੰਦਗੀ	ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ	ਪਿਆਰ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਭੁਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਸਿਹਜਾ	ਭਵਨ	ਆਨ	ਰੂਪ	ਰੰਗ
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਘਰ	ਦੁਸਰਾ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਖੁਸ਼ੀ

ਦੇਖੀਐ	ਸਕਲ	ਜਮਦੂਤ	ਭੈ	ਭਯਾਨ	ਹੈ।
ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਮੌਤ ਦਾ ਦੂਤ, ਯਮਦੂਤ	ਡਰਾਉਣੇ	ਡਰਾਉਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਰਾਗ	ਨਾਦ	ਬਾਦ	ਗਜਾਨ	ਆਨ	ਕਥਾ
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਵਾਜ਼ਿਆਂ ਸਮਝ	ਦੁਸਰਾ	ਵਿਆਖਿਆ	

ਲਾਗੈ	ਤਨ	ਤੀਛਨ	ਦੁਸਹ	ਉਰ	ਬਾਨ	ਹੈ।
ਲਗਦੀ ਹੈ	ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਤੇਜ਼, ਤਿੱਖਾ	ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ	ਹਿਰਦਾ	ਤੀਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਅਸਨ	ਬਸਨ	ਅੰਗ	ਅੰਗ	ਸੁਖ
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਭੋਜਨ	ਕਪੜੇ	ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਬਿਖਯਾ ਬਿਖਮੁ	ਔ	ਬੈਸੰਤਰ	ਸਮਾਨ	ਹੈ।
ਜ਼ਹਿਰ ਭਿਆਨਕ	ਅਤੇ	ਅੱਗ	ਤੁਲ, ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਨ	ਪ੍ਰਿਯ	ਮਾਨੋ	ਮੀਨ	ਸਲਲ	ਅੰਤਰਗਤ।
ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਪ੍ਰੀਤਮ	ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ	ਮੱਛੀ	ਪਾਣੀ, ਜਲ	ਮਨ ਵਿਚ ਹੀ

ਜੀਵਨ	ਜਤਨ	ਬਿਨ	ਪ੍ਰੀਤਮ	ਨ	ਆਨ	ਹੈ॥੫੭੪॥
ਜਿੰਦਗੀ	ਤਰੀਕਾ, ਜੁਗਤਿ	ਬਿਨਾਂ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਨਹੀਂ	ਦੁਸਰਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਇ	ਲਾਗ	ਲਾਗ	ਦੂਤੀ	ਬੇਨਤੀ	ਕਰਤ	ਹੁਤੀ
ਪੈਰ	ਲੱਗ ਕੇ	ਲੱਗ ਕੇ (ਪੈਰੀ)	ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਦੇਸਾ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਅਰਜ਼, ਅਰਜ਼ੋਈ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਸੀ

ਮਾਨ ਮਤੀ ਹੋਇ ਕਾਹੂ ਮੁਖ ਨ ਲਗਾਵਤੀ।
ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੋਣਾ ਕਿਸੇ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਲਗਾਉਂਦੀ

ਸਜਨੀ ਸਕਲ ਕਹਿ ਮਧੁਰ ਬਚਨ ਨਿਤ
ਸਖੀ, ਸਹੇਲੀ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਕਹਿ ਕੇ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ ਬਾਣੀ, ਬੋਲ ਹਰ ਰੋਜ਼

ਸੀਖ ਦੇਤਿ ਹੁਤੀ ਪ੍ਰਤਿ ਉਤਰ ਨਸਾਵਤੀ।
ਸਿੱਖਿਆ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸੀ ਉਲਟਾ, ਮੋੜਵਾਂ ਜਵਾਬ ਭਜਾ ਦਿੰਦੀ

ਆਪਨ ਮਨਾਇ ਪ੍ਰਿਆ ਟੇਰਤ ਹੈ ਪ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰਿਆ
ਆਪਣਾ ਮਨਾਉਂਦੀ ਸੀ ਪਿਆਰਾ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਸੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੇ ਪਿਆਰੀ

ਸੁਨ ਸੁਨ ਮੋਨ ਗਹਿ ਨਾਯਕਾ ਕਹਾਵਤੀ।
ਸੁਣਨਾ ਸੁਣਨਾ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਸੀ

ਬਿਰਹ ਬਿਛੋਹ ਲਗ ਪੂਛਤ ਨਬਾਤ ਕੋਊ
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆਂ ਬਾਤ ਨਾ ਪੁੱਛਣੀ ਕੋਈ

ਬਿਥਾ ਨ ਸੁਨਤ ਠਾਢੀ ਦੂਰਿ ਬਿਲਲਾਵਤੀ॥੫੭੫॥
ਕਸਟ, ਪੀੜਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਕੇ ਖੜੀ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ

ਯਾਹੀ ਮਸਤਕ ਪੇਖ ਰੀਝਤ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ
ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਵੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਸੁਆਮੀ, ਭਾਵ ਪਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ

ਹਾਥ ਆਪਨੈ ਬਨਾਇ ਤਿਲਕ ਦਿਖਾਵਤੇ।
ਹੱਥ, ਹਸਤ ਆਪਣੇ ਬਣਾ ਕੇ, ਰਚਾ ਕੇ ਟਿੱਕਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ

ਯਾਹੀ ਮਸਤਕ ਧਾਰਿ ਹਸਤ ਕਮਲ ਪ੍ਰਿਯ
ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਰੱਖਣਾ, ਟਿਕਾਉਣਾ ਹੱਥ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ

ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਹਿ ਮਾਨਨ ਮਨਾਵਤੇ।
ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ ਬਿਆਨ ਵਿਆਖਿਆ ਕਹਿ ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਨ

ਯਾਹੀ ਮਸਤਕ ਨਾਹੀ ਨਾਹੀ ਕਰਿ ਭਾਗਤੀ ਹੀ
ਇਸ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਨਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕਰਕੇ ਭੱਜਦੀ, ਦੌੜਦੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਧਾਇ ਧਾਇ ਹੇਤ ਕਰਿ ਉਰਹਿ ਲਗਾਵਤੇ।
ਦੌੜ ਕੇ ਭੱਜ ਕੇ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋੜਦੇ ਹਨ

ਸੋਈ ਮਸਤਕ ਧੁਨਿ ਧੁਨਿ ਪੁਨ ਰੋਇ ਉਠੋਂ
ਉਹੀ ਮੱਥਾ ਧੁਨਣਾ ਧੁਨਣਾ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਰੋਣਾ ਵੇਗ ਵਿਚ ਆਉਣਾ(ਰੋਣ ਦੇ)

ਸੁਪਨੇ ਹੂ ਨਾਥ ਨਾਹਿ ਦਰਸ ਦਿਖਾਵਤੇ॥੫੭੬॥
ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਮਾਲਕ,ਸੁਆਮੀ ਨਹੀਂ ਦਰਸਨ,ਝਲਕ ਦਿਖਾਉਂਦੇ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸੂਤ ਸਮੈ ਸਤੁ ਕਰਿ ਪ੍ਰਿਐ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਨਮ ਦੇਣਾ ਮੌਕਾ,ਅਵਸਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਰਕੇ ਪਤੀ

ਜਨਮਤ ਸੁਤ ਪੁਨ ਰਚਤ ਸਿੰਗਾਰੈ ਜੀ।
ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪੁੱਤਰ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਰਚਦੀ ਹੈ,ਸਜਾਉਂਦੀ ਹੈ ਸਜਾਵਟ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬੰਦਸਾਲਾ ਬਿਖੈ ਭੂਪਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੈ
ਜਿਵੇਂ ਬੰਦੀਖਾਨਾ,ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਰਾਜਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਛੂਟਤ ਹੀ ਵਾਹੀ ਸ੍ਵਾਮਿ ਕਾਮਹਿ ਸਮੁਰੈ ਜੀ।
ਛੁੱਟਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਉਸੇ ਮਾਲਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਹਰ ਗਾਇ ਗਾਇ ਸਾਸਨਾ ਸਹਤ ਨਿਤ
ਜਿਵੇਂ ਲੁਟੇਰਾ ਦੁਖ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹਿੰਦਾ,ਬੋਲਦਾ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਨਾਲ ਸਦਾ,ਹਮੇਸ਼ਾਂ

ਕਬਹੂੰ ਨ ਸਮਝੈ ਕੁਟੇਵਹਿ ਨ ਡਾਰੈ ਜੀ।
ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ,ਛੱਡਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਦੁਖ ਦੇਖ ਪਾਪੀ ਪਾਪਹਿ ਤਜਾਗਿਯੋ ਚਾਹੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਕਲੀਫ ਔਗੁਣ ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਸੰਕਟ ਮਿਟਤ ਪੁਨ ਪਾਪਹਿ ਬੀਚਾਰੈ ਜੀ॥੫੭੭॥
ਦੁੱਖ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਗੁਨਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬੈਲ ਤੇਲੀ ਕੋ ਜਾਨਤ ਕਈ ਕੋਸ ਚਲਯੋ
ਜਿਵੇਂ ਬਲਦ ਤੇਲ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਜਾਣਦਾ ਅਨੇਕ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੈਂਡਾ ਤੁਰਿਆ ਹਾਂ

ਨੈਨ ਉਘਰਤ ਵਾਹੀ ਠੋਰ ਹੀ ਠਿਕਾਨੋ ਹੈ।
ਅੱਖਾਂ,ਨੇਤਰ ਨੀਂਦ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਉਹੀ ਥਾਂ,ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਠਿਕਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਜੇਵਰੀ ਬਟਤ ਆਂਧਰੋ ਅਚਿੰਤ ਚਿੰਤ
ਜਿਵੇਂ ਡੋਰੀ,ਰੱਸੀ ਵੱਟਦਾ ਹੈ ਨੇੜ੍ਹੀਣ ਬੇਫਿਕਰ ਚਿੰਤਾ,ਫਿਕਰ

ਖਾਤ ਜਾਤ ਬਛਰੇ ਟਟੇਰੇ — ਪਛਤਾਨੇ ਹੈ।
ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਵੱਛਾ ਟਟੋਲਦਾ, ਹੱਥ ਨਾਲ ਛੂਹ ਕੇ ਪਤਾ ਲਗਾਂਦਾ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲੋ ਧਾਵੇ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਖਾਵੰਤ।
ਜਿਵੇਂ ਰੇਤਲੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਪੈਣ ਨਾਲ ਤਰਫ, ਵਲ ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਹਿਰਣ ਪਿਆਸਾ
ਜਲ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਮਿਥ

ਆਵਤ ਨ ਸਾਂਤਿ ਕ੍ਰਮ ਕ੍ਰਮਤ ਹਿਰਾਨੇ ਹੈ।
ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਤਸੱਲੀ ਸੰਸਾ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਸ੍ਵਪਨੰਤਰੁ ਦਿਸੰਤਰੁ ਬਿਹਾਯ ਗਈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ ਬੀਤੀ ਹੋਣੀ ਬੀਤੀ, ਗੁਜ਼ਰੀ

ਪਹੁੰਚ ਨ ਸਕਯੋ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਮੋਹਿ ਜਾਨੇ ਹੈ॥੫੭੮॥
ਪੁਜਣਾ ਨਹੀਂ ਸਕਣਾ, ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਉਥੇ ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੂੰ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਤਨ ਕੇ ਪਿਤਾ ਅਰ ਭ੍ਰਾਤਨ ਕੇ ਭ੍ਰਾਤਾ ਭਏ
ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਬਾਪ ਅਤੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਭਰਾ ਹੋ ਗਏ

ਭਾਮਨ ਭਤਾਰ ਹੇਤ ਜਨਨੀ ਕੇ ਬਾਰੇ ਹੈਂ।
ਔਰਤ, ਪਤਨੀ ਪਤੀ ਪਿਆਰ, ਮੁਹਬਤ ਮਾਤਾ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਲਕ ਕੇ ਬਾਲਬੁਧਿ, ਤਰੁਨ ਸੈ ਤਰੁਨਾਈ
ਬੱਚਾ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਅਕਲ ਨੌਜੁਆਨ ਨਾਲ ਜੁਆਨੀ

ਬ੍ਰਿਧ ਸੈ ਬ੍ਰਿਧ ਬਿਵਸਥਾ ਬਿਸਥਾਰੇ ਹੈਂ।
ਬੁੱਢਾ ਨਾਲ ਬੁੱਢਾ ਦਸ਼ਾ, ਹਾਲਤ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸਟ ਕੈ ਰੂਪ ਰੰਗ, ਸੁਰਤ ਕੈ ਨਾਦ ਬਾਦ
ਨਿਗਾਹ ਕਰਕੇ ਸੂਰਤ ਵਰਣ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਸੁਣਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਵਾਜਿਆਂ ਦੀ ਧੁਨੀ

ਨਾਸਕਾ ਸੁਗੰਧਿ, ਰਸ ਰਸਨਾ ਉਚਾਰੇ ਹੈਂ।
ਨੱਕ ਖੁਸ਼ਬੂ ਜੀਭ ਦੀ ਭੋਜਨ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜੀਭ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਿਚੋਂ ਸੁਆਦ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਘਟਿ ਅਵਘਟਿ ਨਟ ਵਟ ਅਦਭੁਤ ਗਤਿ
ਸਰੀਰ ਮਨ ਜਾਂ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਮਦਾਰੀ ਵਾਂਗ, ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਚਰਜ਼ਮਈ ਜੁਗਤਿ

ਪੂਰਨ ਸਕਲ ਭੂਤ, ਸਭ ਹੀ ਤੈ ਨਜਾਰੇ ਹੈ॥੫੭੯॥
ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਸਭ ਜੀਵ, ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਾਰੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਨਿਰਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਿਲ	ਪੀੜ	ਤੇਲ	ਕਾਢੀਅਤ	ਕਸਟੁ	ਕੈ
ਜਿਵੇਂ	ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਬੀਜ ਪੀੜ ਕੇ	ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੇ ਬੀਜਾਂ	ਕੱਢੀਦਾ ਹੈ	ਤਕਲੀਫ ਕਰਕੇ		
	ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ		ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਥਿੰਦਾ ਪਦਾਰਥ			

ਤਾਂਤੇ	ਹੋਇ	ਦੀਪਕ	ਜਰਾਏ	ਉਜਿਯਾਰੇ	ਜੀ।
ਉਸ ਤੋਂ	ਹੋਣਾ	ਦੀਵਾ	ਜਗਾਉਣ ਨਾਲ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਰੋਸ਼ਨੀ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਰੋਮ	ਰੋਮ	ਕਰਿ	ਕਾਟੀਐ	ਅਜਾ	ਕੋ	ਤਨ
ਜਿਵੇਂ	ਟੁਕੜੇ	ਟੁਕੜੇ	ਕਰਕੇ	ਕੱਟੀਦਾ ਹੈ	ਬਕਰੀ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਸਰੀਰ

ਤਾਂਕੀ	ਤਾਤ	ਬਾਜੇ	ਰਾਗ	ਰਾਗਨੀ	ਸੋ	ਪਯਾਰੇ	ਜੀ।
ਉਸਦੀ	ਨਸਾਂ ਦੀ ਡੋਰੀ	ਵਜ਼ਦੀ.	ਗਾਉਣ ਦਾ	ਰਾਗਾਂ ਦੀਆਂ	ਤੋਂ	ਪਿਆਰਾ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕਸ਼ਬਦ
			ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ	ਪਤਨੀਆਂ			

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਉਟਾਯ	ਦਰਪਨ	ਕੀਜੈ	ਲੋਸ	ਸੇਤੀ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪਿਘਲਾ ਕੇ	ਸ਼ੀਸ਼ਾ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਖਾਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਦੇ	ਨਾਲ
					ਢੇਲੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੱਚ ਬਣਦਾ ਹੈ	

ਤਾਂਤੇ	ਕਰ	ਗਹਿ	ਮੁਖ	ਦੇਖਤ	ਸੰਸਾਰੇ	ਜੀ।
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਹਥ	ਪਕੜ ਕੇ	ਚਿਹਰਾ	ਦੇਖਦੇ ਹਨ	ਦੁਨੀਆਂ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ	ਦੁਖ	ਭੁਖ	ਸੁਧ	ਸਾਧਨਾ	ਕੈ	ਸਾਧ	ਭਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਕਸ਼ਟ	ਭੁੱਖ	ਸੁਧ, ਨਿਰਮਲ	ਅਭਿਆਸ	ਕਰਕੇ	ਮਹਾਤਮਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਤਾਹੀ	ਤੇ	ਜਗਤ ਕੋ	ਕਰਤ	ਨਿਸਤਾਰੇ	ਜੀ॥੫੮੦॥
ਇਸ ਕਰਕੇ	ਕਰਕੇ, ਕਾਰਣ	ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਮੁਕਤੀ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਅੰਨਾਦਿ	ਆਦਿ	ਅੰਤ	ਪਰਯੰਤ	ਹੰਤ
ਜਿਵੇਂ	ਅਨਾਜ ਆਦਿ	ਕਦੀਮੀ, ਮੁੱਢਲਾ	ਸੀਮਾ, ਹੱਦ	ਤਕ	ਨਸ਼ਟ ਹੋਣਾ

ਸਗਲ	ਸੰਸਾਰ ਕੋ	ਆਧਾਰ	ਭਯੋ	ਤਾਂਹੀ	ਸੈਂ।
ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਆਸਰਾ	ਹੋ ਗਏ ਹਨ	ਇਸ ਕਰਕੇ	ਵਿਚੋਂ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਕਪਾਸ	ਤ੍ਰਾਸ	ਦੇਤ	ਨ	ਉਸਾਸ	ਕਾਢੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਰੂੰ	ਦੁੱਖ, ਕਸ਼ਟ	ਦਿੰਦੀ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਠੰਡਾ ਸਾਹ	ਕੱਢਦਾ ਹੈ

ਜਗਤ	ਕੀ	ਓਟ	ਭਏ	ਅੰਬਰ	ਦਿਵਾਹੀ	ਸੈਂ।
ਦੁਨੀਆਂ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪੜਦਾ	ਹੋ ਗਏ	ਕਪੜਾ	ਦੇਣ ਵਾਲੀ, ਦਾਤੀ	ਵਿਚੋਂ

ਜੈਸੇ	ਆਪਾ	ਖੋਇ	ਜਲ	ਮਿਲੈ	ਸਭਿ	ਬਰਨ	ਮੈਂ
ਜਿਵੇਂ	ਆਪਣਾ ਆਪ	ਗੁਆ ਕੇ	ਪਾਣੀ	ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ	ਸਾਰੇ	ਰੰਗ ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ	ਵਿਚ

ਖਗ	ਮ੍ਰਿਗ	ਮਾਨਸ	ਤ੍ਰਿਪਤ	ਗਤ	ਯਾਗੀ	ਸੈਂ।
ਪੰਛੀ	ਹਿਰਣ	ਮਨੁੱਖ,ਆਦਮੀ	ਸੰਤੋਖ,ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਦਸ਼ਾ,ਅਵਸਥਾ	ਇਥੋਂ	ਵਿਚੋਂ

ਤੈਸੇ	ਮਨ	ਸਾਧਿ	ਸਾਧਿ	ਸਾਧਨਾ ਕੈ	ਸਾਧ	ਭਏ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਚਿਤ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ	ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ	ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ	ਮਹਾਤਮਾ	ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਯਾਗੀ	ਤੇ	ਸਕਲ	ਕੋ	ਉਧਾਰ,	ਅਵਗਾਹੀ	ਸੈਂ॥੫੮੧॥
ਇਥੋਂ	ਕਰਕੇ,ਕਾਰਣ	ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਦੋ	ਮੁਕਤੀ	ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ	ਵਿਚੋਂ

ਸੰਗ	ਮਿਲਿ	ਚਲੈ	ਨਿਰਬਿਘਨ	ਪਹੁਚੈ	ਘਰ
ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ	ਮਿਲ ਕੇ	ਚਲ ਕੇ	ਬਿਨਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਆਦਿ ਦੇ	ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ	ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ

ਬਿਛਰੈ	ਤੁਰਤ	ਬਟਵਾਰੋ	ਮਾਰ	ਡਾਰ	ਹੈਂ।
ਵਿਛੜ ਕੇ	ਤੁਰੰਤ,ਝਟਪਟ	ਠਗ,ਡਾਕੂ	ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਕੇ	ਸੁਟਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਬਾਰ	ਦੀਏ	ਖੇਤ	ਛੁਵਤ	ਨ	ਮ੍ਰਿਗ	ਨਰ
ਜਿਵੇਂ	ਵਾੜ,ਖੇਤ ਆਦਿ	ਲਗਾਇਆਂ	ਪੈਲੀ	ਛੂੰਹਦੇ	ਨਹੀਂ	ਹਿਰਣ	ਮਨੁੱਖ,ਪੁਰਸ਼

ਛੇਡੀ	ਭਏ	ਮ੍ਰਿਗ	ਪੰਖੀ	ਖੇਤਹਿ	ਉਜਾਰ	ਹੈਂ।
ਖੁਲ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ	ਜਾਏ	ਹਿਰਣ	ਪੰਛੀ	ਖੇਤ ਨੂੰ	ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਿੰਜਰਾ	ਮੈ	ਸੂਆ	ਜੈਸੇ	ਰਾਮ	ਨਾਮ	ਲੇਤ	ਹੇਤੁ
ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਡੱਕਣ ਵਾਲਾ	ਵਿਚ	ਤੋਤਾ	ਜਿਵੇਂ	ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਨਾਂ,ਸੰਗਿਆ	ਉਚਾਰਣ ਕਰਦਾ	ਪਿਆਰ

ਨਿਕਸਤਿ	ਖਿਨ	ਤਾਂਹਿ	ਗ੍ਰਸਤ	ਮੰਜਾਰ	ਹੈ।
ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ	ਸਕਿੰਟ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਮਾਂ	ਉਸ ਨੂੰ	ਪਕੜਨਾ	ਬਿੱਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਧਸੰਗ	ਮਿਲਿ	ਮਨ	ਪਹੁਚੈ	ਸਹਜ	ਘਰਿ
ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ	ਮਿਲਣ ਕਰਕੇ	ਚਿਤ	ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ	ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਟਿਕਾਣਾ

ਬਿਚਰਤ	ਪੰਚੇ	ਦੂਤ	ਪ੍ਰਾਨ	ਪਰਿਹਾਰ	ਹੈਂ॥੫੮੨॥
ਵਿਛੜ ਕੇ	ਪੰਜੇ ਵਿਕਾਰ	ਜੀਵਨ,ਜਾਨ	ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ		ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਾਤ	ਮਾਤ	ਗ੍ਰਿਹ	ਜਨਮਤ	ਸੁਤ	ਘਨੇ
ਜਿਵੇਂ	ਪਿਤਾ	ਮਾਤਾ	ਪਰਿਵਾਰ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਪੁੱਤਰ	ਅਨੇਕ,ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਸਕਲ	ਨ	ਹੋਤ	ਸਮਸਰ	ਗੁਨ	ਗਥ	ਜੀ।
ਸਭ	ਨਹੀਂ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਬਰਾਬਰ	ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਪੂੰਜੀ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚਟੀਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ	ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਆਵੇਂ ਆਉਣਾ	ਚਟਸਾਲ ਸਕੂਲ	ਬਿਖੇ ਵਿਚ	
ਪੜਤ ਪੜ੍ਹਦੇ, ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਏਕਸੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ	ਸਰਬ ਸਭ, ਸਾਰਾ	ਹਰ ਹਰ ਇਕ	ਕਥ ਕਥਾ	ਜੀ। ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਨਦੀ ਦਰਿਆ	ਨਾਵ ਕਿਸਤੀ	ਮਿਲਿ ਮਿਲ ਕੇ	ਬੈਠਤ ਬੈਠਦੇ ਹਨ	ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪੰਥੀ ਮੁਸਾਫਿਰ
ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ -	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਮਾਨ ਬਰਾਬਰ	ਸਭੇ ਸਾਰੇ ਹੀ	ਚਲਤ ਚਲਦੀਆਂ	ਹੈਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ -	ਪਥ ਰਸਤਾ
ਜੀ। ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ						
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਚਰਨ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ	ਸ਼ਰਨ ਓਟ	ਹੈਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਅਨੇਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਸਿਖ ਸਿਖਿਆਰਥੀ	
ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ		ਕਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਕਾਰਨ ਵਜ੍ਹਾ, ਸਬਬ	ਸਮਰਥ ਬਲਵਾਨ	ਜੀ॥ਪ੮੩॥	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਜਨਮਤ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਕੰਨਯਾ ਕੁਆਰੀ ਲੜਕੀ	ਦੀਜੀਐ ਦੇਈਦਾ ਹੈ	ਦਹੇਜ਼ ਦਾਜ਼	ਘਨੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ	
ਤਾਕੇ ਉਸਦੇ	ਸੁਤ ਪੁੱਤਰ	ਆਗੈ ਅੱਗੇ, ਮੂਹਰੇ	ਬਯਾਹੇ ਸ਼ਾਦੀ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਬਹੁ ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ	ਪੁਨ ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਲੀਜੀਐ। ਲਉ, ਲਵੋ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਦਾਮ ਧਨ, ਦੌਲਤ	ਲਾਈਅਤ ਲਗਾਈਦਾ, ਭਾਵ ਖਰਚ ਕਰੀਦਾ	ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਿਲਾਂ	ਬਨਜ ਵਿਉਪਾਰ	ਬਿਖੇ ਵਿਚ	
ਪਾਛੈ ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ	ਲਾਭ ਫਾਇਦਾ	ਹੋਤ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ	ਮਨ ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਸਕੁਚ ਝਿਝਕਣਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕੀਜੀਐ। ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਗਊ ਗਾਂ	ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਸਹੇਤ ਨਾਲ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੀਅਤ ਪਾਲੀਦਾ ਹੈ	
ਸਕਲ ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਅਖਾਦ ਨਾ ਖਾਣ ਯੋਗ	ਵਾਕੋ ਉਸ ਦਾ	ਦੂਧ ਦੁੱਧ	ਦੁਹਿ ਦੁੱਧ ਚੋਅ ਕੇ	ਪੀਜੀਐ। ਪੀਣ ਤੋਂ ਭਾਵ	
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਤਨ ਸਰੀਰ	ਮਨ ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਧਨ ਦੌਲਤ	ਅਰਪ ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਸਰਨ ਓਟ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ

ਦੀਖੜਾ ਦਾਨ ਲੈ ਅਮਰ ਸਦ ਸਦ ਜੀਜੀਐ॥੫੮॥
ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼ ਦਾਤ, ਭੇਂਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਜੀਵੀਦਾ, ਜਿਉਂਦੇ ਰਹੀਦਾ

ਜੈਸੇ ਲਾਖ ਕੋਰਿ ਲਿਖਤ ਨ ਕਨ ਭਾਰ ਲਾਗੈ
ਜਿਵੇਂ ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਲਿਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕਿਣਕਾ, ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਬੋਝ, ਵਜ਼ਨ ਲਗਦਾ ਹੈ

ਜਾਨਤ ਸੁ ਸ੍ਰਮ ਹੋਇ ਜਾਕੈ ਗਨ ਰਾਖੀਐ।
ਜਾਣਦਾ ਚੰਗਾ ਮਿਹਨਤ ਹੋਣਾ ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ ਰੱਖੀਏ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਹੈ ਪਾਈਐ ਨ ਅਮਰਪਦ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਆਖਣ ਨਾਲ ਪਾ ਸਕਦਾ ਨਹੀਂ ਮੁਕਤੀ

ਜੋ ਲੋ ਜਿਹ੍ਵਾ ਕੈ ਸੁਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨ ਚਾਖੀਐ।
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜੀਭ ਦੁਆਰਾ ਆਨੰਦਮਈ ਰਸ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਚੱਖੀਏ

ਬੰਦੀਜਨ ਕੀ ਅਸੀਸ ਭੂਪਤਿ ਨ ਹੋਇ ਕੋਊ
ਉਸਤਤੀ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਰਾਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਕੋਈ

ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੇ ਜੈਸੇ ਚਕ੍ਰਵੇ ਨ ਭਾਖੀਐ।
ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਆਸਣ ਬੈਠ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਸਮਰਾਟ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾਉਂਦਾ

ਤੈਸੇ ਲਿਖੇ ਸੁਨੇ ਕਹੇ ਪਾਈਐ ਨਾ ਗੁਰਮਤਿ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਕਹਿਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਨਹੀਂ ਗੁਰੂ ਦਾਗਿਆਨ
ਸਕਦਾ

ਜੋ ਲੋ ਗੁਰਸਬਦ ਕੀ ਸੁ ਜੁਕਤ ਨ ਲਾਖੀਐ॥੫੯॥
ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਸੁ ਚੰਗਾ ਜੁਕਤ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਲਈਏ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਚੰਪਕਬੇਲ ਬਿਬਧ ਬਿਬਾਰ ਚਾਰੁ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੰਪੇ ਦਾ ਬੂਟਾ ਜਿਸਨੂੰ ਹਲਕੇ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸੁੰਦਰ
ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲ ਲਗਦੇ ਹਨ

ਬਾਸਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤ ਫੁਲ ਹੀ ਮੈ ਜਾਇਕੈ।
ਖੁਸ਼ਬੂ ਪਰਤੱਖ ਹੋਵਤ ਦਾ ਫਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਂਦੇ ਆਦਿ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਵਿਚ ਜਾਕੇ
ਸੰਖੇਪ ਦਾ ਖਿੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਦੁਮ ਦੀਰਘ ਸ੍ਰੂਪ ਦੇਖੀਐ ਪ੍ਰਸਿਧ
ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤ ਲੰਬੇ ਅਥਵਾ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰ, ਸੂਰਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ

ਸ੍ਰਾਦ ਰਸ ਹੋਤ ਫਲ ਗੀ ਮੈ ਪੁਨ ਆਇਕੈ।
 ਸੁਆਦ ਸੁਆਦ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਵਿਚ ਫਿਰ ਆਉਣਾ
 ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਗੁਰਗਜਾਨ ਰਾਗ ਨਾਦ ਹਿਰਦੈ ਬਸਤ
 ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਦਿਲ, ਮਨ ਵਸਿਆ ਹੁੰਦਾ

ਕਰਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ਤਾਸ ਰਸਨਾ ਰਸਾਇਕੈ।
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਾਨਣ ਉਸ ਨੂੰ ਜੀਭ ਰਸਦਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ

ਤੈਸੇ ਘਟ ਘਟ ਬਿਖੇ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਰੂਪ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਹੋਏ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ

ਜਾਨੀਐ ਪ੍ਰਤਯਛ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਮਨਾਇਕੈ॥੫੮੬॥
 ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ, ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਮਨਾਉਣ ਦੁਆਰਾ

ਜੈਸੇ ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਜੰਤ ਪੂਛੈ ਬੈਦ ਬੈਦ ਪ੍ਰਤਿ
 ਜਿਵੇਂ ਰੋਗੀ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ, ਮਨੁੱਖ ਪੁੱਛਦੇ ਹਨ ਰੋਗ ਦੂਰ ਵੈਦ ਨੂੰ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਜੋ ਲੋ ਨ ਮਿਟਤ ਰੋਗ ਤੋ ਲੋ ਬਿਲਲਾਤ ਹੈ।
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸਮਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਤਦੋਂ ਤੱਕ, ਤੀਕ ਰੋਂਦਾ ਕਰਲਾਉਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਭੀਖ ਮਾਂਗਤ ਭਿਖਾਰੀ ਘਰਿ ਘਰਿ ਡੋਲੇ
 ਜਿਵੇਂ ਦਾਨ ਮੰਗਦਾ ਹੋਇਆ ਮੰਗਤਾ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਘੁੰਮਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ

ਤੋ ਲੋ ਨਹੀਂ ਆਵੈ ਚੈਨ ਜੋ ਲੋ ਨ ਆਘਾਤ ਹੈ।
 ਤਦੋਂ ਤੱਕ ਨਿਖੇਧ ਸੂਚਕ ਆਉਣਾ ਸੁਖ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
 ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬਿਰਹਨੀ ਸੌਨ ਸਗਨ ਲਗਨ ਸੋਧੈ
 ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਧ ਕੇ
 ਹੋਈ ਔਰਤ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ

ਜੋ ਲੋ ਨ ਭਤਾਰ ਭੇਟੈ ਤੋ ਲੋ ਅਕੁਲਾਤ ਹੈ।
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਤੀ ਭੇਟ ਕਰਦੀ ਤਦੋਂ ਤੱਕ ਬੇਚੈਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਖੋਜੀ ਖੋਜੈ ਅਲ ਕਮਲ ਕਮਲ ਗਤਿ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਭੋਰਾ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ

ਜੋ ਲੋ ਨ ਪਰਮ ਪਦ ਸੰਪਟ ਸਮਾਤ ਹੈ॥੫੮੭॥
 ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਅਭੇਦਤਾ ਵਾਲੀ ਉੱਚੀ ਅਵਸਥਾ ਕੁੱਝ ਸਮਾਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੇਖਤ	ਪੇਖਤ	ਜੈਸੇ	ਰਤਨ	ਪਾਰਖੁ	ਹੋਤ
ਵੇਖਦਿਆਂ	ਵੇਖਦਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਜਵਾਹਰ, ਹੀਰਾ	ਪਾਰਖੁ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਸੁਨਤ	ਸੁਨਤ	ਜੈਸੇ	ਪੰਡਿਤ	ਪ੍ਰਬੀਨ	ਹੈ।
ਸੁਣ ਕੇ	ਸੁਣ ਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਵਿਦਵਾਨ	ਚਤੁਰ, ਸਿਆਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁੰਘਤ	ਸੁੰਘਤ	ਸੌਧਾ	ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਸੁਬਾਸੀ	ਹੋਤ
ਸੁੰਘ ਕੇ	ਸੁੰਘ ਕੇ	ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ	ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸੁਗੰਧ ਦਾ ਪਾਰਖੁ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਗਾਵਤ	ਗਾਵਤ	ਜੈਸੇ	ਗਾਇਨ	ਗੁਨੀਨ	ਹੈ।
ਗਾਉਂਦਿਆਂ	ਗਾਉਂਦਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ	ਗੁਣੀ, ਗੁਣਯੁਕਤ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲਿਖਤ	ਲਿਖਤ	ਲੇਖ	ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਲੇਖਕ	ਹੋਤ
ਲਿਖਦਿਆਂ	ਲਿਖਦਿਆਂ	ਲਿਖਤਾਂ, ਰਚਨਾਵਾਂ	ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਚਾਖਤ	ਚਾਖਤ	ਜੈਸੇ	ਭੋਗੀ	ਰਸੁ	ਭੀਨ	ਹੈ।
ਚੱਖਦਿਆਂ	ਚੱਖਦਿਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ	ਸੁਆਦ	ਲੀਨ, ਮਗਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਲਤ	ਚਲਤ	ਜੈਸੇ	ਪਹੁਚੈ	ਠਿਕਾਨੈ	ਜਾਇ
ਚਲਦੀਆਂ	ਚਲਦੀਆਂ	ਜਿਵੇਂ	ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ	ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ	ਜਾਈਦਾ ਹੈ

ਖੋਜਤ	ਖੋਜਤ	ਗੁਰਸਬਦੁ	ਲਿਵਲੀਨ	ਹੈ॥੫੮੮॥
ਲੱਭਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਢੂੰਡਦਿਆਂ	ਗੁਰਬਾਣੀ	ਧਿਆਨ, ਮਗਨ, ਇਕਾਗਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਅਲ	ਕਮਲ	ਕਮਲ	ਬਾਸ	ਲੇਤ	ਫਿਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਭੌਰਾ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਕਮਲ ਫੁੱਲ	ਗੰਧ, ਮਹਿਕ	ਲੈਂਦਾ ਹੈ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਕਾਹੂੰ	ਏਕ	ਪਦਮ	ਕੈ	ਸੰਪਟ	ਸਮਾਤ	ਹੈ।
ਕਿਸੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਕੌਲ ਫੁੱਲ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਕੁੱਜਾ	ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਪੰਛੀ	ਬਿਰਖ	ਬਿਰਖ	ਫਲ	ਖਾਤ	ਫਿਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਪਰਿੰਦਾ	ਦਰਖਤ	ਦਰਖਤ	ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਬਰਹਨੇ	ਬਿਰਖ	ਬੈਠੇ	ਰਜਨੀ	ਬਿਹਾਤ	ਹੈ।
ਦਰਖਤ ਦੀ ਟਾਹਣੀ	ਦਰਖਤ	ਬੈਠ ਕੇ	ਰਾਤ	ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤੌ	ਬਜਾਪਾਰੀ	ਹਾਟਿ	ਹਾਟਿ	ਕੈ	ਦੇਖਤ	ਫਿਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਵਪਾਰੀ	ਦੁਕਾਨ	ਦੁਕਾਨ	ਵਿਚ	ਦੇਖਦੇ ਹਨ	ਫਿਰਦਾ ਹੈ

ਬਿਰਲੈ ਕੀ ਹਾਟਿ ਬੈਠ ਬਨਜ ਲੇ ਜਾਤ ਹੈ।
ਬਹੁਤਿਆਂ ਵਿਚੋ ਇਕ ਅੱਧ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਦੁਕਾਨ ਬੈਠ ਕੇ ਸੌਦਾ,ਮਾਲ ਲੈਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਸਬਦ ਗੁਰ ਰਤਨ ਖੋਜਤ ਖੋਜੀ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੀਰਾ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਾਹੂ ਸੰਗ ਰੰਗ ਲਪਟਾਤ ਹੈ॥੫੮੯॥
ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਸੰਯੋਗ,ਮੇਲ ਪਿਆਰ ਲਿਪਟਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਦੀਪ ਦੀਪਤ ਪਤੰਗ ਲੋਟਪੋਟ ਹੋਤ
ਜਿਵੇਂ ਦੀਵਾ ਜਗਦਾ ਪਤੰਗਾ,ਪਰਵਾਨਾ ਸਦ ਕੇ,ਬਲਿਹਾਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਕਬਹੂੰਕੈ ਜੁਾਰਾ ਮੈ ਪਰਤ ਜਰ ਜਾਇ ਹੈ।
ਕਦੇ ਤਾਂ ਲਾਟ,ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਪਟ ਵਿਚ ਡਿੱਗ ਕੇ ਜਲਣਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਖਗ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਚੋਗ ਦੁਗਿ ਆਵੈ ਉਡਿ
ਜਿਵੇਂ ਪੰਛੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚੋਗਾ,ਪੰਛੀਆਂ ਦਾਣੇ ਅਥਵਾ ਭੋਜਨ ਆਉਣਾ ਉਡ ਕੇ

ਕਾਹੂ ਦਿਨ ਫਾਸੀ ਫਾਸੈ ਬਹੁਰਜੋ ਨ ਆਇ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਦਿਹਾੜੇ ਜਾਲ,ਫੰਦਾ ਫਸ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਅਲ ਕਮਲ ਕਮਲ ਪ੍ਰਤਿ ਖੋਜੈ ਨਿਤ
ਜਿਵੇਂ ਭੌਰਾ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਵਿਚ ਖੋਜਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ

ਕਬਹੂੰ ਕਮਲ ਦਲ ਸੰਪਟ ਸਮਾਇ ਹੈ।
ਕਦੇ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ,ਪੰਖੜੀਆਂ ਕੁੱਜਾ ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਬਾਨੀ ਅਵਗਾਹਨ ਕਰਤ ਚਿਤ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੁਆਰਾ ਰਚੀ ਬਾਣੀ ਡੂੰਘੀ ਖੋਜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹਿਰਦਾ

ਕਬਹੂੰ ਮਗਨ ਹੈ ਸਬਦ ਉਰਝਾਇ ਹੈ॥੫੯੦॥
ਕਦੇ ਮਸਤ,ਲਿਵਲੀਨ ਹੋਣਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਉਲਝਾਇ,ਵਸਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਪੋਸਤੀ ਸੁਨਤ ਕਹਤ ਪੋਸਤ ਬੁਰੇ।
ਜਿਵੇਂ ਪੋਸਤ ਪੀਣ ਵਾਲਾ,ਅਮਲੀ ਸੁਣ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਅਫੀਮ ਦੇ ਡੋਡਿਆਂ ਦਾ ਛਿਲਤ ਭੈੜਾ,ਬੁਰਾ

ਤਾਂਕੇ ਬਸਿ ਭਯੋ ਛਾਡਯੋ ਚਾਹੈ ਪੈ ਨ ਛੁਟਈ।
ਉਸ ਦੇ ਵਸ ਵਿਚ ਹੋ ਗਿਆ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੈ ਇੱਛਾ ਕਰੇ ਪੈ ਨਹੀਂ ਛੁ

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਜੁਆ ਧਨ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਲਗਾ ਕੇ ਖੇਡੀ ਹੋਈ ਖੇਡ	ਖੇਲ ਖੇਡ	ਬਿਤ ਧਨ, ਦੌਲਤ	ਹਾਰ ਅਸਫਲਤਾ	ਬਿਲਖੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦਾ	ਜੁਆਰੀ। ਜੁਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲਾ
ਤਊ ਤਾਂ ਵੀ	ਪਰ ਪਰੰਤੂ	ਜੁਆਰਨ ਜੁਆ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਸੰਗਤ ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਨ ਨਹੀਂ	ਟੂਟਈ। ਟੁੱਟਦੀ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਚੋਰ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ	ਜਾਤ ਜਾਂਦਾ	ਹਿੰਦੈ ਦਿਲ, ਮਨ	ਸਹਕਤ, ਡਰਨਾਂ	ਪੁਨ ਤਾਂ ਵੀ
ਤਜਤ ਤਿਆਗਦਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਚੋਰੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਕਰਮ	ਜੋ ਜਦੋਂ	ਲੋ ਤੱਕ	ਸੀਸ ਸਿਰ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਤੈਸੇ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਸਭ ਸਾਰੇ	ਕਹਤ ਕਹਿਣਾ	ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਮਾਯਾ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ	ਦੁਖਦਾਈ। ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	
ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ	ਪੈ ਕੋਲੋਂ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜੀਤੀ ਜਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ	ਪਰੈ ਜਾਂਦਾ	ਮਾਯਾ ਸੰਸਾਰਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ	ਜਗ ਦੁਨੀਆਂ
ਤਰਵਰੁ ਦਰਖਤ	ਗਿਰੇ ਡਿਗੇ ਹੋਏ, ਝੜੇ ਹੋਏ	ਪਾਤ ਪੱਤੇ	ਬਹੁਰੇ ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜੋਰੇ ਜੋੜਨਾ	ਜਾਤ ਜਾਂਦਾ
ਐਸੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਤਾਤ ਪਿਤਾ	ਮਾਤ ਮਾਤਾ	ਸੁਤ ਪੁੱਤਰ	ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਾ	ਮੋਹ ਪਕੜ(ਮਾਇਆ ਦੀ)	ਮਾਯਾ ਮਾਇਆ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬੁਦਬੁਦਾ ਪਾਣੀ ਆਦਿ ਦਾ ਬੁਲਬੁਲਾ	ਓਰਾ ਓਲਾ, ਗੜਾ	ਪੇਖਤ ਵੇਖਦਿਆਂ	ਬਿਲਾਇ ਪਿਘਲਨਾ	ਜਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	
ਐਸੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਜਾਨ ਜਾਣ ਕੇ	ਤਜਾਗਹੁ ਤਿਆਗ ਦਿਉ	ਭਰੋਸੇ ਆਸ, ਉਮੀਦ	ਭ੍ਰਮ ਭਰਮ ਯੁਕਤ	ਕਾਯਾ ਸਰੀਰ	ਕੋ। ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਤ੍ਰਿਣ ਘਾਹ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਅਗਨਿ ਅੱਗ	ਜਰਿ ਸੜਕੇ	ਬੂਝਤ ਬੁੱਝਦਿਆਂ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬਾਰ ਦੇਰ
ਐਸੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਆਵਾ ਉਮਰ	ਔਧਿ ਉਮਰ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਨੇਹੁ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ	ਦੁਮ ਦਰਖਤ	ਛਾਯਾ ਛਾਂ
ਜਨਮ ਪੈਦਾਇਸ਼	ਜੀਵਨ ਜਿੰਦਗੀ	ਅੰਤਕਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ	ਕੇ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਸੰਗਾਤੀ ਸਾਥੀ, ਮਿੱਤਰ	ਰਾਚਹੁ। ਇਕਮਿਕ ਹੋਵੇ	

ਸਫਲ ਔਸਰ ਜਗ ਤਬਹੀ ਤੋ ਆਯਾ ਕੋ॥੫੯੨॥
ਕਾਮਯਾਬ ਮੋਕਾ ਦੁਨੀਆਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਤਾਂ ਆਉਣਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਕੋਊ ਹਰ ਜੋਰੇ , ਬੋਵੇ , ਕੋਊ ਲੁਨੈ ਕੋਊ
ਕੋਈ ਹੱਲ ਵਾਹੁੰਦਾ(ਹਲ ਆਦਿ) ਬੀਜਦਾ ਕੋਈ ਕੱਟਦਾ, ਵੱਢਦਾ ਕੋਈ

ਜਾਨੀਐ ਨ ਜਾਇ ਤਾਂਹਿ ਅੰਤ ਕੋਨ ਖਾਇਐ।
ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ, ਹੱਦ ਕਿਹੜਾ ਖਾਏਗਾ

ਕੋਊ ਗੜੇ, ਚਿਨੈ ਕੋਊ, ਕੋਊ ਲੀਪੇ, ਪੋਚੈ ਕੋਊ
ਕੋਈ ਪੁੱਟਦਾ ਹੈ ਚਿਣਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਕੋਈ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਪੋਚਦਾ, ਲਿਖਦਾ ਕੋਈ

ਸਮਝ ਨ ਪਰੈ ਕੋਨ ਬਸੈ ਗ੍ਰਿਹ ਆਇਐ।
ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੂਝ, ਅਕਲ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਕਿਹੜਾ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇਗਾ ਘਰ ਆਉਣਾ

ਕੋਊ ਚੁਨੈ ਲੋੜੈ ਕੋਊ ਕੋਊ ਕਾਤੈ ਬੁਨੈ ਕੋਊ।
ਕੋਈ ਚੁਗਦਾ ਹੈ ਲੋੜਦਾ, ਵੇਲਦਾ ਕੋਈ ਕੋਈ ਕੱਤਦਾ ਹੈ(ਰੁੰ) ਬੁਣਦਾ ਕੋਈ

ਬੂਝੀਐ ਨ ਓਵੇ ਕੋਨ ਅੰਗ ਸੈ ਬਨਾਇਐ।
ਬੁੱਝ ਸਕੀਦਾ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਣਾ ਕਿਹੜਾ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਨਾਲ, ਸਾਥ ਬਣਾ ਕੇ

ਤੈਸੇ ਆਪਾ ਕਾਛ ਕਾਛ ਕਾਮਨੀ ਸਗਲ ਬਾਛੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਔਰਤ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਲੋਚਦੇ

ਕਵਨ ਸੁਹਾਗਨਿ ਹੂੰ ਸਿਹਜਾ ਸਮਾਇਐ॥੫੯੩॥
ਕਿਹੜਾ ਪਤੀ ਵਾਲੀ ਹੂੰ ਸੇਜ, ਬਿਸਤਰ ਇਕਮਿਕ ਹੋਏਗੀ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਂਹਿ ਸੋਵਤ ਜਗਾਵੈ ਜਾਇ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਜਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾ ਕੇ

ਜਾਗਤ ਬਿਹਾਵੈ ਜਾਇ ਤਾਂਹਿ ਨ ਬੁਲਾਵਈ।
ਜਾਗਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ ਜਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਉਂਦਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਂਹਿ ਮਾਨਨਿ ਮਨਾਵੈ ਧਾਇ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਮਾਣਮਤੀ ਔਰਤ ਮਨਾ ਲੈਂਦਾ ਦੌੜ ਕੇ

ਸੇਵਕ ਸ੍ਵਰੂਪ ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਨ ਭਾਵਈ।
ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਭਗਤ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ ਭਗਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦਾ, ਚੰਗੇ ਲਗਦੇ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਹਿ ਰੀਝਕੈ ਰਿਝਾਵੈ ਆਪਾ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ

ਕਾਛਿ ਕਾਛਿ ਆਵੈ ਤਾਹਿ ਪਗ ਨ ਲਗਾਵਈ।
ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਸੰਵਾਰ ਕੇ ਆਉਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ

ਜੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਵੈ ਤਾਹਿ ਸਬੈ ਬਨ ਆਵੈ, ਤਾਕੀ
ਜਿਹੜਾ ਮਾਲਕ ਭਾਉਂਦੀ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਮਝ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ

ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ਨ ਕਹਤ ਬਨ ਆਵਈ॥੫੯੪॥
ਵਡਿਆਈ, ਸੋਭਾ ਸੀਮਾ ਰਹਿਤ, ਅਸੀਮ ਨਹੀਂ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਸੋਭਦੀ ਨਹੀਂ, ਫਬਦੀ ਨਹੀਂ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਸਮੁੰਦ ਬਿਖੈ ਬੋਹਬੈ ਬਹਾਇ ਦੀਜੈ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਜਹਾਜ਼ ਬਹਾ ਦੇਈਦਾ ਦੇਈਦਾ ਹੈ

ਕੀਜੈ ਨ ਭਰੋਸੇ ਜੋ ਲੋ ਪਹੁਚੈ ਨ ਪਾਰ ਕੋ।
ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਯਕੀਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਨਹੀਂ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਖੇਤ ਹੇਤੁ ਕਰਿ ਜੋਤੈ ਬੋਵੈ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸਾਨ ਪੈਲੀ ਪਿਆਰ ਕਰਕੇ ਜੋਤੈ (ਹਲ ਆਦਿ) ਬੀਜਦਾ

ਮਾਨਤ ਕੁਸਲ ਆਨ ਪੈਠੇ ਗ੍ਰਿਹ ਦੁਾਰ ਕੋ।
ਮੰਨਦਾ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਆਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਉਣਾ ਸੰਭਾਲ ਲੈਂਦਾ ਘਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੱਕ

ਜੈਸੇ ਪਿਰ ਸੰਗਮ ਕੈ ਹੋਤ ਗਰ ਹਾਰ ਨਾਰਿ
ਜਿਵੇਂ ਪਤੀ ਮਿਲਾਪ ਕਰਕੇ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਗਰਦਨ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਪਤਨੀ

ਕਰਤ ਹੈ ਪ੍ਰੀਤ ਪੇਖਿ ਸੁਤ ਕੇ ਲਿਲਾਰ ਕੋ।
ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਪਿਆਰ ਵੇਖ ਕੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਮੱਥਾ ਤੱਕ

ਤੈਸੇ ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕਰੀਐ ਨ ਕਾਹੂ ਕੇਰੀ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਤਤਿ, ਤਾਰੀਫ਼ ਬੁਰਾਈ ਕਰੀਐ, ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ, ਕੇ

ਜਾਨੀਐ ਧੋ ਕੈਸੇ ਦਿਨ ਆਵੈ ਅੰਤਕਾਰ ਕੋ॥੫੯੫॥
ਕੀ ਜਾਣੀਐ, ਕੀ ਪਤਾ ਕਿਵੇਂ ਸਮਾਂ, ਵੇਲਾ ਆਉਣਾ ਆਖਰ ਨੂੰ ਦੇ

ਜੈਸੇ ਚੁਨੋ ਖਾਂਡ ਸ੍ਰੇਤ ਏਕਸੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਤ
ਜਿਵੇਂ ਆਟਾ ਮਿੱਠਾ ਚਿੱਟਾ, ਸਫੈਦ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਪਾਈਐ	ਤੋਂ	ਸੁਆਦ	ਰਸ	ਰਸਨਾ	ਕੈ	ਚਾਖੀਐ।
ਪਛਾਣ ਲਈਦਾ	ਉਦੋਂ	ਸੁਆਦ	ਖਾਣ ਪੀਣ ਵਾਲੀਆਂ	ਜੀਭ	ਦੁਆਰਾ	ਚੱਖੀਏ
ਜੈਸੇ	ਪੀਤ	ਬਰਨ	ਹੀ	ਹੇਮ	ਅਰ	ਪੀਤਰ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਪੀਲਾ	ਰੰਗ,ਕਾਲਾ,ਪੀਲਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਸੋਨਾ	ਅਤੇ	ਪਿੱਤਲ ਹੋਣਾ
ਜਾਨੀਐ	ਮਹਤ	ਪਾਰਖਦ	ਅਗ੍ਰ	ਰਾਖੀਐ।		
ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਮਹੱਤਵ	ਪਰਖ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਸਾਹਮਣੇ	ਰੱਖੀਏ		
ਜੈਸੇ	ਕਊਆ	ਕੋਕਿਲਾ	ਹੈ	ਦੋਨੋ	ਖਗ	ਸਜਾਮ
ਜਿਵੇਂ	ਕਾਂ	ਕੋਇਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਦੋਵੇਂ	ਪੰਛੀ	ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ
ਤਨ						ਸਰੀਰ
ਬੂਤੀਐ	ਅਸੁਭ	ਸੁਭ	ਸਬਦ	ਸੁ	ਭਾਖੀਐ।	
ਬੁੱਝੀਦਾ	ਜੋ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ	ਚੰਗਾ,ਉੱਤਮ	ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ		ਕਹਿਣ ਨਾਲ	
ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਅਸਾਧ ਸਾਧ	ਚਿਹਨ	ਕੈ	ਸਮਾਨ	ਹੋਤ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦੁਸ਼ਟ ਮਹਾਤਮਾ	ਸ਼ਕਲ	ਕਰਕੇ	ਬਰਾਬਰ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ
ਕਰਨੀ	ਕਰਤੂਤ	ਲੰਗ	ਲਛਨ	ਕੈ	ਲਾਖੀਐ॥੫੯੬॥	
ਆਚਰਣ	ਕਰਮ,ਕੰਮ	ਲਗ ਕੇ	ਗੁਣ	ਤੋਂ	ਜਾਣ ਲਈਦਾ	
ਜੈਸੇ	ਕਰਪੂਰ	ਲੋਨ	ਏਕਸੇ	ਦਿਖਾਈ	ਦੇਤ।	
ਜਿਵੇਂ	ਕਪੂਰ	ਲੂਣ,ਨਮਕ	ਇਕੋ ਜਿਹੇ	ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਾ	ਦਿੰਦੀ ਹੈ	
ਕੇਸਰ	ਕਸੁੰਭ	ਸਮਸਰ ਅਰੁਨਾਈ	ਕੈ।			
ਨਰੰਗੀ ਰੰਗ ਦੇ ਫੁੱਲ ਦੀਆਂ	ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਫਲ ਜਿਸਦੀਆਂ ਤੁਰੀਆਂ	ਬਰਾਬਰ ਲਾਲੀ ਵਾਲੇ	ਕਰਕੇ			
ਬਾਰੀਕ ਸੁਗੰਧੀ ਭਰਪੂਰ ਤੁਰੀਆਂ	ਕੇਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ					
ਰੂਪੋ	ਕਾਂਸੀ	ਦੋਨੋ	ਜੈਸੇ	ਊਜਲ	ਬਰਨ	ਹੋਤ
ਚਾਂਦੀ	ਇਕ ਧਾਤ	ਦੋਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਸਾਫ,ਨਿਰਮਲ	ਰੰਗ,ਕਾਲਾ,ਨੀਲਾ,ਪੀਲਾ	ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ
ਕਾਜਰ	ਔ	ਚੋਆ	ਹੈ	ਸਮਾਨ	ਸਜਾਮਤਾਈ	ਕੈ।
ਕੱਜਲ,ਸੁਰਮਾ	ਅਤੇ	ਅਗਰ ਦੀ ਲਕੜੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਤੇਲ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਤੁਲ,ਬਰਾਬਰ	ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ	ਕਰਕੇ
ਇੰਦ੍ਰਾਇਨ	ਫਲ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਫਲ	ਪੀਤ	ਸਮ	
ਕੋੜਤੁੱਮਾ,ਤਰਬੂਜ ਵਰਗਾ	ਆਨੰਦਦਾਇਕ			ਪੀਲਾ ਰੰਗਾ	ਬਰਾਬਰ	
ਫਲ ਜੋ ਕੋੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ						

ਹੀਰਾ	ਔ	ਫਟਕ	ਸਮਰੂਪ	ਹੈ	ਦਿਖਾਈ	ਕੈ।
ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ	ਅਤੇ	ਬਿਲੋਰ, ਚਮਕੀਲਾ ਕੰਚ	ਇਕੋ ਜਿਹੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਨਜ਼ਰ	ਆਉਣਾਕਰਕੇ	ਕ੍ਰਿਆ
ਪੱਥਰ		ਦਾ ਬਣਿਆ ਮੋਤੀ				

ਤੈਸੇ	ਖਲ	ਦਿਸ	ਮੈਂ	ਅਸਾਧ	ਸਾਧ	ਸਮ	ਦੇਹ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੂਰਖ	ਨਿਗਾਹ, ਨਜ਼ਰ	ਵਿਚ	ਦੁਸ਼ਟ, ਪਾਪੀ	ਮਹਾਤਮਾ	ਇਕੋ ਜਿਹਾ	ਸਰੀਰ

ਬੂਝਤ	ਬਿਬੇਕੀ	ਜਲ	ਜੁਗਤਿ	ਸਮਾਈ	ਕੈ॥੫੯੭॥
ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ	ਵਿਚਾਰਵਾਨ, ਗਿਆਨੀ	ਪਾਣੀ	ਤਰੀਕਾ, ਢੰਗ	ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ	ਕਰਕੇ

ਕਾਲਰ ਮੈਂ	ਬੋਏ	ਬੀਜ	ਉਪਜੈ	ਨ	ਧਾਨਪਾਨ
ਬੰਜਰ ਵਿਚ	ਬੀਜਿਆਂ	ਉਹ ਦਾਣੇ ਆਦਿ ਜਿਸਤੋਂ	ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਨਹੀਂ	ਬਨਾਸਪਤੀ ਆਦਿ
		ਪੇੜ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅਕੁੰਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ			

ਖੇਤ	ਮੈਂ	ਡਾਰੇ	ਸੁ	ਤਾਂਤੇ	ਅਧਿਕ	ਅਨਾਜ	ਹੈ।
ਪੈਲੀ	ਵਿਚ	ਪਾਉਣ ਨਾਲ	ਚੰਗਾ	ਉਸ ਤੋਂ	ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ	ਅੰਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਲਰ	ਸੈ	ਕਰਤ	ਸਬਾਰ	ਜਮ	ਸਾ	ਉਸੁ	ਤੋਂ
ਸ਼ੋਰਾ ਲੂਣ ਵਰਗੀ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ	ਨਾਲ	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਪਾਣੀ ਨਾਲ	ਜੰਮਾਣਾ	ਉਹ	ਭਾਫ	ਉਹ
ਰਸਾਇਣ ਜੋ ਬਰੂਣ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ							

ਪਾਵਕ ਪ੍ਰਸੰਗ	ਤਪ	ਤੇਜ਼	ਉਪਰਾਜ	ਹੈ।
ਅੱਗ ਸੰਬੰਧ, ਮੇਲ	ਅੱਗ	ਗਰਮੀ	ਉਤਪੰਨ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਸਤ	ਸੰਯੁਕਤ	ਹੈ	ਮਿਲਤ	ਹੈ	ਸੀਤ	ਜਲ
ਜਿਸਤ, ਧਾਤੂ	ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੋਣਾ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਠੰਡਾ	ਪਾਣੀ

ਅਚਵਤ	ਸਾਂਤਿ	ਸੁਖ	ਤ੍ਰਿਖਾ	ਭ੍ਰਮ	ਭਾਜ	ਹੈ।
ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚੈਨ, ਤਸੱਲੀ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਪਿਆਸ	ਸੰਸਾ	ਭੱਜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਆਤਮਾ	ਅਚੇਤ	ਸੰਗਤ	ਸੁਭਾਵ	ਹੇਤ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਰੂਹ	ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ, ਜੜ੍ਹ	ਮੇਲ, ਸਾਥ	ਸੁਭਾਅ, ਆਦਤ	ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ

ਸਕਿਤ	ਸਕਿਤ	ਗਤ	ਸਿਵ	ਸਿਵ	ਸਾਜ	ਹੈ॥੫੯੮॥
ਸ਼ਕਤੀ, ਸਮਰਥਾ	ਸ਼ਕਤੀ	ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ	ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ	ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ	ਬਣਾ ਲੈਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੇਹਰਿ	ਅਹਾਰ	ਮਾਸ,	ਸੁਰਹੀ	ਅਧਾਰ	ਘਾਸ
ਸ਼ੋਰ	ਭੋਜਨ	ਮੀਟ	ਗਾਂ, ਗਊ	ਭੋਜਨ, ਆਹਾਰ	ਘਾਹ

ਮਧੁਪ	ਕਮਲ	ਬਾਸ	ਲੇਤ	ਸੁਖ	ਮਾਨਹੀ।
ਭੌਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਮਹਿਕ, ਵਾਸਨਾ	ਲੈ ਕੇ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਮਾਣਦਾ, ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ

ਮੀਨਹਿ ਮੱਛੀ ਦਾ	ਨਿਵਾਸ ਟਿਕਾਣਾ, ਰਿਹਾਇਸ਼	ਨੀਰ, ਪਾਣੀ	ਬਾਲਕ ਬੱਚਾ	ਅਧਾਰ ਭੋਜਨ, ਆਹਾਰ	ਖੀਰ ਦੁੱਧ
ਸਰਪਧ ਸੱਪ ਨੂੰ	ਸਖਾ ਮਿੱਤਰ, ਦੋਸਤ	ਸਮੀਰ ਹਵਾ	ਜੀਵਨ ਜਿੰਦਗੀ, ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਜਾਨਹੀ। ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ
ਚੰਦਹਿ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ	ਚਾਹੈ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ	ਚਕੋਰ ਤਿੱਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ	ਘਨਹਰ ਘਟਾ ਬੱਦਲ ਬੱਦਲ	ਮੋਰ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ	
ਚਾਤ੍ਰਕ ਪਪੀਹਾ	ਬੂੰਦਨ ਸ੍ਰਾਂਤ ਸਵਾਤੀ ਬੂੰਦਾਂ	ਧਰਤ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹੈ	ਧਿਆਨ ਸਿਮਰਨ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਪੰਡਿਤ ਬੇਦ ਵਿਦਵਾਨ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ	ਬੀਚਾਰਿ ਵਿਚਾਰ	ਲੋਕਨ ਮੈ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ	ਲੋਕਾਚਾਰ। ਲੋਕ ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਮ		
ਮਾਯਾ ਮਾਇਆ	ਮੋਹੋ ਪਕੜ(ਮਾਇਆ ਦੀ) ਵਿਚ	ਮੈ ਜਹਾਨ	ਸੰਸਾਰ ,ਗੁਜਾਨਿ ਗਿਆਨਵਾਨ	ਗੁਰਗੁਜਾਨ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਹੀ॥੫੯੯॥ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਪੀਤ ਪੀਲੇ ਰੰਗਾ	ਸ੍ਰੇਤ ਚਿੱਟਾ	ਸਯਾਮ ਕਾਲੇ ਰੰਗ ਦਾ	ਅਰਨ ਲਾਲ ਰੰਗ	ਵਰਨਿ ਰੰਗ, ਲਾਲ, ਪੀਲਾ, ਨੀਲਾ
ਅਗ੍ਰਭਾਗਿ ਸਾਹਮਣੇ	ਰਾਖੈ ਰੱਖੀਏ	ਆਂਧਰੋ ਨੇੜ੍ਹਹੀਣ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕਛੁ ਕੁਝ	ਦੇਖ ਦੇਖ ਸਕਦਾ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਰਾਗ ਗਾਉਣ ਦਾ	ਰਾਗਨੀ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ	ਔ ਅਤੇ	ਨਾਦ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ	ਬਾਦ ਬਾਜਾ ਵਜਾਉਣ
ਗਾਵਤ ਗਾਈਏ	ਬਜਾਵਤ ਵਜਾਏ ਜਾਣ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬਹਰੋ ਬੋਲੇ, ਸੁਨਣ ਤੋਂ ਹੀਣੇ	ਪਰੇਖ ਪਰਖ, ਪਹਿਚਾਣ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਰਸ ਰਸਦਾਇਕ	ਭੋਗ ਸੁਖ ਆਨੰਦ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ	ਬਹੁ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਿੰਜਨ ਪਰੋਸੈ ਪਕਵਾਨ ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ	ਆਗੈ। ਅੱਗੇ
ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਰੋਗੀ	ਜੰਤ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ, ਮਨੁੱਖ	ਨਾਹਿ ਨਹੀਂ	ਰੁਚਿਤ ਰੁਚੀ, ਇੱਛਾ	ਬਿਸੇਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼, ਖਾਸ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਦਰਸ, ਦਰਸ਼ਨ	ਬਚਨ, ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਪਿਆਰ ਰੀਤੀ, ਮਰਿਯਾਦਾ	ਨਿਧ ਖਜਾਨਾ

ਮਹਿਮਾ
ਵਡਿਆਈ

ਨ
ਨਹੀਂ

ਜਾਨੀ
ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ

ਮੋਹਿ
ਮੈਂ

ਅਧਮ
ਦੁਸ਼ਟ, ਪਾਪੀ

ਅਭੇਖ
ਭੇਸ ਬਿਨਾਂ

ਹੈ॥੬੦੦॥
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਭਕਤਿ ਭਗਤੀ	ਕਰਿ ਕਰਕੇ	ਭਕਤਵਛਲ ਭਗਤਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਭਏ ਹੋ ਗਏ
--------------	--------------	-------------	-----------------------------------	-------------

ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪਤਿਤ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਭਏ ਹੋ ਗਏ	ਕੌਨ ਕਿਹੜਾ	ਪਤਿਤਾਈ ਨੀਚਤਾ	ਕੈ। ਕਰਕੇ
---	-------------	--------------	-----------------	-------------

ਦੀਨ ਨਿਮਰ, ਹਲੀਮੀ ਵਾਲੇ	ਦੁਖਭੰਜਨ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਭਏ ਹੋ ਗਏ	ਸੁ ਉਹ	ਕੌਨ ਕਿਹੜਾ	ਦੀਨਤਾ ਨਿਮਰਤਾ	ਕੈ ਕਰਕੇ
-------------------------	------------------------------------	-------------	----------	--------------	-----------------	------------

ਗਰਬ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ਹੰਕਾਰ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ	ਭਏ ਹੋ ਗਏ	ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਬਡਾਈ ਹੰਕਾਰ, ਅਭਿਮਾਨ	ਕੈ। ਕਰਕੇ
------------------------------------	-------------	--------------	-----------------------	-------------

ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਸੇਵਾ ਭਗਤੀ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਨਾਥ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਸੇਵਕ ਸ਼ਰਧਾਲੂ	ਸਹਾਈ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਭਏ ਹੋ ਗਏ
--------------	--------------	------------	-------------------------	-----------------	-------------------------	-------------

ਅਸੁਰ ਦੈਂਤ, ਰਾਖਸ਼ੀ	ਸੰਘਾਰਣ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕੌਨ ਕਿਹੜਾ	ਅਸੁਰਾਈ ਦੈਂਤਪੁਣਾ	ਕੈ। ਕਰਕੇ
----------------------	-------------------------	--------------------	--------------	--------------------	-------------

ਭਗਤਿ ਭਗਤੀ	ਜੁਗਤਿ ਯੁਕਤਿ, ਦਲੀਲ	ਅਘ ਪਾਪ, ਅਪਰਾਧ	ਦੀਨਤਾ ਨਿਮਰਤਾ	ਗਰਬ ਹੰਕਾਰ	ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ
--------------	----------------------	------------------	-----------------	--------------	---------------------

ਜਾਨੋ ਜਾਣਦਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਬਿਰਦ ਨਿਤ ਦਾ ਨੇਮ	ਮਿਲੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ	ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਕਨਾਈ ਮਿਹਨਤ	ਕੈ॥੬੦੧॥ ਕਰਕੇ
---------------	-----------	--------------------	---------------------------	--------------	---------------	-----------------

ਕੌਨ ਕਿਹੜੀ	ਗੁਨ ਸਿਫਤ, ਸਲਾਘਾ	ਗਾਇ ਗਾ ਕੇ	ਕੈ ਕੀ	ਰੀਤਾਈਐ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰੀਏ	ਗੁਨ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਖਜਾਨੇ	ਨਿਧਾਨ
--------------	--------------------	--------------	----------	-----------------------	-----------------------	-------

ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਮੋਹਨ ਮੋਹ ਲੈਣ ਵਾਲੀ (ਵਸਤੂ)	ਜਗ ਜਗਤ ਨੂੰ ਮੋਹਣ ਵਾਲਾ, ਪਰਮਾਤਮਾ	ਮੋਹਨ	ਬਿਮੋਹੀਐ। ਮੋਹਿਤ ਕਰੀਏ
--------------	-----------------------------	----------------------------------	------	------------------------

ਕੌਨ ਕਿਹੜਾ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਦੇਕੈ ਦੇ ਕੇ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਸਾਗਰ ਸਮੁੰਦਰ	ਸਰਣ ਆਸਰਾ, ਓਟ	ਗਹੌਂ ਪਕੜਾਂ
--------------	------------------	---------------	------------------	----------------	-----------------	---------------

ਭੂਖਨ ਗਹਿਣੇ	ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਚਿੰਤਾਮਣਿ ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਰਤਨ ਜੋ ਮਨਚਿਤਵੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ	ਮਨ ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਮੋਹੀਐ। ਮੋਹਿਤ ਕਰੀਏ
---------------	--------------	--	----------------	----------------------

ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ	ਕੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਾਯਕ ਮਾਲਕ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਨਾਯਕਾ ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੈ ਹੋਣਾ
----------------	---------------------	------------------	--------------	------------------	------------------------	------------

ਕੈਸੇ , ਅੰਤ੍ਰਜਾਮੀ ਕੌਨ ਉਕਤ ਕੈ ਬੋਹੀਐ ।
ਕਿਵੇਂ ਦਿਲ ਦੀ ਗਲ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ ਕਿਹੜੀ ਦਲੀਲ, ਯੁਕਤੀ ਕਰਕੇ ਸਮਝਾ ਸਕੀਦਾ

ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਹੈ ਸਰਬਸੁ ਬਿਸੁ ਜਾਂਕੈ ਬਸੁ
ਸਰੀਰ ਚਿਤ ਦੌਲਤ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਭੇ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਵ, ਸੰਸਾਰ ਜਿਸਦੇ ਵਸ ਵਿਚ

ਕੈਸੇ ਬਸੁ ਆਵੈ ਜਾਂਕੀ ਸੋਭਾ ਲਗ ਸੋਹੀਐ ॥੬੦੨॥
ਕਿਵੇਂ ਵਸ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਜਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਲਗ ਕੇ, ਅਸਰ ਨਾਲ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ

ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਿਲ ਦੁ ਮ ਸਫਲ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ।
ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਮਿਲਿਆਂ ਦਰਖਤ ਕਾਮਯਾਬ ਕਈ, ਅਨੇਕ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ

ਚੰਦਨ ਮਿਲਤ ਸਬ ਚੰਦਨ ਸੁਬਾਸ ਹੈ ।
ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਿਲ ਪਾਵਕ ਵਰਤ ਪੁਨ ਸੋਈ ਧਾਤ
ਜਿਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਅੱਗ ਢਲਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹੀ ਖਣਿਜ ਪਦਾਰਥ

ਪਾਰਸ ਪਰਸ ਰੂਪ ਕੰਚਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈ ।
ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਮਾਨ, ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਸੋਨਾ ਚਮਕਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਵਰ ਨਖਤੁ ਬਰਖਤ ਜਲ ਜਲਮਈ
ਹੋਰ, ਦੂਜਾ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਬਰਸਦਾ ਹੈ ਪਾਣੀ ਜਲ ਵਰਗਾ

ਸ੍ਵਾਂਤਿਬੁੰਦ ਸਿੰਧ ਮਿਲ ਮੁਕਤਾ ਬਿਗਾਸ ਹੈ ।
ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ੨੭ ਨਛੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਗਰ ਮਿਲ ਕੇ ਮੋਤੀ ਪ੍ਰਗਟਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
੧੫ਵੇਂ ਸ਼ੁਭ ਨਛੱਤਰ ਵਿਚ ਤੁਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ

ਤੈਸੇ ਪਰਵਿਰਤ ਔ ਨਿਵਿਰਤ ਜੋ ਸ੍ਰਭਾਵ ਦੋਊ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਜੋ ਸੁਭਾਅ ਦੋਨੋਂ
ਰੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਤੋਂ ਨਿਰਮੋਹ

ਗੁਰ ਮਿਲ ਸੰਸਾਰੀ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਅਭਿਆਸੁ ਹੈ ॥੬੦੩॥
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਮਿਲਿਆਂ ਸੰਸਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਨਿਰਗੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਰਨਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਰਤ ਸਿੰਗਾਰ ਨਾਰਿ
ਜਿਵੇਂ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਪਾ ਕੇ ਪਤਨੀ
ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ

ਭੇਟਤ ਭਤਾਰ ਉਰ ਹਾਰ ਨ ਸੁਹਾਤ ਹੈ।
ਮਿਲਣ ਵੇਲੇ ਪਤੀ ਹਿਰਦਾ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਾਲਕ ਅਚੇਤ ਜੈਸੇ ਕਰਤ ਅਨੇਕ ਲੀਲਾ
ਬੱਚਾ ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ ਜਿਵੇਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖੇਡਾਂ

ਸੁਰਤ ਸਮਾਰ ਬਾਲ ਬੁਧਿ ਬਿਸਰਾਤ ਹੈ।
ਸੋਝੀ, ਪਿਆਨ ਯਾਦਾਸ਼ਤ ਬੱਚਿਆਂ ਵਰਗੀ ਅਕਲ ਭੁਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੰਗਮ ਸੁਜਸ ਨਾਯਕਾ ਬਖਾਨੈ
ਜਿਵੇਂ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਿਲਾਪ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਸੁਨ ਸੁਨ ਸਜਨੀ ਸਕਲ ਬਿਗਸਾਤ ਹੈ।
ਸੁਣਨਾ ਸੁਣਨਾ ਸਹੇਲੀ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਖਟ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੂਮ ਗਯਾਨ ਕਾਜ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੇ ਕਰਮ ਧਾਰਮਿਕ ਕਰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਧਨਾ, ਯਤਨ ਸਮਝ ਕਾਰਜ, ਕੰਮ
(ਯੱਗ, ਦਾਨ, ਤਪ, ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ, ਬ੍ਰਤ, ਪੂਜਾ ਅਰਚਾ)

ਗਯਾਨ ਭਾਨੁ ਉਦੈ ਉਡਿ ਕਰਮ ਉਡਾਤ ਹੈ॥੬੦੪॥
ਸਮਝ, ਬੋਧ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਤਾਰੇ ਲੋਪ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਸਿਮਰ ਸਿਮਰ ਪ੍ਰਿਆ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਬਿਸਮ ਹੋਇ
ਜਿਵੇਂ ਸਿਮਰ ਕੇ ਸਿਮਰ ਕੇ ਪਿਆਰਾ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ ਰਸ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ

ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਮੋਨ ਗਹੇ, ਮਨ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ।
ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼ ਧਾਰਨ ਕੀਤਿਆਂ ਚਿਤ, ਜੀਅ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ ਅਧਾਨ ਪਰਸੂਤ ਸਮੈ ਰੋਦਤ ਹੈ
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ ਧਾਰਣ ਕਰਨਾ (ਗਰਭ) ਜਨਕ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਰੋਂਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੁਰਜਨ ਮੁਦਤ ਹੈ, ਤਾਹੀ ਲਪਟਾਤ ਹੈ।
ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਨੰਦਿਤ, ਪ੍ਰਸੰਨਿਤ ਹੋਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਪਟਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਾਨਵਤੀ ਮਾਨ ਤਜਾਗਿ ਕੈ ਅਮਾਨ ਹੋਇ
ਜਿਵੇਂ ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੰਕਾਰ ਤਿਆਗ ਕੇ, ਛੱਡ ਕੇ ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਾਇ ਚੁਪ ਹੁਲਸਤ ਗਾਤ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਰਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਖਾਮੋਸ਼, ਮੋਨ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸਰੀਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰਮੁਖ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹੇ	ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ	ਪ੍ਰਕਾਸ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਾਨਣ	ਜਾਸ ਜਿਸ ਦੇ		
ਬੋਲਤ , ਬੋਲਦੀ ਹੈ	ਬੈਰਾਗ , ਸੰਸਾਰਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਮੋਨ ਗਹੇ , ਦੁਪ ਧਾਰਨ ਕੀਤਿਆਂ	ਬਹੁ ਸੁਹਾਤ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੈ॥੬੦੫॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਅੰਧਕਾਰ ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ	ਬਿਖੈ ਵਿਚ	ਦਿਪਤ ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਦੀਪਕ ਦੀਵਾ	ਦੇਖ ਦੇਖ ਕੇ	
ਅਨਿਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਪਤੰਗ ਪਤੰਗਾ, ਪਰਵਾਨਾ	ਓਤਪੋਤ ਗੁੰਦਿਆ ਹੋਇਆ	ਹੁਇ ਹੋਵੇ	ਗੁੰਜਾਰ ਗੁੰਜਣਾ, ਘੁੰ ਘੁੰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਮਿਸਟਾਂਨ ਮਿਠਾਈ	ਪਾਨ ਪੀਣ ਯੋਗ ਮਿੱਠੇ ਤੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਪਦਾਰਥ	ਜਾਨਕਾਨ ਜਿਸ ਕਿਸੇ	ਭਾਂਜਨ ਬਰਤਨ	ਮੈ ਵਿਚ	
ਰਾਖਤ ਹੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਰ	ਚੀਟੀ ਕੀੜੀ	ਲੋਭ ਲੁਭਤ ਲਾਲਚ ਮੁਗਧ, ਲੁਭਾਇਮਾਨ	ਅਪਾਰ ਜਿਸਦਾ ਪਾਰ ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਮ੍ਰਿਦ ਕੋਮਲ, ਨਰਮ	ਸੌਰਭ ਖੁਸ਼ਬੂ	ਕਮਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਓਰ ਦਿਸ਼ਾ, ਤਰਫ	ਧਾਇ ਦੌੜ ਕੇ	ਜਾਇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਮਧੁਪ ਭੋਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਸਮੂਹ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ	ਸੁਭ ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ	ਸਬਦ ਸਾਂਝਕ ਧੁਨੀ	ਉਚਾਰ ਕਹਿਣਾ, ਬੋਲਣਾ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਨਿਧਾਨ ਖਜ਼ਾਨਾ	ਗੁਰਗਯਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ	ਪਰਵਾਨ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਜਾਮੈ ਜਿਸ ਵਿਚ	
ਸਗਲ ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ ਦੁਨੀਆਂ, ਜਹਾਨ	ਤਾ ਉਸਦੀ	ਚਰਨ ਪੈਰ	ਨਮਸਕਾਰ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ	ਹੀ॥੬੦੬॥ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਰੂਪ ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਕੈ ਜੋ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ	ਰੀਝੇ ਰੂਪਵੰਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਵਾਲਾ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਰਿਝਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨਾ	ਲੇਹਿ ਲੈਂਦੇ	
ਬਲ ਤਾਕਤ, ਸ਼ਕਤੀ	ਕੈ ਜੁ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ	ਮਿਲੈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ	ਬਲਵੰਤ ਤਾਕਤਵਾਰ	ਗਹਿ ਪਕੜ ਕੇ	ਰਾਖਈ। ਰੱਖ ਲੈਂਦੇ	
ਦਰਬ ਕੈ ਦੌਲਤ ਕਰਕੇ	ਜੋ ਜੇਕਰ	ਪਾਈਐ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ	ਦਰਬੇਸੂਰ ਧਨ ਦੇ ਮਾਲਕ, ਅਮੀਰ	ਲੇਜਾਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦੇ	ਤਾਹਿ ਉਸ ਨੂੰ	

ਕਬਿਤਾ ਕੈ ਪਾਈਐ ਕਬੀਸੂਰ ਅਭਿਲਾਖ ਹੀ।
ਕਵਿਤਾ ਕਰਕੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਵੀ, ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਇਛਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੋਗ ਕੈ ਜੋ ਪਾਈਐ ਜੋਗੀ ਜਟਾ ਮੈ ਦੁਰਾਇ ਰਾਖੈ
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਯੋਗੀ ਉਲਝੇ ਤੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਲੁਕਾਕੇ ਰੱਖਦਾ
ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਚਿਪਕੇ ਹੋਏ ਵਾਲਾ

ਭੋਗ ਕੈ ਜੋ ਪਾਈਐ ਭੋਗ ਭੋਗੀ ਰਸ ਚਾਖ ਹੀ।
ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁਖ ਸਾਧਨ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਦ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ
ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ ਸ਼ਬਦ

ਨਿਗੂਹ ਜਤਨ ਪਾਨ ਪਰਤ ਨ ਪ੍ਰਾਨ ਮਾਨ
ਕਠਿਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਰੀਕਾ, ਜੁਗਤ ਪ੍ਰਾਣਧਾਰੀ ਜੀਵ ਪਰਤਦਾ, ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪਿਆਰਾ
ਦੀ ਤਪੱਸਿਆ ਤੇ ਅਤਿ ਮਾਨਯੋਗ

ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਏਕ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁ ਭਾਖਹੀ॥੬੦੭॥
ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਚਿਚਾਰਣ ਵਾਲਾ
ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ -

ਜੈਸੇ ਫਲ ਤੇ ਬਿਰਖ ਬਿਰਖ ਤੇ ਹੋਤ ਫਲ
ਜਿਵੇਂ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਤ ਦਰਖਤ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਦਰਖਤਾਂ ਨੂੰ ਲਗਣ
ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ ਵਾਲਾ ਪਦਾਰਥ

ਅਦਭੁਤ ਗਤਿ ਕਛੁ ਕਹਤ ਨ ਆਵੈ ਜੀ।
ਅਸਚਰਜਮਈ ਜੁਗਤਿ ਕੁਝ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬਾਸ ਬਾਵਨ ਮੈ ਬਾਵਨ ਹੈ ਬਾਸ ਬਿਖੈ
ਜਿਵੇਂ ਵਾਸ਼ਨਾ ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਵਿਚ ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਮਹਿਕ, ਵਾਸ਼ਨਾ ਵਿਚ

ਬਿਸਮ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕੋਊ ਮਰਮ ਨ ਪਾਵੈ ਜੀ।
ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕੌਤਕ, ਲੀਲਾ ਕੋਈ ਰਾਜ, ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ
ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਸ ਮੈ ਅਗਨਿ ਅਰ ਅਗਨਿ ਮੈ ਕਾਸ ਜੈਸੇ
ਲਕੜ ਵਿਚ ਅੱਗ ਅਤੇ ਅੱਗ ਵਿਚ ਲਕੜ ਜਿਵੇਂ

ਅਤਿ ਅਸਚਰਯਮਯ ਕੌਤਕ ਕਹਾਵੈ ਜੀ।
ਬਹੁਤ ਅਦਭੁਤ, ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਨੋਖੀ ਗੱਲ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਤਿਗੁਰ ਮਹਿ ਸਬਦ ਸਬਦ ਮਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਹੈ
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਿਚ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ
ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਗੁਨ ਰਜੇ, ਤਮੇ, ਸਤੋ ਤਿੰਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਅਤੀਤ	ਸਗੁਨ ਸਦਗੁਣ ਸੰਪੰਨ	ਗਗਾਨ ਸਮਝ, ਬੋਧ	ਧਯਾਨ ਸਮਝਾਵੇ ਚਿੰਤਨ ਸਮਝਾਇਆ	ਜੀ॥੬੦੮॥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
--	----------------------------	-------------------------	------------------------------------	-----------------------------------

ਜੈਸੇ ਤਿਲ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਪੌਦੇ ਦੇ ਬੀਜ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤੇਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ	ਬਾਸ ਬਾਸ ਲੀਜੀਅਤ ਗੰਧ ਵਸਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦੀ ਹੈ	ਕੁਸਮ ਤੇ ਫੁੱਲ ਕੋਲੋਂ
ਤਾਂਤੇ ਹੋਤ ਹੈ ਉਸਤੋਂ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਫੁਲੇਲ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਵਾਲਾ ਤੇਲ	ਜਤਨ ਕੈ ਜਾਨੀਐ । ਤਰੀਕਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣੀਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਅਉਟਾਇ ਉਬਾਲਣਾ	ਦੂਧ ਦੁੱਧ	ਜਾਮਨ ਦੁੱਧ ਜਮਾਵਣ ਦੀ ਲਾਗ	ਜਮਾਇ ਜਮਾ ਕੇ	ਮਥ। ਚਿਤਕ ਕੇ
---	------------------------	-----------------	----------------------------------	-----------------------	-----------------------

ਸੰਜਮ ਰੋਕ, ਸੰਕੋਚ	ਸਹਤ ਨਾਲ	ਘ੍ਰਿਤ ਘਿਉ	ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਪ੍ਰਗਟਾਈਦਾ	ਮਾਨੀਐ । ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ
---------------------------	-------------------	---------------------	-----------------------------	-------------------------------

ਜੈਸੇ ਕੂਆ ਖੋਦ ਕਰਿ ਜਿਵੇਂ ਖੂਹ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕਰਕੇ	ਬਸੁਧਾ ਪ੍ਰਿਥਵੀ, ਧਰਤੀ	ਧਸਾਇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਮੀਨ	ਕੋਠੀ। ਖੂਹ ਦਾ ਮਹਿਲ ਜੋ ਚੱਕ ਤੇ
		ਵਿਚ ਧੱਕ ਕੇ ਉਤਾਰਨ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਉਸਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਲਾਜ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਬਣੀ ਰੱਸੀ	ਕੋਉ ਕੋਈ	ਬਹਾਇ ਲਮਕਾਉਣ ਨਾਲ	ਡੋਲ ਕੱਢ ਕੇ	ਜਲ ਪਾਣੀ	ਆਨੀਐ । ਲਿਆਂਦੀ
--	-------------------	---------------------------	----------------------	-------------------	-------------------------

ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਉਪਦੇਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਭਾਵਨੀ ਸ਼ਰਧਾ, ਭਰੋਸਾ	ਭਕਤ ਭਾਇ । ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਆਰ
---------------------------	---------------------------------	---------------------------	------------------------------	--------------------------------------

ਘਟ ਸਰੀਰ, ਦੇਹ	ਘਟ ਸਰੀਰ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮਾਤਮਾ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਪਹਿਚਾਨੀਐ॥੬੦੯॥ ਪਛਾਣੀਦਾ ਹੈ
------------------------	-------------------	-------------------------------	-----------------------------------	------------------------------------

ਜੈਸੇ ਧਰ ਧਨੁਖ ਜਿਵੇਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕਮਾਨ	ਚਲਾਈਅਤ ਚਲਾਈਦਾ ਹੈ	ਬਾਨ ਤੀਰ	ਤਾਨ ਜ਼ੋਰ, ਬਲ (ਖਿੱਚ ਕੇ)
--	----------------------------	-------------------	----------------------------------

ਚਲਯੋ ਜਾਇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਤਿਤਹੀ ਕਉ ਉਧਰ ਨੂੰ ਨੂੰ	ਜਿਤ ਜਿਸ ਪਾਸੇ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਚਲਾਈਐ । ਚਲਾਈਏ
-------------------------------	--------------------------------	------------------------	------------------------------	-------------------------

ਜੈਸੇ ਅਸ੍ਰ ਚਾਬੁਕ ਜਿਵੇਂ ਘੋੜਾ ਛਾਂਟਾ, ਕੋਰਤਾ	ਲਗਾਏ ਲਗਾਇਆਂ ਭਾਵ ਮਾਰਿਆਂ	ਤਨ ਤੇਜ ਸਰੀਰ ਫੁਰਤੀਲਾ	ਕਰਿ ਕਰਕੇ
---	----------------------------------	-------------------------------	--------------------

ਦੋਰਯੋ ਜਾਇ ਆਤੁਰ ਹੁਇ ਜਿਤ ਹੀ ਦਉਰਾਈਐ।
 ਦੋੜਦਾ ਹੋਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਬੇਚੈਨ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭੱਜਾਈਦਾ

ਜੈਸੀ ਦਾਸੀ ਨਾਇਕਾ ਕੈ ਅਗੂਭਾਗ ਠਾਂਢੀ ਰਹੈ
 ਜਿਵੇਂ ਸੇਵਿਕਾ, ਨੌਕਰਾਣੀ ਮਾਲਕਣ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਗੇ ਖੜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਧਾਵੇ ਤਿਤਹੀ ਤਾਹਿ ਜਿਤ ਹੀ ਪਠਾਈਐ।
 ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਉਧਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਸੇ ਪਾਸੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਿਰਤ ਸੰਜੋਗ ਲਗ ਭ੍ਰਮੇ ਭੂਮ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ, ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਸੰਬੰਧ ਲਗ ਕੇ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਧਰਤੀ

ਜਤ ਜਤ ਖਾਨ ਪਾਨ ਤਹੀ ਜਾਇ ਖਾਈਐ ॥੬੧੦॥
 ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਣ ਪੀਣ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਖਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਖਰ ਬੋਲ ਸੁਨਿ ਸਗੁਨੀਆ ਮਾਨਲੇਤ
 ਜਿਵੇਂ ਖੋਤਾ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣਨਾ ਸ਼ਗਨ, ਅਪਸ਼ਗਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ

ਗੁਨ ਅਵਗੁਨ ਤਾਂਕੋ ਕਛੂ ਨ ਬਿਚਾਰਹੀ।
 ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਗੁਣ ਦੇ ਉਲਟ, ਦੋਸ਼, ਔਗੁਣ ਉਸਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਦ ਸੁਨਿ ਸਹੈ ਸਨਮੁਖ ਬਾਨ
 ਜਿਵੇਂ ਹਿਰਣ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧਵਨੀ ਸੁਣਨਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਰੂਬਰੂ ਤੀਰ

ਪ੍ਰਾਨ ਦੇਤ ਬਧਿਕ ਬਿਰਦੁ ਨ ਸਮਾਰਹੀ।
 ਜੀਵਨ, ਜਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਨਿਤ ਦਾ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ

ਸੁਨਤ ਜੁਝਾਊ ਜੈਸੇ ਜੁਝੈ ਜੋਧਾ ਜੁਧ ਸਮੈ
 ਸੁਣ ਕੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰਸ ਉਤਪੰਨ ਜਿਵੇਂ ਲੜਦਾ ਹੈ ਯੋਧਾ ਲੜਾਈ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਜਾ

ਢਾਡੀ ਕੋ ਨ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਉਰਧਾਰ ਹੀ।
 ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਛੋਟੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇਨਹੀਂ ਰੰਗ, ਕਾਲਾ, ਪੀਲਾ ਸ਼ਕਲ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਨਿਸਚੇ
 ਸੂਚਕਢੋਲਕੀ ਵਰਗਾ ਸਾਜ਼ ਵਸਾਉਣਾ ਸ਼ਬਦ

ਤੈਸੇ ਗੁਰਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ਗਾਇ ਸਿਖ ਠਗੋ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣਾਉਣਾ ਗਾਕੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਠਗਦਾ ਹਾਂ

ਭੋਖਧਾਰੀ ਜਾਨਿ ਮੋਹਿ ਮਾਰਿ ਨ ਬਿਡਾਰਹੀ॥੬੧੧॥--
ਬਣਾਉਟੀ ਭੋਖ ਧਾਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਣ ਕੇ, ਸਮਝ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਕਰਦੇ

ਰਿਧ, ਸਿਧ, ਨਿਧ, ਸੁਧਾ, ਪਾਰਸ, ਕਲਪਤਰੁ
ਸਫਲਤਾ ਕਰਾਮਾਤੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ ਆਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਰਸ ਪੱਥਰ ਇਛਾ ਅਨੁਸਾਰ
ਫਲ ਦੇਣਵਾਲਾ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦਰਖਤ

ਕਾਮਧੇਨੁ, ਚਿੰਤਾਮਨਿ, ਲਛਮੀ ਸ੍ਰਾਮੇਵ ਕੀ।
ਸਰਬ ਇੱਛਾ ਪੂਰਕ ਮਨਇੱਛਤ ਫਲ ਸਮੁੰਦਰ ਮੰਥਨ ਵੇਲੇ ਨਿਕਲੇ ੧੪ ਰਤਨਾਂ ਆਪ ਹੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਇਕ ਗਾਂ ਦੇਣਹਾਰੀ ਮਣੀ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਣੂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤਾ

ਚਤੁਰ ਪਦਾਰਥ, ਸੁਭਾਵ, ਸੀਲ ਰੂਪ, ਗੁਨ
ਚਾਰ ਪਦਾਰਥ ਸੁਭਾਅ, ਆਦਤ ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ
(ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)

ਭੁਕਤ, ਜੁਕਤ, ਮਤ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ਕੀ।
ਭੋਗ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੁੜਨ ਵਾਲੀ ਬੁੱਧੀ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਭੋਗਣ ਵਾਲੇ ਸੁਖ

ਜੂਲਾ ਜੋਤਿ, ਜੈਜੈਕਾਰ, ਕੀਰਤਿ, ਪ੍ਰਤਾਪ, ਛਬਿ
ਜੋਤ, ਲਾਟ (ਗਿਆਨ ਦੀ) ਰੂਹਾਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਫਤਹਿ ਦੀ ਧੁਨੀ ਜਸ, ਵਡਿਆਈ ਸੋਭਾ, ਮਹਿਮਾ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਤੇਜ, ਤਪ, ਕਾਂਤਿ, ਬਿਭੈ ਸੋਭਾ ਸਾਧ ਸੇਵ ਕੀ।
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤਪੱਸਿਆ ਸੁੰਦਰਤਾ ਧਨ ਦੌਲਤ ਵਡਿਆਈ ਮਹਾਤਮਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਨੰਦ, ਸਹਜ ਸੁਖ ਸਕਲ, ਪ੍ਰਕਾਸ ਕੋਟਿ
ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਰੋਸ਼ਨੀ, ਚਾਨਣ ਕਰੋੜਾਂ

ਕਿੰਚਤ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਂਹਿ ਗੁਰਦੇਵ ਕੀ॥੬੧੨॥
ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ ਮਿਹਰ, ਦਇਆ ਜਿਸ ਉਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਗੁਰ ਉਪਦੇਸਿ ਪ੍ਰਾਤ ਸਮੈ ਇਸਨਾਨ ਕਰਿ
ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ ਸਵੇਰਾ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਨਹਾਉਣਾ ਕਰਕੇ

ਜਿਹਵਾ ਜਪਤ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਜੈਸੇ ਜਾਨਹੀ।
ਜੀਭ ਜਪਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੀਜ ਰੂਪ ਆਤਮਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਜਾਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ

ਤਿਲਕ ਲਿਲਾਰ, ਪਾਇ ਪਰਤ ਪਰਸਪਰ
ਟਿੱਕਾ, ਕੇਸਰ, ਚੰਦਨ ਆਦਿ ਦਾ ਮੱਥਾ ਪੈਰ, ਚਰਨ ਪੈਂਦਾ, ਝੁਕਦਾ ਆਪਸ ਵਿਚ
ਮੱਥੇ ਤੇ ਲਾਇਆ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ	ਸੁਨਾਇ ਸੁਣ ਕੇ	ਗਾਇ ਗਾ ਕੇ	ਸੁਨ ਸੁਣਨਾ	ਉਨਮਾਨ ਉਨਮਨੀ ਅਵਸਥਾ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਗੁਰਮਤਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਭਜਨ ਧਿਆਉਣਾ, ਭਾਵ ਧਾਰਨ ਕਰਨਾ		ਤਜਨ ਤਿਆਗਣਾ, ਛੱਡਣਾ	ਦੁਰਮਤ ਭੈੜੀ ਮੱਤ	ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	
ਗਿਆਨ ਸਮਝ, ਬੋਧ	ਧਿਆਨ ਚਿੰਤਨ	ਗੁਰਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ	ਪੰਥ ਰਸਤਾ	ਪਰਵਾਨ ਠੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਹੀ। ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਦੇਖਤ ਦੇਖਦੇ ਹਨ	ਸੁਨਤ ਸੁਣ ਕੇ	ਔ ਅਤੇ	ਕਹਤ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ	ਸਬ ਸਾਰੇ, ਸਭ	ਕੋਊ ਕੋਈ	ਭਲੇ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਠ, ਉੱਤਮ
ਰਹਤ ਅਮਲ, ਰਹਿਣੀ		ਅੰਤਰਿਗਤ ਮਨ ਵਿਚ	ਸਤਿਗੁਰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ		ਮਾਨਹੀ ॥੬੧੩॥ ਮੰਨਦਾ ਹੈ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਧੋਭੀ ਕਪੜੇ ਧੋਣ ਵਾਲਾ	ਸਾਬਨ ਰਸਾਇਣਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਪਦਾਰਥ	ਲਗਾਇ ਲਗਾਕੇ (ਸਾਬਣ)	ਪੀਟੇ ਪਿਟਦਾ, ਕੁੱਟਦਾ	ਪਾਥਰ ਸੈ ਪੱਥਰ ਨਾਲ	
ਨਿਰਮਲ ਸ਼ੁੱਧ ਪਵਿੱਤਰ	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬਸਨ ਕਪੜੇ	ਮਲੀਨ ਗੰਦਾ, ਮੈਲਾ	ਕਉ। ਨੂੰ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਸੁਨਾਰ ਸੁਨਿਆਰਾ	ਬਾਰੰਬਾਰ ਬਾਰ ਬਾਰ	ਗਾਰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ	ਗਾਰ ਪਿਘਲਾ ਕੇ	ਢਾਰ। ਢਾਲ ਕੇ
ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਅਸੁਧ ਖੋਟ ਵਾਲਾ	ਸੁਧ ਸ਼ੁੱਧ, ਨਿਰਮਲ	ਕੰਚਨ ਸੋਨਾ	ਕੁਲੀਨ ਸ਼ੁੱਧ, ਨਿਰਮਲ	ਕਉ। ਨੂੰ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਪਵਨ ਹਵਾ, ਪਉਣ	ਝਕਝੋਰਤ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਝਟਕਦੀ ਹੈ	ਬਿਰਖ ਦਰਖਤ	ਮਿਲ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਕੇ	
ਮਲਯ ਗੰਧ ਮਲਯ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸੁਗੰਧੀ	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਪ੍ਰਬੀਨ ਉੱਤਮ	ਕਉ। ਨੂੰ	
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿਖਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ	ਦਿਖਾਇਕੈ ਦਿਖਾ ਕੇ	ਬ੍ਰਿਥਾ ਕਸ਼ਟ, ਪੀੜਾ	ਬਿਬੇਕ ਵਿਚਾਰ	
ਮਾਯਾ ਸੰਸਾਰਕ ਧਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਆਦਿਕ ਦਾ ਮੋਹ	ਮਲ ਮੈਲ	ਕਾਟਿ ਦੂਰ ਕਰਕੇ	ਕਰੈ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨਿਜਪਦ ਆਤਮ ਪਦ	ਚੀਨ ਚੀਨਣਾ	ਕਉ॥੬੧੪॥ ਨੂੰ

ਕਉ॥੬੧੪॥
ਨੂੰ

ਪਾਤਰ ਪੱਤਰ, ਪੱਤਲ	ਮੈ ਵਿਚ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਹੁ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਿੰਜਨ ਪਕਵਾਨ	ਪਰੋਸੀਅਤ ਪਰੋਸੀਦੇ ਹਨ	
ਭੋਜਨ ਆਹਾਰ, ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਡਾਰੀਅਤ ਸੁੱਟ ਦੇਈਦਾ	ਪਾਵੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ	ਨਾਹਿ ਨਹੀਂ	ਠਾਮ ਟਿਕਾਣਾ	ਕੋ। ਨੂੰ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦੇ	ਤਮੋਲ ਪਾਨ ਦਾ ਬੀੜਾ	ਰਸ ਫਲ ਜਾ ਬਨਾਸਪਤੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ	ਰਸਨਾ ਜੀਭ	ਰਸਾਇ ਸੁਆਦ ਲੈ ਖਾਕੇ ਲੈ ਕੇ	ਖਾਇ ਕੋ।
ਡਾਰੀਐ ਸੁੱਟ ਦੇਈਦੇ ਹਨ	ਉਗਾਰ ਪਾਨ ਸੁਪਾਰੀ ਆਦਿ ਦਾ ਫੋਕਾ	ਨਾਹਿ ਨਹੀਂ	ਰਹੈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ	ਆਢ ਅੱਧੀ ਦਮੜੀ, ਕੋਂਡੀ	ਦਾਮ ਮੁੱਲ, ਕੀਮਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਕੋ।
ਫੂਲਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੁੱਲ	ਕੋ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਹਾਰ ਮੋਤੀਆਂ ਮਨ ਦੀ ਮਾਲਾ	ਉਰ ਮਨ	ਧਾਰ ਅਪਨਾ ਕੇ	ਬਾਸ ਵਾਸਨਾ, ਗੰਧ	ਲੀਜੈ ਜੈਸੇ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਿਵੇਂ ਕਰੀਦੀ
ਪਾਛੈ ਪਿਛੋਂ	ਡਾਰ ਸੁਟਣਾ	ਦੀਜੈ ਦੇਈਦਾ ਹੈ	ਕਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਕੇਸ ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਖ ਨਹੂੰ, ਨਾਖੁਨ	ਥਾਨ ਸਥਾਨ, ਜਗ੍ਹਾ	ਭ੍ਰਿਸਟ ਨ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ	ਸੁਹਾਤ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ
ਪ੍ਰਿਯ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਬਿਛੁਰਤ ਵਿਛੜ ਕੇ	ਸੋਈ ਉਹੀ	ਸੂਤ ਮਰਿਯਾਦਾ	ਭਯੋ ਹੋ ਜਾਂਦਾ	ਬਾਮ ਔਰਤ	ਕੋ॥੬੧੫॥ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਅਸ੍ਰਾਨੀ ਘੋੜੀ	ਸੁਤਹ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ	ਛਾਡਿ ਛੱਡ ਕੇ	ਅੰਧਕਾਰਿ ਅੰਧੇਰਾ, ਹਨੇਰਾ	ਮਧ ਮਧੂ, ਸ਼ਹਿਦ	
ਜਾਤਿ, ਪੁਨ ਜਾ ਕੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ	ਆਵਤ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸੁਰਤ ਸੋਝੀ, ਧਿਆਨ	ਸਨੇਹ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ	ਕੈ। ਕਰਕੇ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਨਿੰਦਾਵੰਤ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ	ਸੁਪਨੰਤਰ ਸੁਪਨੇ ਵਿਚ	ਦਿਸੰਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ	ਮੈ ਵਿਚ		
ਬੋਲਤ ਸੰਘ ਵਿਚ ਰੁਕ ਰੁਕ ਕੇ ਬੋਲਦਾ	ਘਟੰਤਰ ਚੇਤਨਾ ਯੁਕਤ	ਚੈਤੰਨ ਚੇਤਨਾ ਯੁਕਤ	ਗਤਿ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ	ਗੇਹ ਘਰ	ਕੈ। ਕਰਕੇ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਤਉ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ	ਪਰੇਵਾ ਕਬੂਤਰ	ਤ੍ਰਿਯਾ ਔਰਤ, ਇਸਤ੍ਰੀ	ਤਯਾਗ ਛੱਡ ਕੇ	ਹੁਇ ਹੋਵੇ	ਅਕਾਸਚਾਰੀ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉੱਡਣ ਵਾਲਾ

ਦੇਖਿ ਪਰਕਰ ਤਨ ਬੂੰਦ ਮੇਹ ਕੈ।
 ਦੇਖ ਕੇ ਪਰਿਵਾਰਭਾਵ ਕਬੂਤਰੀ ਸਰੀਰ,ਦੇਹ ਤੁਪਕਾ ਮੀਂਹ,ਵਰਖਾ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਤੈਸੇ ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਭਗਤ ਜਗਤ ਬਿਖੈ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿਤ,ਜੀਅ ਬਚਨ,ਬਾਣੀ ਕਰਣੀ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ

ਦੇਖਕੈ ਸਨੇਹੀ ਹੋਤ ਬਿਸਮ ਬਿਦੇਹ ਕੈ॥੬੧੬॥
 ਵੇਖ ਕੇ ਪਿਆਰ,ਪ੍ਰੇਮ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਹੈਰਾਨ,ਅਚੰਭਿਤ ਆਪਣਾ ਆਪ ਭੁਲ ਜਾਣਾ ਕਰਕੇ

ਜੈਸੇ ਜੋਧਾ ਜੁਧ ਸਮੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਨਾਹਿ ਸਾਜਿ
 ਜਿਵੇਂ ਯੁਧ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਲੜਾਈ ਮੌਕਾ,ਵੇਲਾ ਹਥਿਆਰ ਕਵੱਚ,ਯੁਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ
 ਦੇ ਵਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਧਾਰਦ ਕੀਤੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਕਪੜੇ

ਲੋਭ ਮੋਹ ਤਯਾਗਿ ਬੀਰਖੇਤ ਬਿਖੈ ਜਾਤ ਹੈ।
 ਲਾਲਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਛੱਡ ਕੇ ਯੁੱਧ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਨਤ ਜੁਝਾਊ ਘੋਰ ਮੋਰ ਗਤਿ ਬਿਗਸਾਤ।
 ਸੁਣ ਕੇ ਯੁਧ ਵਿਚ ਬੀਰ ਰਸ ਉਤਪੰਨ ਸੰਘਣੇ,ਗਾੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਬਿਰੰਗੇ ਵਾਂਗ,ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ
 ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਾਜਾ ਖੰਭਾਂ ਵਾਲਾ ਪੰਛੀ

ਪੇਖਤ ਸੁਭਟ ਘਟ ਅੰਗ ਨ ਸਮਾਤ ਹੈ।
 ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ ਵੱਡਾ ਯੋਧਾ ਇਕੱਠ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਨਹੀਂ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਰਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸ੍ਰਾਮ ਕਾਮ ਲਾਗਿ ਜੂਝ ਮਰੈ।
 ਕਰਦਾ ਹੈ ਲੜਾਈ ਮਾਲਕ ਮਾਲਕ ਕੰਮ,ਕਾਰਜ ਲੱਗ ਕੇ ਯੁੱਧ ਕਰਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦਾ

ਕੈ ਤਉ ਰਨਜੀਤ ਬੀਤੀ ਕਹਤ ਜੁ ਗਾਤ ਹੈ।
 ਜਾਂ,ਅਥਵਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਗੁਜ਼ਰੀ ਸੀ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਜੋ ਹਾਲਤ,ਦਸ਼ਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਹੀ ਭਗਤਮਤ ਭੇਟਤ ਜਗਤਪਤਿ
 ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭਗਤੀ ਮਤ ਵਾਲਾ ਮਿਲ ਕੇ ਜਗਤ ਦਾ ਮਾਲਕ,ਪਰਮਾਤਮਾ

ਮੋਨਿ ਔ ਸਬਦ ਗਦਗਦ ਮੁਸਕਾਤ ਹੈ॥੬੧੭॥
 ਚੁਪ,ਖਾਮੋਸ਼ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਖੁਸ਼,ਪ੍ਰਸੰਨ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਨਰਿੰਦ ਚੜ੍ਹਿ ਬੈਠਤ ਪ੍ਰਯੰਕ ਪਰ
 ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ,ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਾਜਾ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਪਲੰਘ ਭਾਵ ਸਿੰਘਾਸਨ ਉੱਪਰ,ਉੱਤੇ

ਚਾਰੋਖੁਟ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ	ਸੈ ਨਾਲੋਂ	ਦਰਬ ਦੌਲਤ	ਦੇਤ ਦਿੰਦਾ	ਆਨਿ ਲਿਆ ਕੇ	ਆਨਿ ਲਿਆ ਕੇ	ਕੈ। ਕਰਕੇ	
ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ	ਕਉ ਨੂੰ	ਰਿਸਾਇ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ	ਆਗਯਾ ਹੁਕਮ,ਆਦੇਸ਼	ਕਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਜਉ ਜੇਕਰ	ਮਾਰਬੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨਾ	ਕੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ
ਤਾਤਕਾਲ ਫੌਰਨ,ਤੁਰੰਤ	ਮਾਰਿ ਕਤਲ ਕਰਕੇ	ਡਾਰੀਅਤ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਪ੍ਰਾਨ ਜੀਵਨ,ਜਾਨ	ਹਾਨ ਨਾਸ਼,ਸਮਾਪਤ	ਕੈ। ਕਰਕੇ		
ਕਾਹੂ ਕਿਸੇ	ਕਉ ਨੂੰ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਖੁਸ਼	ਹੈ ਹੋਣਾ	ਦਿਖਾਵਤ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਲਾਖ ਲੱਖ	ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ
ਤੁਰਤ ਤੁਰੰਤ,ਝਟਪਟ	ਭੰਡਾਰੀ ਖਜਾਨਚੀ	ਗਨ ਗਿਣਤੀ ਕਰਕੇ	ਦੇਤਿ ਦਿੰਦਾ	ਆਨ ਲਿਆਉਣਾ	ਮਾਨਿਕੈ। ਮੰਨਕੇ(ਆਗਿਆ)		
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਦੇਤ ਦੇਣਾ ਲੈਣਾ	ਲੇਤ ਕਾਰਣ,ਵਾਸਤੇ	ਹੇਤ ਕਾਦਰ ਦੀ ਕੁਦਰਤ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਬ੍ਰਹਮਗਯਾਨੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦੇ ਜਾਨਣ ਵਾਲਾ		
ਲੇਪ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਸਰ	ਨ ਨਹੀਂ	ਲਿਪਤ ਲਪਾਇਮਾਨ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬ੍ਰਹਮਗਯਾਨ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਸਯਾਨ ਕੈ॥੬੧੮॥ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ		
ਅਨਭੈ ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ	ਭਵਨ ਘਰ	ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ	ਭਗਤਿ	ਮੁਕਤਿ ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਦੇ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ	ਦੁਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਾ		
ਚਾਰੋ ਚਾਰ,ਚਾਰੇ ਹੀ	ਬਸੁ, ਵਸ ਵਿਚ	ਚਾਰੋਕੁੰਟ, ਚਾਰੋਂ ਤਰਫ	ਰਾਜਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਥਵਾ ਬਿਰਾਜ ਰਿਹਾ ਹੈ	ਰਾਜਾਨ ਮਹਾਰਾਜਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਜਾਗ੍ਰਤ ਜਾਗੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਦੀ ਹਾਲਤ	ਸੁਪਨ, ਸੁਪਨ ਅਵਸਥਾ	ਦਿਨ ਅਠੋਂ ਪਹਿਰ	ਰੈਨ, ਉਠ	ਬੈਠਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਖੜੇ ਹੋਣਾ	ਬੈਠ ਬੈਠਿਆਂ	ਚਲਿ ਚਲਦੇ ਹੋਏ	
ਸਿਮਰਨ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ	ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਣਨਾ	ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਪਵਿੱਤਰ ਕਰਮ	ਪਰਵਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਹੁੰਦੀ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ			
ਜੋਈ ਜਿਹੜਾ	ਜੋਈ ਜਿਹੜਾ	ਆਵੈ ਆਉਣਾ	ਸੋਈ ਉਹੀ	ਭਾਵੈ ਮਨ ਭਾਉਂਦਾ	ਪਾਵੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ	ਨਾਮੁ ਭਜਨ ਬੰਦਗੀ	ਨਿਧ ਖਜਾਨਾ,ਭੰਡਾਰ
ਭਗਤਿਵਛਲ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਵਨਾ	ਮਾਨੋ ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ	ਬਾਜਤ ਵੱਜਣਾ	ਨੀਸਾਨ ਨਗਾਰਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ			

ਜੀਵਨਮੁਕਤਿ

ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਬੰਧਨ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ

ਸਾਮ ਰਾਜ

ਸ਼ਰਣ ਹਕੂਮਤ, ਰਾਜਸੱਤਾ

ਸੁਖ

ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਭੋਗਵਤ

ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਾ

ਅਦਭੁਤ

ਅਸਚਰਜਮਈ

ਛਬਿ

ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਹੁਤ

ਅਤਿ

ਹੀ

ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਬਿਰਾਜਮਾਨ

ਸੁਭਇਮਾਨ

ਹੈ॥੬੧੯॥

ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲੋਚਨ

ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ

ਬਿਲੋਕ ਰੂਪ

ਦੇਖ ਕੇ ਸੂਰਤ

ਰੰਗ

ਸਰੀਰ ਅਤੇ
ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਰੰਗਤ

ਅੰਗ

ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)

ਅੰਗ

ਭਾਗ

ਛਬਿ

ਸੁੰਦਰਤਾ

ਸਹਜ

ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ

ਬਿਨੋਦ

ਆਨੰਦ, ਖੁਸ਼ੀ

ਮੋਦ

ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੇ

ਕਉਤਕ

ਚਮਤਕਾਰ

ਦਿਖਾਵਹੀ।

ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸ੍ਵਨ

ਕੰਨ

ਸੁਜਸ

ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ

ਰਸ

ਅਨੰਦ, ਸੁਆਦ

ਰਸਿਕ

ਰਸੀਆ

ਰਸਾਲ

ਰਸਾਂ ਦਾ ਘਰ

ਗੁਨ

ਸਿਫਤ, ਸਲਾਘਾ

ਸੁਨ

ਸੁਣਨਾ

ਸੁਨ

ਸੁਣਨਾ

ਸੁਰਤਿ

ਸੋਝੀ, ਪਿਆਨ

ਸੰਦੇਸ

ਖਬਰ, ਸੁਨੇਹਾ

ਪਹੁੰਚਾਵਹੀ।

ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ

ਰਸਨਾ

ਜੀਭ

ਸਬਦੁ

ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ

ਰਾਗ

ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ

ਨਾਦ

ਆਨੰਦਮਈ ਧਵਨੀ

ਸ੍ਵਾਦੁ

ਸੁਆਦ

ਬਿਨਤੀ ਕੈ

ਬੇਨਤੀ ਕਰਕੇ

ਨਾਸਕਾ

ਨੱਕ

ਸੁਗੰਧ

ਖੁਸ਼ਬੂ, ਮਹਿਕ

ਸਨਬੰਧ

ਮੇਲ, ਰਿਸਤਾ

ਸਮਝਾਵਹੀ।

ਬੋਧ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਸਰਿਤਾ

ਨਦੀ

ਅਨੇਕ

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਮਾਨੋ

ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ

ਸੰਗਮ

ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ

ਸਮੁੰਦ੍ਰ

ਸਾਗਰ

ਗਤਿ

ਵਾਂਗ ਸਮਾਨ

ਰਿਦੈ

ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ
(ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪੀ)

ਨੇਮੁ

ਮਰਿਯਾਦਾ

ਤ੍ਰਿਪਤਿ

ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ

ਨ

ਨਹੀਂ

ਪਾਵਹੀ ॥੬੨੦॥

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਲੋਚਨ

ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ

ਕ੍ਰਿਪਨ

ਕੰਜੂਸ

ਅਵਲੋਕਤ

ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਾ

ਅਨੂਪ

ਅਤਿਸੁੰਤਰ

ਰੂਪ

ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ

ਪਰਮ ਨਿਧਾਨ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ

ਜਾਨ

ਜਾਣ ਕੇ

ਤ੍ਰਿਪਤਿ

ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ, ਸੰਤੋਖ

ਨ

ਨਹੀਂ

ਆਈ ਹੈ।

ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸ੍ਵਨ ਦਾਰਿਦ੍ਰੀ

ਕੰਨ

ਕੰਗਾਲ, ਗਰੀਬ

ਸੁਨਿ

ਸੁਣਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ

ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ

ਬਚਨ

ਬਾਣੀ, ਬੋਲ

ਪ੍ਰਿਯ

ਪ੍ਰੀਤਮ(ਸਤਿਗੁਰੂ ਰੂਪੀ)

ਅਚਵਤਿ ਸੁਰਤ ਪਿਆਸ ਨ ਮਿਟਾਈ ਹੈ।
ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੋਝੀ, ਪਿਆਨ ਚਾਹਨਾ, ਅਭਿਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ, ਮਿਟਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਸਨਾ ਰਟਤ ਗੁਨ ਗੁਰੂ ਅਗੁਨੀਵ ਗੂੜ
ਜੀਭ ਬਾਰ ਬਾਰ ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਆਗੂ, ਮੋਹਰੀ ਗਹਿਰੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ
ਦਹਰਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਚਾੜ੍ਹਕ ਜੁਗਤਿ ਗਤਿ ਮਤਿ ਨ ਅਘਾਈ ਹੈ।
ਪਪੀਹਾਂ ਵਾਂਗ, ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ ਮਸਤ ਹੋਈ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੇਖਤ ਸੁਨਤਿ ਸਿਮਰਤਿ ਬਿਸਮਾਦ ਰਸਿ
ਵੇਖਦਿਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿਮਰ ਕੇ, ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਅਸਚਰਜਮਈ, ਅਲੌਕਿਕ ਆਨੰਦ

ਰਸਿਕ ਪ੍ਰਗਾਸ ਪ੍ਰੇਮ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਢਾਈ ਹੈ॥੬੨੧॥
ਰਸੀਆ ਚਾਨਣ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਗਿਆਨ ਦਾ) ਪਿਆਰ ਇੱਛਿਆ ਵਧਾ ਲਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਗਨ ਮੈ ਦੇਖਤ ਹੋਂ ਦ੍ਰਿਗ ਹੂ ਜੋ ਦੇਖਯੋ ਚਾਹੈ
ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਦਾ ਮੈਂ ਦਾ ਉੱਤਮ ਪੁਰਖ ਅੱਖਾਂ ਵੀ ਜਿਹੜਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ
ਸਰਵਨਾਮ ਦਾ ਇਕ ਵਚਨ ਰੂਪ

ਪਰਮ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸੁੰਦਰ ਦਿਖਾਈਐ।
ਸਰਵੋਤਮ, ਸਰਵਉੱਚ ਸਰਬੋਤਮ, ਅਤਿਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ ਖੂਬਸੂਰਤ, ਸੁਹਣਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਰਹੇ

ਸ੍ਰਵਨ ਮੈ ਸੁਨਤ ਜੁ ਸ੍ਰਵਨ ਹੂੰ ਸੁਨਯੋ ਚਾਹੈ
ਕੰਨ ਵਿਚ ਸੁਣ ਕੇ ਜੋ ਕੰਨ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਸੁਣਨਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਅਨਹਦਸਬਦ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁਇ ਸੁਨਾਈਐ।
ਦੋਨਾਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਗੂਠਿਆਂ ਨਾਲ ਬੰਦ ਖੁਸ਼ ਹੋਵੇ ਸਰਵਣ ਕਰਾਈਏ

ਰਸਨਾ ਮੈ ਰਟਤ ਜੁ ਰਸਨਾ ਹੂੰ ਰਸੇ ਚਾਹੈ
ਜੀਭ ਦੁਆਰਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਜੀਭ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ ਸੁਆਦ ਵਿਚ ਗੜ੍ਹਦ ਰਸ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਚੁਆਇਕੈ ਚਖਾਈਐ।
ਪਿਆਰ ਰਸ ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਚੁਆ ਕੇ, ਬੂੰਦ ਬੂੰਦ ਟਪਕਾ ਕੇ ਚਖਾਉ, ਪਿਆਉ

ਮਨ ਮਹਿ ਬਸਹੁ ਮਲਿ ਮਯਾ ਕੀਜੈ ਮਹਾਰਾਜ
ਚਿਤ, ਜੀਅ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਕਰੇ ਮੱਲ ਕੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਕਿਰਪਾ ਕਰ ਦਿਉ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ

ਧਾਵਤ ਬਰਜ ਉਨਮਨ ਲਿਵ ਲਾਈਐ॥੬੨੨॥
ਦੌੜਦਾ ਹੈ ਵਰਜ ਕੇ, ਰੋਕ ਕੇ ਬੇਚੈਨ, ਵਿਆਕੁਲ ਲਿਆਨ, ਲਗਨ ਲਾ ਦਿਉ, ਜੋੜ ਦਿਉ

ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਕਹਾ ਧਉ ਜਾਇ ਖੁਧਯਾ ਮੈ ਕਹਾ ਧਉ ਖਾਇ
ਨੀਂਦ, ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭੁੱਖ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਨੂੰ ਖਾ ਲੈਂਦਾ

ਤ੍ਰਿਖਾ ਮੈ ਕਹਾ ਜਰਾਇ ਕਹਾ ਜਲ ਪਾਨ ਹੈ।
ਪਿਆਸ ਵਿਚ ਕਿੱਥੇ ਜਲਨ, ਸਾੜ ਕਿੱਥੇ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਕੋਈ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਹਸਨ ਰੋਵਨ ਕਹਾ , ਕਹਾ ਪੁਨ ਚਿੰਤਾ ਚਾਉ
ਹੱਸਣਾ ਰੋਣਾ ਕਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਫਿਰ, ਅਤੇ ਗਮ, ਫਿਕਰ ਚਾਅ, ਖੁਸ਼ੀ

ਕਹਾਂ ਭਯ , ਭਾਉ, ਭੀਰ , ਕਹਾ ਧਉ ਭਯਾਨ ਹੈ।
ਕਿੱਥੇ ਡਰ ਪ੍ਰੇਮ ਕਾਇਰਤਾ ਕਿੱਥੇ ਸੰਸ਼ਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਿਆਨਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਇਕ ਅਵਯ, ਭਲਾ

ਹਿਚਕੀ , ਡਕਾਰ ਔ
ਥੋੜੇ ਥੋੜੇ ਵਕਫੇ ਮਗਰੋਂ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਇਆ ਆਵਾਜ਼ਦਾਰ ਸਾਹ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਨਿਕਲੀ ਅਵਾਜ਼ ਜੋ ਪੇਟ ਅਤੇ
ਭਰਨ ਦਾ ਸੂਚਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਖੰਘਾਰ, ਜੰਮਹਾਈ, ਛੀਕ
ਖੰਘਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਬਲਗਮ ਜਾਂ ਥੁੱਕ ਉਬਾਸੀ ਛਿੱਕ, ਨਿੱਛ

ਅਪਸਰ ਗਾਤ, ਖੁਜਲਾਤ ਕਹਾ ਆਨ ਹੈ।
ਸਰੀਰ ਵਿਚੋਂ ਗੰਦੀ ਹਵਾ ਦਾ ਸਰਨਾ ਖੁਰਕਣਾ, ਖਾਜ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਰਗੜਨਾ ਕਿੱਥੇ ਦੂਸਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਅਹੰਮੇਵ ਟੇਵ ਕਹਾਂ
ਸੰਭੋਗ ਦੀ ਇੱਛਾ ਗੁੱਸਾ ਲਾਲਚ ਦੁਨਿਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪਕੜ ਅਹੰਕਾਰ, ਘੁਮੰਡ ਆਦਤ, ਸੁਭਾ ਕਿੱਥੇ

ਸਤ ਔ ਸੰਤੋਖ ਦਯਾ ਧਰਮ ਨ ਜਾਨ ਹੈ॥੬੩੩॥
ਸੱਚ, ਸੱਚਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਤਰਸ, ਰਹਿਮ ਧਾਰਮਿਕ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੰਚਤਤ ਮੇਲ ਪਿੰਡ ਲੋਕ ਬੇਦ ਕਹੈਂ , ਪਾਂਚੇ
ਪੰਜ ਤੱਤ ਮਿਲਾਪ ਸਰੀਰ ਆਦਮੀ, ਜਨਸਮੂਹ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪੰਜ
(ਮਿੱਟੀ, ਪਾਣੀ, ਅੱਗ, ਹਵਾ, ਆਕਾਸ਼)

ਤਤ ਕਹੋ ਕਾਹੇ ਭਾਂਤਿ ਰਚਤ ਭੇ ਆਦਿ ਹੀ।
ਦਸੋ, ਸਮਝਾਓ ਕਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ, ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਚੇ ਗਏ ਹਨ ਵੀ ਕਦੀਮੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਹੇ ਸੇ ਧਰਨ ਧਾਰੀ ਧੀਰਜ ਕੈਸੇ ਬਿਥਾਰੀ
ਕਿਵੇਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਟਿਕਾਈ, ਰੱਖੀ ਸਹਿਜ, ਸਥਿਰਤਾ ਕਿਵੇਂ ਵਿਸਥਾਰ, ਫੈਲਾਉ

ਕਾਹੇ ਸਯੋ ਗੜਯੋ ਅਕਾਸ਼ ਠਾਢੇ ਬਿਨ ਪਾਦ ਹੀ।
ਕਿਵੇਂ ਸੰਗ, ਨਾਲ ਗਡਿਆ ਹੋਇਆ ਅਸਮਾਨ, ਗਗਨ ਖੜਾ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਪੈਰ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਹੇ ਸੌਂ ਸਲਲ ਸਾਜੇ, ਸੀਤਲ ਪਵਨ ਬਾਜੇ
ਕਿਵੇਂ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਬਣਾਏ ਠੰਡਾ ਹਵਾ, ਪਉਣ ਆਵਾਜ਼ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਗਨ ਤਪਤ ਕਾਹੇ ਅਤਿ ਬਿਸਮਾਦ ਹੀ।
ਅੱਗ ਗਰਮ ਹੁੰਦੀ, ਤਪਦੀ ਕਿਵੇਂ ਬਹੁਤ ਅਸਚਰਜਮਈ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕਾਰਨ ਕਰਨ ਦੇਵ ਅਲਖ ਅਭੇਵ ਨਾਥ
ਸਾਰੇ ਕਾਰਣ ਕਰਣ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਪਰਮੇਸ਼ਰ, ਸੁਆਮੀ

ਉਨ ਕੀ ਭੀ ਓਹੀ ਜਾਨੈ
ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਵਚਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਵਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨ ਜਾਣਦਾ

ਬਕਨੋ ਹੈ ਬਾਦ ਜੀ॥੬੨੪॥
ਬੋਲਣਾ, ਕਹਿਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਅਰਥ, ਫਜ਼ੂਲ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਜਲ ਸਿੰਚ ਸਿੰਚ ਕਾਸਟ ਸਮਥ ਕੀਨੇ
ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਸਿੰਜਣਾ ਸਿੰਜਣਾ ਲਕੜੀ ਸਮਰੱਥ, ਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤੇ

ਜਲ ਸਨਬੰਧ ਪੁਨ ਬੋਹਿਥਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਹੈ।
ਪਾਣੀ ਮੇਲ, ਸੰਗਤਿ ਫਿਰ, ਫੇਰ ਜਹਾਜ਼ ਭਰੋਸਾ, ਯਕੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਵਨ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੋਈ ਕਾਸਟ ਸ੍ਰੀਖੰਡ ਹੋਤ
ਹਵਾ, ਪਉਣ ਸੰਬੰਧ, ਸੰਗ ਉਹੀ ਲਕੜੀ ਸਫੈਦ ਚੰਦਨ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ

ਮਲਯਾਗਿਰ ਬਾਸਨਾ ਸੁ ਮੰਡ ਪਰਗਾਸ ਹੈ।
ਮਲਧ ਪਹਾੜ ਸੁਗੰਧੀ, ਖੁਸ਼ਬੂ ਚੰਗਾ, ਅੱਛਾ ਸੰਵੇਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਵਕ ਪਰਸ ਭਸਮੀ ਕਰਤ ਦੇਹ ਗੇਹ।
ਅੱਗ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਆਹ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਰੀਰ ਘਰ

ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਬਿਨਾਸ ਹੈ।
ਮਿੱਤਰ ਦੁਸ਼ਮਣ, ਵੈਰੀ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਆਤਮਾ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਤ੍ਰਿਬਿਧ ਸਕਲ ਸਿਵ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੂਹ ਰਜੇ, ਤਮੋ, ਸਤੋ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਗੁਣ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਭ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ

ਸਾਧਸੰਗ ਭੇਟਤ ਹੀ — ਸਾਧ ਕੋ ਅਭਯਾਸ ਹੈ॥੬੨੫॥
ਉੱਤਮ ਪੁਰਖਾਂ ਮਿਲਦਿਆਂ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਮਹਾਤਮਾ ਦਾ,ਦੀ ਪੂਰਣਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦੀ ਸੰਗਤ ਸ਼ਬਦ ਲਈ ਬਾਰ ਬਾਰ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨਾ

ਕਵਨ ਅੰਜਨ ਕਰਿ ਲੋਚਨ ਬਿਲੋਕੀਅਤ
ਕਿਹੜਾ ਕੱਜਲ ਜੋ ਸਿੰਗਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਰਕੇ ਅੱਖਾਂ,ਨੇਤਰ ਵੇਖੀਦਾ ਹੈ
ਕਵਨ ਕੁੰਡਲ ਕਰਿ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨੀਜੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਕਰਕੇ ਕੰਨ ਸੁਣਨਾਂ

ਕਵਨ ਤੰਮੋਲ ਕਰਿ ਰਸਨਾ ਸੁਜਸੁ ਰਸੈ
ਕਿਹੜਾ ਪਾਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਕਰਕੇ ਜੀਭ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਰਸਦੀ ਹੈ,ਖੁੱਭਦੀ ਹੈ

ਕੋਨ ਕਰਿ ਕੰਕਨ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਜੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਕਰਕੇ ਗੁਤ ਤੋਂ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲਾ ਗਹਿਣਾ,ਕੜਾ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਨਾ ਕਰੇ

ਕਵਨ ਕੁਸਮਹਾਰ ਕਰਿ ਉਰ ਧਾਰੀਅਤ
ਕਿਹੜਾ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਹਾਰ ਕਰਕੇ ਹਿਰਦਾ,ਮਨ ਟਿਕਾਈਦਾ,ਵਸਾਈਦਾ

ਕੋਨ ਅੰਗੀਆਸੁ ਕਰਿ ਅੰਕਮਾਲ ਦੀਜੀਐ।
ਕਿਹੜਾ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਚੋਲੀ ਕਰਕੇ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ ਪਾਈਦੀ ਹੈ

ਕਉਨ ਹੀਰ ਚੀਰ ਲਪਟਾਇਕੈ ਲਪੇਟ ਲੀਜੈ
ਕਿਹੜਾ ਹੀਰਾ, ਕੀਮਤੀ ਚਮਕਦਾਰ ਪੱਥਰ ਕਪੜੇ ਪਹਿਨਕੇ ਇਕਮਿਕ ਹੋਈਦਾ ਲਈਦਾ

ਕਵਨ ਸੰਜੋਗ ਪ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ ਪੀਜੀਐ॥੬੨੬॥
ਕਿਹੜਾ ਸੰਬੰਧ,ਰਿਸਤਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ,ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪੀਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਗਵਰਿ ਮਹੇਸ ਔ ਗਨੇਸ ਸੈ ਸਹਸਰਸੁ
ਪਾਰਵਤੀ,ਹਿਮਾਲਾ ਦੀ ਪੁਤਰੀ ਸ਼ਿਵ ਅਤੇ ਗਣੇਸ਼,ਸ਼ਿਵ ਅਤੇ ਪਾਰਬਤੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲੋਂ ਸੂਰਜ

ਪੂਜਾ ਕਰ ਬੇਨਤੀ ਬਖਾਨਯੋ ਹਿਤ ਚੀਤ ਹੈ।
ਉਪਾਸਨਾ,ਪੂਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਕੇ ਬਿਨੈ,ਅਰਜੋਈ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਪਿਆਰ ਚਿਤ,ਹਿਰਦਾ ਹੋਣਾ

ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਿਕ ਸੋਧਿ ਸਗੁਨ ਲਗਨ ਗੁਹ
ਵਿਦਵਾਨ ਜੋਤਸ਼ੀ ਸੋਧ ਕੇ ਸੁਭ ਫਲ ਦੱਸਣ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਂ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਚਾਲ ਅਨੁਸਾਰ
ਵਾਲੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ ਚੰਗੇ ਮੰਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ

ਸੁਭਾ ਦਿਨ ਸਾਹਾ ਲਿਖ ਦੇਹੁ ਬੇਦ ਨੀਤ ਹੂੈ।
ਚੰਗਾ ਦਿਹਾੜੇ, ਰੋਜ਼ ਸੁਭ ਮਹੂਰਤ ਲਿਖ ਕੇ ਦਿਉ ਵੇਣਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਹੋਣਾ

ਸਗਲ ਕੁਟੰਬ ਸਖੀ ਮੰਗਲ ਗਾਵਹੁ ਮਿਲ
ਸਭ, ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹੇਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਾਵੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ

ਚਾੜਹੁ ਤਿਲਕ ਤੇਲ ਮਾਥੇ ਰਸ ਰੀਤਿ ਹੂੈ।
ਚੜ੍ਹਾਓ, ਭਾਵ ਟਿੱਕਾ ਬਨਾਸਪਤੀ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੱਥੇ ਤੇ ਰਸਦਾਇਕ ਮਰਿਯਾਦਾ ਹੋਣਾ
ਤੇਲ ਚੋਵੇ ਕੱਢਿਆ ਬਿੰਦਾ ਪਦਾਰਥ

ਬੇਦੀ ਰਚਿ ਗਾਠ ਜੋਰ ਦੀਜੀਐ ਅਸੀਸ ਮੋਹਿ
ਲਤਾ ਮੰਡਲ, ਵਿਆਹ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾ ਕੇ ਗੰਢ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਦਿਓ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਮੈਨੂੰ
ਬਣਾਈ ਥਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਚੌਕ ਆਦਿ ਪੂਰਦੇ ਹਨ

ਸਿਹਜਾ ਸੰਜੋਗ ਮੈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਰੀਤ ਹੂੈ॥੬੨॥
ਸੋਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਮਿਲਾਪ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਮ, ਰਿਵਾਜ ਹੋਣਾ

ਸੀਸ ਗੁਰ , ਚਰਨ ਕਰਨ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੀਖਯਾ
ਸਿਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਚਰਨ ਕੰਨ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ ਗੁਰਉਪਦੇਸ਼, ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ

ਲੋਚਨ ਦਰਸ ਅਵਲੋਕ ਸੁਖ ਪਾਈਐ।
ਅੱਖਾਂ ਦਰਸ਼ਨ, ਝਲਕ ਵਿਖਾਈ ਦੇਣਾ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈਏ

ਰਸਨਾ ਸਬਦ ਗੁਰ ਹਸਤ ਸੇਵਾ ਡੰਡੋਤ
ਜੀਭ ਗੁਰੂ ਦਾ ਵਾਕ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹੱਥ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ ਬੰਦਨਾ

ਰਿਦੈ ਗੁਰ ਗਯਾਨ ਉਨਮਨ ਲਿਵ ਲਾਈਐ।
ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਵਿਆਕੁਲ, ਬੇਚੈਨ ਬਿਰਤੀ, ਧਿਆਨ ਲਗਾਈਏ, ਜੋੜੀਏ

ਚਰਨ ਗਵਨ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਪਰਕ੍ਰਮਾ ਲਉ
ਪੈਰ ਤੁਰਨਾ, ਚਲਣਾ ਧਰਮੀ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਸੰਥਾਨ ਤਰਫ, ਤਕ
ਦੇ ਚੌਹੀ ਪਾਸੀ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ ਮਤਿ ਨਿੰਮ੍ਰਤਾ ਸਮਾਈਐ।
ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਬੁੱਧੀ ਹਲੀਮੀ, ਨਿਮਰ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਕਮਿਕ ਹੋ ਜਾਈਏ

ਸੰਤ ਰੇਨ ਮਜਨ, ਭਗਤਿ ਭਾਉ ਭੋਜਨ ਦੈ
ਮਹਾਨ ਪੁਰਸ਼, ਸਾਧ ਪੂੜ, ਮਿੱਟੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਭਗਤੀ ਪ੍ਰੇਮਸਈ ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇਕੇ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪੈਜ ਪਿਆਰ ਮਾਣ, ਇੱਜਤ ਪ੍ਰਗਟਾਈਐ॥੬੨੮॥ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਦਿਓ

ਜੈਸੇ ਮੇਘ ਬਰਖਾ ਸੂਬਤ੍ਰ ਬਰਖੈ ਸਮਾਨ
ਜਿਵੇਂ ਬੱਦਲ ਮੀਂਹ ਸਭ ਥਾਂ ਵਰਸਦਾ, ਵਰ੍ਹਦਾ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ

ਉਚੇ ਤਜ ਨੀਚੈ ਥਲ ਗਵਨ ਕੈ ਜਾਤ ਹੈ।
ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ ਛੱਡ ਕੇ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ, ਜਗ੍ਹਾ ਵਗਣਾ (ਪਾਣੀ ਦਾ) ਕਰਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੀਰਥ ਪਰਬ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਹੈ ਜਗਤ ਚਲ
ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਤਿਉਹਾਰ ਜਿਵੇਂ ਜਾਂਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੰਸਾਰ ਚਲ ਕੇ

ਜਾਤ੍ਰਾ ਹੇਤ ਦੇਤ ਦਾਨ ਅਤਿ ਬਿਗਸਾਤ ਹੈ।
ਯਾਤਰਾ ਕਾਰਣ, ਵਾਸਤੇ ਦਿੰਦਾ ਪੁੰਨ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਆਨੰਦਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਨ੍ਰਿਪ ਸੋਭਤ ਹੈ ਬੈਠਿਓ ਸਿੰਘਾਸਨ ਪੈ
ਜਿਵੇਂ ਰਾਜਾ ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਰਾਜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਆਸਣ ਉੱਤੇ

ਚਹੂੰਓਰ ਤੇ ਦਰਬ ਆਵ ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੈ।
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪਾਸਿਉਂ, ਵਲੋਂ ਧਨ ਆਉਣਾ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ ਨਿਹਕਾਮ ਧਾਮ ਸਾਧ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ਬਿਖੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਘਰ ਮਹਾਤਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ

ਅਸਨ ਬਸਨ ਚਲ ਆਵਤ ਜੁਗਾਤ ਹੈ॥੬੨੯॥
ਭੋਜਨ ਕਪੜੇ ਚਲੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਸਾਧੂ ਮਹਾਤਮਾ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵਜੋਂ ਆਉਂਦਾ ਧਨ

ਜੈਸੇ ਬਾਨ ਧਨੁਖ ਸਹਿਤ ਹੈ ਨਿਜਬਸ
ਜਿਵੇਂ ਤੀਰ ਕਮਾਨ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਆਪਣੇ ਬਸ ਵਿਚ

ਛੁਟਤਿ ਨ ਆਵੈ ਫੁਨ ਜਤਨ ਸੈ ਹਾਥ ਜੀ।
ਚਲਣ (ਤੀਰ ਦੇ) ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਯਤਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਹੱਥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਬਾਘ ਬੰਦਸਾਲਾ ਬਿਖੈ ਬਾਧਯੋ ਰਹੈ, ਪੁਨ
ਜਿਵੇਂ ਚੀਤਾ ਕੈਦਖਾਨਾ, ਪਿੰਜਰਾ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ, ਪ੍ਰੰਤੂ

ਖੁਲੈ ਤਉ ਨ ਆਵੈ ਬਸ , ਬਸਹਿ ਨ ਸਾਥ ਜੀ।
ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਾ ਤਾਂ, ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਵਸ ਵਿਚ ਵਸਦਾ ਨਹੀਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਦੀਪ ਦੀਵਾ	ਦਿਪਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਈ, ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜਾਨੀਐ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ	ਭਵਨ ਘਰ	ਬਿਖੈ ਵਿਚ
ਦਾਵਾਨਲ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ	ਭਏ ਹੋ ਜਾਏ	ਨ ਨਹੀਂ	ਦੁਰਾਏ ਛਿਪਾਇਆ	ਦੁਰੇ ਛਿਪਦੀ, ਲੁਕਦੀ	ਨਾਥ ਪਰਮੇਸ਼ਰ	ਜੀ। ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਮੁਖ ਮੂੰਹ	ਮਧ ਵਿਚ	ਬਾਣੀ ਬਚਨ, ਬੋਲ	ਬਸਤ ਵਸੀ ਹੋਈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕੋਊ ਕੋਈ
ਲਖੈ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ						
ਬੋਲੀਐ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਬਿਚਾਰ, ਵਿਚਾਰ ਕੇ	ਗੁਰਮਤਿ, ਗੁਰੂ ਦਾ ਗਿਆਨ	ਗੁਨ ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਗਾਥ ਗਲਬਾਤ	ਜੀ॥੬੩੦॥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਮਾਲਾ ਸਜਾਵਟ ਲਈ ਗਲੇ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਜੰਜੀਰ	ਮੇਰੁ ਮਾਲਾ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਮਣਕਾ ਜਿਸਦੇ ਪਰੋਈਦਾ ਹੈ ਵਿਚੋਂ ਦੋਵੇਂ ਸਿਰੇ ਲੰਘਾ ਕੇ ਗੰਢ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਪੋਈਅਤ ਸਭ ਸਾਰੇ	ਊਪਰ ਕੈ ਉੱਤੇ ਕਰਕੇ		
ਸਿਮਰਨ ਯਾਦ, ਚੇਤਾ	ਸੰਖਯਾ ਗਿਣਤੀ	ਮੈ ਵਿਚ	ਨ ਨਹੀਂ	ਆਵਤ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਬਡਾਈ ਵਡਿਆਈ	ਕੈ। ਕਿਸ ਕੰਮ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਬਿਰਖਨ ਦਰਖਤਾਂ	ਬਿਖੈ ਵਿਚ	ਪੇਖੀਐ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ	ਸੇਬਲ ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਊਚੇ ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ	
ਨਿਹਫਲ ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਫਲ ਨਾ ਲਗੇ	ਸੋਊ ਉਹੀ	ਅਤਿ ਬਹੁਤ	ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਮਹਿਮਾ	ਕੈ। ਕਰਕੇ		
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਚੀਲ ਇਲੂ, ਬਾਜ ਵਰਗਾ ਪੰਛੀ	ਪੰਛੀਨ ਪੰਛੀਆਂ	ਮੈ ਵਿਚ	ਉਡਤ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ	ਅਕਾਸ਼ਚਾਰੀ ਅਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਉਡਣ ਵਾਲਾ	
ਹੇਰੇ ਤਲਾਸ਼ਣਾ, ਢੂੰਡਣਾ	ਮ੍ਰਿਤ ਮਰੇ ਹੋਏ	ਪਿੰਜਰਨ ਪਿੰਜਰਾਂ ਨੂੰ	ਊਚੇ ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ	ਮਤੁ ਬੁੱਧੀ, ਅਕਲ	ਪਾਈ ਕੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ	
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਗਾਇਬੋ ਗਾਉਣਾ	ਬਜਾਇਬੋ ਬਜਾਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਸੁਨਾਇਬੋ ਸੁਣਾਉਣਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕਛੂ ਕੁਝ	ਤੈਸੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਉਪਦੇਸ ਸਿਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਬਿਨਾ ਬਗੈਰ	ਧ੍ਰਿਗ ਲਾਹਨਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ, ਸਿਆਣਪ	ਚਤੁਰਾਈ ਨੂੰ	ਕੈ॥੬੩੧॥	

ਜੈਸੇ	ਪਾਂਚੇ	ਤਤ	ਬਿਖੈ	ਬਸੁਧਾ	ਨਵਨ	ਮਨ
ਜਿਵੇਂ	ਪੰਜ ਤੱਤ		ਵਿਚ	ਧਰਤੀ, ਪ੍ਰਿਥਵੀ	ਨੀਵਾਂ	ਚਿਤ, ਜੀਅ
(ਮਿੱਟੀ, ਹਵਾ, ਪਾਣੀ, ਅਗਨੀ, ਆਕਾਸ਼)						

ਤਾਮੈ	ਨ	ਉਤਪਤ	ਹੁਇ	ਸਮਾਤ	ਸਭ	ਤਾਹੀ	ਮੈ।
ਉਸ ਵਿਚ	ਨਹੀਂ	ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ	ਹੋਵੇ	ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣਾ	ਸਾਰੇ	ਉਸ	ਵਿਚ

ਜੈਸੇ	ਪਾਂਚੇ	ਆਂਗੁਰੀ	ਮੈ	ਸੁਖਮ	ਕਨੂੰਗੀਆ	ਹੈ
ਜਿਵੇਂ	ਪੰਜ	ਉਂਗਲੀ	ਵਿਚ	ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ	ਚੀਚੀ ਉਂਗਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਕੰਚਨ	ਖਚਤ	ਨਗ	ਸੋਭਤ	ਹੈ	ਵਾਹੀ	ਮੈ।
ਸੋਨਾ	ਜੜੀ ਹੋਈ	ਨਗੀਨਾ, ਰਤਨ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਉਸੇ	ਵਿਚ

ਜੈਸੇ	ਨੀਚ	ਜੋਨ	ਗਨੀਅਤ	ਅਤਿ	ਮਾਖੀ	ਕ੍ਰਿਮ
ਜਿਵੇਂ	ਨੀਵਾਂ	ਜੂਨ, ਯੋਨੀ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਦਾ ਭਾਵ	ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਬਹੁਤ	ਸ਼ਹਿਦ ਦੀ ਮੱਖੀ	ਕੀੜਾ

ਹੀਰ	ਚੀਰ	ਮਧੁ	ਉਪਜਤ	ਸੁਖ	ਜਾਹੀ	ਮੈ।
ਮੋਤੀ	ਕਪੜੇ	ਮਧੂ, ਸ਼ਹਿਦ	ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ	ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਜਿਨ੍ਹਾਂ	ਵਿਚ

ਤੈਸੇ	ਰਵਿਦਾਸ	ਨਾਮਾ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ	ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ

ਬਿਦਰ	ਕਬੀਰ	ਭਏ
ਰਾਜਾ ਵਚਿਤਰ ਬੀਰਜ ਦੀ ਟਹਿਲਣ ਸੁਦੇਸ਼ਨਾ	ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸੰਤ	ਹੋ ਗਏ ਹਨ
ਤੋਂ ਰਿਸ਼ੀ ਬਿਆਸ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੋਗ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ		

ਹੀਨ	ਜਾਤ	ਊਚ	ਪਦ	ਪਾਏ	ਸਭ	ਕਾਹੀ	ਮੈ॥੬੩੨॥
ਅਨਾਦਰ, ਹੀਣਤਾ	ਜਾਤੀ, ਕੁਲ	ਉੱਚਾ, ਉੱਤਮ	ਸਥਾਨ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ	ਸਾਰੇ	ਕੁਝ	ਵਿਚ

ਜੈਸੇ	ਰੋਗ	ਰੋਗੀ	ਕੋ	ਦਿਖਾਈਐ	ਨ	ਬੈਦ	ਪ੍ਰਤਿ
ਜਿਵੇਂ	ਬੀਮਾਰੀ	ਬੀਮਾਰ, ਮਰੀਜ਼	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਲੀਏ	ਨਹੀਂ	ਰੋਗ ਦੂਰ ਨੂੰ	ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਬਿਨ	ਉਪਚਾਰ	ਛਿਨ	ਛਿਨ	ਹੁਇ	ਅਸਾਧ	ਜੀ।
ਬਗੈਰ	ਇਲਾਜ	ਅੱਖ ਦੀ ਚਮਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ	ਖਿਨ	ਹੋਵੇ	ਲਾਇਲਾਜ ਰੋਗ	ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ	ਰਿਨ	ਦਿਨਦਿਨ	ਉਦਮ	ਅਦਿਆਉ	ਬਿਨ
ਜਿਵੇਂ	ਕਰਜ਼ਾ, ਉਧਾਰ	ਦਿਨੋਦਿਨ, ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ	ਯਤਨ	ਕਰਜ਼ ਦਾ ਚਕਾਉਣਾ	ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ

ਮੂਲ ਔ ਬਿਆਜ ਬਵੈ, ਉਪਜੈ ਬਿਆਧ ਜੀ।
 ਵਿਆਜ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੂਦ, ਵਿਆਜ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਵਧਣਾ ਦੁੱਖ, ਕਲੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
 ਅਸਲ ਰਕਮ

ਜੈਸੇ ਸਤ੍ਰ ਸਾਸਨਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕਰਿ ਸਾਧੇ ਬਿਨ
 ਜਿਵੇਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ ਸਾਧਣਾ, ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ

ਪਲ ਪਲ ਪ੍ਰਬਲ ਹੁਇ ਕਰਤ ਉਪਾਧ ਜੀ।
 ੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਛਿਨ ਤਾਕਤਵਾਰ ਹੋਵੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਫਸਾਦ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੌਂ ਜੌਂ ਭੀਜੈ ਕਾਮਰੀ ਤੌਂ ਤੌਂ ਭਾਰੀ ਹੋਤ ਜਾਤ
 ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਭਿੱਜਦੀ ਹੈ ਛੋਟੀ ਕੰਬਲੀ ਤਿਵੇਂ ਤਿਵੇਂ ਵਜ਼ਨਦਾਰ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਂਦਾ

ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਉਰ ਬਸੈ ਅਪਰਾਧ ਜੀ॥੬੩੩॥
 ਬਿਨਾਂ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਹਿਰਦਾ ਵਸਦੇ ਹਨ ਪਾਪ, ਜੁਰਮ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਕੇਲਾ ਬਸਤ ਬਬੂਰ ਕੈ ਨਿਕਟ, ਤਾਂਹਿ
 ਜਿਵੇਂ ਕੇਲੇ ਦਾ ਦਰਖਤ ਵਸਦੇ ਹਨ ਕਿੱਕਰ ਦਾ ਦਰਖਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਉਸ ਨੂੰ

ਸਾਲਤ ਹੈਂ ਸੂਰੈਂ ,ਆਪਾ ਸਕੈ ਨ ਬਚਾਇ ਜੀ।
 ਪੱਛਣਾ, ਛੇਦ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਕੰਡੇ, ਸੂਲਾਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਕਣਾ ਨਹੀਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਪਿੰਜਰੀ ਮੈ ਸੁਆ ਪੜਤ ਗਾਥਾ ਅਨੇਕ
 ਜਿਵੇਂ ਛੋਟਾ ਪਿੰਜਰਾਂ ਵਿਚ ਤੋਤਾ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਬਚਨ, ਗਲਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ

ਦਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਹੇਰਤਿ ਬਿਲਾਈ ਅੰਤਿ ਖਾਇ ਜੀ।
 ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇਖਣਾ ਬਿੱਲੀ ਅਖੀਰ ਖਾ ਲੈਂਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਜਲ ਅੰਤਰ ਮੁਦਤ ਮਨ ਹੋਤ ਮੀਨ
 ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਸੰਨਿਤ ਚਿਤ, ਜੀਅ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਮੱਛੀ

ਮਾਸ ਲਪਟਾਇ ਲੇਤ ਬਨਛੀ ਲਗਾਇ ਜੀ।
 ਮੀਟ ਲਿਪਟ ਜਾਂਦਾ ਲੇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੱਛੀ ਫੜਨ ਵਾਲੀ ਬਾਂਸ ਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
 ਸੋਟੀ ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਡੋਰੀ ਲਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਧ ਮਿਲਤ ਅਸਾਧ ਸੰਗਿ
 ਬਿਨਾਂ, ਬਗੈਰ ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ ਮਹਾਤਮਾ ਮਿਲਣ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਟ ਮੇਲ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ

— ਅੰਗ ਅੰਗ ਦੁਰਮਤਿ ਗਤਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਜੀ॥੬੩੪॥
ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਭਾਗ ਭੈੜੀ ਮਤ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕੋਟਿ ਪਰਕਾਰ ਨਾਰ ਸਾਜੈ ਜਉ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰੁ
ਕਰੋੜਾਂ ਕਿਸਮਾਂ, ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤਨੀ ਸਜਾਵੇ ਜੇਕਰ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਸੁੰਦਰ

ਬਿਨੁ ਭਰਤਾਰ ਭੇਟੈ ਸੁਤ ਨ ਖਿਲਾਇ ਹੈ।
ਬਿਨਾਂ ਪਤੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ (ਬਿਨਾਂ) ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ ਖਿਡਾਉਣਾ (ਬੱਚੇ ਨੂੰ) ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਿੰਚੀਐ ਸਲਿਲ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਬਿਰਖ ਮੂਲ
ਪਾਣੀ ਦੇਈਏ ਪਾਣੀ ਰਾਤ ਦਿਨ ਦਰਖਤ ਜੜ੍ਹ, ਕਿਸੇ ਬੂਟੇ ਦਾ ਜਮੀਨ ਵਿਚਲਾ ਹਿੱਸਾ

ਫਲ ਨ ਬਸੰਤ ਬਿਨ ਤਾਸੁ ਪ੍ਰਗਟਾਇ ਹੈ।
ਫੁੱਲ ਨਹੀਂ ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਾਵਨ ਸਮੈ ਕਿਸਾਨ ਖੇਤ ਜੋਤ ਬੀਜ ਬੋਵੈ
ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਸੰਮਤ ਦਾ ਮੌਕਾ, ਅਵਸਰ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪੈਲੀ ਵਾਹ ਕੇ ਉਹ ਦਾਣੇ ਬੀਜਦਾ
ਪੰਜਵਾਂ ਮਹੀਨਾ ਜਿਸਤੋਂ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ

ਬਰਖਾ ਬਿਹੂਨ ਕਤ ਨਾਜ ਨਿਪਜਾਇ ਹੈ।
ਬਾਰਸ਼, ਮੀਂਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਵੇਂ ਅਨਾਜ, ਅੰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੇਖ ਧਾਰਿ ਪ੍ਰਾਨੀ ਭ੍ਰਮੇ ਭੂਮ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਧਾਰ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਧਰਤੀ

ਬਿਨ ਗੁਰ ਉਰਿ ਗਯਾਨ ਦੀਪ ਨ ਜਗਾਇ ਹੈ॥੬੩੫॥
ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਹਿਰਦਾ ਪਰਮਾਤਮ ਗਿਆਨ ਦੀਵਾ ਨਹੀਂ ਰੌਸ਼ਨ ਹੋਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਨੀਰ ਖੀਰ ਅੰਨ ਭੋਜਨ ਖੁਵਾਇ ਅੰਤਿ
ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ, ਜਲ ਦੁੱਧ ਅਨਾਜ ਖਾਣ ਸਮੱਗਰੀ ਖੁਆ ਕੇ ਅਖੀਰ

ਗਰੋ ਕਾਟਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਅਜਾ ਸੂਨ ਕਉ।
ਗਲਾ, ਗਰਦਨ ਕੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਕਰੀ ਸੂਨ ਬੱਚਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਡਾਰੀਅਤ ਲਘੁ ਨੌਕਾ ਮਾਹਿ
ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤ, ਜਿਆਦਾ ਬੋਝ, ਵਜਨ ਲੱਦੀਏ ਛੋਟਾ ਕਿਸ਼ਤੀ ਵਿਚ

ਬੂਡਤ ਹੈ ਮਾਝਧਾਰ ਪਾਰ ਨ ਗਵਨ ਕਉ।
ਭੁੱਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਮੁੰਦਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ

ਜੈਸੇ	ਬੁਰਨਾਰਿ	ਧਾਰਿ	ਭਰਨ	ਸਿੰਗਾਰ	ਤਨਿ
ਜਿਵੇਂ	ਭੈੜੀ ਔਰਤ	ਧਾਰ ਕੇ, ਪਹਿਨ ਕੇ	ਗਹਿਣੇ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ	ਸਰੀਰ

ਆਪਿ	ਆਮੈ	ਅਰਪਤ	ਚਿੰਤਾ	ਕੈ	ਭਵਨ	ਕਉ।
ਖੁਦ	ਰੋਗ, ਪੀੜਾ	ਸੌਂਪ ਦੇਣਾ	ਗਮ, ਫਿਕਰ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਘਰ	ਨੂੰ

ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਅਧਰਮ ਕਰਮ	ਕੈ	ਅਧਰਮ	ਨਰ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪਾਪ ਕੰਮ	ਕਰਕੇ	ਪਾਪ	ਮਨੁੱਖ

ਮਰਤ	ਅਕਾਲ	ਜਮਲੋਕਹਿ	ਰਵਨ	ਕਉ॥੬੩੬॥
ਮਰਦੇ ਹਨ	ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਆਏ	ਯਮਲੋਕ ਨੂੰ	ਕੂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਨੂੰ

ਜੈਸੇ	ਪਾਕਸਾਲਾ	ਬਾਲਾ	ਬਿੰਜਨ	ਅਨੇਕ	ਰਚੇ
ਜਿਵੇਂ	ਰਸੋਈ ਘਰ	ਔਰਤ, ਨਾਰੀ	ਪਕਵਾਨ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ

ਛੁਅਤ	ਅਪਾਵਨ	ਛਿਨਕ	ਛੋਤ	ਲਾਗ	ਹੈ।
ਛੁਹਣ ਨਾਲ	ਅਪਵਿੱਤਰ	ਇਕ ਛਿਨ	ਛੂਤ, ਭਿੱਟ	ਲਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਭਿੱਟ ਆਦਿ)	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਤਨ	ਸਾਜਤ	ਸਿੰਗਾਰ	ਨਾਰਿ	ਆਨੰਦ	ਕੈ
ਜਿਵੇਂ	ਸਰੀਰ	ਸੰਵਾਰ ਕੇ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ	ਪਤਨੀ	ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਕਰਕੇ

ਪੁਹਪਵੰਤੀ	ਹੈ	ਪ੍ਰਿਯਾ	ਸਿਹਜਾ	ਤਿਆਗ	ਹੈ।
ਰੱਜ ਸਲੂ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੋਣਾ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ	ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਗੁਭਧਾਰ	ਨਾਰਿ	ਜਤਨ	ਕਰਤ	ਨਿਤ
ਜਿਵੇਂ	ਗਰਭ ਧਾਰ ਕੇ	ਪਤਨੀ	ਯਤਨ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼	ਕਰਦਾ ਹੈ	ਹਰ ਰੋਜ਼

ਮਲਮੈ	ਗਰਭ	ਛੇਦ	ਖੇਦ	ਨਿਹਭਾਗ	ਹੈ।
ਮਲਮਈ, ਲਹੂ ਵਹਿਣਾ	ਪੇਟ ਵਿਚ ਬੱਚਾ ਹੋਣਾ	ਨਸ਼ਟ	ਦੁਖ	ਜਿਸਦੇ ਭਾਗ ਚੰਗੇ ਨਾ ਹੋਵੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤੈਸੇ	ਸੀਲ	ਸੰਜਮ	ਜਨਮ	ਪਰਜੰਤ	ਕੀਜੈ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ	ਰੋਕ, ਸੰਕੋਚ	ਜੀਵਨ	ਤਕ, ਤੀਕ	ਕਰਦਾ ਹੈ

ਤਨਕ	ਹੀ	ਪਾਪ	ਕੀਏ	ਤੂਲ	ਮੈ	ਬਜਾਗ	ਹੈ॥੬੩੭॥
ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ	ਗੁਨਾਹ	ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ	ਚੁੰ	ਵਿਚ	ਭਿਆਨਕ ਅੱਗ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚੀਕਨੇ ਚੀਕਣੇ, ਬਿੰਦੇ	ਕਲਸ ਘੜਾ	ਪਰ ਉੱਪਰ, ਉੱਤੇ	ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਨਾ ਨਹੀਂ	ਟਿਕਤ ਟਿਕਦੀ, ਠਹਿਰਦੀ	ਬੁੰਦ ਤੁਪਕਾ, ਕਤਰਾ
ਕਾਲਰ ਮੈਂ ਬੰਜਰ ਵਿਚ	ਪਰੇ ਪਿਆਂ, ਡਿਗਿਆਂ	ਨਾਜ ਅਨਾਜ	ਨਿਪਜੈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਖੇਤ ਪੈਲੀ	ਜੀ। ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਧਰਿ ਧਰਤੀ, ਜਮੀਨ	ਪਰ ਉੱਪਰ, ਉੱਤੇ	ਤਰੁ ਦਰਖਤ	ਸੇਬਲ ਸਿੰਬਲ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਅਫਲ ਬਿਨਾਂ ਫਲ	ਅਰੁ ਅਤੇ
ਬਿਖਿਆ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ	ਬਿਰਖ ਦਰਖਤ	ਫਲੇ ਫਲ ਕੇ	ਜਗੁ ਜਗਤ, ਸੰਸਾਰ	ਦੁਖ ਕਸ਼ਟ, ਔਖ	ਦੇਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ	ਜੀ। ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸੁਬਾਸ ਖੁਸ਼ਬੂ	ਬਾਂਸ ਵੰਝ ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਬਾਸ ਰਹਿਕੇ	ਬਾਸ ਰਹਿਕੇ	ਬਾਸੀਐ ਨਾ ਵਸ ਜਾਂਦੀ ਨਹੀਂ	
ਪਵਨ ਪਉਣ, ਹਵਾ	ਗਵਨ ਵਗਣਾ (ਪਾਣੀ ਦਾ)	ਮਲ ਗੰਦ, ਮੈਲਾ	ਮੂਤਤਾ ਮੂਤ੍ਰ, ਪੇਸ਼ਾਬ, ਮੂਤ	ਸਮੇਤ ਨਾਲ	ਜੀ। ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਗੁਰ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਉਪਦੇਸ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿੱਧਾਂਤ	ਪਰਵੇਸ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਮੋ ਮੇਰੇ	ਰਿਦੈ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ	ਭਿਦੇ ਵਿਨ੍ਹ ਕੇਛੋਦ ਕੇ
ਜੈਸੇ ਜਿਵੇਂ	ਮਾਨੋ ਮੰਨ ਲਉ ਜਿਵੇਂ	ਸ੍ਵਾਂਤਿਬੁੰਦ ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ੨੭ ਨਛੱਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ੧੫ਵੇਂ ਸ਼ੁਕ ਨਛੱਤਰ ਵਿਚ ਵਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ	ਅਹਿ ਸੱਪ	ਮੁਖ ਮੂੰਹ	ਲੇਤ ਲੈਂਦਾ ਹੈ	ਜੀ॥੬੩੮॥ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਚੰਦਨ ਚੰਦਨ ਦਾ ਦਰਖਤ	ਸਮੀਪ ਨਜਦੀਕ	ਬਸਿ ਵਸਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ	ਬਾਂਸ ਵੰਝ ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ	ਮਹਿਮਾਂ ਵਡਿਆਈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਜਾਨੀ ਜਾਣੀ, ਸਮਝੀ
ਆਨ ਦੁ ਮ ਦੂਸਰਾ ਦਰਖਤ	ਦੂਰ ਫਾਸਲੇ ਤੇ, ਵਿੱਥ ਤੇ	ਭਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	ਬਾਸਨਾ ਕੈ ਖੁਸ਼ਬੂ ਕਰਕੇ	ਬੋਹੇ ਖੁਸ਼ਬੂਦਾਰ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਦਾਦਰ ਸਰੋਵਰ ਡੱਡੂ ਤਲਾਬ	ਮੈਂ ਵਿਚ	ਜਾਨੈ ਜਾਣਦਾ, ਸਮਝਦਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਕਮਲ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲ	ਗਤਿ ਵਡਿਆਈ, ਮਹਿਮਾ	
ਮਕਰੰਦ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਰਸ	ਕਰਿ ਕਾਰਣ	ਮਧਕਰ ਭੋਰਾ, ਭ੍ਰਮਰ	ਹੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਬਿਮੋਹੇ ਮੋਹਿਤ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਸੁਰਸਰੀ	ਬਿਖੈ	ਬਗ	ਜਾਨੜੇ	ਨ	ਮਰਮ	ਕਛੂ
ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੀ ਨਦੀ(ਗੰਗਾ)	ਵਿਚ	ਬਗਲਾ	ਜਾਣਿਆ,ਸਮਝਿਆ	ਨਹੀਂ	ਭੇਤ,ਰਾਜ਼	ਕੁਝ

ਆਵਤ	ਹੈ	ਜਾਤ੍ਰੀ	ਜੰਤ੍ਰ	ਜਾਤ੍ਰਾ	ਹੇਤ	ਸੋਹੇ	ਹੈ।
ਆਉਣ ਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ	ਮਨੁੱਖ	ਯਾਤਰਾ	ਕਾਰਣ	ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਿਕਟ	ਬਸਤ	ਮਮ	ਗੁਰ	ਉਪਦੇਸ	ਹੀਨ
ਨਜ਼ਦੀਕ,ਨੇੜੇ	ਵਸਦਿਆ ਹੋਇਆਂ	ਮੈਂ	ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ	ਸਿੱਖਿਆ,ਸਿੱਧਾਂਤ	ਦੇ ਬਿਨਾਂ

ਦੂਰ	ਹੀ	ਦਿਸੰਤਰ	ਉਰ	ਅੰਤਰ	ਲੈ	ਪੋਹੇ	ਹੈ॥੬੩੯॥
ਫਾਸਲੇ ਤੇ ਨਿਸਚੇ	ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਪ੍ਰਦੇਸ ਹੋਰ ਦੇਸ	ਹਿਰਦਾ	ਚਿਤ ਵਿਚ	ਲੈਕੇ	ਪਰੇ ਲੈਂਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	

ਨਾਹਿਨ	ਅਨੂਪ	ਰੂਪ	ਚਿਤਵੈ	ਕਿਉ	ਚਿੰਤਾਮਣਿ
ਨਹੀਂ	ਸਰਬੋਤਮ,ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਸੂਰਤ,ਸ਼ਕਲ	ਦੇਖੇ	ਕਿਵੇਂ	ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਰਤਨ ਜੋ ਮਨਚਿਤਵੇ ਪਦਾਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

ਲੋਨੇ	ਹੈ	ਨ	ਲੋਇਨ	ਜੋ	ਲਾਲਨ	ਬਿਲੋਕੀਐ।
ਸੁੰਦਰ,ਸਲੋਨੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਨਹੀਂ	ਅੱਖਾਂ	ਜੇਕਰ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀਦੇਵ ਨੂੰ	ਦੇਖ ਸਕਣਾ

ਰਸਨਾ	ਰਸੀਲੀ	ਨਾਹਿ	ਬੇਨਤੀ	ਬਖਾਨਉ	ਕੈਸੇ
ਜੀਭ	ਰਸਦਾਇਕ,ਆਨੰਦਦਾਇਕ	ਨਹੀਂ	ਅਰਜ਼,ਅਰਜ਼ੋਈ	ਵਰਣਨ ਕਰਾਂ	ਕਿਵੇਂ

ਸੁਰਤਿ	ਨ	ਸ੍ਵਨਨੁ	ਬਚਨ	ਮਧੋਕੀਐ।
ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ	ਨਹੀਂ	ਕੰਨਾਂ ਨਾਲ	ਬਾਣੀ,ਬੋਲ	ਮਿੱਠੇ,ਰਸਦਾਇਕ

ਅੰਗ	ਅੰਗਹੀਨ	ਦੀਨ	ਕੈਸੇ	ਬਰ	ਮਾਲ	ਕਰਉ
ਭਾਗ	ਅੰਗ ਵਿਹੁਣਾ	ਲਾਚਾਰ,ਬੇਬਸ	ਕਿਵੇਂ	ਚੰਗੀ,ਉੱਤਮ	ਮਾਲਾ,ਹਾਰ	ਕਰਾਂ
(ਸਰੀਰ ਦਾ)					(ਭਾਵ ਬਣਾਵਾਂ)	

ਮਸਤਕ	ਨਾਹਿ	ਭਾਗ	ਪ੍ਰਿਯ	ਪਗ	ਧੋਕੀਐ।
ਮੱਥਾ	ਨਹੀਂ	ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ,ਪ੍ਰੀਤਮ	ਪੈਰ	ਧੋਵਾਂ,ਜਲ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰਾਂ

ਸੇਵਕ	ਸ੍ਰਭਾਵ	ਨਾਹਿ	ਪਹੁਚ	ਨ	ਸਕਉ	ਸੇਵ
ਸ਼ਰਧਾਲੂ,ਭਗਤ	ਸੁਭਾਅ	ਨਹੀਂ	ਪੁਜਣਾ	ਨਹੀਂ	ਸਕਣਾ	ਨੌਕਰੀ

ਨਾਹਿਨ	ਪ੍ਰਤੀਤ	ਪ੍ਰਭ	ਪ੍ਰਭਤਾ	ਸਮੋਕੀਐ॥੬੪੦॥
ਨਹੀਂ	ਭਰੋਸਾ,ਵਿਸ਼ਵਾਸ	ਮਾਲਕ,ਸੁਵਾਮੀ	ਵਡਿਆਈ,ਮਹੱਤਾ	ਇਕਮਿਕ ਕਰੀਏ,ਮਿਲਾਈਐ

ਬੇਸ੍ਵਾ	ਕੇ	ਸਿੰਗਾਰ	ਬਿਭਚਾਰ	ਕੋ	ਨ	ਪਾਰਾਵਾਰ
ਵੇਸਵਾ,ਕੰਜਰੀ	ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਗਹਿਣੇ ਪਾ	ਪਰਪੁਰਖ,ਰਮਣ	ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਨਹੀਂ	ਅੰਤ,ਸੀਮਾਵਾਂ

ਬਿਨ	ਭਰਤਾਰ	ਨਾਰਿ	ਕਾਕੀ	ਕੈ	ਬੁਲਾਈਐ।		
ਬਿਨਾਂ	ਪਤੀ	ਪਤਨੀ, ਵਿਆਹੁਤਾ	ਕਿਸਦੀ	ਕਰਕੇ	ਬੁਲਾਈਏ, ਸੱਦੀਏ		
ਬਗ	ਸੇਤ	ਗਾਤ	ਜੀਵ	ਘਾਤ	ਕਰਿ	ਖਾਤ	ਕੇਤੇ
ਬਗਲਾ	ਸਫੈਦ, ਚਿੱਟਾ	ਸਰੀਰ	ਜਾਨਵਰ	ਹੱਤਿਆ, ਕੱਤਲ	ਕਰਕੇ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਕਿਤਨੇ ਹੀ, ਭਾਵ ਅਨੇਕਾਂ
ਮੋਨ	ਗਹੇ,	ਧਜਾਨ	ਧਰੇ,	ਜੁਗਤ	ਨ	ਪਾਈਐ।	
ਚੁਪ, ਖਾਮੋਸ਼	ਧਾਰੀ ਰੱਖਦੇ	ਸਮਾਧੀ, ਭਾਵ	ਧਰਨ ਦੁਆਰਾ	ਇਕੱਠ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ	
	ਹਨ	ਬਾਹਰਲੀ ਇਕਾਗਰਤਾ				ਸਕਦਾ	
ਭਾਂਡ	ਕੀ	ਭੰਡਾਈ	ਬੁਰਵਾਈ	ਨ	ਕਹਿਤ	ਆਵੈ	
ਭੰਡ, ਨਕਲੀਆ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਭੰਡਾਂ ਦੀਆਂ	ਬੁਰਿਆਈ	ਨਹੀਂ	ਕਹਿਣ ਵਿਚ	ਆਉਣਾ	
		ਅਸਲੀਲ ਹਰਕਤਾਂ					
ਅਤਿ	ਹੀ	ਵਿਠਾਈ,	ਸੁਕੁਚਤ	ਨ	ਲਜਾਈਐ।		
ਬਹੁਤ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਲੋਕ ਲਾਜ ਹੀਣਤਾ	ਲੱਜਾ ਆਉਣੀ	ਨਹੀਂ	ਸ਼ਰਮਸ਼ਾਰ ਹੁੰਦਾ		
ਤੈਸੇ	ਪਰ	ਤਨ	ਧਨ	ਦੁਖਨਾ	ਤ੍ਰਿਦੇਖ	ਮਮ	
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਦੂਸਰੇ ਦੇ	ਸਰੀਰ	ਦੌਲਤ	ਨਿੰਦਿਆ	ਤਿੰਨ ਦੋਖ, ਤਿੰਨ ਰੋਗ	ਮੇਰੇ ਵਿਚ	
ਪਤਿਤ	ਅਨੇਕ	ਏਕ	ਰੋਮ	ਨ	ਪੁਜਾਈਐ॥੬੪॥		
ਨੀਚ, ਪਾਪੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ	ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਾਲ	ਨਹੀਂ	ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ		
ਜਾਕੈ	ਨਾਇਕਾ	ਅਨੇਕ	ਏਕ	ਸੇ	ਅਧਿਕ	ਏਕ	
ਜਿਸਦੇ	ਪਤਨੀ	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ	ਤੋਂ	ਬਹੁਤ	ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ	
			ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ			ਅੰਕ	
ਪੂਰਨ	ਸੁਹਾਗ	ਭਾਗ	ਸਉਤੇ	ਸਮ	ਧਾਮ	ਹੈ।	
ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ	ਪਤੀ	ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ	ਸਉਂਕਣ, ਪਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ	ਬਰਾਬਰ	ਘਰ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਮਾਨਨ	ਹੁਇ	ਮਾਨ	ਭੰਗ	ਬਿਛੁਰ	ਬਿਦੇਸ	ਰਹੀ	
ਇੱਜਤ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲੀ	ਹੋਵੇ	ਮਾਣ	ਟੁੱਟ ਗਿਆ	ਵਿਛੜ ਕੇ	ਪਰਦੇਸ, ਵਿਦੇਸ਼	ਰਹਿੰਦਿਆਂ	
ਬਿਰਹ	ਬਿਯੋਗ	ਲਗ	ਬਿਰਹਨੀ	ਭਾਮ	ਹੈ।		
ਵਿਛੋੜਾ	ਜੁਦਾਈ	ਲਗੀ ਹੋਈ, ਜੁੜੀ ਹੋਈ	ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਔਰਤ, ਪਤਨੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਸਿਥਲ	ਸਮਾਨ	ਤ੍ਰੀਯਾ	ਸਕੇ	ਨ	ਰਿਝਾਇ	ਪ੍ਰਿਯ	
ਸੁਸਤ, ਆਲਸੀ	ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ	ਔਰਤ, ਇਸਤ੍ਰੀ	ਸੰਕਣਾ	ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਸੰਨ ਕਰਨਾ	ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ	
ਦਯੋ	ਹੈ	ਦੁਹਾਗ	ਵੈ	ਦੁਹਾਗਨ	ਸਨਾਮ	ਹੈ।	

ਦਿੱਤਾ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਜਿਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ	ਉਹ	ਖੋਟੇ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ	ਨਾਮਵਾਲੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
		ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ				
ਲੋਚਨ,	ਸ੍ਰਵਨ,	ਜੀਹ	ਕਰ	ਅੰਗ	ਅੰਗਹੀਨ	
ਅੱਖਾਂ	ਕੰਨ	ਜੀਭ	ਹੱਥ	ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ)	ਅੰਗ ਵਿਹੁਣਾ	
ਪਰਿਸਯੋ	ਨ	ਪੇਖਯੋ	ਸੁਨਯੋ	ਮੇਰੋ	ਕਹਾ	ਨਾਮ ਹੈ॥੬੪੨॥
ਛੂਹਿਆ, ਸਪਰਸ਼ ਕੀਤਾ	ਨਹੀਂ	ਦੇਖਿਆ ਹੈ	ਸੁਣਨਾਂ	ਮੇਰਾ	ਕੀ	ਹੋਂਦ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਜੈਸੇ	ਜਾਰ	ਚੋਰ	ਓਰ	ਹੇਰਤਿ	ਨ	ਆਹਿ ਕੋਊ
ਜਿਵੇਂ	ਦੁਰਾਚਾਰੀ	ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਦਿਸ਼ਾ, ਤਰਫ	ਦੇਖਣਾ	ਨਹੀਂ	ਹੈ ਕੋਈ
ਚੋਰ	ਜਾਰ	ਜਾਨਤ	ਸਕਲਭੂਤ	ਹੇਰ	ਹੀ।	
ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਦੁਰਾਚਾਰੀ	ਜਾਣ ਲੈਂਦੇ	ਸਾਰੇ ਲੋਕ	ਲੱਭਣਾ, ਛੁੱਡਣਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	
ਜੈਸੇ	ਦਿਨ	ਸਮੇ	ਆਵਾਗਵਨ	ਭਵਨ	ਬਿਖੈ	
ਜਿਵੇਂ	ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਡੁਬਣ ਤਕ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਮੌਕਾ	ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਚੱਕਰ	ਘਰ	ਵਿਚ	
ਤਾਹੀ	ਗ੍ਰਿਹ	ਪੈਸਤ	ਸੰਕਾਤ	ਹੈ	ਅੰਧੇਰ	ਹੀ।
ਉਸ	ਘਰ	ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ	ਡਰ, ਭੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਹਨੇਰਾ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ
ਜੈਸੇ	ਧਰਮਾਤਮਾ		ਕਉ	ਦੇਖੀਐ	ਧਰਮਰਾਇ	
ਜਿਵੇਂ	ਜਿਸਦੇ ਚਿਤ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਵਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ		ਨੂੰ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ	ਧਰਮਰਾਜ, ਯਮਰਾਜ	
ਪਾਪੀ		ਕਉ	ਭਇਆਨ	ਜਮ	ਤ੍ਰਾਹ	ਟੇਰਹੀ।
ਪਾਪ ਕਰਨ ਵਾਲਾ		ਨੂੰ	ਡਰਾਉਣੀ	ਮੌਤ ਦਾ ਦੇਵਤਾ	ਬਚਾਉ	ਹੇਕ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਤੈਸੇ	ਨਿਰਵੈਰ	ਸਤਿਗੁਰ		ਦਰਪਨ	ਰੂਪ	
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਵੈਰ ਰਹਿਤ	ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ		ਸ਼ੀਸ਼ਾ	ਅਨੂਰੂਪ, ਜਿਹਾ	
ਤੈਸੇ	ਹੀ	ਦਿਖਾਵੈ	ਮੁਖ	ਜੈਸੇ	ਜੈਸੇ	ਫੇਰਹੀ॥੬੪੩॥
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ	ਦਿਖਾਉਂਦਾ	ਚਿਹਰਾ	ਜਿਵੇਂ	ਜਿਵੇਂ	ਘੁੰਮਾ ਕੇ ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ
ਜੈਸੇ	ਦਰਪਨ	ਸੁਧੋ	ਸੁਧ	ਮੁਖ	ਦੇਖੀਅਤ	
ਜਿਵੇਂ	ਸ਼ੀਸ਼ਾ	ਸਿੱਧੀ, ਸਿੱਧਾ	ਸੁਧ, ਨਿਰਮਲ	ਚਿਹਰਾ	ਦੇਖੀਦਾ ਹੈ	
ਉਲਟ	ਕੈ	ਦੇਖੈ	ਮੁਖ	ਦੇਖੀਐ	ਭਇਆਨ	ਸੋ।
ਪਲਟ ਕੇ	ਕਰਕੇ	ਵੇਖੀਏ	ਚਿਹਰਾ	ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ	ਡਰਾਉਣੀ	ਜਿਹਾ, ਜੈਸਾ

ਮਧੁਰ	ਬਚਨ	ਤਾਹੀ	ਰਸਨਾ ਸੈ	ਪਯਾਰੇ	ਲਾਗੈ
ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਉਸ	ਜੀਭ ਨਾਲੋਂ	ਪਿਆਰਾ, ਮਧੁਰ	ਲਗਦੇ ਹਨ

ਕੌਰਕ	ਸਬਦ	ਸੁਨ	ਲਾਗੈ	ਉਰ	ਬਾਨ	ਸੋ।
ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀ	ਬਚਨ, ਬੋਲ	ਸੁਣਨਾ	ਲਗਦਾ, ਵਜਦਾ	ਹਿਰਦਾ, ਮਨ	ਤੀਰ	ਜਿਹਾ, ਜੈਸਾ

ਜੈਸੇ	ਦਾਨੋ	ਖਾਤ	ਗਾਤ	ਪੁਸ਼	ਮਿਸ਼	ਸ੍ਵਾਦ	ਮੁਖ
ਜਿਵੇਂ	ਦਾਣੇ, ਅਨਾਜ	ਖਾਂਦਾ ਹੈ	ਸਰੀਰ	ਤਾਕਤਵਾਰ, ਬਲਵਾਨ	ਸੁਆਦਲਾ	ਸੁਆਦ	ਮੂੰਹ

ਪੋਸਤ	ਕੈ	ਪੀਏ	ਦੁਖ	ਬਯਾਪਤ,	ਮਸਾਨ	ਸੋ।
ਫਿਲਕਾ, ਅਫੀਮ ਤੇ ਡੋਡਿਆਂ ਦਾ ਫਿਲਤ	ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪੀਣ ਦੁਆਰਾ	ਰੋਗ	ਫੈਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਮੜੀਆ, ਮੁਰਦੇ ਜਿਹਾ ਸਾੜਨ ਦੀ ਥਾਂ	

ਤੈਸੇ	ਭ੍ਰਿਤ	ਨਿੰਦਕ	ਸੁਭਾਵ	ਚਕਈ	ਚਕੋਰ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਨੌਕਰ, ਦਾਸ	ਬੁਰਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ	ਸੁਭਾਅ	ਚਕਵੇ ਪੰਛੀ ਦੀ ਮਦੀਨ	ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ

ਸਤਿਗੁਰ	ਸਮਤ	ਸਹਨਸੀਲ	ਭਾਨੁ	ਸੋ॥੬੪੪॥
ਸੱਚ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਗੁਰੂ	ਬਰਾਬਰੀ, ਸਮਾਨਤਾ	ਸਹਾਰਨ ਵਾਲਾ	ਸੂਰਜ	ਜਿਹਾ, ਜੈਸਾ

ਜੈਸੇ	ਤਉ	ਪਪੀਹਾ ਪ੍ਰਿਯ	ਪ੍ਰਿਯ	ਟੇਰ	ਹੇਰੇ	ਬੁੰਦ
ਜਿਵੇਂ	ਤਰ੍ਹਾਂ	ਬਬੀਹਾ ਪੀਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਪੀਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਹੇਕ ਲਾਉਂਦਾ	ਤਲਾਸ਼ਣਾ ਸਵਾਂਤੀ ਬੁੰਦ	

ਵੈਸੇ	ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ	ਪਤਿਬ੍ਰਤ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ	ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪ੍ਰਤੀਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ	ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣਾ ਕਰਦੀ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ	ਦੀਪ	ਦਿਪਤ	ਪਤੰਗ	ਪੇਖਿ	ਜੁਾਰਾ	ਜਰੈ
ਜਿਵੇਂ	ਦੀਵਾ	ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ	ਪਤੰਗਾ, ਪਰਵਾਨਾ	ਵੇਖ ਕੇ	ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਪਟ	ਸੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਤੈਸੇ	ਪ੍ਰਿਆ	ਪ੍ਰੇਮ	ਨੇਮ	ਪ੍ਰੇਮਨੀ	ਸਮੂਹ	ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਪੀਉ ਦੀ ਆਵਾਜ਼	ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੀਤ	ਮਰਿਯਾਦਾ	ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਸੰਭਾਲਣਾ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਲ	ਸੈ	ਨਿਕਸ	ਜੈਸੇ	ਮੀਨ	ਮਰ	ਜਾਤ	ਤਾਤ
ਪਾਣੀ	ਵਿਚੋਂ	ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ	ਜਿਵੇਂ	ਮੱਛੀ	ਮਰਨਾ	ਜਾਂਦਾ	ਤੁਰੰਤ, ਫੌਰਨ

ਬਿਰਹ	ਬਿਯੋਗ	ਬਿਰਹਨੀ	ਬਪੁਹਾਰ	ਹੈ।
ਵਿਛੋੜਾ	ਜੁਦਾਈ	ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਮਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਹਨੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ	ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਪਿਆਰ ਮਰਿਯਾਦਾ	ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਕਹਾਵੈ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ		
ਕਰਨੀ ਆਚਰਣ	ਕੈ ਐਸੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਰੋੜਾਂ ਵਿਚ, ਵਿਚੋਂ	ਕੋਊ ਨਾਰ ਕੋਈ ਪਤਨੀ, ਵਹੁਟੀ	ਹੈ॥੬੪੫॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ		
ਅਨਿਕ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ	ਅਨੂਪ ਸਰਬੋਤਮ, ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਰੂਪ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਰੂਪ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਸਮਸਰ ਬਰਾਬਰ	ਨਾਂਹਿ ਨਹੀਂ	
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਅਰਮ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਕੋਟਾਨਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਿ ਮਧੁਰ ਕਰੋੜਾਂ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਰਸਦਾਇਕ	ਬਚਨ ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਸਰ। ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ		
ਧਰਮ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ (ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)	ਅਰਥ ਧਨ, ਪਦਾਰਥ	ਕੋਟਿ ਕਾਮਨਾ ਕਰੋੜਾਂ ਇੱਛਾ	ਕਟਾਛ ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਪਰ ਉਪਰੋਂ, ਉੱਤੇ		
ਵਾਰ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨਾ	ਡਾਰਉ ਬਿਬਿਧ ਸੁੱਟਾਂ ਅਨੇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ	ਮੁਕਤ ਜੰਮਣ ਮਰਨ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ	ਮੰਦਹਾਸੁ ਧੀਮਾ ਹਾਸਾ	ਪਰ। ਉਪਰੋਂ		
ਸੂਰਗ ਦੇਵ ਲੋਕ	ਅਨੰਤ ਕਦੇ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ	ਕੋਟ ਕਿੰਚਤ ਕਰੋੜਾਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ	ਸਮਾਗਮ ਸਾਥ, ਸੰਗਤ	ਕੈ ਕਰਕੇ		
ਸੰਗਮ ਮਿਲਾਪ, ਮੇਲ	ਸਮੂਹ ਸਾਰੇ, ਕੁਲ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਸਾਗਰ ਨ ਸਮੁੰਦਰ ਨਹੀਂ	ਤੁਲ ਬਰਾਬਰ	ਧਰ। ਧਰ ਕੇ, ਭਾਵ ਰੱਖ ਕੇ	
ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਿਆਰ ਰਸ	ਕੈ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ	ਸਰ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	ਕਛੂ ਕੁਝ	ਪੂਜੈ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ	ਨਾਂਹਿ ਨਹੀਂ
ਤਨ ਮਨ ਸਰੀਰ ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਧਨ ਦੌਲਤ	ਸਰਬਸ ਪਰਿਵਾਰ	ਬਲਿਹਾਰ ਕੁਰਬਾਨ, ਸਦ ਕੇ	ਕਰ॥੬੪੬॥ ਕਰ ਦੇਣਾ		
ਅਛਲ ਛਲ ਰਹਿਤ, ਕਪਟ ਰਹਿਤ	ਅਛੇਦ ਜੋ ਛੋਦਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਅਖੰਡ	ਪ੍ਰਭੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ	ਜਾਕੈ ਜਿਸਦੇ	ਬਸ ਵਸ ਵਿਚ	ਬਿਸ੍ਰੁ ਬਲ ਵਿਸ਼ਵਤਾਕਤ	
ਤੈ ਜੁ ਤੂੰ ਜੋ	ਰਸ ਪ੍ਰੇਮ, ਪਿਆਰ	ਬਸ ਵਸ ਵਿਚ	ਕੀਏ ਕੀਤਾ ਹੈ	ਕਵਨ ਕਿਹੜਾ	ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ	ਕੈ। ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਸਿਵ ਮਹਾਂਦੇਵ	ਸਨਕਾਦਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨਕ ਆਦਿਕ	ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੀ ਵਰਗੇ ਵੇਦ ਵਕਤਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਧਯਾਨ ਚਿੰਤਨ ਦੁਆਰਾ	ਪਾਵੈ ਪਾ ਸਕਿਆ	
ਤੇਰੇ ਧਯਾਨ	ਧਾਰੈ	ਆਲੀ ਕਵਨ ਸਿੰਗਾਰ	ਕੈ।			

ਤੇਰਾ ਚਿੰਤਨ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰ ਰਿਹਾ ਸਹੇਲੀ ਕਿਹੜਾ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਰਣ ਕਰਕੇ

ਨਿਗਮ ਅਸੰਖ ਸੇਖ ਜੰਪਤ ਹੈ ਜਾਕੇ ਜਸੁ
ਵੇਦ ਅਣਗਿਣਤ, ਬੇਸੁਮਾਰ ਸੇਸ਼ ਨਾਗ ਜਪਦੇ ਹਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਸਦਾ ਵਡਿਆਈ

ਤੇਰੇ ਜਸ ਗਾਵਤ ਕਵਨ ਉਪਕਾਰ ਕੈ।
ਤੇਰਾ ਵਡਿਆਈ ਗਾਉਂਦਾ ਹਾਂ ਕਿਹੜਾ ਭਲਾਈ, ਨੇਕੀ ਕਰਕੇ

ਸੁਰ ਨਰ ਨਾਥ ਜਾਹਿ ਖੋਜਤ ਨ ਖੋਜ ਪਾਵੈ
ਦੇਵਤਾ ਮਨੁੱਖ ਕੰਨਫਟੇ ਜੋਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖੋਜਦਾ ਹੈ, ਢੂੰਡਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਚਿਨ੍ਹ, ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾ ਸਕਿਆ

ਖੋਜਤ ਫਿਰਹ ਤੋਹਿ ਕਵਨ ਪਿਆਰ ਕੈ॥੬੪੭॥
ਲੱਭਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਘੁੰਮਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਹੜਾ ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਕਰਕੇ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਗਰ ਗਹਿਓ, ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਛਲ ਛਲਿਓ
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਫੜਿਆ ਨ ਪਕੜਿਆ ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛਲ ਰਹਿਤ ਛਲ ਲਿਆ ਹੈ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਭੇਦ ਬੇਦਯੋ ਅਲਖ ਲਖਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਿਸਦਾ ਭੇਦ ਨਾ ਭੇਤ ਪਾ ਲਿਆ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਲਖ ਲਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਪੇਖ ਪੇਖਯੋ, ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਗੜ ਗੜਿਯੋ
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਦੇਖਿਆ ਨਾ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋ ਗੜਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਗੜ ਲਿਆ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਪਯੋ ਪੀਓ ਅਜਰ ਜਰਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਾ ਪੀਣਯੋਗ ਪੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜਰਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਜਾਪ ਜਪਯੋ, ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਥਾਪ ਥਪਯੋ
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਜਾਪ ਨਾ ਜਪਿਆ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਪਰਸਿਓ ਅਪਰਸ, ਅਗਮ ਸੁਗਮਾਯੋ ਹੈ।
ਛੂਹਿਆ ਪਵਿੱਤਰ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣ ਯੋਗ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਦਭੁਤ ਗਤ ਅਸਚਰਜ ਬਿਸਮ ਅਤਿ
ਅਸਚਰਜਮਈ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਦਭੁਤ, ਅਜੀਬ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬਹੁਤ

ਕੈਸੇ ਕੈ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਠਹਿਰਾਇਓ ਹੈ॥੬੪੮॥
ਕਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਰ ਰਹਿਤ ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਠਹਿਰਾ ਲਿਆ, ਟਿਕਾ ਲਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਹਿਯੋ ਆਖ,ਦਸ	ਕਹਾਕੂ ਕਿਵੇਂ,ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ	ਰਮਾ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੀ ਪਤਨੀ,ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀ	ਰੰਮ ਸੁੰਦਰ	ਪੂਰਬ ਪਿੱਛਲੇ,ਪੂਰਬਲੇ	ਜਨਮ ਜੀਵਨ	ਬਿਖੇ ਵਿਚ
----------------	---------------------------	------------------------------------	--------------	-----------------------	-------------	-------------

ਐਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ	ਕੌਨ ਕਿਹੜਾ	ਤਪਸਿਆ ਤਪ,ਸਾਧਨਾ	ਕਠਨ ਸਖਤ	ਤੋਹਿ ਤੂੰ	ਕੀਨੀ ਕੀਤੀ,ਕਰੀ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
---------------------	--------------	-------------------	------------	-------------	------------------	---------------------

ਜਾਤੇ ਜਿਸ ਕਰਕੇ	ਗੁਨ ਉੱਤਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਰੂਪ ਖੂਬਸੂਰਤੀਆਂ	ਔ ਅਤੇ	ਕਰਮ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਕਰਮ	ਕੈ ਕਰਕੇ	ਸਕਲ ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਕਲਾ ਗੁਣ
------------------	-----------------------------	-------------------	----------	-----------------------	------------	----------------	------------

ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ ਹੈ ਉੱਤਮ ਹੋਣਾ	ਸਰਬ ਸਭ,ਸਾਰਾ	ਨਾਇਕਾ ਇਸਤਰੀ	ਕੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਛੀਨੀ ਖੋਹ ਲਈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	---------------------

ਜਗਤ ਕੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਜੀਵਨ ਜਿੰਦਗੀ	ਜਗਤਪਤ ਜਗਤ ਦਾ ਮਾਲਕ,ਪਰਮੇਸ਼ਰ	ਚਿੰਤਾਮਨ ਮਨਇਛਤ ਫਲ ਦੇਣ ਹਾਰੀ ਮਣੀ
---------------------------	----------------	------------------------------	----------------------------------

ਮੁਖ ਚਿਹਰਾ,ਮੁਖੜਾ	ਮੁਸਕਾਇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਨਾਲ	ਚਿਤਵਤ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ	ਹਿਰ ਚੁਰਾ ਲੈਣਾ	ਲੀਨੀ ਲਈ ਹੈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------------	------------------------	--------------------	------------------	---------------	---------------------

ਕੋਟ ਕਰੋੜਾਂ	ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਅੰਡ ਆਕਾਰ ਭਵਨ ਕੋਸ਼	ਕੇ ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਨਾਯਕ ਕੀ ਸਵਾਮੀ ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ	ਨਾਯਕਾ ਮਨਮੋਹਕ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਭਈ ਹੋ ਗਈ
---------------	------------------------------	----------------	---------------------------	------------------------	-------------

ਸਕਲ ਸਭ,ਸਾਰੇ	ਭਵਨ ਘਰ,ਟਿਕਾਣਾ	ਕੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਸ੍ਰਿਯਾ ਤੁਮਹਿ ਦੀਨੀ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੈਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ	ਹੈ॥੬੪੯॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
----------------	------------------	----------------	---	-------------------------

ਰੂਪ ਸ਼ਕਲ	ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਰੂਪ ਸੂਰਤ	ਪਰ ਉਪਰੋਂ	ਸੋਭਾ ਵਡਿਆਈ	ਪਰ ਉਪਰੋਂ	ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਸੋਭਾ ਵਡਿਆਈ
-------------	----------------	-------------	-------------	---------------	-------------	----------------	---------------

ਚਤੁਰਾਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ	ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਚਤੁਰਾਈ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ	ਪਰ ਉਪਰੋਂ	ਵਾਰੀਐ। ਸਦਕੇ ਕਰ ਦੇਈਏ,ਵਾਰ ਦੇਈਏ
--------------------	----------------	--------------------	-------------	---------------------------------

ਗਯਾਨ ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਗੁਨ ਗੁਣ,ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ	ਕੋਟ ਕਰੋੜਾਂ	ਗੁਨ ਗੁਣ	ਗਯਾਨ ਸਮਝ,ਬੋਧ	ਪਰ ਉਪਰੋਂ	ਵਾਰ ਨਿਛਾਵਰ ਕਰਨਾ	ਡਾਰੈ ਸੁੱਟੀਏ
-----------------	----------------------	---------------	------------	-----------------	-------------	--------------------	----------------

ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਭਾਗ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ	ਭਾਗ ਚੰਗੇ ਨਸੀਬ	ਪਰ ਉਪਰੋਂ	ਧਰਿ ਧਰਕੇ,ਰੱਖ ਕੇ	ਬਲਿਹਾਰੀਐ। ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦੇਈਏ
----------------	-------------------	------------------	-------------	--------------------	-----------------------------

ਸੀਲ ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ	ਸੁਭ ਚੰਗਾ, ਉੱਤਮ	ਲਛਨ ਗੁਣ, ਚੰਗਿਆਈਆਂ	ਕੋਟਾਨ ਸੀਲ ਕਰੋੜਾਂ ਉਤਮ ਸੁਭਾਅ	ਲਛਨ ਕੈ ਗੁਣ ਕਰਕੇ	
ਲਜਾ ਸ਼ਰਮ, ਹਯਾ	ਕੋਟ ਕਰੋੜਾਂ	ਲਜਾ ਸ਼ਰਮ	ਕੈ ਨੂੰ	ਲਜਾਇਮਾਨ ਸ਼ਰਮਸਾਰ	ਮਾਰੀਐ । ਮਾਰ ਦੇਈਏ, ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਈਏ
ਪ੍ਰੇਮਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ	ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ	ਹੂੰ ਤੋਂ	ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ	ਅਉ ਅਤੇ	ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਪ੍ਰਤੀਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਕਰਕੇ
ਜਾਕਉ ਜਿਸਨੂੰ	ਨਾਥ ਮਾਲਕ, ਸੁਆਮੀ	ਕਿੰਚਤ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ	ਕਟਾਛ ਤਿਰਛੀ ਨਿਗਾਹ	ਕੈ ਵੇਖਦਾ ਹੈ	ਨਿਹਾਰੀਐ॥੬੫੦॥
ਕੋਟਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ	ਪੁਜੈ ਪੁਜਦੇ, ਪਹੁੰਚਦੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਮਾਨਿ ਬਰਾਬਰ, ਵਰਗਾ
ਆਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਤੁਲ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	ਆਨੰਦ ਖੁਸ਼ੀ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ
ਸਹਜਿ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਿ ਕਰੋੜਾਂ	ਪੁਜੈ ਪੁੱਜਦਾ, ਪਹੁੰਚਦਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ
ਸਰ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ					
ਮੰਗਲ ਖੁਸ਼ੀ, ਅਨੰਦ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਸਮ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ	ਮੰਗਲ ਖੁਸ਼ੀ, ਅਨੰਦ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਾਵਹੀ । ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਕੋਟਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਪਰਤਾਪ ਤੇਜ਼	ਨ ਨਹੀਂ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ	ਸਰ ਬਰਾਬਰ, ਸਮਾਨ
ਕੋਟਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਕੋਟਾਨ ਕਰੋੜਾਂ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪੁਜਾਵਹੀ । ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀਆਂ
ਅਰਥ ਧਨ, ਪਦਾਰਥ	ਧਰਮ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ (ਅਰਥ, ਧਰਮ, ਕਾਮ, ਮੋਖ)	ਕਾਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੋਗਨ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ	ਮੋਖ ਕੋਟਨਿ ਹੀ	ਕੋਟਨਿ ਹੀ ਕਰੋੜਾਂ ਨਿਸਚੇ	ਸਮ ਨਾਹਿ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ
ਅਉਸਰ ਵੇਲਾ, ਮੌਕਾ	ਅਭੀਚ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਜਿਹੜਾ ਧਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਰਮਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਚੰਦਰਮਾ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ	ਨਾਹ ਨਹੀਂ	ਸਿਹਜਾ ਬਿਸਤਰ	ਬੁਲਾਵਹੀ॥੬੫੧॥ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਹਨ	
ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਜਨਮ, ਧੰਨ ਜੀਵਨ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੇ	ਆਜ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ	ਕੋ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਦਿਵਸ ਦਿਨ, ਦਿਹਾੜਾ	ਰੈਨਿ ਰਾਤ

ਪਹਰ, ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਮਹੂਰਤ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਮਾਪ	ਘਰੀ ਕੁਝ ਕੁ ਸਮਾਂ	ਅਉ ਅਤੇ	ਪਲ ੨੪ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ	ਪਾਏ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ	ਹੈਂ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
------------------------------	----------------------------------	--------------------	-----------	---------------------------	--------------------	----------------------

ਸਫਲ ਕਾਮਯਾਬ	ਸਿੰਗਾਰ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ	ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ	ਸਿਹਜਾ ਬਿਸਤਰ	ਸੰਜੋਗ ਮਿਲਾਪ	ਭੋਗ ਸੰਭੋਗ ਸੁੱਖ
---------------	------------------------------------	--------------	----------------	----------------	-------------------

ਆਂਗਨ ਵਿਹੜਾ,ਘਰ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹਿੱਸਾ	ਮੰਦਰ ਭਵਨ,ਮਕਾਨ	ਅਤਿ ਬਹੁਤ	ਸੁੰਦਰ ਖੂਬਸੂਰਤ	ਸੁਹਾਏ ਚੰਗਾ ਲਗਣਾ	ਹੈਂ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-----------------------------------	------------------	-------------	------------------	--------------------	----------------------

ਜਗਮਗ ਰੌਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ	ਜੋਤਿ ਚਮਕ	ਸੋਭਾ ਵਡਿਆਈ	ਕੀਰਤਿ ਜਸ,ਵਡਿਆਈ	ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੋਭਾ,ਮਹਿਮਾ	ਛਬਿ ਸੁੰਦਰਤਾ
-----------------------------	-------------	---------------	-------------------	----------------------	----------------

ਆਨਦ ਖੁਸ਼ੀ,ਖੇਡਾ	ਸਹਜਿ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸੁਖ ਆਨੰਦ,ਚੈਨ	ਸਾਗਰ ਬਢਾਏ ਸਮੁੰਦਰ ਵਧ ਆਇਆ,ਛੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ	ਹੈਂ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
-------------------	-------------------	-----------------	---	----------------------

ਅਰਥ ਧਨ,ਪਦਾਰਥ	ਧਰਮ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ (ਧਰਮ,ਅਰਥ,ਕਾਮ,ਮੋਖ)	ਕਾਮ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੋਗਣ ਦੀ ਇੱਛਾ	ਮੋਖ ਮੁਕਤੀ	ਨਿਹਕਾਮ ਇੱਛਾ ਰਹਿਤ	ਨਾਮੁ ਨਾਂ
-----------------	---	-----------------------------------	--------------	---------------------	-------------

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਿਆਰ ਰਸ	ਰਸਿਕ ਹੈ ਰਸੀਆ ਹੋਣਾ	ਲਾਲ ਪਿਆਰਾ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਮੇਰੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਤੋਂ ਭਾਵ	ਆਏ ਆਉਣਾ	ਹੈਂ॥੬੫੨॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
--------------------	----------------------	----------------------	-------------------------	------------	--------------------------

ਨਿਸ ਰਾਤ	ਨ ਨਹੀਂ	ਘਟੈ, ਖਤਮ ਹੋਵੇ	ਨ ਨਹੀਂ	ਲਟੈ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇ	ਸਸੀਆਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ,ਚੰਨ	ਦੀਪ ਦੀਵਾ	ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼,ਚਾਨਣ
------------	-----------	------------------	-----------	-------------------	----------------------	-------------	----------------------

ਕੁਸਮ ਫੁੱਲ	ਬਾਸ ਗੰਧ	ਹੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ	ਨ ਨਹੀਂ	ਮਿਟੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇ	ਔ ਅਤੇ	ਸੁ ਚੰਗਾ	ਟੇਵ ਆਦਤ	ਸੇਵ ਨੌਕਰੀ	ਕੀ। ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ
--------------	------------	------------------------------	-----------	------------------	----------	------------	------------	--------------	-----------------

ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਕਥਾ ਬਿਆਨ,ਵਿਆਖਿਆ	ਨ ਨਹੀਂ	ਘਟੈ, ਖਤਮ ਹੋਵੇ	ਸ੍ਰਵਨ ਕੰਨ	ਸੁਰਤ ਸੋਝੀ,ਧਿਆਨ	ਮਤ ਬੁੱਧੀ,ਅਕਲ
------------------	--------------------	-----------	------------------	--------------	-------------------	-----------------

ਰਸਨਾ ਜੀਭ	ਪਰਸ ਛੂਹਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਰਸ ਜੀਭ ਦੀ ਭੋਜਨ ਆਦਿਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁਆਦ ਲੈਣ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ਕਤੀ	ਰਸਿਕ ਰਸੀਆ	ਸਮੇਵ ਸਮਾਇਆ ਹੋਇਆਦਾ,ਦੀ,ਦੇ	ਕੀ।
-------------	----------------------	---	--------------	----------------------------	-----

ਨਿੰਦਾ ਨੀਂਦ,ਨੀਂਦਰ	ਨ ਨਹੀਂ	ਪਰੈ ਪਵੇ,ਭਾਵ ਆਵੇ	ਅਰ ਅਤੇ	ਕਰੈ ਕਰਦਾ ਹੈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਆਰਸ ਪ੍ਰਵੇਸ ਸੁਸਤੀ ਪਹੁੰਚ ਰਸਾਈ
---------------------	-----------	--------------------	-----------	----------------	-----------	--------------------------------

ਰਿਵੈ, ਬਰੀਆ	ਸੰਜੋਗ	ਅਲਖ	ਅਭੇਵ	ਕੀ।
---------------	-------	-----	------	-----

ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਾਰੀ, ਵੇਲਾ ਮਿਲਾਪ ਜੋ ਲਖਿਆ ਨਾ ਜਾ ਸਕੇ ਭੇਦ ਰਹਿਤ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਚਾਉ ਚਿਤੁ ਚਉਗੁਨੋ ਬਵੈ, ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ
ਚਾਅ, ਉਤਸ਼ਾਹ ਹਿਰਦਾ, ਮਨ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਵਧ ਜਾਵੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਪਿਆਰ ਮਰਿਯਾਦਾ
(ਪੀੜਾ ਆਦਿ ਨਈ)

ਦਯਾ ਦਸ ਗੁਨੀ ਉਪਜੈ ਦਯਾਲ ਦੇਵ ਕੀ॥੬੫੩॥
ਕਿਰਪਾ ਨੌਂ ਤੇ ਗਿਆਰਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦਇਆਵਾਨ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ
ਵਿਚਕਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ

ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਨਿਸ ਨਿਸ ਪਰਮਾਨ ਹੋਇ
ਖਿਣ, ਛਿਨ ਛਿਨ ਰਾਤ ਰਾਤ ਤੁਲ, ਸਮਾਨ ਹੋਵੇ

ਪਲ ਪਲ ਮਾਸ ਪਰਯੰਤ ਹੈ ਬਿਥਾਰੀ ਹੈ।
੨੪ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ੨੪ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮਹੀਨਾ ਜਿਤਨੀ ਹੋਣਾ ਫੈਲ ਜਾਵੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਰਖ ਬਰਖ ਪਰਯੰਤ ਘਟਿਕਾ ਬਿਹਾਇ
ਵਰ੍ਹਾ, ਸਾਲ ਵਰ੍ਹਾ, ਸਾਲ ਜਿਤਨੀ ੨੪ਮਿੰਟ ਦੇ ਬਾਬਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਹੋਵੇ

ਜੁਗ ਜੁਗ ਸਮ ਜਾਮ ਜਾਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ।
ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਰਾਣਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਾਬਰ ਪਹਿਰ, ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਰਾਤ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਮਾਂ

ਕਲਾ ਕਲਾ ਕੋਟਿ ਗੁਨ ਜਗਮਗ ਜੋਤਿ ਸਸਿ
ਭਾਗ, ਟੁਕੜਾ ਭਾਗ ਕਰੋੜਾਂ ਗੁਣਾਂ ਗੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ੍ਰਮਾ, ਚੰਨ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪ੍ਰਬਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।
ਪਿਆਰ ਰਸ ਜ਼ੋਰਦਾਰ (ਪੀੜਾ ਆਦਿ ਲਈ) ਮਹਿਮਾ, ਸੋਭਾ ਅਧਿਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਨ ਬਚ ਕ੍ਰਮ ਪ੍ਰਿਯਾ ਸੇਵਾ ਸਨਮੁਖ ਰਹੋਂ
ਚਿਤ, ਜੀਅ ਬਚਨ, ਬਾਣੀ ਕਰਣੀ, ਅਮਲ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਟਹਿਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸਥਿਤ ਰਹਾਂ

ਆਰਸੁ ਨ ਆਵੈ ਨਿੰਦਾ ਆਜ ਮੇਰੀ ਬਾਰੀ ਹੈ॥੬੫੪॥
ਸੁਸਤੀ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਨੀਂਦ, ਨੀਂਦਰ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਮੈਂ ਵਾਰੀ, ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੀਐ ਸਰਦ ਨਿਸ, ਤੈਸੇ ਈ ਪੂਰਨ ਸਸਿ
ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਠੰਡ ਦੀ ਰੁੱਤ ਰਾਤ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਪੂਰਨ, ਮੁਕੰਮਲ ਚੰਦ੍ਰਮਾ

ਵੈਸੇ ਈ ਕੁਸਮ ਦਲ ਸਿਹਜਾ ਸੁਵਾਰੀ ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਪੰਖੜੀ, ਪੱਤੀਆਂ ਬਿਸਤਰ ਸੰਵਾਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੀ ਏ ਜੋਬਨ ਬੈਸ, ਤੈਸੇ ਈ ਅਨੂਪ ਰੂਪ
ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੀ ਜਵਾਨੀ, ਜੋਬਨ ਅਵਸਥਾ ਉਮਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਤਿਸੁੰਦਰ ਸੂਰਤ

ਵੈਸੇ ਈ ਸਿੰਗਾਰ ਚਾਰੁ ਗੁਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ।
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਸੁੰਦਰ ਗੁਣ ਅਧਿਕਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਈ ਛਬੀਲੈ ਨੈਨ ਤੈਸੇ ਈ ਰਸੀਲੇ ਬੈਨ
ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਬਾਂਕੇ, ਸੁੰਦਰ ਅੱਖਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਸਦਾਇਕ ਬਚਨ, ਗਲਾਂ

ਸੋਭਤ ਪਰਸਪਰ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰੀ ਹੈ।
ਸੁੰਦਰ ਲਗਣਾ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵਡਿਆਈ ਬੇਅੰਤ, ਅਪਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰਯਾਰੋ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸਿਕ ਹੈਂ
ਜਿਵੇਂ ਦੇ ਚਤੁਰ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰਾ ਪਿਆਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਰਸੀਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਵੈਸੇ ਈ ਬਚਿਤ੍ਰ ਅਤਿ ਪ੍ਰੇਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ਹੈ॥੬੫੫॥
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾ ਦਿਨ ਜਗਤਮਨ ਟਹਿਲ ਕਰੀ ਰਿਸਾਇ
ਜਿਸ ਦਿਹਾੜੇ ਸਭ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠ, ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਸੇਵਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤੀ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ

ਗਯਾਨ ਧਯਾਨ ਕੋਟ ਜੋਗ ਜਗ ਨ ਸਮਾਨ ਹੈ।
ਸਮਝ, ਬੋਧ ਸਿਮਰਨ ਕਰੋੜਾਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਠਿਨ ਅਭਿਆਸ

ਜਾ ਦਿਨ ਭਈ ਪਨਿਹਾਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਜੀ ਕੀ
ਜਿਸ ਦਿਹਾੜੇ ਹੋ ਗਈ ਝਿਉਰੀ ਜਗਤ ਦਾ ਨਾਥ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਤਾ ਸਮ ਨ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕੋਟਨ ਕੋਟਾਨ ਹੈ।
ਉਸ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ ਨਹੀਂ ਰਾਜਾ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਰੋੜਾਂ ਕਰੋੜਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾ ਦਿਨ ਪਿਸਨਹਾਰੀ ਭਈ ਜਗਜੀਵਨ ਕੀ
ਜਿਸ ਦਿਹਾੜੇ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀ (ਆਟਾ ਆਦਿ) ਹੋ ਗਈ ਜਗਤ ਦਾ ਜੀਵਨ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ

ਅਰਥ ਧਰਮ ਕਾਮ ਮੋਖ ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ ਹੈ।
ਧਨ, ਪਦਾਰਥ ਚਾਰ ਪੁਰਸ਼ਾਰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੋਗਣ ਮੁਕਤੀ ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
(ਧਰਮ, ਅਰਥ, ਕਾਮ, ਮੋਖ) ਦੀ ਇੱਛਾ

ਛਿਰਕਾਰੀ ਪਨਿਹਾਰੀ ਪੀਸਨਕਾਰੀ ਕੋ ਜੋ ਸੁਖ
ਛਿਤਕਣ ਵਾਲੀ ਝਿਉਰੀ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀ (ਆਟਾ ਆਦਿ) ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਆਨੰਦ, ਚੈਨ

ਪ੍ਰੇਮਨੀ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਅਕਥ ਉਨਮਾਨ ਹੈ॥੦੦੦॥
ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਲਗਣ ਵਾਲੀ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਨ ਕਹਿਣ ਯੋਗ ਅੰਦਾਜਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਘਰੀਘਰੀ ਟੇਰਿ ਘਰੀਆਰ ਸੁਨਾਇ ਸੰਦੇਸੋ
ਘੜੀ ਮੁੜੀ,ਬਾਰ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੇ,ਬੋਲ ਕੇ ਲੋਹੇ ਸੁਣਾਵੁਣਾ ਖਬਰ,ਸੁਨੇਹਾ

ਪਹਿਰ ਪਹਿਰ ਪੁਨ ਪੁਨ ਸਮਝਾਇ ਹੈ।
ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਬਾਰ ਗਿਆਨ-ਦੇਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਦਾ ਸਮਾਂ

ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਜਲ ਭਰਿ ਭਰਿ ਬੋਲੀ ਬੁਝਤ ਹੈ
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ - ਪਾਣੀ ਭਰਕੇ ਭਰਕੇ ਉਹ ਛੋਕ ਵਾਲਾ ਕਟੋਰਬਾ ਜੋ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੋਣ
ਵਕਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪੂਰਨ ਹੁਇ ਪਾਪਨ ਕੀ ਨਾਵਹਿ ਹਰਾਇ ਹੈ।
ਸੰਪੂਰਨ,ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਵੇ ਪਾਪਾਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਕਿਸਤੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਚਹੁੰਓਰ ਸੋਰ ਕੈ ਪਾਹਰੂਆ ਪੁਕਾਰ ਹਾਰੇ
ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਸੋਰ ਸ਼ਰਾਬਾ ਕਰਕੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਕੇ ਥਕਣਾ

ਚਾਰੋਜਾਮ ਸੋਵਤੇ ਅਚੇਤ ਨ ਲਜਾਇ ਹੈ।
ਚਾਰੇ ਪਹਿਰ,ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਚੇਤਨਾ ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸ਼ਰਮਸਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਮਚੁਰ ਸਬਦ ਸੁਨਤ ਹੀ ਉਘਾਰ ਆਖੈ
ਕੁੱਕੜ,ਮੁਰਗਾ ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਨੀਂਦ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਅੱਖ,ਨੇਤਰ

ਬਿਨ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਪਾਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ਹੈ॥੬੫੭॥
ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭੂ,ਪਰਮੇਸ਼ਵਰ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪਿਛੋਂ,ਮਗਰੋਂ ਪਛੁਤਾਵੇਂਗਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਮਜਨ ਕੈ ਚੀਰ ਚਾਰ, ਅੰਜਨ, ਤਮੇਲਰਸ
ਇਸ਼ਨਾਨ,ਨਹਾਉਣਾ ਕਰਕੇ ਕਪੜੇ ਸੁੰਦਰ ਕੱਜਲ ਜੋ ਸਿੰਗਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਾਨ ਬੀੜਾ

ਅਭਰਨ ਸਿੰਗਾਰ ਸਾਜ ਸਿਹਜਾ ਬਿਛਾਈ ਹੈ।
ਜੇਵਰ,ਗਹਿਣਾ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਸਿੰਗਾਰ ਕੇ ਬਿਸਤਰ ਸੇਜ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ

ਕੁਸਮ ਸੁਗੰਧਿ ਅਰ ਮੰਦਰ ਸੁੰਦਰ ਮਾਂਤ
ਫੁੱਲ ਖੁਸ਼ਬੂ ਅਤੇ ਭਵਨ,ਮਕਾਨ ਖੂਬਸੂਰਤ ਵਿਚ

ਦੀਪਕ ਦਿਪਤ ਜਗਮਗ ਜੋਤ ਛਾਈ ਹੈ।
ਦੀਵਾ ਜਗਦਾ ਹੋਇਆ ਰੋਸ਼ਨ ਜਗਮਗਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਚਾਨਣ ਪ੍ਰਪਾਵਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸਉਨ ਲਗਨ ਮਨਾਇ ਮਨ
ਅੰਕਿ ਕਰਨਾ ਸੋਧਣਾ ਸ਼ਗਨ ਕੋਈ ਸੁਭ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾ ਕੇ(ਰਸਮ ਆਦਿ)
ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿਦਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਂ

ਬਾਂਛਤ ਬਿਧਾਨ ਚਿਰਕਾਰ ਬਾਰੀ ਆਈ ਹੈ।
ਮਨ ਇੱਛਤ ਵਿਧੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚਿਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਵਾਰੀ, ਮੌਕਾ ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਉਸਰ ਅਭੀਚ ਨੀਚ ਨਿੰਦਾ ਮੈ ਸੋਵਤ ਖੋਏ
ਵੇਲਾ, ਮੌਕਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਛੱਤਰ ਘਟੀਆ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਨੀਂਦ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਗੁਆ ਲਿਆ

ਨੈਨ ਉਘਰਤ ਅੰਤ ਪਾਛੇ ਪਛਤਾਈ ਹੈ॥੬੫੮॥
ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ ਨੀਂਦ ਖੁਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਸੀਮਾ, ਹੱਦ ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ ਪਛਤਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਕਰ ਅੰਜੁਲ ਜਲ ਜੋਬਨ ਪ੍ਰਵੇਸੁ ਆਲੀ
ਕਰ ਤੂੰ ਕਰ ਦੋਨਾਂ ਹਥੇਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਬੁੱਕ ਪਾਣੀ ਜਵਾਨੀ ਪਹੁੰਚ ਸਹੇਲੀ
ਮਾਨ ਤਜਿ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਪਤਿ ਰਤਿ ਮਾਨੀਐ।
ਹੰਕਾਰ, ਹਉਮੈ ਛੱਡ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਪਤੀ ਪਿਆਰ ਮਾਣ, ਆਨੰਦ ਲੈ

ਗੰਧਰਬ ਨਗਰ ਗਤ ਰਜਨੀ ਬਿਹਾਤ ਜਾਤ
ਕਲਪਿਤ ਮਿਥਿਆ ਨਗਰੀ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ ਰਾਤ ਬੀਤੀ ਹੋਣਾ ਜਾਂਦਾ

ਔਸੁਰ ਅਭੀਚ ਅਤਿ ਦੁਲਭ ਕੈ ਜਾਨੀਐ।
ਮੌਕਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਛੱਤਰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣ ਲਵੇ, ਸਮਝ ਲਵੇ

ਸਿਹਜਾ ਕੁਸਮ ਕੁਮਲਾਤ ਮੁਰਝਾਤ ਪੁਨ
ਸੋਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਫੁੱਲ ਕੁਮਲਾ ਜਾਣਾ ਮਰਝਾ ਜਾਂਦਾ ਫਿਰ, ਫੇਰ

ਪੁਨ ਪਛਤਾਤ ਸਮੇ ਆਵਤ ਨ ਆਨੀਐ।
ਬਾਰ ਬਾਰ, ਮੁੜ ਮੁੜ ਕੇ ਪਛਤਾਈਦਾ ਮੌਕਾ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ

ਸੋਈ ਬਰ ਨਾਰਿ ਪ੍ਰਿਯ ਪਯਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪਯਾਰੀ
ਉਹੀ ਚੰਗੀ ਪਤਨੀ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਪਿਆਰੀ

ਸਮਝ ਸਿਆਨੀ ਤੋਸੇ ਬੇਨਤੀ ਬਖਾਨੀਐ॥੬੫੯॥
ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੂਝ ਅਕਲਮੰਦ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਜ਼, ਅਰਜ਼ੋਈ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਮਾਨਨ ਨ ਕੀਜੈ ਮਾਨ ,ਬਦੇ ਨ ਤੇਰੇ ਸਿਆਨ
ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਹੰਕਾਰ ਮੰਨਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇਰਾ ਅਕਲਮੰਦੀ

ਮੇਰੇ ਕਹਯੋ ਮਾਨ ਜਾਨ ਔਸੁਰ ਅਭੀਚ ਕੇ।
ਮੇਰਾ ਆਖਿਆ,ਕਿਹਾ ਮੰਨ ਲੈ ਸਮਝ ਲੈ ਮੌਕਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਛੱਤਰ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਪ੍ਰਿਯਾ ਕੀ ਅਨੇਕ ਪਯਾਰੀ ਚਿਰੰਕਾਲ ਆਈ ਬਾਰੀ
ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ,ਪੀਤਮ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਿਆਰੀ ਚਿਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਆਉਣਾ ਵਾਰੀ,ਮੌਕਾ

ਲੇਹੁ ਨ ਸੁਹਾਗ, ਸੰਗ ਛਾਡਿ ਹਠ ਨੀਚ ਕੇ।
ਲੈਂਦੀ,ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਨਹੀਂ ਚੰਗੀ ਕਿਸਮਤ ਮੇਲ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੰਦ ਘਟੀਆ,ਨੀਵਾਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਰਜਨੀ ਬਿਹਾਤ ਜਾਤ ,ਜੋਬਨ ਸਿੰਗਾਰ ਗਾਤ
ਰਾਤ ਬਤੀਤ ਹੋਣਾ ਜਾਂਦਾ ਜਵਾਨੀ,ਜੋਬਨ ਅਵਸਥਾ ਗਹਿਣੇ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਆਲੰਕਾਰਣ ਸਰੀਰ

ਖੇਲਹੁ ਨ ਪ੍ਰੇਮਰਸ ਮੋਹ ਸੁਖ ਬੀਚ ਕੇ।
ਖੇਡਣਾ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰ ਰਸ ਪਕੜ(ਮਾਇਆ ਦੀ) ਆਨੰਦ,ਚੈਨ ਵਿਚ,ਅੰਦਰ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਅਬਕੈ ਨ ਭੇਟੇ ਨਾਥ, ਬਹੁਰਿਯੋ ਨ ਆਵੈ ਹਾਥ
ਹੁਣ,ਇਸ ਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾਪ ਨਾ ਕੀਤਾ ਮਾਲਕ,ਸੁਆਮੀ ਫਿਰ,ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੱਥ

ਬਿਰਹਾ ਬਿਹਾਵੈ ਬਲਿ ਬਡੋ ਭਾਈ ਮੀਚ ਕੇ॥੦੦੫॥
ਵਿਛੋੜਾ ਬੀਤੇਗੀ ਤਾਕਤਵਾਰ ਵੱਡਾ(ਉਮਰ ਵਿਚ) ਭਰਾ,ਵੀਰ ਮੌਤ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ

ਜਉ ਲਉ ਦੀਪ ਜੋਤ ਹੋਤ ਨਾਹਿਨ ਮਲੀਨ ਆਲੀ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਦੀਵਾ ਦੀਵੇ ਦੀ ਲਾਟ ਹੋਵਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਨਹੀਂ ਮੱਧਮ,ਫਿੱਕੀ ਸਖੀ,ਸਹੇਲੀ

ਜਉ ਲਉ ਨਾਂਹਿ ਸਿਹਜਾ ਕੁਸਮ ਕੁਮਲਾਤ ਹੈ।
ਜਦੋਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੋਜ਼,ਬਿਸਤਰ ਫੁੱਲ ਕੁਮਲਾ ਜਾਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਲਉ ਨ ਕਮਲਨ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਉਡਤ ਅਲ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਕੰਵਲ ਫੁੱਲਾਂ ਉੱਤੇ ਖਿੜਦੇ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ ਭੌਰਾ

ਬਿਰਖ ਬਿਹੰਗਮ ਨ ਜਉ ਲਉ ਚੁਹਚੁਹਾਤ ਹੈ।
ਦਰਖਤ ਪੰਛੀ,ਪਰਿੰਦਾ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਤਕ ਚਹਿਚਹਾਉਣਾ,ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚੀਂ ਚੀਂ ਕਰਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਉ ਲਉ ਭਾਸਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਸ ਨ ਅਕਾਸ ਬਿਖੇ
ਜਦੋਂ ਤਕ ਸੂਰਜ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਚਾਨਣ(ਸੂਰਜ ਆਦਿ ਦਾ) ਨਹੀਂ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ

ਤਮਚੁਰ ਸੰਖ ਨਾਦ ਸਬਦ ਨ ਪ੍ਰਾਤ ਹੈ।
ਕੁੱਕੜ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਘੋਘਾ ਆਵਾਜ਼, ਧਵਨੀ ਸਾਰਥਕ ਧੁਨੀ ਨਹੀਂ ਸਵੇਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਉ ਲਉ ਕਾਮ ਕੇਲ ਕਾਮਨਾ ਸਕੂਲ ਪੂਰਨ ਕੈ
ਉਦੋਂ, ਤਦ ਤਕ ਇੱਛਾ ਖੇਲ, ਕ੍ਰੀੜਾ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਿਨਾਰੇ ਤਕ ਪੂਰ ਕੇ, ਭਰਕੇਕਰਕੇ
ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮ ਪ੍ਰਿਯ ਪ੍ਰੇਮ ਨੇਮ ਘਾਤ ਹੈ॥੬੬੧॥
ਹੋਣਾ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰ ਮਰਿਯਾਦਾ ਮੌਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਈ ਮਿਲੈ ਆਪਾ ਖੋਇ ਸੋਈ ਤਉ ਨਾਯਕਾ ਹੋਇ
ਜਿਹੜਾ ਮਿਲਦਾ ਆਪਣਾ ਆਪ ਗੁਆਕੇ ਉਹੀ ਹੀ ਪਿਆਰੀ ਹੋ ਗਈ ਇਸਤਰੀ ਹੋਣਾ

ਮਾਨ ਕੀਏ ਮਾਨਮਤੀ ਪਾਈਐ ਨ ਮਾਨ ਜੀ।
ਇੱਜਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਆਦਰ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਜੈਸੇ ਘਨਹਰ ਬਰਸੈ ਸਰਬਤਰ ਸਮ
ਜਿਵੇਂ ਬਦਲ ਬਰਸਦਾ ਹੈ ਸਭ ਥਾਂ, ਸਭ ਪਾਸੇ ਬਰਾਬਰ, ਤੁਲ

ਉਚੈ ਨ ਚੜਤ ਜਲ ਬਸਤ ਨੀਚਾਨ ਜੀ।
ਉੱਚਾ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਪਾਣੀ ਵਸਦੇ ਹਨ ਨੀਵੇਂ ਥਾਂ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਚੰਦਨ ਸਮੀਪ ਜੈਸੇ ਬੂਡਯੋ ਹੈ ਬਡਾਈ ਬਾਂਸ
ਚੰਦਨ ਦਾ ਬੂਟਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਜਿਵੇਂ ਮਗਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੰਕਾਰ ਵੰਝ ਇਕ ਗੰਢਾਂ ਵਾਲਾ ਡੰਡੇਦਾਰ ਪੌਦਾ

ਆਸਪਾਸ ਬਿਰਖ ਸੁਬਾਸ ਪਰਵਾਨ ਜੀ।
ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਦਰਖਤ ਖੁਸ਼ਬੂ ਸਵੀਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧ ਪ੍ਰਿਯ ਤੀਯ ਹੋਇ ਮਰਜੀਵਾ ਗਤਿ
ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਸਮੁੰਦਰ, ਭਾਵ ਪਰਮਾਤਮਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਔਰਤ ਹੋਣਾ ਗੋਤਾਖੋਰ ਵਾਂਗ, ਸਮਾਨ

ਪਾਵਤ ਪਰਮਗਤਿ ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਜੀ॥੬੬੨॥
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀਆਂ ਮੁਕਤੀ, ਪਰਮਾਤਮ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਸਭ, ਸਾਰਾ ਭੰਡਾਰ ਸਨਮਾਨ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ

ਸਿਹਜਾ ਸਮੈ ਅਗਯਾਨ ਮਾਨ ਕੈ ਰਸਾਏ ਨਾਹਿ
ਸੋਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਅਣਜਾਣਪੁਣਾ, ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਅਭਾਵ ਹੰਕਾਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਨਹੀਂ

ਤਨਕ ਹੀ ਮੈ ਰਿਸਾਇ ਉਤ ਕੋ ਸਿਧਾਰੇ ਹੈਂ।
ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਵਿਚ ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਾਛੈ ਪਛਤਾਇ ਹਾਇ ਹਾਇ ਕਰ ਕਰ ਮੀਜ

ਪਿਛੋਂ, ਮਗਰੋਂ ਪਛਤਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਦੁੱਖ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਦੁੱਖ ਬੋਧਕ ਸ਼ਬਦ ਹਥ ਕਰਕੇ ਰਗੜ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਮੂੰਡ ਪੁਨ ਪੁਨ ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਧਿਕਾਰੇ ਹੈਂ।
ਸਿਰ ਪਿੱਟਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਪਿੱਟਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਰੋੜਾਂ ਜੀਵਨ ਫਿਟਕਾਰਦੀ, ਧਿਕਾਰਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਔਸਰ ਨ ਪਾਵੋਂ, ਬਿਲਲਾਉ ਦੀਨ ਦੁਖਤ ਹੈ
ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਵਿਲਕਦੀ ਹਾਂ ਲਾਚਾਰ, ਬੇਬਸ ਦੁੱਖੀ ਹੋਣਾ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਸੋਗ ਆਤਮ ਸੰਘਾਰੇ ਹੈਂ।
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਦੁੱਖ ਅਤਹਕਰਣ, ਰੂਹ ਨਾਸ਼ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੀਜੈ, ਲਾਲਨ ਮਨਾਇ ਦੀਜੈ
ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰ ਦਿਉ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ ਨੂੰ ਰੁੱਠੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ ਦਿਓ

ਤੋਪਰ ਅਨੰਤ ਸਰਬੰਸ ਬਲਿਹਾਰੇ ਹੈਂ॥੬੬੩॥
ਤੇਰੇ ਉੱਤੋਂ ਕਦੇ ਸਮਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਸਭੇ ਕੁਝ ਸਦਕੇ, ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਪ੍ਰੇਮਰਸੁ ਅਉਸੁਰ ਅਗਯਾਨ ਮੈ ਨ ਆਗਯਾ ਮਾਨੀ
ਪਿਆਰ ਰਸ ਮੌਕਾ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਭਾਵ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੁਕਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ

ਮਾਨ ਕੈ ਮਾਨਨ ਅਪਨੋਈ ਮਾਨ ਖੋਯੋ ਹੈ।
ਮਾਣ, ਇਜ਼ਤ ਕਰਕੇ ਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰੀ ਆਪਣਾ ਹੰਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਤਾਂਤੇ ਰਿਸ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਨਨਾਥ ਹੂੰ ਜੁ ਮਾਨੀ ਭਏ
ਉਸ ਤੋਂ ਗੁੱਸੇ ਹੋਕੇ ਮੰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧੁਨ ਸਨਮਾਨ ਬੋਧਕ ਮਾਣ ਧਾਰੀ, ਸ੍ਰੈ ਹੋ ਗਏ ਮਾਣ ਵਿਚ ਰਤੇ ਹੋਏ

ਮਾਨਤ ਨ ਮੇਰੇ ਮਾਨ ਆਨਿ ਦੁਖ ਰੋਇਓ ਹੈ।
ਮੰਨਦਾ, ਆਖੇ ਲਗਦਾ ਨਹੀਂ ਮੈਂ ਮਨਾਇਆ ਆ ਕੇ ਕਸ਼ਟ ਰੋ ਰੋ ਕੇ ਦਸਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਲੋਕ ਬੇਦ ਗਯਾਨ ਦਤ ਭੁਗਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤਾਤੇ
ਲੌਕਿਕ ਵੇਦਾਂ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਸਮਝ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਭੁੱਖ ਆਦਿ ਉਤਮ ਇਸ ਕਰਕੇ (ਗਿਆਨ) ਦਾਨ ਲਈਦਾ

ਲੁਨਤ ਸਹਸ ਗੁਨੋ ਜੈਸੇ ਬੀਜ ਬੋਯੋ ਹੈ।
ਕੱਟੀਦਾ (ਫਸਲ ਆਦਿ) ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗੁਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਦਾਣੇ ਜਿਸਤੋਂ ਪੌਦਿਆਂ ਬੀਜਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਦਾ ਅੰਕੁਰ ਉੱਗਦਾ ਹੈ

ਦਾਸਨ ਦਾਸਾਨ	ਗਤਿ	ਬੇਨਤੀ	ਕੈ	ਪਾਇ	ਲਾਗਉ
ਦਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਸ	ਜਾਕੇ, ਪਹੁੰਚ ਕੇ	ਅਰਜ਼, ਅਰਜੋਈ	ਕਰਕੇ	ਪੈਰ, ਚਰਨ	ਲਗ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਹੈ	ਕੋਊ	ਮਨਾਇ	ਦੈ	ਸਗਲ	ਜਗ	ਜੋਯੋ	ਹੈ॥੬੬੪॥
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਕੋਈ	ਰੁਠੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕੇ	ਦੇਵੇ	ਸਭ, ਸਾਰੇ	ਸੰਸਾਰ	ਢੂੰਡਿਆ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਫਰਕਤ	ਲੋਚਨ	ਅਧਰ	ਭੁਜਾ,	ਤਾਪੈ	ਤਨ
ਫਰਕ ਰਹੀਆਂ ਹਨ	ਅੱਖਾਂ	ਬੁਲ੍ਹ	ਬਾਂਹ	ਤਪ ਰਿਹਾ, ਭਖ ਰਿਹਾ	ਸਰੀਰ

ਮਨ	ਮੈ	ਅਉਸੇਰ	ਕਬ	ਲਾਲ	ਗ੍ਰਿਹ	ਆਵਈ ।
ਚਿਤ, ਜੀਅ	ਵਿਚ	ਚਿੰਤਾ, ਬੇਚੈਨੀ	ਕਦੋਂ	ਪਿਆਰਾ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਘਰ	ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਨੈਨਨ	ਸੈ	ਨੈਨ	ਅਰ	ਬੈਨਨ	ਸੇ	ਬੈਨ	ਮਿਲੈ
ਅੱਖਾਂ, ਨੇਤਰ	ਨਾਲ	ਅੱਖਾਂ	ਅਤੇ	ਬਚਨ, ਗਲਾਂ	ਨਾਲ	ਬਚਨ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਗੇ

ਰੈਨ	ਸਮੇ	ਚੈਨ	ਕੋ	ਸਿਹਜਾਸਨ	ਬੁਲਾਵਹੀ ।
ਰਾਤ	ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ	ਸੁਖ, ਆਰਾਮ	ਨੂੰ	ਸੇਜ਼ ਬਿਸਤਰ	ਬੁਲਾਉਂਦਾ

ਕਰ	ਗਹਿ	ਕਰ	ਉਰ	ਉਰ	ਸੈ	ਲਗਾਇ	ਪੁਨ
ਹਥ	ਪਕੜ ਕੇ	ਹਥ	ਹਿਰਦਾ	ਹਿਰਦਾ	ਨਾਲ	ਲਗਾ ਕੇ	ਫਿਰ, ਫੇਰ, ਮੁੜ ਕੇ

ਅੰਕ	ਅੰਕਮਾਲ	ਕਰਿ	ਸਹਿਜ	ਸਮਾਵਹੀ ।
ਗੋਦੀ	ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ		ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਇਕਮਿਕ ਹੋਣਾ

ਪ੍ਰੇਮਰਸ	ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਪੀਆਇ	ਤ੍ਰਿਪਤਾਇ	ਆਲੀ
ਪਿਆਰ ਰਸ	ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਪਿਲਾ ਕੇ	ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ	ਸਹੇਲੀ

ਦਯਾ	ਕੈ	ਦਯਾਲ	ਦੇਵ	ਕਾਮਨਾ	ਪੁਜਾਵਹੀ॥੬੬੫॥
ਕਿਰਪਾ, ਮਿਹਰ	ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ	ਦਇਆਵਾਨ	ਪਰਮਾਤਮਾ	ਇੱਛਾ	ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੇਗਾ

ਲੋਚਨ	ਅਨੂਪ	ਰੂਪ	ਦੇਖਿ	ਮੁਰਛਾਤ	ਭਏ
ਅੱਖਾਂ	ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ	ਦੇਖ ਕੇ	ਬੇਹੋਸ਼, ਬੇਸੁਧ	ਹੋ ਗਏ

ਸੇਈ	ਮੁਖ	ਬਹਿਰਿਓ	ਬਿਲੋਕ	ਧਯਾਨ	ਧਾਰਿ	ਹੈ ।
ਉਹ	ਚਿਹਰਾ	ਬਾਹਰੋਂ	ਦੇਖਦਾ ਹੈ	ਸਿਮਰਨ, ਚਿੰਤਨ	ਟਿਕਾਕੇ	ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ	ਬਚਨ	ਸੁਨਿ	ਸ੍ਰਵਨ	ਬਿਮੋਹੇ	ਆਲੀ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਬਾਣੀ, ਬੋਲ	ਸੁਣਨਾ	ਕੰਨ	ਮੋਹਿਤ	ਸਹੇਲੀ

ਤਾਹੀ ਮੁਖ ਬੈਨ ਸੁਨ ਸੁਰਤ ਸਮਾਰਿ ਹੈ।
ਉਸ,ਉਸੀ ਮੂੰਹ ਬਚਨ,ਗਲਾਂ ਸੁਣਨਾ ਸੋਈ,ਚੇਤਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜਾਪੇ ਬੇਨਤੀ ਬਖਾਨਿ ਜਿਹਬਾ ਥਕਤ ਭਈ
ਜਿਸ ਅੱਗੇ ਅਰਜ,ਅਰਜੋਈ ਕਰ ਕਰਕੇ ਜੀਭ ਥਕ ਗਈ ਸੀ ਗਈ

ਤਾਹੀ ਕੇ ਬੁਲਾਏ ਪੁਨ ਬੇਨਤੀ ਉਚਾਰਿ ਹੈ।
ਉਸੇ ਦੇ,ਦਾ,ਦੀ ਬੁਲਾਇਆਂ ਫਿਰ,ਫੇਰ ਅਰਜ,ਅਰਜੋਈ ਕਹਿਣਾ,ਬੋਲਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੈਸੇ ਮਦ ਪੀਏ ਗਯਾਨ ਧਯਾਨ ਬਿਸਰਨ ਹੋਇ
ਜਿਵੇਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝ,ਬੋਧ ਸਿਮਰਨ,ਚਿੰਤਨ ਚੇਤੇ ਨਾ ਰਹਿਣਾ ਹੋਣਾ

ਤਾਹੀ ਮਦ ਅਚਵਤ ਚੇਤਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ॥੬੬੬॥
ਉਸੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਚੇਤ,ਸਾਵਧਾਨ ਢੰਗ,ਤਰੀਕਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਨਿ ਪ੍ਰਿਯ ਗਵਨ ਸ੍ਰਵਨ ਬਹਰੇ ਨ ਭਏ
ਸੁਣਨਾ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ,ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੁਰਨਾ,ਚਲਣਾ ਕੰਨ ਬੋਲੇ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਹੀਣੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ

ਕਾਹੇ ਕੀ ਪਤਿਬ੍ਰਤਾ ਪਤਿਬ੍ਰਤ ਪਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਪਤੀਬ੍ਰਤਾ ਧਰਮ ਨਿਸ਼ਠਾਵਾਨ ਇਸਤ੍ਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰਿਯ ਅਗੋਚਰ ਹੁਇ ਅੰਧਰੇ ਨ ਭਏ ਨੈਨ
ਨਿਗਾਹ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ,ਪ੍ਰੀਤਮ ਜੋ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਦਾ ਹੋਣਾ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਗਏ ਅੱਖਾਂ

ਕਾਹੇ ਕੀ ਪ੍ਰੇਮਨੀ ਪ੍ਰੇਮ ਹੂੰ ਲਜਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਅਵਧਿ ਬਿਹਾਏ, ਧਾਇ ਧਾਇ ਬਿਰਹਾ ਬਿਆਪੈ
ਉਮਰ ਬਤੀਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਦੌੜ ਕੇ ਦੌੜ ਕੇ ਵਿਛੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ

ਕਾਹੇ ਕੀ ਬਿਰਹਨੀ , ਬਿਰਹ ਬਿਲਖਾਯੋ ਹੈ।
ਕਿਵੇਂ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਔਰਤ ਜੁਦਾਈ ਦੁਖੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸੁਨਤ ਬਿਦੇਸ ਕੇ ਸੰਦੇਸ ਨਾਹਿ ਫੂਟਯੋ ਰਿਦਾ
ਸੁਣ ਕੇ ਪਰਦੇਸ,ਵਿਦੇਸ ਦਾ,ਦੀ,ਦੇ ਖਬਰ,ਸੁਨੇਹਾ ਨਹੀਂ ਫਟਿਆ,ਪਾਟਿਆ ਹਿਰਦਾ

ਕਉਨ ਕਉਨ ਗਨਉ ਚੂਕ ਉੱਤਰ ਨ ਆਯੋ ਹੈ॥੬੬੭॥
ਕਿਹੜਾ ਕਿਹੜਾ ਗਿਣਤੀ ਕਰਾਂ ਭੁਲ ਖਤਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਬਿਰਹ ਵਿਛੋੜਾ	ਦਾਵਾਨਲ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ	ਪ੍ਰਗਟੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ	ਨ ਨਹੀਂ	ਤਨ ਸਰੀਰ	ਬਨ ਵਣ, ਜੰਗਲ	ਬਿਖੈ ਵਿਚ, ਅੰਦਰ
ਅਸਨ ਭੋਜਨ	ਬਸਨ ਕਪੜੇ	ਤਾਮੈ ਉਸ ਵਿਚ	ਘ੍ਰਿਤ ਘਿਉ	ਪਰਜਾਰਿ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਬਾਲਣ ਲਈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਿਲਾਂ	ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਤੇ	ਧੂਮ ਧੂੰਆਂ	ਅਤਿਹੀ ਬਹੁਤ	ਦੁਸਹਾ ਬਹੁਤ ਕਸ਼ਟਦਾਇਕ, ਅਸਹਿ	ਦੁਖ ਔਖ, ਕਸ਼ਟ	
ਤਾਹੀ ਉਸ	ਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਰਾਹੀਂ	ਗਗਨ ਆਕਾਸ਼, ਅੰਬਰ	ਘਨ ਬਦਲ	ਘਟਾ ਬੱਦਲ	ਅੰਧਕਾਰ ਹਨੇਰਾ, ਅੰਧੇਰਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਭਭਕ ਭਭੂਕਾ, ਅੱਗ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਨਿਕਲੀ ਤੇਜ਼ ਲਾਟ	ਭਭੂਕੋ ਅੱਗ ਦੀ ਲਾਟ	ਹੈ ਹੋਣਾ	ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਯੋ ਚਾਨਣ ਦੇਣ ਲਗ ਪਿਆ	ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	ਅਕਾਸ ਸਸਿ ਅਸਮਾਨ ਚੰਦ੍ਰਮਾ	
ਤਾਰਕਾ ਮੰਡਲ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ	ਚਿਨਗਾਰੀ ਚੰਗਿਆੜੀ, ਚੰਗਾਰੀ	ਚਮਕਾਰ ਚਮਕਦਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ			
ਕਾਸਿਓ ਕਿਸ ਨੂੰ	ਕਹਉ ਵਰਣਨ ਕਰਾਂ	ਕੈਸੇ ਕਿਵੇਂ	ਅੰਤਕਾਲ ਮੌਤ ਦਾ ਵੇਲਾ	ਬ੍ਰਿਥਾਵੰਤ ਰੋਗੀ	ਗਤਿ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ	
ਮੋਹਿ ਮੈਨੂੰ	ਦੁਖ ਪੀੜਾ, ਦਰਦ	ਸੋਈ ਉਹੀ	ਸੁਖਦਾਈ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ	ਸੰਸਾਰ ਜਹਾਨ, ਦੁਨੀਆਂ	ਹੈ॥੬੬੮॥ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਏਈ ਇਹੋ ਹੀ	ਅਖੀਆਂ ਨੇਤਰ, ਅੱਖਾਂ	ਜੁ ਜੋ	ਪੇਖਿ ਵੇਖ ਕੇ	ਪ੍ਰਥਮ ਪਹਿਲਾਂ	ਅਨੂਪ ਅਤਿਸੁੰਦਰ	ਰੂਪ ਸੂਰਤ, ਸ਼ਕਲ
ਕਾਮਨਾ ਇਛਾਵਾਂ	ਪੂਰਨ ਸੰਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ	ਕਰਿ ਕਰਕੇ	ਸਹਜ ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ	ਸਮਾਨੀ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਈ ਹੋਈ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਏਈ ਇਹੋ ਹੀ	ਅਖੀਆਂ ਅੱਖਾਂ	ਜੁ ਜੋ	ਲੀਲਾ ਅਦਭੁਤ	ਲਾਲਨ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ ਦੇਵ	ਕੀ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ	ਇਕ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ
ਅਤਿ ਬਹੁਤ	ਅਸਚਰਜ ਅਦਭੁਤ, ਅਜੀਬ	ਹੈ ਹੋਣਾ	ਹੋਰਤ ਦੇਖਣਾ	ਹਿਰਾਨੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਣਾ	ਹੈ। ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ	
ਏਈ	ਅਖੀਆਂ ਜੁ	ਬਿਛੁਰਤ	ਪ੍ਰਿਯ	ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ		

ਇਹੋ ਹੀ ਅੱਖਾਂ ਜੋ ਵਿਛੜ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ਪਤੀ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਣਾਂ ਦੇ ਪਤੀ, ਭਾਵ ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਰੋਗ ਪੀਰਾ ਕੈ ਪਿਰਾਨੀ ਹੈ।
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਬੀਮਾਰੀ ਪੀੜ, ਦਰਦ ਕਰਕੇ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਨਾਸਕਾ ਸੁਵਨ ਰਸਨਾ ਮੈ ਅਗੁਭਾਗ ਹੁਤੀ
ਨੱਕ ਕੰਨ ਜੀਭ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ

ਏਈ ਅਖੀਆਂ ਸਗਲ ਅੰਗ ਮੈਂ ਬਿਰਾਨੀ ਹੈ॥੬੬੮॥
ਇਹੋ ਹੀ ਨੇਤਰ, ਅੱਖਾਂ ਸਭ, ਸਾਰਾ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਵਿਚ ਬਿਗਾਨੀਆਂ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਇਕ ਟਕ ਧਯਾਨ ਹੁਤੇ ਚੰਦ੍ਰਮੇ ਚਕੋਰ ਗਤਿ
ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਟਿਕਟਕੀ ਲਗਾ ਚਿੰਤਨ ਸੀ ਚੰਦਰਮਾ ਨੂੰ ਤਿਤਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਦਾ ਪੰਛੀ ਵਾਂਗ ਸਮਾਨ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਕੇ ਦੇਖਣਾ

ਪਲ ਨ ਲਗਤ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਦਿਖਾਈਐ।
੨੪ ਸੈਕਿੰਡ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਧੁਨਿ ਸੁਨਤਿ ਹੀ ਬਿਦਯਮਾਨ
ਅਮਰ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਬੋਲ ਧੁਨੀ, ਸੁਰ ਸੁਣ ਕੇ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਸਨਮੁੱਖ, ਪ੍ਰਤੱਖ
ਤਾ ਮੁਖ ਸੰਦੇਸੇ ਪਥਕਨ ਪੈ ਨ ਪਾਈਐ।
ਉਸਦੀ ਮੂੰਹ ਖਬਰ, ਸੁਨੇਹਾ ਮੁਸਾਫਿਰਾਂ ਪਾਸੋਂ, ਕੋਲੋਂ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਦਾ

ਸਿਹਜਾ ਸਮੈ ਨ ਉਰ ਅੰਤਰ ਸਮਾਤੇ ਹਾਰ
ਸੇਜ਼, ਬਿਸਤਰ ਮੌਕਾ, ਵੇਲਾ ਨਹੀਂ ਹਿਰਦਾ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸਮਾਏ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਲਾ

ਅਨਿਕ ਪਹਾਰ ਓਟ ਭਏ, ਕੈਸੇ ਜਾਈਐ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਬਤ ਪੜਦਾ ਹੋ ਗਏ ਕਿਵੇਂ ਜਾਵੀਏ, ਪਹੁੰਚੀਏ

ਸਹਜ ਸੰਜੋਗ ਭੋਗ ਰਸ ਪਰਤਾਪ ਹੁਤੇ
ਅਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭੋਗ ਸੁੱਖ ਸੁਆਦ, ਅਨੰਦ ਤੇਜ਼ ਸੀ

ਬਿਰਹ ਬਿਯੋਗ ਸੋਗ ਰੋਗ ਬਿਲਲਾਈਐ॥੬੭੦॥
ਵਿਛੋੜਾ ਜੁਦਾਈ ਦੁੱਖ, ਗਮ ਬੀਮਾਰੀ ਵਿਲਕ ਰਹੀ ਹਾਂ, ਤੜਫ ਰਹੀ ਹਾਂ

ਜਾਕੈ ਏਕ ਫਨ ਪੈ ਧਰਨ ਹੈ ਸੋ ਧਰਨੀਧਰ
ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸੋਸ਼ਨਾਗ ਦੇ ਫਣ ਉਪਰ ਧਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਉਸਦਾ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਣ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸੋਸ਼ਨਾਗ

ਤਾਂਹਿ ਗਿਰਧਰ ਕਹੈ ਕਉਨ ਬਡਿਆਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿੰਦੂਬਨ ਦੇ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਗੋਵਰਧਨ ਪਰਬਤ ਨੂੰ ਚੁਕਿਆ ਸੀ
ਜਾਕੋ ਏਕ ਬਾਵਰੋ ਕਹਾਵਤ ਹੈ ਬਿਸੁਨਾਥ
ਜਿਸਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਪਾਗਲ, ਝੱਲਾ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵਿਸ਼ਵ ਦਾ ਸਵਾਮੀ

ਤਾਹਿ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕਹੇ ਕੌਨ ਅਧਿਕਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਮਥਰਾ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਸੁਆਮੀ ਕਹਿਣਾ ਕਿਹੜਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ, ਮਹਿਮਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਸਗਲ ਅਕਾਰ ਓਂਕਾਰ ਕੇ ਬਿਥਾਰੇ ਜਿਨ
ਸਭ, ਸਾਰੇ ਸ਼ਕਲ, ਢਾਂਚਾ ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ, ਦੀ, ਦੇ ਫੈਲਾਏ ਹਨ, ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸਨੇ

ਤਾਹਿ ਨੰਦ ਨੰਦ ਕਹੈ ਕਉਨ ਠਕੁਰਾਈ ਹੈ।
ਉਸ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪਾਲਕ ਪਿਤਾ. ਨੰਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਹਿਣ ਕਿਹੜਾ ਵਡਿਆਈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਤੇ ਯਸ਼ੋਦਾ ਦੇ ਪਤੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ

ਉਸਤਤਿ ਜਾਨਿ, ਨਿੰਦਾ ਕਰਤ ਅਗੰਗਾਨ ਅੰਧ
ਸ਼ਿਵਤ, ਸ਼ਲਾਘਾ ਸਮਝ ਕੇ ਬੁਰਾਈ. ਕਰਦਾ ਹੈ ਗਿਆਨ ਦਾ ਅਭਾਵ ਮੂਰਖ, ਅਗਿਆਨੀ

ਐਸੇ ਹੀ ਅਰਾਧਨਤੇ ਮੋਨ ਸੁਖਦਾਈ ਹੈ॥੬੭੧॥
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਸਚੇ ਸੂਚਕ ਸ਼ਬਦ ਭਗਤੀ ਤੋਂ ਚੁਪ ਸੁਖ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ
ਨਖ ਸਿਖ ਲਉ ਸਗਲ ਅੰਗ ਰੋਮ ਰੋਮ ਕਰਿ
ਨਹੁੰ, ਨਾਖੁਨ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਤਕ ਸਭ, ਸਾਰੇ ਭਾਗ(ਸਰੀਰ ਦਾ) ਵਾਲ ਜਿੰਨੇ ਨਿੱਕੇ ਕਰਕੇ
ਨਿੱਕੇ ਟੁਕੜੇ

ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਸਿਖਨ ਕੇ ਚਰਨ ਪਰ ਵਾਰੀਐ ।
ਕੱਟ ਕੇ ਕੱਟ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇ, ਦਾ, ਦੇ ਪੈਰ ਉਪਰੋਂ ਸਦਕੇ ਕਰ ਦਏਏ, ਵਾਰ ਦੇਈਏ

ਅਗਨਿ ਜਲਾਇ, ਫੁਨਿ ਪੀਸਨ ਪੀਸਾਇ ਤਾਂਹਿ
ਅੱਗ ਜਲਾ ਕੇ ਫਿਰ, ਦੁਬਾਰਾ ਚੱਕੀ, ਆਟਾ ਪੀਸਣ ਵਾਲੀ ਕਲਾ ਪੀਸ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ

ਲੈ ਉਡੇ ਪਵਨ ਹੁਇ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰੀਐ ।
ਲੈ ਕੇ ਉਡਣਾ ਹਵਾ ਹੋਵੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਿਸਮ ਦੀ, ਭਾਂਤ ਦੀ

ਜਤਕਤ ਸਿਖ ਪਗ ਧਰੈ ਗੁਰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਾਤ
ਜਿੱਥੇ ਕਿੱਥੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਪੈਰ ਪੈਰ ਧਰਦਾ, ਟਿਕਾਉਂਦਾ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਰਸਤਾ, ਮਾਰਗ ਸਵੇਰੇ

ਤਾਹੁ ਤਾਹੁ ਮਾਰਗ ਮੈ ਭਸਮ ਕੈ ਡਾਰੀਐ ।
ਉਸ ਉਸ ਰਸਤਾ, ਰਾਹ ਵਿਚ ਸੁਆਹ, ਰਾਖ ਕਰਕੇ ਵਿਛਾ ਦਿਉ, ਸੁੱਟ ਦਿਉ

ਤਿਹ ਪਦ ਪਾਦਕ ਚਰਨ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਰਹੈ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੈਰ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਪੈਰ ਪਿਆਨ, ਬਿਰਤੀ ਲਾਗੀ, ਜੁੜੀ ਰਹੇ, ਸਥਿਤ ਰਹੇ

ਦਯਾ ਕੈ ਦਯਾਲ ਮੋਹਿ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੀਐ॥੬੨॥
ਕਿਰਪਾ, ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਦਇਆਵਾਨ ਮੈਨੂੰ ਨੀਚ, ਪਾਪੀ ਉਧਾਰ ਕਰੋ, ਕਲਿਆਣ ਕਰੋ

ਪੰਚ ਬਾਰ ਗੰਗ ਜਾਇ ਬਾਰ
ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਵਾਰੀ

ਪੰਚ ਪ੍ਰਾਗ ਨਾਇ
ਪੰਜ ਪ੍ਰਿਆਗਰਾਜ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚ ਇਲਾਹਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰੋ
ਗੰਗਾ, ਜਮਨਾ ਨਦੀਆਂ ਦੇ ਸੰਗਮ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਤੀਰਥ

ਤੈਸਾ ਪੁੰਨ ਏਕ ਗੁਰਸਿਖ ਕਉ ਨਵਾਏ ਕਾ।
ਉਸ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣਾ ਦਾ

ਸਿਖ ਕਉ ਪਿਲਾਇ ਪਾਨੀ ਭਾਉ ਕਰ ਕੁਰਖੇਤ
ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਪਿਆਵੇ, ਛਕਾਏ ਪਾਣੀ ਪ੍ਰੇਮ, ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਲ ਕੁਰੁਕਸ਼ੇਤਰ

ਅਸੁਮੇਧ ਜਗ ਫਲ ਸਿਖ ਕਉ ਜਿਵਾਏ ਕਾ।
ਵੈਦਿਕ ਯਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਸਿਧ ਯਗ ਜੋ ਚਕਰਵਰਤੀ ਯੱਗ ਲਾਭ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦਾ
ਰਾਜਾ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ ਖੁਆਉਣਾ

ਜੈਸੇ ਸਤ ਮੰਦਰ ਕੰਚਨ ਕੇ ਉਸਾਰ ਦੀਨੇ
ਜਿਵੇਂ ੬ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ੮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਰ ਸੋਨਾ ਦੇ, ਦਾ, ਦੀ ਰਚਣਾ ਦਿੱਤੇ

ਤੈਸਾ ਪੁੰਨ ਸਿਖ ਕਉ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਾਏ ਕਾ।
ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਭ ਕਰਮ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿਖਾਉਣਾ ਦਾ
ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਕ ਵਾਕ

ਜੈਸੇ ਬੀਸ ਬਾਰ ਦਰਸਨ ਸਾਧ ਕੀਆ ਕਾਹੂ
ਜਿਵੇਂ ਵੀਹ ਵਾਰੀ ਦੀਦਾਰ, ਵੇਖਣਾ ਮਹਾਤਮਾ, ਫਕੀਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਕਿਸੇ

ਤੈਸਾ ਫਲ ਸਿਖ ਕਉ ਚਾਪ ਪਗ ਸੁਆਏ ਕਾ॥੬੩॥
ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਭ, ਫਾਇਦਾ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣਾ, ਘੁੱਟਣਾ ਪੈਰ ਸੁਆਉਣਾ ਦਾ

ਜੈਸੇ ਤਉ ਅਨੇਕ ਰੋਗੀ ਆਵਤ ਹੈਂ ਬੈਦ ਗ੍ਰਿਹਿ
ਜਿਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੀਮਾਰ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਵੈਦ ਘਰ

ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਰੋਗ ਤੈਸੇ ਅਉਖਧੁ ਖੁਵਾਵਈ।
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਬੀਮਾਰੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੁਆਈ, ਦਵਾ ਖੁਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਰਾਜ ਦੂਰ ਲੋਗ ਆਵਤ ਸੇਵਾ ਨਮਿਤ
ਜਿਵੇਂ ਰਾਜੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਲੋਕ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਟਹਿਲ, ਚਾਕਰੀ ਵਾਸਤੇ, ਲਈ

ਜੋਈ ਜਾਹੀਂ ਜੋਗ ਤੈਸੀ ਟਹਿਲ ਬਤਾਵਈ।
ਜਿਹੜਾ ਜਿਸਦੇ ਸਮਰਥ, ਲਾਇਕ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ, ਖਿਦਮਤ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਜੈਸੇ ਦਾਤਾ ਪਾਸ ਜਨ ਅਰਥੀ ਅਨੇਕ ਆਵੇਂ
ਜਿਵੇਂ ਦਾਨੀ, ਦਾਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਲ, ਨੇੜੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਪੁਰਸ਼ ਇਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਉਣਾ

ਜੋਈ ਜੋਈ ਜਾਚੈ ਦੇ ਦੇ ਦੁਖਨ ਮਿਟਾਵਈ।
ਜਿਹੜਾ ਜਿਹੜਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਦਾਲ ਕਰਕੇ ਦੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ

ਤੈਸੇ ਗੁਰ ਸ਼ਰਨ ਆਵਤ ਹੈਂ ਅਨੇਕ ਸਿਖ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਓਟ ਆਉਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਿਆਰਥੀ

ਜੈਸੇ ਜੈਸੇ ਭਾਉ ਤੈਸੀ ਕਾਮਨਾ ਪੁਜਾਵਈ॥੬੭॥
ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਇੱਛਾ, ਚਾਹਨਾ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੇ ਕਰਦਾ

ਰਾਗ ਜਾਤ ਰਾਗੀ ਜਾਨੈ, ਬੈਰਾਗੈ ਬੈਰਾਗੀ ਜਾਨੈ
ਗਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਕਿਸਮ ਗਵੱਈਆ ਜਾਣਦਾ ਵੈਰਾਗ ਨੂੰ ਵੈਰਾਗੀ, ਜੋ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜਾਣਦਾ
ਇਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਮੋਹ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

ਤਿਆਗਹਿ ਤਿਆਗੀ ਜਾਨੈ, ਦੀਨ ਦਇਆ ਦਾਨ ਹੈ।
ਤਿਆਗ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਵਾਲਾ ਜਾਣਦਾ ਗਰੀਬ ਤਰਸ, ਰਹਿਮ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਜੋਗ ਜੁਗਤ ਜੋਗੀ ਜਾਨੈ, ਭੋਗ ਰਸ ਭੋਗੀ ਜਾਨੈ
ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਤਰੀਕਾ ਯੋਗੀ ਜਾਣਦਾ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁੱਖ ਸੁਆਦ ਭੋਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ
ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਿਆਸ ਆਨੰਦ ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ

ਰੋਗ ਦੇਖ ਰੋਗੀ ਜਾਨੈ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਾਨ ਹੈ।
ਬੀਮਾਰੀ ਦੇਖ ਕਸ਼ਟ, ਪੀੜਾ ਬੀਮਾਰ ਜਾਣਦਾ ਪਰਤੱਖ, ਜਾਹਿਰ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਫੂਲ ਰਾਖ ਮਾਲੀ ਜਾਨੈ, ਪਾਨਹਿ ਤੰਬੋਲੀ ਜਾਨੈ
ਪੁਸ਼ਪ ਰਖਵਾਲੀ, ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲ ਬਾਗਬਾਨੀ ਦਾ ਜਾਣਦਾ ਪਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਜਾਣਦਾ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਸਕਲ
ਸਭ, ਸਾਰੇ

ਸੁਗੰਧਿ ਗਤਿ
ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਸ਼ਾ, ਅਵਸਥਾ

ਗਾਂਧੀ
ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ

ਜਾਨਉ
ਸਮਝ ਲਵੋ

ਜਾਨ ਹੈ।
ਜਾਣਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

ਰਤਨੈ
ਰਤਨ ਨੂੰ

ਜਉਹਾਰੀ
ਹੀਰਿਆਂ ਆਦਿ ਕੀਮਤੀ
ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰੀ

ਜਾਨੈ, ਬਿਹਾਰੈ
ਜਾਣਦਾ ਵਪਾਰ ਨੂੰ

ਬਿਉਹਾਰੀ
ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਜਾਨੈ
ਜਾਣਦਾ

ਆਤਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ
ਰੂਹ ਪਰਖ, ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ

ਕੋਊ
ਕੋਈ

ਬਿਬੇਕੀ
ਵਿਚਾਰਵਾਨ, ਗਿਆਨੀ

ਪਹਿਚਾਨ
ਪਛਾਨਣ ਤੋਂ ਭਾਵ

ਹੈ॥੬੭੫॥
ਹੋਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਆ

